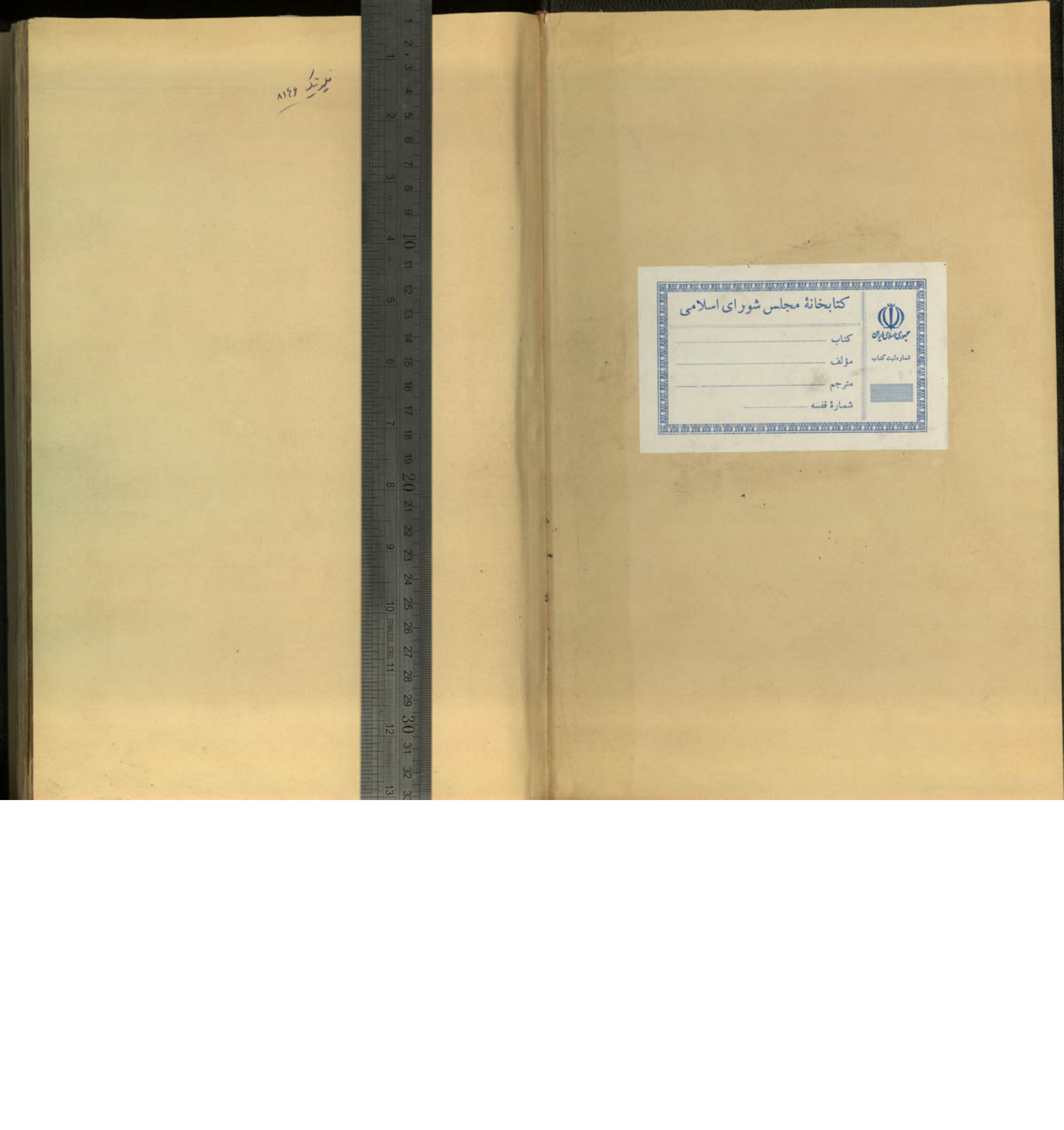

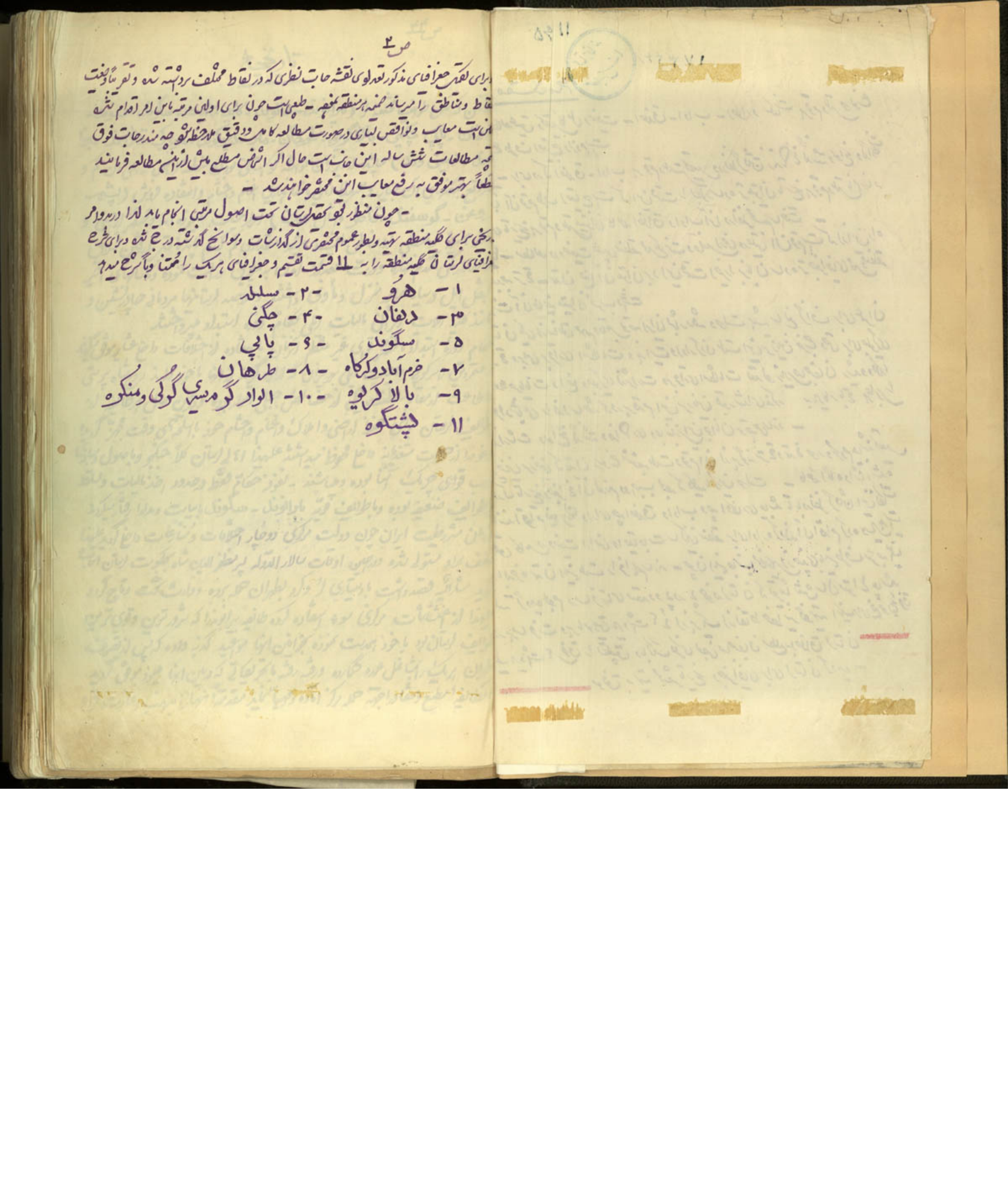

کتابخانهٔ مجلس شورای اسلامی
کتاب
مؤلف
مترجم
شمارهٔ قفسه
جمهوری اسلامی ایران
شماره ثبت کتاب

١١٦٥ خطی

مقدمه

مطالعه عمیق وتحقیق کامل وضعیت - اخلاق - اداب - اطوار و سکنات هر قوم وملتی از هر نوع
...ع طرف احتیاج ولزوم است
اولاً - برای درک اخلاق - اداب هر قوم وملتی تحصیل ودر نظر گرفتن زندگانی گذشته وسوانح وگذارشات
...ی آن قوم طرف احتیاج است که این قسمت را بطور ساده تر بتوان تاریخ هر قوم وملتی نام نهاد
...ی تاریخ هر قوم وملتی میتوان کاملاً اخلاق واداب آنرا درنظر مجسم ساخت -
ثانیاً - مطالعه در وضعیت طبیعی منطقه محل سکونت وحاصلخیزی ارض وعلتی ان قوم است که از این راه
...درجه ترقی - تمدن نفع آن میتوان برد این قسمت اخیررا بزبان ساده تر جغرافیای محل ومنطقه
...ونت آن طایفه میتوان محسوب داشت
...ستان یکی از مناطق مهم وقابل توجه ایران بشمار رفته وحرکات همیشه مانع گزاف برای عمران
...رقی وبرای برقراری انتظامات وهدایت واداره کردن ملت این سرزمین خرج وحتی برای جلوگیری
...وع جریانات داخلی وجلوگیری از شرارت وبرقراری انتظامات تعداد زیادی صاحبمنصبان رشید وافراد
...افراد شجاعی را فدا ساخته که در هر قدم این سرزمین قبور شهدای مذکور بیادگار باقی هر عابری را
...گذارشات وسوانح گذشته وفداکاری وجانبازی این جوانان متوجه میسازد -
...رخیز سرزمینی که تمدن رسوخ ننموده ملت وقوم آن از هرگونه ترقی وتمدنی دور ومحروم میباشند تفحص
...درک تاریخ وجغرافیای آن لازم وواجب بنظر که کلیه مامورین دولت - کاملاً آگاه وآشنا شده
...انند اقوام نفع رسان ودارای چه اخلاق واداب وچه افکاری میباشند تا با درنظر گرفتن این نکات
...تحقیق کامل در وضعیت اراضی واحتیاجات ساکنین منطقه برای اداره کردن آن اقدام کرده وسایل پیشرفت
...وبالاخره تمدن این ملت را فراهم سازند - چون اینجانب مفتخر از چندی باین طرف بترجمه این
...نکته گردیده بودم در مسافرتهای متعدد وپی در پی خود درلرستان که تقریباً شش سال متوالی میباشد
...در هر مسافرت وهر ماموریتی یادداشت [illegible] از هر یک از نقاط خط سیر خود تهیه [illegible] فوق
...کلیه یادداشتهای فوق را تطبیق وبا کمک فکری بعضی صاحبمنصبان مطلع باخلاق لرستان
موفق به تهیه مختصر تاریخ وجغرافیای برای لرستان گردیده -

برای تفکیک جغرافیای مذکور تعدادی نقشه جات نظری که در نقاط مختلف برداشته شده و تقریباً وضعیت
نقاط و مناطق را میرساند ضمیمه هر منطقه مخصوص - طبیعی است چون برای اولین مرتبه به این امر اقدام شده
دارای است معایب و نواقص بسیاری در صورت مطالعه کامل و دقیق ملاحظه شود چه مندرجات فوق
نتیجه مطالعات شش ساله این جانب است حال اگر اشخاص مطلع بیش از این مطالعه فرمایند
قطعاً بهتر موفق به رفع معایب این مختصر خواهند شد -

- چون منظور تهیه تحقیقاتی تحت اصول مرتبی انجام یابد لذا در مورد
تاریخی برای کلیه منطقه بهتر ولی بطور عموم مختصری از گذارشات و سوانح گذشته درج شده و برای شرح
جغرافیای لرستان کلیه منطقه را به ۱۱ قسمت تقسیم و جغرافیای هر یک را ضمناً و با شرح میدهم

۱ - هرو - ۲ - سلسله
۳ - دلفان - ۴ - چگنی
۵ - سگوند - ۶ - پاپی
۷ - خرم آباد و کرگاه - ۸ - طرهان
۹ - بالا گریوه - ۱۰ - الوار گرمسیری گوگی و منکره
۱۱ - پشتکوه

تاریخچه

لرستان که مسکن طوایف مختلفه از (بیرانوند - دالوند - کاید رحمت - سگوند - حسنوند -
دلفان - پاپی - چگینی - بالاگریوه - طرهان - میر - دیرکوند - جودکی - قلاوند - میرزا
وند - ترشینی وند) میباشد از دیرزمان بواسطه کوهستانی بودن منطقه اراضی زراعتی آن کم و
مراتع جنگلهای آن بسیار و علیهذا اهالی با نگاهداری اغنام و احشام و استفاده فروش (ابریشم
روغن - گوسفند - قاطر و امثال ذالک) امرار حیات مینموده اند و مختصر اراضی و
جلگه ئی که در بعضی از مناطق یافت میشده مقداری کم گندم پائیزه قبل از رفتن قشلاق
و مقدار کمی گندم بهاره و ذرت بعد از آمدن به ییلاق زراعت نموده و تا سالهای اخیر
بشکل ایل در سیاه چادر منزل و مأوی داشتند و خلاصه لرستانیها مردمانی چادرنشین و
مانند کلیه ایلات ایرانی مالیات ایلی بحکام دوره استبداد میپرداختند
حکام دوره استبداد با مختصر قوه غیر منتظم آن زمان با استفاده از اختلافات داخلی عشایر موفق میگردند
از متمردین سرکوبی و مالیات ایلی بهر میزان که اراده کنند از آنها مأخوذ دارند روح شاه پرستی
و اطاعت از مقام سلطنت یکی از خصائص جبلی الوار بوده و در عین حال هر طایفه از
طوایف لرستان برای حفظ اراضی و املاک و اغنام و احشام خود باسلحه آنوقت مجهز گردیده
و خود را از حملات متغلبانه داخلی محفوظ میداشتند علیهذا اهالی لرستان کلاً جنگجو و باصول مبادی
و قوای چریک آشنا بوده و میباشند - نفوذ حکام فقط در حدود اخذ مالیات و تسلط
بر طوایف ضعیفه بوده و با طوایف قویه بیرانوند - سگوند با سیاست و مدارا رفتار میکردند
از زمان مشروطیت ایران چون دولت مرکزی دوچار اختلافات و تشنجات داخلی گردید علیهذا
ضعف بر او مستولی شده و در همین اوقات سالار الدوله پسر مظفرالدین شاه بحکومت لرستان انتخاب
گردید سالار الدوله قصد داشت با دستیاری لر و کرد بطهران حمله برده و وارث تخت و تاج گردد
علیهذا از تشتتات مرکزی سوء استفاده کرده طایفه بیرانوند را که شرورترین و قوی ترین
طوایف لرستان بود با خود همدست نموده بخوانین آنها مواعید کذبه داده که پس از تصرف
طهران هر یک را بشغل عمده گماشته و رفته رفته با تحریکاتی که در بین آنها مینمود موفق گردید
آن طایفه را مطیع و منقاد در جهت حمله مرکز آماده و مهیا نماید مقدمتاً آنها را بنهب و غارت قراء

سربند سیلاخور - ملاثث - عراق - حوالی همدان توثیق و ترغیب نموده رعیت جاهل نیز که لذت
عوائد فوق العاده را چشیدند رفته رفته دست از زندگی و زراعت برداشته بغارت و دستبرد مشغول
و معتاد گردیدند سالارالدوله موفق گردید که با قوای مجهز برانوند بدستیاری ولک نظرعلیخان
طرحانی و عده زیادی از تفنگچیان طرحانی از لرستان بطهران عزیمت نمودند بالاخره در ساوه با
قوای اعزامی از مرکز تحت امر مسیو یفرم خان تصادف و در نتیجه سالارالدوله و همراهانش
شکست خورده و بطرف لرستان هزیمت نمودند موقع رجعت کلیه قراء عرض راه را غارت کرده
و همراه خود بلرستان آوردند از آن تاریخ طایفه برانوند وحشی گری غارت چپاول و بیرحمی را شعار
خود قرار داده و چون از طرف مرکز هم قوائی برای سرکوبی آنها اعزام نمیگردید علیهذا در خودسری خود
مداومت دادند

[illegible] اولین قوتی که بلرستان اعزام گردید قوای ژاندارمری تحت تعلیمات
صاحبمنصبان سوئدی بود که در سال ۱۲۹۱ به بروجرد وارد ولی پس از هشت ماه با عملیات در صفحه
سیلاخور موفق گردیدند خرم آباد را بتصرف درآورند در این تصادمات طایفه برانوند [illegible]
خوانین متنفذ خود علیمردان خان و غلامعلیخان و شجاع خان و ملکعلیخان و میرزاخان نواده
های حسینعلیخان معروف با قوای ژاندارم در زد و خورد بودند و علت موفقیت [illegible] ژاندارم بتوقف
خرم آباد این بوده که عادتاً برانوند در موقع پائیز از منطقه ییلاقی سیلاخور هروه ده پر کوچ
به گرمسیر رفته اند قوای ژاندارم در این موقع نیز پس از حرکت طایفه بقشلاق خرم آباد را
متصرف و پستهائی لازمه گماردند اینخبر بگوش طایفه برانوند در قشلاق رسید با سایر طوایف لرستان
هم عهد و پیمان شده فصل بهار موقع مراجعت به ییلاق طوایف برانوند - پاپی - چگینی
بالاگریوه - کلیه پستهارا از بین برداشته شهر خرم آباد را محاصره قوای ژاندارم با مقاومت شدیدی
که نمودند معهذا شبانه خرم آباد را تخلیه بسمت بروجرد عقب نشینی اختیار نمودند و در نتیجه در عرض
راه کلیه ژاندارمها خلع سلاح و کالیبان سوئدی را مقتول نمودند و چون جنگ عالمگیر ۱۹۱۴
شروع شده بود و مرکز نیز نمیتوانست کمک مقتضی بقوای لرستان نماید علیهذا مجدداً صفحه سیلاخور
حتی بروجرد بتصرف خوانین برانوند درآمد - در اینموقع قوای روس بر علیه قوای ملی ایران و
ژاندارمهای متمرد از قوای قزوین گذشته قسمتی بهمدان و قسمتی از راه ساوه و قم و عراق به بروجرد
[illegible] شجاع خان که قبلاً با قوای آلمان همدست بود بسمت هرو فرار نموده علیمردان خان سمت

حکومت بروجرد را از طرف روس ؟ اشغال پس از خاتمه جنگ و معاودت قوای روس قوام الدوله بسمت حکومت
لرستان با قوای قزاق بروجرد وارد با شیخعلی خان زد و خوردی نموده علیمردانخان سیلاخور را تخلیه و بعد و عزیمت نمود
مدت دو سال قوام الدوله در بروجرد حکمرانی نمود ولیکن موفق نگردید بجز آنکه بروی تا اینکه کودتای ۱۲۹۹
سرنوشت تغییرات کامل داد که منجر به امنیت قطعی لرستان و ترقیات مادی و معنوی گردید و مختصری از ثمرات مذکور را
ذیلاً شرح میدهم

قوای ساخلوی بروجرد قبل از کودتا عبارت بود از اولاً فوج پیاده سیلاخور تحت فرماندهی حشمت خان (منظم السلطنه)
ثانیاً فوج ۱۸ اغنیه مملکتی تحت امر سرهنگ محمد لقمان تاج بخش پس از کودتا قوای فوق الذکر متحد الشکل شد
بانک گردان سوار از تیپ منظم تحت امر نایب سرهنگ حشمتی تکمیل تیپ پیاده لشکر غرب را داده متحد شکل آن تیپ
تحت فرماندهی سرتیپ احمرخان قرار گرفته و در سال ۱۳۰۱ به تیپ محمد خان شاه بختی محول گردید -

در خرداد ماه سال ۱۳۰۱ فوج نادری بفرماندهی نایب سرهنگ خلعت بری از راه طهران عراق - بروجرد وارد و حضرت
اجل امیر لشکر احمد آقا خان امیر احمدی که فرماندهی لشکر غرب را عهده دار بودند با یک بهادران سوار از راه همدان عراق
بفوج نادری ملحق و به بروجرد وارد گردیدند در این موقع اشرار برانوند دست بغارت و چپاول مداوات عراق -
ملایر - و تویسرکان حوالی همدان دراز کرده - شیخعلی خان و علیمردانخان که از خوانین برانوند سردسته اشرار و
مسکن آنها در سیلاخور بود به پشت ؟ اطراف شهر بروجرد حمله آورده گبوره را محاصره چند ساعتی دیگر از این برگشته
و پس از چهارده روز محاصره گبوره بوسیله قوای امدادی از محاصره خارج شدند متعاقب آن فوج نادری اشرار را
تعقیب و در چگنی کش جنگ سختی شروع اشرار منهزم و متواری شدند و پست ؟ لازمه در صفحه سیلاخور برقرار گردید
و در اواخر ماه همان سال فوج نادری با الکورت ارامنه بطهران مراجعت و ساخلوی بروجرد به محمد حسین خان تا اینکه
در ۲۴ آبان سال ۱۳۰۲ افواج نادری - آهن - دفاع و یک آتشبار از طهران از راه عراق
سرپند بروجرد وارد و امیر لشکر امیر احمدی نیز با یک بهادران الکورت از راه همدان ملایر ببروجرد وارد شدند
توقف قوای فوق الذکر مدت روز در بروجرد بطول انجامید و آذرماه ۱۳۰۲ شش ستون مرکب از
افواج فوق الذکر و فوج قدسی پیاده لشکر غرب جهت حمله بخرم آباد حرکت داده شش خط سرقوا بروجرد - چالانچولان
گردنه رازان - گردنه ملکه - الشتر تیره تا کهاتی نیکی هیچگونه اتفاقی رخ نداد در الشتر و گردنه بابا محمود
مختصر تصادفی بین ستون آهن و اشرار دست داد و در تاریخ ۲۱ آذرماه در تنگ زاهد شیر ستون آهن با اشرار تیره مواجه
برانوند تصادف کرده جنگ سختی واقع و نایب اول علی خان حامدی کفیل فرماندهی گردان ۲ فوج آهن در تنگ زاهد

شهید شد در این زد و خورد الوار ستون اهن را محاصره کرده و مدتها قوای آنها روبار و ها دیگداشت ولی ستون اول
مقاومت سخت نمود تا اینکه سایر ستونها نیز به پشت تنگ زاهد شیر وارد شده اشرار مغلوب و متواری و یوم ۲۲ آذرماه
۱۳۰۲ خرم آباد به تصرف قوای دولت درآمد و به مجرد ورود قوا به خرم آباد ستونهای متعدد کوچک برای محاصره
منطقه‌ای که مرکز اشرار بود حرکت و شکست فاحش به آنها وارد گردید از آن تاریخ طایفه بیرانوند که قوی‌ترین
طوایف بیرانوند بود مطیع گردیده در مناطق پرآفتاب کوه گرو از قبیل دره تا ملکه تخت و سد حلی و بزرگاهی
آب طاف مسکن گرفته و شکسته ساخته مشغول زراعت شدند و در بهمن ماه همین سال شیخعلی خان بیرانوند و مهر [illegible]
سنوند و عده از خوانین کوچک و کدخدایان مهم که دستگیر شده بودند در خرم آباد اعدام گردیدند و امیر لشکر امیراحمدی به همدان
مراجعت نمود قوای لرستان در تحت امر ریاست محمدخان شاه‌بختی قرار گرفت الوار بیرانوند از طایفه‌ها لک که قسمتی از
بیرانوند مطیع نشده بودند که مطیع و خدمتگذار بودند سرکرده [illegible] معروف به [illegible]، چون خبر اعدام شیخعلی خان را
شنیدند با الوار طوایف بالاگریوه [illegible] - پاپی و قسمتی از [illegible] بیعت نموده و قرار گذاشته متحد شوند و در تاریخ ۱۸
اردیبهشت ماه ۱۳۰۳ شهر خرم آباد را محاصره و مدت سی و هشت روز ارتباط قوای لرستان با خارج مقطوع
گردید در این محاصره کلیه لرستان و هرجا به غیر از ساخلوی رنگ رزان و لیت رباط که آنها نیز محاصره بودند بقیه
به تصرف اشرار درآمد –

در تاریخ ۱۴ خرداد ۱۳۰۳ فرماندهی محترم لشکر (امیر لشکر امیراحمدی) با یک فوج پهلوی و یک گردان دفاع و
دو سه فروند طیاره برای عملیات از بروجرد به خرم آباد حرکت فرمودند ستون اعزامی در رنگ رزان مجدداً محاصره با کمک ستون
دوم ستون اول و ساخلوی رنگ رزان تحت امر یاور ابراهیم خان ضرابی از محاصره خارج و از همان نقطه در عرض راه
[illegible] برقرار و ارتباط تجدید گردید ستونها به تنگ زاهد وارد و اتفاق رخ نداد قسمتی تحت امر
[illegible] و فوج منصور ساخلوی تنگ زاهد شیر شد تا ۱۹ خرداد ماه خرم آباد از محاصره خارج و در این
مخابرات تلفاتی رخ نداده یوم ۲۶ خرداد مجدداً ساخلوی تنگ زاهد شیر توسط [illegible] و [illegible] محاصره گردید سه روز جنگ سختی در زاهد شیر اتفاق افتاد از خرم آباد دسته جات نظامی به کمک ساخلوی تنگ اعزام
و در ۲۸ خرداد جنگ سختی بین الوار و قوای نظامی واقع [illegible] ابوالحسن خان ساوجی [illegible]
مقتول و نایب [illegible] مهر خان جلالی نیز در عصر همان روز در دامنه کوه تخل کوه شهید
گردید و یوم ۲۹ خرداد تنگ زاهد شیر از محاصره خارج گردیده و از این تاریخ قوای ساخلوی [illegible] مواقع مهم [illegible]
[illegible] ارتباط تلفونی برقرار گردید و چون اشرار از موفقیت خود مأیوس گردیدند از خوف و رعب قوای دولت

در لوه ؟ متواری و مشغول دست اندازی و چپاول مردم شدند و چون عفو عمومی صادر گردید علیهذا متواریان ایلچه خود را معرفی و تأمین گرفته در مساکن خود مشغول زراعت شدند. بهمن ماه / ۱۳۰۳ فرماندهی لشکر با امیر لشکر حسن آقا خان خزاعی برگذار سطر له در سال ۱۳۰۴ بلرستان وارد و مقدمتاً قوای اعزامی مرکز تحت امر سرتیپ محمد خان شاه بختی بطهران رهسپار و فرماندهی تیپ لرستان بسرتیپ علی محمد خان بهرامی محول گردید لشکر کشی به خلوی خرم آباد سرتیپ بو از فوج پیاده ؟ رسته تحت امر سرهنگ نصرالله خان خلعت بری و فوج سوار تحت امر سرهنگ باقر خان بریان -

امیر لشکر خزاعی پس از ورود بلرستان با تدابیر مخصوصه ۱۳ نفر از رؤسای لرستان را که معروف ترین آنها علاء السلطان برادر معین السلطنه - شیر محمد خان سگوند - لطیف خان میر پنجخانی - ولی الله خان سپهوند بودند و جمعی دیگر را دستگیر و به بروجرد بدار مجازات آویخته و فرماندهی لشکر بهمدان مراجعت نمودند - در همان سال فرماندهی تیپ گارد پیاده به سرهنگ باقر خان بریان واگذار سرتیپ ابوالحسن خان پورزند نیز در همین سال از لشکر شمال غرب با فوج سپاهان از طریق کرمانشاهان بصیمره و کبیرکوه و خاک پاپی حرکت کرده طوایف سکونی آن نقاط را خلع سلاح نمودند

در سال ۱۳۰۵ فوج منصور بفرماندهی سرهنگ عباسقلی خان اسفندیاری در کبیرکوه توسط کدخدا [illegible] ترکاو رئیس عم [illegible] و از حرم آن نایب سرهنگ بلوچ با یک عده از قوای گارد پیاده کمک آنها رفته فوج منصور از محاصره در آمده سلطان مهدی میرزا که اسیر شده بود با اسلحه که از او گرفته بودند در نتیجه مذاکرات حضوری نایب سرهنگ بلوچ مسترد گردید در دیماه / ۱۳۰۵ فرماندهی لشکر بسرتیپ محمود خان شاه بختی محول و از طریق نهاوند و دزفول بلرستان وارد شده قسمتی از گردان جهت ساخلوی دزفول و یک گردان جهت ساخلوی بروجرد تعیین و بقیه قسمت بخرم آباد مراجعت نمودند در همین سال نایب سرهنگ عبدالله خان قائم مقامی سرحدی بروجرد و عراق از گردنه پونه و تنگ دینار آن عبور و در توسط اشرار مقتول گردید -

در سال ۱۳۰۶ بعد از اشرار رئیس عم (کدخدا ترکاو) و مابانی (کدخدا امان الله) و خوانین برانوند (نصرالله خان - سید محمد خان - یدالله - علیرضا) و قیطول‌های آنها (حیقلونها قسمتی از [illegible] داده - و دلفانها) عزیز الله خان پسر منصور شاه و بستگانی نیز که ابا من جد آ خدمتگزار بوده‌اند طغیان کرده با اشرار صفر و کرسه مشغول شرارت شدند -

در تیرماه ۱۳۰۹ ستونی تحت فرماندهی نایب سرهنگ ولی الله خان امراللهی بهرود اعزام و در گردنه لونه با اشرار و عزیزالله خان مصادف گردیده جنگ سختی اتفاق افتاده و که منجر به شکست ستون اعزامی گردید در این جنگ سلطان رحمن خان و لطف خان سپهوند رئیس طایفه سپهوند برانوند که همیشه خدمتگزار بوده مقتول گردیده‌اند -

اواخر شهریور ماه ۱۳۰۶ قسمتی تحت فرماندهی نایب سرهنگ بلوچ از خط خرم آباد سوراب - حمچگ - سنگ افرینه
برده مامور بهار در سنگ افرینه قسمت توسط خوانین اشرار و کشتن محاصره پس از چهار روز سرتیپ محمد خان شاه بختی
حوالی ملکی بلبگ رسیده آن قسمت از محاصره خارج گردید در این مصادمه نایب سرهنگ بلوچ مجروح گردید در
همین سال علی محمد خان پسر نظر علی خان طرهانی ملقب (سردار اعظم) و میرزا محمد خان صیره و بابک علی از رعایای
طرهانی و پیشکوهی سواری شده مشغول شرارت گردیدند -

۱۱ آبان ۱۳۰۷ شش ستون مرکب از افواج تیپ ۲ [illegible] - فوج نادری - فوج سوار پهلوی لشکر غرب برای
سرکوبی اشرار طرهانی بسمت کوهدشت حرکت نمودند در این موقع مراد خان جودکی و عباس جودکی نیز با دسته
اشرار جودکی توام شده یاغی گردیدند ستون اعزامی تحت امر سرتیپ محمد خان شاه بختی - در دوم سرخ توسط اشرار
محاصره و نایب دوم محمد تقی خان افسر از فوج نادری مقتول و ۱۷ روز محاصره بطول انجامید - ستون دوم
تحت امر نایب سرهنگ بلوچ که به بالاگریوه و ترکان زری عزیمت نموده بود از گردنه گراز عبور کرد. بلبگ ستون
اول با طراف دم سرخ رسیده ستون اعزامی از محاصره خارج گردید [illegible] در تنگ مازین ستون تحت فرماندهی سرهنگ مهدی قلیخان
فوج بخش محاصره و نایب یک عبدالرضا خان شیبانی تیر خورده مجروح گردید نتیجه حرکت ستونها قلع و قمع قسمت عمده
از الوار [illegible] و [illegible] خاتمه اشرار خاتمه یافت ساختمان [illegible] خرم آباد [illegible] نیز در همین سال شروع گردید
در سال ۱۳۰۷ امیر لشکر عبدالله خان طهماسبی وزیر طرق و شوارع در راه شوسه بین خرم آباد و بروجرد در گردنه رباط زال
مورد حمله اشرار واقع گردیده مقتول گردیدند [illegible] ۲۷ فروردین سرتیپ محمد خان شاه بختی از فرماندهی لشکر معزول و فرماندهی
قوای غرب و جنوب غربی مجددا با امیر لشکر احمد آقا خان امیر احمدی محول [illegible] ۱۳۰۷ سرهنگ احمد خان [illegible] برای
سرکوبی اشرار [illegible] حرکت و [illegible] از طایفه [illegible] که [illegible] هدایت الله خان نایب یک [illegible]
فوج نادری را مقتول زمستان ۱۳۰۷ تاریخ ۲۰ دیماه ستونها برای تعقیب اشرار به بالاگریوه حرکت و [illegible] نیز
منصور خان شاه بختی در تخت چوگان تصادف کرده اشرار متواری و بالاخره در اواخر سال ۱۳۰۸ تسلیم گردیدند
در همان سال در دشت کوه خوانین [illegible] ([illegible] - علیرضا - [illegible] - [illegible] - صید محمد خان)
[illegible] تسلیم [illegible] - [illegible] و [illegible] به [illegible] گرفته اوایل سال ۱۳۰۸
سرتیپ مهدی قلیخان با ستون فوج آهن به بختیاری رفته [illegible] آن [illegible] قلع و قمع و [illegible] مراجعت [illegible]
افواج به عزیمت فوج آهن [illegible] و [illegible] رهسپار گردیدند و اوایل ۱۳۰۸ حین [illegible] که [illegible] سرتیپ
سالار نظام والی پشتکوه بود توسط [illegible] پیشکوهی [illegible] فوج منصور مقیم کرمانشاه توقیف گردید

۷ نفر از اشرار را دستگیر و بقیه آنها را از محاصره خارج نماید — مرداد ماه ۱۳۰۸ یک گروهان ساخلوی آبدانان پیگوه
واقع در حجت‌آباد مورد تعقیب اشرار میر واقع و در جنگ شیخ مکان صیره محاصره عده از جاده بلکه آنها
[illegible]ام و زلتیه از محاصره خارج شده بجاده و خرم‌آباد عزیمت نمودند زمستان ۱۳۰۸ اردو ما به پیگوه اعزام و کلیه زینی‌وند
[illegible]رو سگوند و قسمتی از بیرانوندها که در پیگوه مسکن گرفته بودند کوچ و لرستان تبعید شدند —
[خر]داد ۱۳۰۹ قوای عزب و جنوب غربی منصور و تیپ لرستان تحت امر سرتیپ محمد [illegible] تاج‌بخش قرار گرفت در ایام [illegible]
[illegible]تیرلو و امان الله تسلیم و دیگر اشراری در کوه نماند —
[خر]داد ۱۳۱۰ قسمتی برای دستگیر کردن کدخدا علی جان و جان‌شاه زرین‌جوبی بالاگریوه ولیرگوه رفته کدخدا علی جان
مقتول گردید —

خرداد ماه ۱۳۱۰ فرمانده تیپ سرهنگ [illegible] در افشان واگذار و در ماه مزبور [illegible] سال کدخدا [illegible] تیرلو و امان الله
[illegible] در مافیت [illegible] نفر دیگر و اعدام شدند متعاقب آن نفر [illegible] رئیس طایفه میرانوند و [illegible] شاه‌دوستی
[illegible] سنجر خان شاه‌دوستی و شیخ [illegible] خان سگوند دیگر و [illegible] نفر [illegible] خان متواری و مشغول شرارت شدند اشخاص
دستگیرشده بطهران اعزام و محبوس گردیدند —
زمستان ۱۳۱۰ اتفاق مهمی رخ نداد اوایل ۱۳۱۱ قسمتی مأمور تعقیب [illegible] بایندر یکی از اشرار میرانوند گردید در
[illegible] محاصره و در [illegible] که پنهان شده بود توسط قسمت آتش زده شده بود [illegible] بقیه ۱۲ نفر آنها دیگر و در
[illegible] خرم‌آباد بدار آویخته شدند —
در ۱۵ فروردین ۱۳۱۱ قسمتی مرکب از گروهان [illegible] فوج [illegible] تحت امر فرمانده فوج [illegible] وقت به [illegible] اعزام و [illegible] را
[illegible] مراجعت نمود —
[illegible] یکی از خوانین بیرانوند مدت سه ماه در [illegible] متواری [illegible]
[illegible] شده [illegible] خوف جانی [illegible] شهر حاضر نگردید فرمانده وقت [illegible] مرکب از یک گروهان پیاده
[illegible] سوار برای تعقیب اشرار تحت امر [illegible] خان [illegible] برای [illegible] اشرار [illegible] اعزام [illegible]
[illegible] در [illegible] یکی از [illegible] با اشرار تصادف کرده و چون از بیرانوند [illegible] که هنوز متواری
[illegible] با اشرار [illegible] جنگ [illegible] قسمت و اشرار واقع چون اشرار موفقیتی حاصل نمیکنند دست
از [illegible] متواری [illegible] بعد فرمانده وقت برای [illegible] بیرانوند تقسیم [illegible] که [illegible]
[illegible] و لرستان برق تبعید [illegible] مرکب از چند نفر در شهر خرم‌آباد [illegible] برای دستگیری [illegible]

...رد و تبعید آنها تبرق از شهر حرکت کرده همین که سرکشان اولیه آن سر راه [illegible] در کمین دره لیر و قلعه رحیم
...گیر گردید و قسمتی هم در خاک والوند دستگیر شدند سایر میرانوند ؟ مشغول خانه و علاقه و زراعت و اغنام
...حشام خود را گذاشته و بکوه ؟ متواری شدند و انتهای برده - کور - عجره و یک قسمت اولیه با کلیه اغنام و احشام
...به طایفه جمع آوری و برای کوچ تبرق انها را حرکت دادند - متواریان از کوچ که وضعیت را چنین دیدند
...من اعمام نفرلهم ؟ مدیه - نعمت‌ لهم - صد محمدخان) بوتیه و بطور خلاصه کلیه مال بید و قسمتی از انها ؟ که در
...دو هزار نفر بیفور متواری و در کوه شغول سرازت شدند یک روز ازین بند غارت آورده روز دیگر را حتم او تنهای
...رض راه شده دست تعدی و غارت را با مال و جان مردم دراز کردند و چون متواریان کلیه دارای اسلحه منفرد
...را موال غارت شده لعاگ دردخو سلسله و دلفان و سلسله خرم‌آباد و بدسنات کوچک در تمام منطقه لرستان
...طراف تقسیم شده مشغول شرارت گردند سنو نهای اعزامی هرچه بیشتر در مناطق راه‌بما ئی و تجسس می‌نمودند
...قرار در مغاره ؟ پنهان بیفور قسمت تا آنها را ملاقات نمی‌نمودند علیهذا از تعقیب فقیه مدت مانده امنیت طراق
...شرایع بطوری تهدید گردید که جمهور نفوس نزدیک بود تعطیل گردد در این موقع فرماندهی وقت سیاست فشار و جبر را مبدل
...روش ملایمت و تأمین نمود و لذکر متواریان که نقض قول و عهد فرماندهان سابقه مدیدت برلو و دادن لهم دنفرات
...بلاذ شاهد نمود بیفور مواعید معظم‌له اطلاق ۵ جهت نکرده انتاد این رویه را واهی ؟ تشنید و برای تسلیم اسلحه واخذ
...امین حاضر نشدند فرماندهی وقت برای سلطان ساحش ؟ اشرار اقدام بر حبس محبوس نفرلهم و علیرضا محبوس در طهران
...نمود آنها را ازاد ساخت و مانند مرغ گرفتار در قفس که هوای آزاد ببیند سرکشان خود ملحق و شرارت را تجدید
...لذا سیاست ملایمت هم نتیجه ؟ خود نگردید تا اینکه در تاریخ ۲۹ مهرماه ۱۳۱۱ فرماندهی تیپ لرستان ابر سرهنگ رزم آرا
...تحول معظم‌له با اعاده نیروی تبعید شده الوار متواری موفق گردید که در ظرف یک ماه عده
...زیادی از اشرار اسلحه خود را آورده و در هر دو مسکن گرفتند ولاکن خوانین میرانوند که موجد و مؤسس این طغیان
...بودند و مالا حقیص ؟ با جمعه نفرلهم و علیرضا را قرار دادند بیفور تسلیم نشده و در کوه با کسان و قبیلهای خود ماندند
...در این موقع حضرت سپهبد امیراحمدی مامور لرستان گردیدند که با حسن سابقه که در لرستان دارند و حسن ظنی که الوار
...بمعظم‌له داشته و دارند این نقیصه را خاتمه دهند الوار میرانوند متواری در کوهها تدریجاً تسلیم و اخذ تأمین نموده بکار
...مشغول شدند لیکن خوانین که خود را در پیشگاه دولت مقصر واقعی میدانستند حاضر برای تسلیم نشده و در حالت طغیان
...باقی ماندند فرماندهی تیپ ماو طلایه با یک عده نظامی زبده و یک عده قوای چریک پشت کوهی به تعقیب دسته خوانین
...پرداخته از نزدیکی رو اشرار را تعقیب و بطوری فشار بآنها وارد آمد که هرچه مال و اموال و عیال و اطفال داشتند
...با گذارده عده دستگیر و عده تأمین خواسته تسلیم و عده مقتول و در نتیجه مدیله و برادرش و یک نفر دیگر متواری و مجروح

علیرضا و برادرش و چهار نفر دیگر یک دسته - نظرعلی و نعمت‌الله و برادرانش یک دسته و بقیه همراهانشان با تسلیم
و با تقبل گردیدند -

بالاخره در فروردین ماه ۱۳۱۲ مدعی‌الله و علیرضا تسلیم و با تحویل اسلحه حاضر شدند که به طهران رفته و در آنجا مسکن گزینند
نظرعلی - نعمت‌الله و برادرانش که جمعاً هفت نفر می‌شدند از رفتن به طهران خائف و در مغاره‌ها پنهان
ماندند و بالاخره لرستان خاتمه یافت و حضرت سپهبد امیراحمدی به طهران احضار و اصلاحات لرستان در سال ۱۳۱۲
در تحت تعلیمات و حسن کفایت فرمانده وقت ترویج گردید -

خلاصه از آنچه که تاریخ و تجربیات نشان داده است در بین فرماندهان - لشکر و ملتفت که در لرستان عملیات نظامی منفرد از نتیجه
سطحی‌تر و مرحله به مرحله عملیات سپهبد امیراحمدی بعد گذشته از اینکه اولین کسی است که در لرستان عملیات نظامی منظم
و از نقطه نظر تربیت معنوی الوار که وحشی‌ترین نفوس ایرانی بودند با نهایت رأفت و ملایمت و عمران آنها اقدام نمود
و مخصوصیتی دارند -

عملیات خیانت‌آمیز لشکر عراقی و سرهنگ مذاکرات چون برپایه نقض عهد و مواعید فرماندهان سلف خود متکی بود علیهذا
حالیه لرستانیها اعتمادی به اقوال و اعمال صاحب‌منصبان فوق‌الذکر ندارند

عملیات سرتیپ محمدخان در لرستان مفید بوده و حالیه حسن ظنی نسبت عمومی به او دارند ولیکن عدم موفقیت شاید
در برقراری امنیت لرستان این بوده که هر زمان تصمیم به اعزام قوا بالای سر کوه‌ها اشرار می‌نمود در نظر داشتند که تا نفر
آخر را از بین ببرند و به تأمین دلون بعد از فرار معتقد نبودند علیهذا چون پای جان در بین بود الوار متواری
پنهان شده و تسلیم نمی‌شدند - بهترین سیاست در لرستان اتخاذ روش بیم و امید است یعنی باید اقتدار
فرماندهی وقت به پایه‌ای باشد که کلاً در عقب او خائف و حتماً امیدوار باشند که نظر او تربیت و تعالی
لرستان است و قصد دارد رعیت را از بدبختی و ذلت انفرادی و تنگ معیشت نجات داده و به شاهراه تمدن
واقعی سوق دهد و بهترین فرمانده و حاکم کسی است که نسبت به خائن غیور و خشن و به خادم رئوف و مهربان
و مریض اخلاق طبیب حاذق و نسبت به جاهل و نادان مربی و معلم مهربان باشد و راهی را که خود لازم می‌داند با
وعده و قرار دلو فرماندهان سلف را محترم شمرده نزد الوار از عملیات اسلاف خود بدگوئی نکند سیاست رأفت
و محبت نیز باید از حد اعتدال تجاوز کند که موجب تعدی شده و بر ضعف دولت و مامورین حمل گردد و در کمک و اعانت
به درماندگان و بیچارگان رعایای از بین رفته باید مانند ابر رحمت بوده از نگهداری و مساعدت آنها
غفلت نگردد زیرا قسمت عمده شرارت بر روی پایه جهل و نادانی و تنگی و بدبختی الوار یعنی از جوع و گرسنگی

وا رتکاب به دزدی شروع نموده است تا موقعی که از راه ترقی و تقاضا وارد شوند و در [illegible]
آنها بر پایه محکمی استوار نگردد به آنچه از سالهای تمرکز سلطنت بود که در ۱۳۱۲ در بدو عملیات [illegible] نظامی قوه رکنی
به اشرار وارد آورده و سپس باب تأمین و ملاطفت را باز کرده از [illegible] و به نحوه‌ای که [illegible] دست متواریان
را گرفته به جا و ماوای خود نشاندند و اصلاحاتی نسبت به آنها معمول داشته خلاصه آن ذیلاً درج میگردد -

اصلاحات ۱۳۱۲ - پس از آنکه کلیه اشرار و متواریان با اخذ تأمین در محل و ماوای خود نشستند و اسلحه را که [illegible]
[illegible] بود تحویل دادند فرماندهی وقت اقدامات اساسی برای ترفیه حال آنها فراهم آورده که ذیلاً جدا [illegible]
شرح آنها می‌پردازد -

۱ - برقراری حکام و نایب الحکومه نظامی در بین طوایف - از جمله اقدامات مهمه که در رأس سایر اصلاحات است
برقراری حکام نظامی و نایب الحکومه در بین طوایف بود - به این معنی که تا آنگاه که اشرار با اخذ تأمین در سر قرا و مکانهای
خود می‌نشستند چون وسایل حرکت و [illegible] آن در حرکت تمرکز پیدا میکردند و تدریجاً اشرار سابق خود را [illegible] میکردند
به خیال دزدی و چپاول محرمانه افتاده از نقاط [illegible] بند - سیلاخور - ملایر - نهاوند وغیره حتی از
داخله سایر طوایف گله‌ها سرقت کرده در بین طایفه خود آورده به مصرف میرساندند و چون اشخاص خارجی غیر نظامی حرکت
داخل شدن در منطقه [illegible] نداشت علیهذا سارق کشف نشده و [illegible] هم کسی مراتب را به مأمورین
وقت اطلاع نداده و در نتیجه دیگران که مشاهده میکردند با السهل و سهولت موفق به سرقت شده اموال منهوبه را برده
و کسی مزاحم آنها نشده دسته دیگر به خیال دزدی افتاده و تدریجاً کار به جایی رسید که اعمال آنها واضح شده
[illegible] برای [illegible] در یک [illegible] حرکت میکرد و چون [illegible] خائن و خادم تشخیص داده نشده مجموعاً [illegible] را برای
مجازات دستگیر میکردند علیهذا در اثر حرف خائن فرار و خادم دستگیر می‌گردید و چون [illegible] گاهی در [illegible] بسیار
[illegible] خادم هم روی خطا به مجازات رسیده علیهذا عادت براین قرار گرفته بود به مجرد اینکه [illegible] منطقه
[illegible] حرکت میکرد کلیه اثاثیه و دارایی را گذاشته برای دستگیر نشدن [illegible] فرار کرده [illegible]
[illegible] هم اغنام و احشام آنها جمع آوری و به شهر برده می‌شد علیهذا [illegible] که خود فاقد هیچ [illegible]
[illegible] افتاده و رفته رفته دزدی و شرارت علنی از سر شروع می‌شد این بود که در سال ۱۳۱۲ این نقیصه را
فرماندهی وقت با این ترتیب اصلاح نمود که در مرکز هر طایفه و [illegible] یک نفر حکومت نظامی برقرار و در بین
[illegible] و تیره یک نفر نایب الحکومه نظامی تحت امر حکومت نظامی تعیین و در نتیجه مطالعه و دقت و [illegible] سابقه
اشخاص [illegible] واقعی [illegible] و اشرار [illegible] مرتکب سرقت و دزدی شده [illegible] سرقت شده [illegible] آورده

صاحب‌حال آزادانه بیان طایفه آمده سارق واقعی کشف و مجازات و علیهذا مرتکب خطائی نشده و بهیچه
مأمور دولت را در جلوی چشم خود دیده جرئت ارتکاب خطا را ندارند و ضمناً حکام و نایب الحکومه‌ها در بین
هر طایفه مجری احکام و دستورالعمل‌های صادره بوده و بعنوان قرائت و وعظ‌ها آنها را به ترک عادات رذیله
و قبول کردن صفات پسندیده موعظه مینمودند.

۲ - تقسیم بذر تقاوی و پیشرفت زراعت - یکی از اقدامات برجسته ۱۳۱۳ دادن بذر تقاوی به الوار متواری
که مجدداً تأمین اخذ و مشغول زراعت گردیده میباشد برای این کار در حدود [...] هزار خروار گندم و یا پنجه خروار
ذرت و مقداری نخود - لوبیا و تخم صیفی‌جات در تحت نظارت کمسیون خبرای(؟) و بعنوان تقاوی نه فقط ذکور(؟)
تا شیرخواره بین الوار تقسیم و مأمورین گمارده شدند که مراقبت کاشتن آنها شده و در نتیجه از محصول زراعت خودشان
توانستند سال ۱۳۱۲ اعاشه کرده و برای ۱۳۱۳ نیز در زمین بذر انداخته و تقاوی دولت را مسترد دارند مجدداً برای
کمک بیشتر بذر و تقاوی مسترد شده مجدداً بین الوار تقسیم که بیشتر از پیش زراعت کرده با داشتن علاقه ریشه زراعت
مشغول زندگانی شوند.

۳ - تشویق باحداث باغات - چون در تمام لرستان بواسطه عادت ییلاق و قشلاق مدت چند ماه یک منطقه
تخلیه و خالی از سکنه میماند علیهذا الوار آشنا به احداث باغات نشده و چون سال ۱۳۱۲ اکثراً تخته قاپو
و سیاه چادر را ترک کرده سکنه ساخته علیهذا برای تشویق الوار مقدمتاً به حکام و نایب الحکومه‌ها امر شد که در مراکز
خودشان از روی نقشه صحیح لرستانی(؟) اشجار گرفته باغ احداث کنند تا بدینوسیله الوار نیز که فوائد غرس اشجار را
دیده اقدام به احداث باغات بنمایند.

۴ - تخته قاپو کردن لرستانی - تا سال ۱۳۱۲ جز قسمتی از سلسله و قسمتی از دلفان و [...] در رجعت و قسمتی از
طوائف بقیه لرستانی‌ها دارای سکنه نبوده و در چند سال گذشته که با مخارج زیاد دولت قلاع جهت مسکن آنها
ساخت چون قلعه‌ها را مورثی میدانستند علیهذا اقدامی در تعمیرات آنها نکرده و با سیاه چادر اطراف
قلعه نشسته و موقع زمستان به قشلاق رفته ابنیه خشت و گل در مقابل برف و باران و عدم محافظت از بین
رفت و خلاصه امر در سال ۱۳۱۲ بامر فرماندهی وقت کلیه حکام سیاه چادرها را جمع آوری و الوار را وادار
باحداث خانه و مسکن کرده و چون [...] در لرستان زیاد بود مطابق دستور و سلیقه خودشان
خانه‌های ستون بندی ساخته و چون چاره را با چادر ذی سکونت در خانه‌ها خوب ساخته دیده علیهذا در حفظ نگهداری
کوشیده و زمستان را بقشلاق نرفته و برای اولین سال الوار در فصل زمستان به قشلاق نرفته و از طرفی نیز
چون خانه گرمتری میدانند در حفظ آنها ساعی میباشند و بدینوسیله و ترتیب تمام لرستانی‌ها تخته قاپو گردیده

– رسیدگی و احقاق حق – یکی از قدمهای برجسته که در سال ۱۳۱۲ تعهد آن به موضوع رسیدگی بوحمل
دعاوی الوار بود چون رعایا راجع به احقاق حق دعاوی بواسطه منفور مأمورین در داخله آنها
چاره ای مدت نبود و از طرفی مأمورین هم روی اصل رشوه و ارتشاء حق مردم را پامال مینمودند علیهذا
ارزش علم رضایت الوار عدم رسیدگی و احقاق حق بود که ۹۵٪ آنها منجر بفرار و کوه گردی می‌شد در سال
۱۳۱۲ که در تمام نواحی لرستان حکام و مأمورین صحیح العمل برقرار و در مواقع هر وقت مراقب کوچکترین اقدامات
خائنانه مأمورین میباشند علیهذا تعدی و پایمال شدن حقوق حقه مردم از بین رفته و در عوض رسیدگی و احقاق حق
[جا]ن آمده دست متعدی و ظالم کوتاه و مردم بمراحم دولت امیدوار گردیده و منازعات گذشته خاتمه و هر
کس بحق خود رسیده و برای پیشرفت سریع این مقصود امر شد که دعاوی تا مبلغ ده تومان را نایب الحکومه ها
و نظمیه توانی را حکام و زائد از این مبلغ را به کمیسیون مختلط قضائی لرستان که از طرف مرکز و پارلمان بطور
موقت و جبهه لرستان تا چند سال انتخاب گردیده برگذار نمایند و الواری که به قوانین مدنی آشنا نبوده و برای
دعاوی حقوقی به عدلیه مراجعه و دو کلمه کلاه آنها را بر داشته بیش از دو ند گ ظالم و متمول حاکم و مظلوم و فقیر
محکوم می‌شدند راحت شده در ظرف چند روز بعرض دولو آنها رسیدگی و به عارض و معروض خاتمه پیدا
می‌کند –

۵ – تشویق خادم و مجازات خائن (مکافات و مجازات) – یکی از اسباب مأیوس لرستانی این بوده
که خائنین و متواریانی که بر سنگرها میگرفته و مورد عفو دولت واقع میشدند به اندازه نسبت با آنها از طرف
رؤسا و نیز دولتی محبت میشد که مورد غبطه و حسد خادمین شده و غالباً خادم ؟ از غصه که میگفتند که آنها هم
مورد مرحمت بوده اند این بود که این اساس پایه در سال ۱۳۱۲ بهم زده شده پس از صدور حکم عفو عمومی خادم ؟
مورد مرحمت واقع تمام عشر گزارده شده و خائنین فقط عفو شده جان و مال آنها در امان دولت بوده لکن
رحمت و محبت از اندازه دیگر را ندارد و همه بیک چشم و یکسان دیده میشوند و از طرفی پس از عفو عمومی هر کس
مرتکب خطائی مجازات می‌بینند و هر کس خدمتی کرد مکافات علیهذا در این سال مردم بیشتر بخدمتگذاری راغبند
تا سنوات گذشته –

۷ – نگهداری اغنام و احشام – ییلاق و قشلاق – نظر به اینکه الوار در سال ۱۳۱۲ تخته قاپو شده و بواسطه
موقوف شدن حرکت به قشلاق اغنام و احشام آنها در نتیجه نبودن علوفه از بین رفت و قسمت اعاشه عمده
الوار را احشام داری و گوسفند تأمین می‌نمود علیهذا امر صادر شد که ماه حرم هائیکه هر تیره گله های خود را با سرخالوار

[illegible]حوان و چادرها گوسفند به قشلاق برده و برای بهار به محل ییلاقی خود معاودت کنند و برای سال اول
از روی احصائیه صحیح ۲۴۰۰،۰۰۰ گوسفند به قشلاق برده شده و نصف همین عده در ییلاق نگاهداری گردیده
علت کمی اغنام لرستان که در نتیجه انقلابات ده ساله لرستان از بین رفته و این عده عشری از اعشار
اغنام لرستان قدیما میباشد که در صورتیکه رویه سال ۱۳۱۲ تعقیب گردد در ظرف پنج سال به تعداد اولیه بالغ
خواهند شد

[illegible] — جلوگیری از اخاذی مامورین و کوتاه کردن دست متعدین خوانین و کدخدایان — در لرستان
[illegible] معمول بوده که خوانین و کدخدایان مهم برای رتق و فتق امور رعایا به شهر نزد فرمانده وقت رفته و از بین
[illegible] محرم برای اخوار خوانین و کدخدایان بوده و روی این اصل رفته رفته با به اعاشه خود برای اخاذی از
رعایا قرار [illegible] حتی بعنوان اینکه انجام [illegible] رتق و صدور حکم مستلزم پرداخت مبلغی است بعنوان رشوه ما شد
[illegible] جیب رعایا را خالی کرده و ضمنا برای اینکه نتوانند رعایا به ادارات دولتی دست رسی داشته باشند
هرکس که در بین آنان بصدا در می آمد و به فقصه شکایت می افتاد به تهمت داشتن اسلحه قاچاق [illegible]
ماموری به محل برده آن شخص را انواع عذاب و اذیت متقید و بالاخره مبلغی هم از آنان وعده میداد که
از این [illegible] حاصل کند علیهذا لرستان روی سیاست خوانین میگشت —
سال ۱۳۱۲ بواسطه برقراری حکام و آشنا کردن رعایا بحقوق اجتماعی و تشویق آنها بدولت هر یک خود
ورسیده گی و احقاق حق آنها رفته رفته پشت به خوانین و کدخدایان کرده فهمیدند دولت و مامورین برای
[illegible] خون آنها نیستند بلکه حامی و پدر مهربان است علیهذا دست تسلط آنان کوتاه و مجبورند در آتیه
از مجاری [illegible] معیشت اعاشه کنند بالاخره رعایا بطور عموم به مراحم دولت امیدوار و راضی و خوشنود — کدخدایان
و خوانین که محل اعاشه آنها مطالب فوق الذکر بود ناراضی و کوشش دارند شاید بتوانند این ورق را برگردانده
دولت را محتاج بوجود خوانین معرفی کنند و هر زمان دست خوانین از سر رعیت کوتاه شد به آتیه لرستان
میتوان امیدوار شد —

۹ — قدغن معاملات سلف — در لرستان از قدیم معمول چنین بوده که هر زمان رعیت یا کدخدا و خانها
محتاج به مصارف ضروری خود از قبیل قند و چای — پارچه و گندم وغیره می شد به تجار و [illegible] یا تجار شهری
مراجعه و لوازم احتیاجات خود را با قیمت گرانی خریده و در مقابل پشم و روغن و گندم بطور پیش فروش با قیمت
[illegible] فروخته و در نتیجه یک تومان جنس میخریده و در آخر خرمن سه تومان مسترد میداشته و از این راه تجار جیب خود را
[illegible] و جیب تجار را پر می ساخته و خلاصه امر تنگدستی و فقر عمومی رخ گشوده بدی که هر [illegible] را به رقت

...ن آورد —

...ل ۱۳۱۲ از کلیه تجار و کسبه که معاملات سلف میکردند التزام گرفته شد جنس سلف به الوار
...فروشند گرچه در ظرف سال اول الوار سخت در مضیقه ما شد لیکن برای سال ۱۳۱۳ خواهد هر
...وار نه تنها مکفی اعاشه و زندگی خود را ست بلکه میتوانند صرفه جوئی کرده اغنام و احشام جهت خود
...ریداری کنند —

— لباس متحد الشکل پهلوی — تا این سال قانون متحد الشکل شدن لباس و کلاه در لرستان اجرا نشده حتی
...در خرم آباد بعضی ها با البسه قدیمی دیده می شدند قدغن اکید دولت و فرماندهی وقت این قانون را
...در تمام منطقه اجرا کرد و فعلاً الوار کلیتاً با لباسهای متحد الشکل دیده میشوند —

جغرافیای هرو

حدود هرو

منطقهٔ هرو که در تقسیمات سال ۱۳۱۲ تحت حکومت نظامی قرار گرفته بدو قسمت منقسم است

۱ - قسمت اصلی هروی بیرانوند و دالوند
۲ - قسمت فرعی یا مناطق تابعه حکومت نظامی

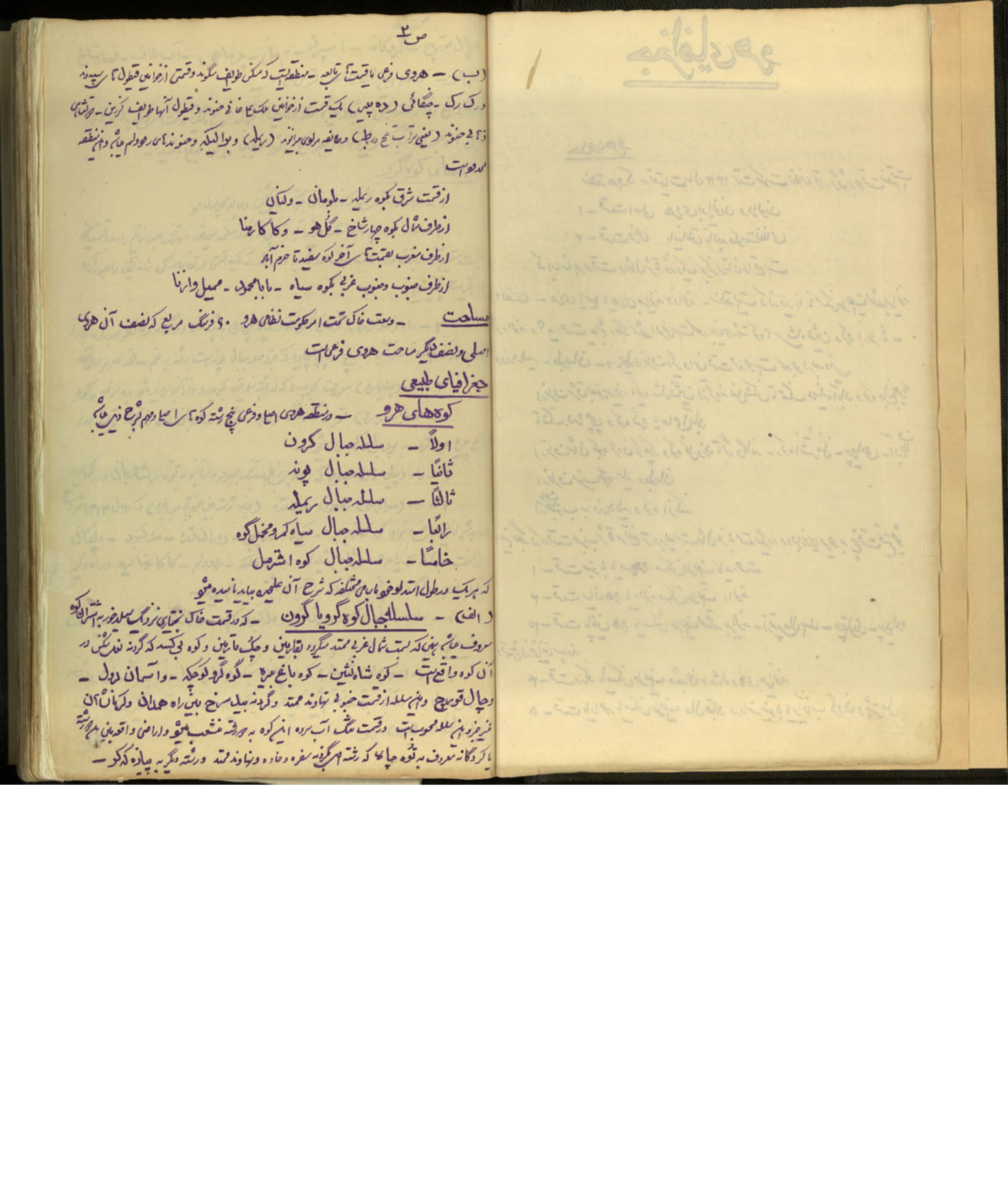
که اساساً هر دو قسمت در شمال شرقی و نزدیک بمرکز لرستان واقع است

(الف) - هروی اصلی یا هروی بیرانوند و دالوند - منطقه ایست که از دیر زمانی مسکن طوایف مختلفه بیرانوند و دالوند و ؟ یه رحمت مانع و ملک مختلفه الوضعی است محصور بین دو رشته کوه ؟ سفید شاه نشین و گرو از طرفی - و ورزمله - بلومان - و بیله از طرف دیگر و این قسمت محدود است که بحدود اربعه ذیل

از طرف شرق بصفوه سیلاخور یا کوه شاه نشین از گردنه نعل شکن تا تنگ دهنار آباد و کوه باغ بیره تا تنگ دره چپی و کوه گرد یا حاجی آباد
از طرف شمال بکوه گردن کوچک و کوه کل ورزه تا گر دگانه - و کوه اشتر مل - پیرماهی - آب طاف
از طرف جنوب بکوه ربله و بلومان
از طرف جنوب به ورزدلیه و کوه ازکنه

این جلگه که در قسمت جنوب شرقی مرتفع تر و هر چه بسمت شمال غربی ممتد میگردد رو به سرازیری میرود به پنج قسمت تقسیم میشود

۱ - قسمت جنوبی یا سرهرو مسکن طوایف کاید رحمت
۲ - قسمت میانی هرو یا دالوند مسکن طوایف دالوند
۳ - قسمت پائین هرو یا مسکن طوایف مختلفه بیرانوند - از قبیل مال اسد - چقلوند - پیرداده و قسمتی از خوانین سیه وند
۴ - قسمت ورکو یا مسکن طوایف شعبانی و شاه وردی بیرانوند
۵ - قسمت یاراحمد یا مسکن طوایف مال قباد در دامنه جنوبی یا برآفتاب گروف و شتر مل

(ب) - هروی فرعی با قسمت های تابعه - منطقه ایست که مسکن طوایف سگوند و قسمتی از خوانین قیطول ها سپیوند و رک رک - چگائی (ده پیری) یک قسمت از خوانین ملک ها خانی هستند و قیطول آنها طوایف کرین - ترکاشی ها ... هستند (یعنی از آب تیغ در طرف) و طایفه درلوی برانوند (ریمله) و بوالکیه و هستند های رهوولم ها و این منطقه محدود است

از قسمت شرق بکوه ریمله - ملومان - ولکان

از طرف شمال بکوه چهارشاخ - گل هو - وکاکا رضا

از طرف مغرب بقسمت های آخر کوه سفید تا خرم آباد

از طرف جنوب و جنوب غربی بکوه سیاه - بابامحمود - ممیل وارنا

مساحت - وسعت خاک تحت الحکومت نظامی هرو ۶۰ فرسنگ مربع که نصف آن هروی اصلی و نصف دیگر مساحت هروی فرعی است

جغرافیای طبیعی

کوه های هرو

- در منطقه هروی اصلی و فرعی پنج رشته کوه های اصلی و مهم بشرح ذیل می باشد

اولاً - سلسله جبال گرون

ثانیاً - سلسله جبال پوند

ثالثاً - سلسله جبال ریمله

رابعاً - سلسله جبال سیاه کمر و مخل کوه

خامساً - سلسله جبال کوه اشترمل

که هر یک در طول امتداد خود نامهای مختلفه که شرح آن علیحده بیان نامیده میشود

(الف) - سلسله جبال کوه گرو یا گرون - که در قسمت خاک نیمایی بزرگ سلسله خود به اشتران کوه معروف میباشد که بسمت شمال غربی ممتد میگردد و تقاطعین و چک ماهین و کوه نی کسه که گردنه نقد نکش در آن کوه واقع است - کوه شاه نشین - کوه باغ سره - کوه گرو کوچکه - واسمان دول - و جبال قوبیج و این سلسله از قسمت جنوبی نهاوند ممتد و گردنه بید سرخ بین راه همدان و کرمان آن نیز جزو این سلسله محسوب است در قسمت تنگ آب برده این کوه به دو رشته منشعب میشود و اراضی واقعه بین دو رشته با کردگانه معروف به کوه چاپ ها که رشته ای گرونه سفره و خاده و نهاوند ممتد و رشته دیگر به بیاده که کو -

چال مورچ - گردگانه - اسپرز - هل - پرماهی - آب طاف - چهارشاخ کل هو - که تمام این رشته را سلسله اشترانکوه می نامند -

کوه گرو تیغ ولاکن فاقد جنگل و اشجار میباشد فقط درختان و کوی کسه و شاه نشین درختان کوچک و بمقدار کم از قبیل ارجن - کیکم وغیره دارد و بطور کلی این سلسله جبال را کوه صخره می نامند -

راههای کوه گرو

۱ - راه شوسته نهر تکش که از رزان بگذرد نهر تکش و چاله چوپلان و

۲ - راه (سواره رو) تنگ عزیز آباد که پس از آنکه از قسمت سلسله جبال رد شده تنگ عبور نمائیم راه دو قسمت میشود قسمت مستقیم آن بر ازنا و راه دست راست معروف براه سرخه که یک قسمتی از ارتفاعات کوه شاه نشین را عبور کرده بسکر یستهیا پائین میرود -

۳ - راه (سواره رو) قرغان کلو که از چاله چوپلان برشته آمده و از گردنه قرغان کلو عبور کرده بعدا از تو دره خرو و سرکوه پست آمده از آنجا بسوج و پاپا چاده که جزء سلسله جبال بوده پست رفته به خم ساقه هور درود آورد

۴ - راه (پیاده رو) معروف بکوچه رو که از رشته سلسله قوه بکوچه رو و از آنجا سرازیر میشود به ده برخه در کوه

۵ - راه (سواره رو) قمرانی که از تنگ محمدحاجی به توه رشتعبانی آمده و از گردنه قمرانی در ده باغ پیرو عبور کرده به بوربل و سکوه وارد میشود -

۶ - راه (پیاده رو) جهود که از آه بر زیل به تنگ جهود و از آنجا به توه رشتعبانی و در کوه میرود

۷ - راه (سواره رو) و قافله را دوران دره (جاده شوسته بین خرم آباد و بروجرد) که در سال ۱۳۱۴ شروع خواهد شد از این محل عبور خواهد کرد که از بروجرد - لکورش - دره چپی - دوران دره - ملهکبود - بلکان ملهتخت عبور کرده این راه عمده بشاه جمشیدی - رودخشکه - رودولم - کاکارضا میرود و راه دیگر در آب نوم - گردنه اسپاخی با نخودبر و از آنجا هم با اشتر و خنام میرود -

۸ - راه سواران رو که از دوران دره و ملهکبود بگذرد سواران رو رفته بلکورش (سیلاخور) سرازیر میشود -

۹ - راه (سواره رو) تنگ کره که از بلکان بر کل دهلران ها و از آنجا به تنگ کره و گردنه اسمان دول رفته در آنجا به دو قسمت منقسم میشود یک قسمت به کولیان و دوفاه و قسمت دیگر از سمت راست بچپاه شاهی (سیلاخور) میرود

۱۰ - راه (سواره رو) تنگ آب برده که از تنگ آب برده عبور کرده به قوه چاه میرود هر توه واقع است در بین دو رشته کوه که بسمت چپ ممتد میگردد رشته شرف بنام طائفه مصطفی وند و دوره باراهو معروف برشته پیازوکه کوه ورشته شرف بوتائی میرود - یک راه دیگر دارد که موسوم است بحق علی کشته که بگردنه سفره میرود - یک راه دیگر دارد موسوم براه سبز علی کشته که آن راه نیز سواره رو میباشد و از توه چاه در ادامه لوکوه پیازوکه کوه - وچال قورچ تا پشت مله تخت - بمله سنگه واز آنجا بسرگردنه اسپید دالش میرود

۱۱ - راه مشهان گوه که از مله تخت بچال قورچ و توه چاه میرود

۱۲ - راه باغ موسی که از مله تخت از کاروانرا میرود بباغ موسی وچال قورچ و توه چاه

چشمه سارهای سلسله جبال گرو

۱ - در کوه شاه نشین از اواسط بهار ببعد چشمه ساری ندارد چشمه سارهائیکه که در اوائل بهار دیده میشود در قلیل مدتی خشک شده وعلیهذا میتوان گفت کوه شاه نشین دارای چشمه سار نیست مگر یک چشمه کوچک که کیفیت سرخالق علی در طرف لبله خور است وجز در فصل زمستان مواقع دیگر اشرار و دزدها نمی توانند از شکافهای شاه نشین استفاده کنند -

۲ - در کوه گروف کوچک تا مله تخت چون در تمام سال در ارتفاعات آن از زیر آفتاب برف موجود است علیهذا چشمه سارهای متعدد در همه جا دارد که از ذکر اسامی آن خودداری میشود -

اشکفتهای کوه گرو

- در کوه شاه نشین هشت اشکفت معروف بغیر از دیر و سوراخ های بسیاری است که هیچکدام راه سواره رو ندارند ولکن پیاده میتواند به تمام آنها داخل شود

۱ - اشکفت کوچه رو

۲ - اشکفت مغراض نو که بطرف در کوه شرف است

۳ - اشکفت خالق علی که معروف بخالق علی است

۴ - اشکفت تنگ چهارچی در کوه گردنی کوچک - ۲۰ نفر میتواند در آن زندگی نماید

۵ - اشکفت میان تنگ لره - ۲۰ نفر میتوانند ، ، ، ،

۶ - اشکفت تنگ لره - ۱۰۰ نفر ، ، ، ، ،

۷ - اشکفت آب سرد که درمیان تنگ سرآب - ۲۰ نفر ، ، ، ، ،

۸ - اشکفت صنوبر که در دامنه پیازوکه کوه واقع است جای وسیع بزرگی است که یک طائفه در آن منزل مینمایند

(ب) - سلسله جبال پونه

این کوه از کوه ۲ که سلسله جبال گرو جدا شده و در امتداد او خو شمال غربی با سامی مختلفه ذیل
خاک مالکه - رازان - اشکفت محمدان - سوج - چل واشیانی
پونه - خرسان - مورچه - کل کوتاه - ششیه نامیده شده و به تنگ بید حین منتهی شود
و در تمام طول خود به موازات گرو آمده و ملکه کوهها ی مختلف الارض در بین این دو رشته تنگی یک قسمت آن
معروف بود کوه که مسکن طوایف بی بی و شاه وردی و بعضا جراونده یعنی - و قسمت دیگر - از بود مل تا
بید حل - ملکه بلهان - آبدره - مله تخت - سرآب نرم - شاه جمشیدی
رود خشکه را تنگی میدهد -

جنگلهای پونه

- سلسله کوه پونه بطور مختلف در بعضی نقاط خاکی و در بعضی جاها سنگی است و جنگل
معروفی ندارد درخت های ارجن - کنگیم بسیار با فاصله دارد که مصرف سوخت مال بید و ساکنین در کوه
و بار دهرها منطقه آب سره و سرآب نرم را تامین می نماید ولکن سلسله پونه از نقطه نظر علف چراه با لاخص
در کوه فوق العاده مناسب و در فصل تابستان منطقه ییلاقی و مراتع خوبی دارد -
در کوه پونه ارتفاعات کوچک یافت میشود که یک موسوم است بر بنه بالای سرآب سره واقعشده - و دیگر مارفر د
دار بلوط که مرتفع به باوالی است - دیگری پاپا پیاده که بین حوریکان و خم سانه واقع شده که بزرگ ارتفاع
اخیر راهی دارد موسوم به پاپا پیاده که از حوریکان به باغ لکان میرود

راه‌های سلسله جبال پونه

۱ - راه (سواره رو) یارالی که از آبادی یارالی برازان میرود
۲ - راه سرآب بری که اسب به تحس عبور میکند و در گردنه آب کت دو قسمت میشود یک قسمت به آب کت و یک قسمت از گردنه میرود و از آنجا به داریاب ییلاقی خور میرود
۳ - راه (سواره رو) خاک مالکه که از بالای سرایوشان بگردنه کرن قلاع رفته از آنجا به دات کشناف ییلاقی خور میرود
۴ - راه بید حین (سواره رو) از رود رضا به بید حین و از آنجا بگذر تو کر ییلاقی خور میرود
۵ - راه مترو از خاک باغ بگردنه کور و از آبادی کورکش میرود

۶ – راه گوزرازان که نوشته واتوبیل رو میشه

۷ – راه (سواره رو) اشکفت محرفانی که از خرس در باشکفت محرفانی واز آنجا بسر کریه بالائی رد می شود –

۸ – راه (سواره رو) معروف بباریکه که از بیدکیچه بقریه برتیه درکوه میرود

۹ – راه (سواره رو) سوچ که از حرلیکانی بقریه برتیه رفته واز آنجا بدغار آب و یک راه هم بقرفانی گلو میرود –

۱۰ – راه صعب سواره رو کوه دره که از باغ لکان بدره کبود در کوه میرود –

۱۱ – راه (سواره رو) وقافله رو پونه که از کاسیانی قلعه عاکبر لورکوه – بردیلب و دغار آباد دره چی میرود –

۱۲ – راه (سواره رو) چال گرگ که از سراب سبز لبرکوه رفته و به برودی سرازیر میشود

۱۳ – راه (سواره رو) خرسانی که از سرآب سبز بخرسانی کوه وآب برده میرود

۱۴ – راه (پیاده رو) میرورشراه (مورچه راه) که از سرآب سبزه بربجه واز آنجا به آب برده سرازیر میشود

۱۵ – راه کل کوتاه صعب سواره رو که از ربجه به بله تخت میرود

۱۶ – راه تنگ آسیاب که از شیشه عبور کرده بجگه رو میرود

چشمه سارهای جال پونه

۱ – چشمه بردی درن رخاک مالکه درزیر لانه دار

۲ – هفت چشمه تخت خوانی درکوه خاک مالکه درسرکوه

۳ – هفت چشمه نزدیک اشکفت محرفانی

۴ – چشمه یک مشتی در وسط راه باریکه

۵ – چشمه حیلدرن که در راه پاپا پیاده در سرکوه است و در خود پاپا پیاده هم یک چشمه موجود است

۶ – چشمه دره ولیکه در پشت باغ لکان

۷ – چشمه کرز قباد بیگ که در سمت درکوه در پشت چپ واشیانه است

۸ – چشمه کته که در سر راه پونه واقع است

۹ - چشمه عابیگ در سر راه پونه سمت ورکوه سرگردنه

۱۰ - چشمه چال گرگ که در سر راه چال گرگ است

۱۱ - چال برف که در سرخرسان است و تمام سال در آن برف موجود است

کوه سلسله جبال پونه در قسمت شمال که شرف بور کوه است چشمه سارهای متعددی دارد که از دره های جاریگاو در کوه را مشروب میسازد که از ذکر آن بواسطه تعدد لوزیاد خودداری میشود -

اشکفتهای کوه پونه

۱ - اشکفت محرخان که در سر راه باریکه واقع است

۲ - اشکفت زردها که نزدیک راه باریکه واقع است

۳ - اشکفت دیو منصور که در قسمت کوه بنی سرلیکان و میراخوری واقع است

۴ - اشکفت کرزقبادبگ که در پشت چپ داشیانه شرف بور کوه پیاش

۵ - اشکفت سرآب محمدجان در داربلوطه

۶ - اشکفت دره سیاه پشت باغ لکان

۷ - اشکفت کل کوتاه نزدیک گردنه کل کوتاه

(ج) - سلسله جبال دیمله

کوه دیمله سلسله جبالی است که از جنوب شرقی بسمت شمال غربی در قسمت غربی حلکه هرو از کوکرس کابد جمت تا بید حیت و از آنجا با تشکیل یک زاویه منفرجه بسمت مغرب و جنوب غربی امتداد پیدا کرده بکلک سلسله کرزین های منوید نیم فرسخ ۹ ۹ رضاقطع میگردد - این کوه در امتداد خود باسامی مختلف - ادکنه - درجلید چال خاید - بلومان - چاسونی - دادمرو - علیجان کشته - رشه مانی چال قورچ - دایه راق که (گردنه ملکاو دره ابخا است) نامیده شده و در دیمله خاتمه پیدا میکند این کوه بطور کلی خاکی است و دارای جنگلهای انبوه از علیجان کشته تا تنگه ماری و در بلومان نیز اشجار جنگلی موجود است درختهای کوه دیمله عبارتست از ارجن - مشن - کیکم - مرو دکلابی - کورچ ولیکن در قسمت دایه راق و سیل بیش اشجار بلوط نیز بطور فراوان موجود است

راههای کوه دیمله

۱ - راه سرزار از دوبه رضا میرو بگردنه سرزار و از آنجا بگراوند سرازیر میشود

۲ – ایمان راه کوه که از رود به رضا گردنه شاه پسند و میان طایفه قلع نگوند درکان میرود

۳ – راه چشمه نمک که از آبادی حیوانی عبور مینماید

۴ – راه چال خانه که از زاغه گردنه چال خانه رفته بلکان میرود

۵ – راه تمه که راه شوسه و بالکیان میرود

۶ – راه خران ره که از فرهش گردنه خران راه و داربر بگوند میرود

۷ – راه آب طاف که از ماجو چشمه بید گردنه بلوبان رفته به داربر برازه میشود

۸ – راه سرآب بستان که از قلعه رحیم - دره ساکی بمیان تنگ دختر شده و در آنجا به دو قسمت میشود - یک قسمت بمیر سیله و سرآب دانگ میرود و قسمت دیگر بدره سفید سر در می آورد

۹ – راه لورچک از قلعه رحیم - دره ببر - نگزه - لورچک و از آنجا به کلاته کمپ و جوله دشت میرود

۱۰ – راه ده سفید که فعلا راه شوسه جدید الاحداث از مجاورت آن عبور میکند از جوی که ده مزبور شروع شده به نمکلان وارد و از آنجا به سه رشته منقسم میگردد - یک راه بیابونی - دره ببر - بقلعه رحیم وارد یک راه بدار برد - ملاقربانی - و چقلوندی - یک راه به علیان کشته - سرآب داراب - محظه باری و چقلوندی میرود -

۱۱ – راه دار کلنگه که از تنه کوه امامزاده شیخ حیدر شروع شده از ارتفاعات تپه ها عبور کرده به نمکلان سر در می آورد

۱۲ – راه تنگ نمک که از آبادی رگ رگ ها ... شروع شده یک کیلومتر فاصله بدو رشته تقسیم میشود یک رشته از ارتفاعات بلندی ها رفته به نمکلان وارد - رشته دیگر از دهنه تنگ نمک با عبور چند مرتبه از آب به نمکلان وارد میشود این رشته اخیر اگرچه راه نزدیک است ولی از نقطه نظر صعب العبور بودن کوه های سنگ سخت چون از جنبه سوق الجیشی باید کاملا از ارتفاعات لب بندی شود تا کاملا راه تأمین گردد و بنابراین رشته اول اصلح و انسب است

۱۳ – راه دره ساکی که از آبادی حسن خان رگ رگ شروع شده بدره ساکی رفته گردنه علیان کشته رسیده بمنطقه هرو وارد میشود

۱۴ – راه دره دندان که از آبادی خریان خانی سپه وند شروع شده پس از طی دو سه کیلومتر بدره که وارد و به علیان کشته وارد میشود

۱۵ - راه دره قاسمعلی که از پشت آبادی تیمور خانی شروع شده به قوه رشته بانی وارد و از آنجا بسمت راست بعلی بابان گشته و از سمت مقابل به چشمه نقدالی - بردبل تخت موسی - کافه کبود - رودولم مقابل پیرماهی سر در می آورد

۱۶ - یک راه دیگر از اسکین آبادی عزیزبه خانی بیوند به چشمه نقدالی رفته از آنجا به بردبل و رود ولم سر میرود

۱۷ - راه لسباطین راه که از چشمه نقدالی به سیل دیو رفته و از آنجا بگردنه لسباطین راه آمده سر آب ملکی هرو وارد میشود

۱۸ - راه قلعه جق که از اسکین شروع شده بقلعه جق و محله آبادی سطلکزاد رفته از آنجا به رشته منقسم میشود - یک رشته به هرهره و گردنه هرهره و برودولم وارد میشود رشته دیگر بسیل بیش و مله کاو رفته و از آنجا برودولم آبادی زاغ چه های حنوند سر در می آورد - رشته سوم به بوالیکه - وننله - وآسیاب گرزین ها و کاکا رضا میرود -

- کلیه راه های فوق الذکر سواره رو و پیاده در همه نقطه عبور مینماید

چشمه سارهای کوه دیمله

۱ - برف آب سر کوه ازکه که غیر از آن چشمه دیگری در کوه مزبور وجود ندارد
۲ - چشمه بینک در کوه زیر دلیجه
۳ - چشمه سارهای چال خاید مقابل زاغه
۴ - چشمه آب بید در سر کوه بلومانی نزدیک راه آب طاف
۵ - چشمه کلاقه کچل که خیلی کم آب و تمام سال آب آشامیدنی دارد
۶ - چشمه سوزه - جوزه - نزدیک راه چاسونی
۷ - چشمه کوچکی در سر راه قدیم داد مرو که فعلاً جاده شوسته از آن قطع نموده است
۸ - چشمه دول چنار که در بالای دره دزدان در قله کوه میباشد که اشرار از آن چشمه استفاده مینمایند -
۹ - چشمه نقدالی در بالای آبادی اسکین در قله کوه که این چشمه هم مورد استفاده اشرار است
۱۰ - چشمه سیل دیو بالای سر کمر زرد اسکین در قله کوه که آن نیز مورد استفاده اشرار است
۱۱ - چشمه سارهای اسکین که در هر دره چشمه جاری است

۱۲ - چشمه بو بالای مرزناچه؟
۱۳ - چشمه موزگیر طرف شرق ملکاو روبه‌زناچه؟
۱۴ - چشمه توخه شرف به زناچه؟
۱۵ - چشمه ونا شرف به زناچه پشت برهن شاه
۱۶ - چشمه میرجهان درکوه سیردر
۱۷ - چشمه آب بید در سر راه هرهره روبه پیرماهی
۱۸ - چشمه تخت موسی چهار چشمه‌اند که در سر کوه و شرف برود دلم است
۱۹ - چشمه ورزم سر راه کانه کبود
۲۰ - چشمه کله شرف به کرکوکر حین بگ؟
۲۱ - چشمه کره بالای سر ملکی است
۲۲ - چشمه باغ در سر کوه شرف به هرو است
۲۳ - چشمه میرجهان که بالای سر آب دارا است
۲۴ - چشمه هرهره که شرف به توه رومیانه است
۲۵ - چشمه دین که درکوه چال قوچ جناح چپ راه هرهره واقع است
۲۶ - چشمه بلوط که در چال قوچ است
۲۷ - چشمه بید در چال قوچ
۲۸ - چشمه چال کاوکش که بالای سیل میش است
۲۹ - چشمه تودیه‌رک درکوه دایه راق
۳۰ - چشمه دایه راق درکوه دایه راق

اشکفتهای کوه ریمله

کوه ریمله چون خاکی است چندان شکفتهای مهمی ندارد و اشکفتهای معروف آن عبارتند از

۱ - اشکفت چشمه نقدالی که چند نفر می‌تواند در آن زندگی نماید
۲ - اشکفت میرجهان بالای سر آب داراب
۳ - اشکفت تنگ عوض مقابل محوطه بادی

۴ - اشکفت سرده، پائین چشمه سرده

۵ - اشکفت چال‌قوچ بالای راه کانه کبود

۶ - اشکفت راز باش مقابل چولا که

۷ - اشکفت رنگ سفید در سرچشمه رنگ سفید

۸ - اشکفت بوالکه پشت دهکده برالکه

۹ - اشکفت تنگ مکن که در زیر سیل میش است

(د) - سلسله جبال کوه سیاه کمر و مخمل کوه

کوه سیاه کمر یا مخمل کوه سلسله جبالی است که در نزدیک تنگ رباط از سفید کوه جدا شده و در امتداد جنوب شرقی از مقابل شهر خرم آباد به تنگ زاهد و از آنجا به بابا محمود - و ممیل - و از ناکرپت پاپی تا رودخانه سزار منتهی میشود -

کوه سیاه کمر اساساً سنگ است و اشجار و جنگل عمده بین تنگ رباط و گردنه بابا محمود ندارد لیکن از بابا محمود تا رودخانه سزار دارای جنگلهای بلوط - مرد (کلالی) - ارجن - کیکم - وغیره میباشد و از نقطه نظر دره‌گاه که مخمل کوه چون سنگ است از کوه‌های خوب و مساعد است -

راه‌های جبال سیاه کمر و مخمل کوه

۱ - راه تنگ حسن که از حلگه رباط به تنگ حسن رفته و از آنجا به باغ دائی سرازیر و قسمت منقسم میگردد - یک رشته به گهواره دلسطام میرود - یک رشته به سفید کوه - گردنه هرو، و به چگنی سرازیر میگردد - رشته سوم به پاپی خالدار و شهر خرم آباد میرود -

۲ - راه پیاده رو که از آبادی کرزن‌های رباط به پیرجبل رفته و بباغ دائی سرازیر میگردد

۳ - راه قافله رو نوشته رباط که از اشتر بخرم آباد میرود

۴ - راه سواره رو منصورساکی که از سراب تلخ - پیرچیاتی شروع شده از گردنه منصورساکی به پاپی خالدار و شهر خرم آباد میرود

۵ - راه سواره رو آستان آبی که از آبادی سلیمان تلی و حسن کاوارها شروع شده از گردنه آستان آبی بمنوچهرآباد - شهر خرم آباد وارد میشود

۶ – راه سواره رو آستان کچ منذی که از خنگائی ده پیر شروع و از گردنه کچ منذی بمیدان طیاره و شهر خرم آباد میرود

۷ – راه پیاده رو بانه سره که از کمره شروع شده از کلک پا پی مرف بکمالوند براه سواره رو تنگ زاهد ملحق و بشهر خرم آباد میرود –

۸ – راه شوسه و قافله رو تنگ زاهد شیر که از سگوند و تجره بشهر میرود

چشمه سارهای سیاه کمر و محمل کوه

۱ – چشمه گردنه آستان آبی

۲ – چشمه آستان کچ منذی

۳ – چشمه آب انبار پائین بودبویله که مرف به ده پیر و در مرتفع ترین کوه سیاه کمر مقابل شهر واقع شده –

۴ – چشمه کابلی که در وسط کمر راه پیاده روشنی دارد و اشرار در آن محل ملدیت کامل دارند

۵ – چشمه بانه سره که آبش جاری و در زیر تخت کوه است و هر که تا وموا تقع از او استفاده میکند

۶ – چشمه جانفیزه نزدیک گردنگاه تیر اندازان

اشکفتهای سیاه کمر

کوه سیاه کمر چون سنگی است شکافهای زیادی دارد که در سالهای امنیت برای علف چرانی و عاقل اهالی استفاده میشود و در سالهای غیر امن خالی و جایگاه اشرار است و عبارتند از

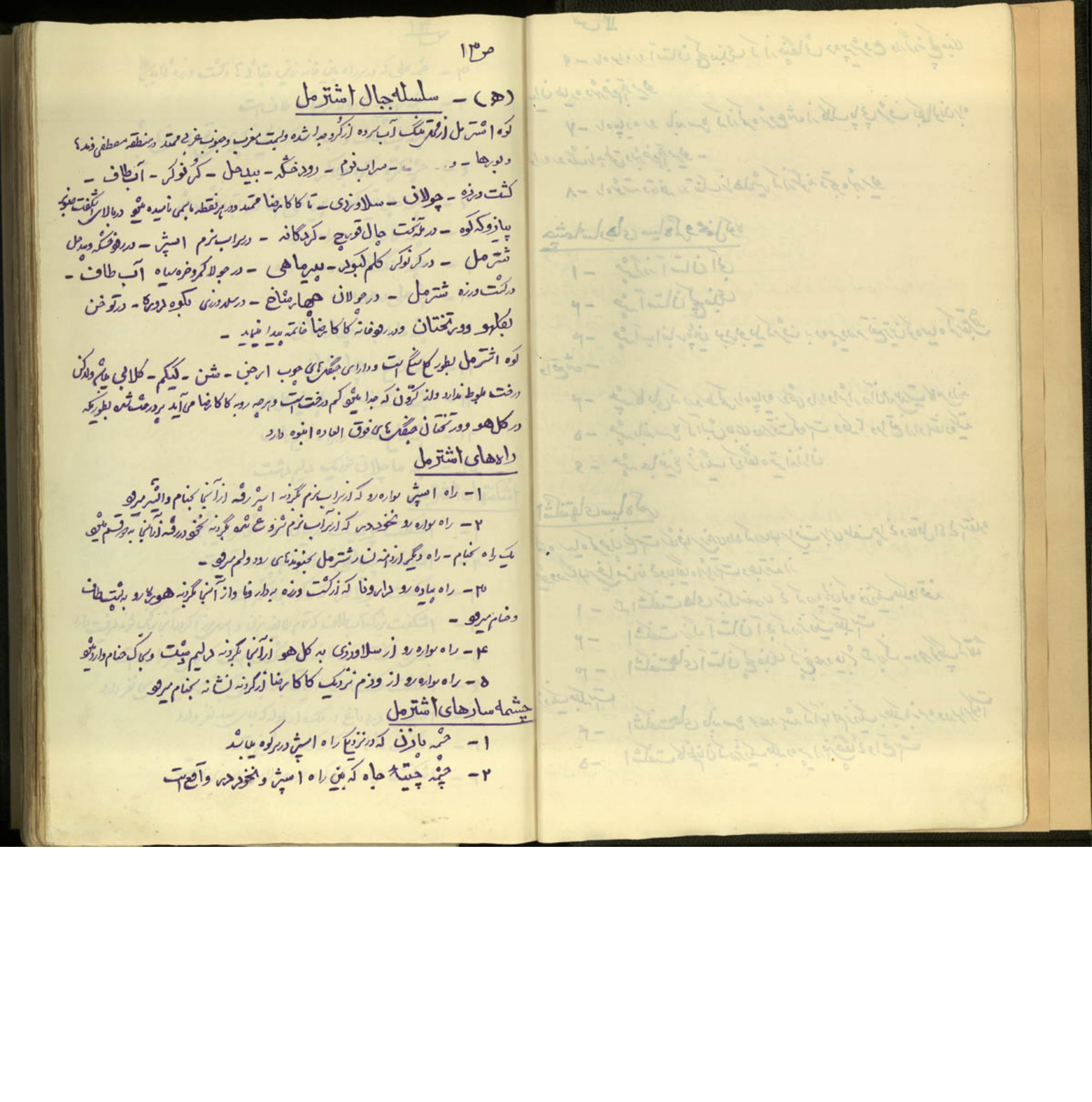
۱ – سه اشکفت های بزرگ منصوری که در پائین کوه و نزدیک جلکه واقعند

۲ – اشکفت بزرگ آستان آبی که در نزدیک جلکه است

۳ – اشکفت های آستان کچ منذی که پنج عدد میانه بزرگ – و دو کوچک که تماماً نزدیک جلکه است

۴ – اشکفت های بانه سره دو عدد هستند که آنها هم نزدیک به جلکه بانه سره و در سرا سر کوه است

۵ – اشکفت کاظم خانی که در نزدیک جلکه ده پیر از خنگائی واقع است

(ﻫ) - سلسله جبال اشترمل

کوه اشترمل از مقر منگ آب برده از کوه جدا شده ولسمت مغرب وجنوب غرب ممتد در منطقه مصطفی وند؟ و بورها - و . . - مراب نرم - رودخشکه - بیدحل - کرنوکر - آب طاف - کشت ورزه - چولاف - سلاوزی - تا کاکارضا ممتد ودر هر نقطه بإسمی نامیده میشود در بالای شکفت جنوب پازوکه کوه - در تخت جال قورچ - کردگانه - در سراب نرم اسپش - در رودخشکه و بیدحل شترمل - در کرنوکر کلم کبود - بیرماهی - در چولا کمر و خره سیاه آب طاف - در کشت ورزه شترمل - در چولان چهارشاخ - در سلاوزی تکوه دوره - در تو خن لکلهو وورتختان ودر رودخانه کاکارضا خاتمه پیدا مینماید -

کوه اشترمل بطور کلی سنگی است و دارای جنگلهای چوب ارجن - شن - کیکم - کلابی میش و لکن درخت بلوط ندارد واز کرون که جدا میشود کم درخت است و هرچه روبه کاکارضا می آید بر درختش بطوریکه در کلهو وورتختان جنگلهای فوق العاده انبوه دارد

راههای اشترمل

۱ - راه اسپش سواره رو که از سراب نرم گردنه اسپر رفته از آنجا بخنام والشتر میرود

۲ - راه سواره رو نخود دره که از سراب نرم شروع شده گردنه نخو در رفته از آنجا به دو قسم میشود یک راه بخنام - راه دیگر از دهنه شترمل بجنوبها رود ولم میرود -

۳ - راه پیاده رو دارونا که از کشت ورزه بدار ونا واز آنجا گردنه هوره رو به تنگه شب طاف وخنام میرود -

۴ - راه سواره رو از سلاوزی به کلهو از آنجا گردنه دلیم سنگ و سیاک خنام وارد میشود

۵ - راه سواره رو از ودم نزدیک کاکارضا از گردنه نشانه بخنام میرود

چشمه سارهای اشترمل

۱ - چشمه بادن که در نزدیک راه اسپش در سر کوه میباشد

۲ - چشمه چینه چاه که بین راه اسپش ونخود دره واقع است

۳ - چشمه علی که در سر راه بنی خانه زنی جهانگیر؟ و کشت و ذره ؟ بابای ...
۴ - چشمه چهار خار که در بالای سرآب طاف است
۵ - چشمه لشت طاف و آب طاف که نزدیک کپرهای سابق احمد مرزی است
۶ - چشمه کره در کوه جولاکمر
۷ - چشمه جال تیله کوه در پیرماهی است که در تابستان خشک میشود
۸ - چشمه دار و نا در سر راه دارونا
۹ - چشمه سنگ بندی در هوره راه
۱۰ - چشمه علی در هوره راه
۱۱ - چشمه ماراب در چهار شاخ
۱۲ - چشمه دایم در چهار شاخ
۱۳ - چشمه سنگ بندی در بله سیاه کل هو
۱۴ - چشمه دلیم دشت در راه دلیم دشت
۱۵ - چشمه ماچلان نزدیک دلیم دشت

اشکفتهای اشتر مل

۱ - اشکفت پر لیک در میان رود خشک سر راه میان
۲ - اشکفت پیر ماهی که امام زاده پیر ماهی در آنجا است
۳ - اشکفت جولا کمر که در کوه جولا کمر است
۴ - اشکفت بزرگ آب طاف که تمام طایفه برنی و احمد مرزی اگر در آنجا ساکن شوند ظرفیت دارد
۵ - بالای سر اشکفت آب طاف یک اشکفت است که محل ده نفر را دارد
۶ - اشکفت کشت و ذره نزدیک چشمه بالای سرآب کشت و ذره جای سی نفر دارد
۷ - اشکفت دره باغ در ملک ازناوله که جای صد نفر دارد
۸ - اشکفت ماراب که در کوه چهار شاخ است
۹ - اشکفت دوره که در کوه هوره بالای سر سلدوزی ها است

۱۰ - اشکفت دره قمقمه که در ملک محرها است

۱۱ - اشکفت کلهو در راس کوه کرهوست

۱۲ - اشکفت ذذین مشت نمره ۱ که در کرهوست

۱۳ - اشکفت ذذین مشت نمره ۲ که در کرهوست

رودخانه و جویبارها

در منطقه هرو اصلی وفرعی یک رودخانه مهم وچند نهر بشرح ذیل وجود دارد

۱ - رودخانه هرو که از دامنه کوه ها رخاک مالکه در تنگ کاید رحمت ها رچشمه گرفته وبا تمدلو شمال غرب ممتد مقدمتهً جاده شوسته بین بروجرد - خرم آباد در نزدیک هرکو به خاک دالوند قطع کرده پس از نزدیک میراحمدی تبنک هرو برانوند وارد شده از حوالی کاسیان عبور وتا این نقطه باسم رودخانه هرو نامیده میشود - بعد از کاسیان بچقلوندی وخاک باباوالی آمده از تنگ سدحل عبور مینماید واز کاسیان تا بعد جسر رودخانه باباوالی نامیده میشود واز بعد جسر بسمت کرنوکر - کل رزد واراضی حنوندها عبور کرده در کاکارضا جاده شوسته بین خرم آباد کرمانشاه را قطع واز بعد جسر تا کاکارضا برودولم نامیده میشود - بعد از کاکارضا به محل التقام (خاک سلادخی معروف برودکاکارضا میشود از قلد ۵ و تنگ کاوشمار که عبور کرده و برودخانه کشکان نامیده میشود

۲ - نهر برزهل که از بزاب مراد در محله تخت رچشمه گرفته وآب چشمه سارها سلسله جبال پونه وارد در طول امتداد خود آن ملحق شده از خاک آب بره وبلکانی - و سرعلی ها گذشته از تنگ برزهل عبور وبین کوه باغ بیره وتپه های محمد حاجی از تنگ محمد حاجی عبور اراضی بزارنا - لجینه - حسن آباد را مشروب برودخانه سلاد خور داخل میشود

۳ - نهر رود خشکه که از چشمه کاروانسرای محله تخت سراب گرفته ودر طول امتداد خود بر کبوده - شاه جنیدی - رود خشکه عبور کرده وفاضل آب چشمه سارها وبرآبهای کوه اشترمل وشیشه داخل آن نهر شده در بعد جسر برودولم داخل میشود این نهر در تابستان فاضل آبی که برودخانه بریزد ندارد وتماماً بمصرف زراعت ساکنین از محله تخت تا بعد جسر میرسد -

۴ - نهر دفار آباد از چشمه سارهای سار کوه بونه سرچشمه گرفته مقدمتهً اراضی ورکوه را

مشروب فاضل آب آن از تنگ دینار آباد عبور کرده بر دوخانه سیلاخور میرسد

۵ – نهر گرگانه که از چشمه سارهای کوه لیکان واراضی سگوند ها سرچشمه گرفته و مورد استفاده زراعتی سگوند ها شده از دره دراز عبور و بطکه تجره وارد قسمتی از اراضی تجره را مشروب نموده و فاضل آبهای تنگ زاهد شیر – وده پیر ضمیمه نهر گرگانه شده اراضی کمالوند و حولتشاه پشت تنگ را مشروب نموده از نهر گرگانه عبور بر دوخانه خرم آباد داخل میشود –

چشمه سارها

(الف) – سرابها و چشمه های کاید رحمت یا سرهرو

۱ – سرآب هرکه که سرچشمه رودخانه هرو میباشد ملک الوشان را مشروب می سازد

۲ – سرآب کشمشم که ملک کشمشم را مشروب مینماید

۳ – سرآب غیاثان که ملک غیاثان را مشروب میسازد

۴ – چشمه یارالی که ملک یارالی را مشروب میکند

۵ – چشمه باغ لیشم که باغ لیشم را مشروب میکند

۶ – چشمه کوسج که ملک الوشان را مشروب میسازد

۷ – چشمه عوضی که ملک باغ را آبیاری مینماید

۸ – سرآب نزل که ملک روبه رضا را مشروب میکند

ومنابع فراء کاید رحمت نهرها که از رودخانه هرو احداث واراضی خود را مشروب می سازد

(ب) – سرابها و جوبارهای دالوند یا میان هرو

۱ – سرآب کنیکم دها که اراضی حکمه سیاه را مشروب می سازد

۲ – سرآب کاومیر که اراضی حکمه سیاه و ننه ماله – حیوانی – وکله جو را مشروب میسازد

۳ – سرآب دوکوهه که اراضی زاغه بالا و باغ فرحتی را مشروب میکند

۴ – سرآب زاغه که اراضی زاغه پائین را مشروب مینماید

۵ – چشمه شاه قلی که قلعه فرهکش را مشروب مینماید

۶ – سرآب تاجو که اراضی تاجو و غیبی را مشروب می سازد

۷ – نهر ذاغه که زاینده است اراضی قلعه علی – قلعه جهان بخش – جوفو – وتپه مسلم را مشروب می نماید

۸ – سرآب رنگ رزان که اراضی رنگ رزان را مشروب می سازد

۹ – سرآب دولیسکان که اراضی دولسکان را مشروب میکند

۱۰ – سرآب بید کیجه که اراضی بید کیجه را مشروب می نماید

۱۱ – سرآب فرسی دره که اراضی فرسی دره را مشروب میکند

۱۲ – سرآب میراحمدی که اراضی میراحمدی را مشروب می سازد

(ج) – سرابها و جویبارهای پائین هرو – یا منطقه مال اسد و باباوالی

درمنطقه قلعه رحیم سه سرآب بزرگ موجود است که تمام منطقه را مشروب می سازد

۱ – سرآب عذبقی که قلعه سردارخانی و حسین بیگ را مشروب کرده از تنگ چرخستانه عبور برودخانه هرو میریزد

۲ – سرآب دره ساکی که از تنگ سرآب مستان سرچشمه گرفته اراضی دره ساکی شفیع خانی ورستم خانی و حیدرخانی قلعه رحیم را مشروب از تنگ چرخستانه عبور و فاضل آب آن برودخانه هرو داخل میشود –

۳ – سرآب کوچک که از چاسونی شروع شده اراضی دره ببر و قلعه رحیم را مشروب ساخته بچرخستانه ودرود هرو میریزد –

۴ – چشمه سیل گرگی که آب کمی دارد وساکنین سیل گرگی از زراعت دیم بیشتر استفاده مینمایند

۵ – چشمه قلعه قبس که آب کمی دارد وساکنین انجا زراعت دیم مینمایند

۶ – سرآب سبزکه که از دامنه خرسان کوه سرچشمه گرفته اراضی کله جوبها را مشروب پس فاضل آب آن داخل سرآب کنجع شده که آن نیز از دامنه خرسان سرچشمه گرفته اراضی رزین جوبها را مستقلاً مشروب بعد نهری را تشکیل و بسمت اراضی طائفه بارانی ها جاری میشود – چون انتهای این نهر زاینده است هر چه روبه پائین جاری میگردد ساکنین اراضی وقراء اطراف نهر توسط سد و نهرهای احداثی اراضی خود را مشروب ساخته مقدمتاً طائفه شرف بیگها – بعد بابنیدرها – سپس بهی ها مشروب شده – بعداً طائفه کرها – وملک کرجو

که متعلق بطایفه صفوی است - بنی خمسانه آخر اندر طایفه شلکه - زنجیل - چرم آری -
میلک‌ها استفاده کرده مازاد آن در نزدیک خرخسانه رودخانه هرو داخل میشود

۷ - چشمه قلقلی بالای راه بونه که خیلی کم آب و ساکنین قلعه بالای راه بونه که تیره خلیل بیک بارانی
هستند فلکیه زراعت دیم کاری مینمایند

۸ - چشمه نشت ملا که کم آب و شش خانوار از طایفه که از آن استفاده میکنند

۹ - سرآب کردکانه که از باغ لکان جاری است و طوایف کره - کلاب - یاسم -
ایمانعلی مشروب میشود

۱۰ - چشمه رمضانی که در باغ لکان واقع است طایفه کره و یاسم از آن استفاده مینمایند

۱۱ - چشمه قودار نزدیک قلعه خمل نه که کم آب است

۱۲ - چشمه سوکی که نزدیک آبادی علیا از طایفه میلک و کم آب است

۱۳ - پنج شش چشمه‌های کوچک در دامنه مادمرش واقع است

۱۴ - زه آب کاسیانی که در قسمت وسط جلگه کاسیانی واقع و پنج نهر از آن جدا شده ثلث
اراضی کاسیانی را مشروب میسازد و دو ثلث دیگر اراضی دیم و قنات کهنه مخروبه دارد در صورت تعمیر قسمت عمده
اراضی دیم نیز مشروب میشود

توضیح اینکه در منطقه مال است که رودخانه هرو از قسمت جنوب لیال جاری است بهیچوجه مورد استفاده اهالی واقع
نمیگردد و فقط دو نهر یکی از زیر تنگ علی الوند فراش باشی ساکن مراحمدی در آورده که اراضی و رازان چم را مشروب مینماید
و دیگری نهر چم حلت است که بواسطه عدم اطلاع کارکنانی آن نهر مدتی است مسلوب المنفعه باشد
و سابقاً اراضی قلعه قنبر را مشروب میکرده است -

در نزدیکی کاسیانی هم سد بسته شده که از آب رودخانه هرو اهالی باباوالی که طایفه میردلیه هستند و دیگری
اهالی چقلوندی میباشند استفاده مینمایند که سد اولی از قدیم مورد استفاده بوده و در حدود چهار سنگ آب
بمنطقه باباوالی برده حرلت خانوار غیر از او استفاده نمینمایند
سد دومی در سال ۱۳۱۲ با کمک و مساعدت کلیه رعایای میرانوند تعمیر و احداث و بعد از سی سال
صفحه چقلوندی را مشروب ساخته است -

د) – سرابها و جویبارهای باباوالی

۱ – چشمه محمدقربانی که ملک محمدقربانی را مشروب می‌سازد

۲ – چشمه سرآب داراب که اراضی سرآب داراب و قسمتی از محوطه بادبر را مشروب می‌سازد

۳ – سرآب غیاث که اراضی محوطه بادی را مشروب می‌نماید

۴ – سرآب موسی‌وندی که ملک موسی‌وندی را در صورت کمآبی سد مشروب می‌سازد

۵ – سرآب ملکی که اراضی سرآب ملک را آبیاری می‌نماید

۶ – سرآب خره سیاه که ملک خره سیاه را مشروب می‌سازد

۷ – سرآب دار بلوط معروف به سرآب محمدخانی و اشکفتی هم در بالای سر دارد

۸ – چشمه چال بید که یک خروار اراضی چال بید را مشروب می‌سازد

۹ – سرآب شنبه که نزدیک گردنه کل کوتاه و اراضی دار بلوط را مشروب می‌سازد

۱۰ – چشمه سانجبه که ۵۰ من اراضی رنجبه را مشروب می‌نماید

۱۱ – چشمه دره کلبالی که ملک پرداده‌ها را مشروب می‌سازد

۱۲ – نهر باباوالی که از رودخانه هرو نزدیک کاسیانی سد آن بسته شده است تمام منطقه باباوالی را مشروب می‌نماید

۱۳ – نهر چقلوندی که از نزدیک کاسیانی سد آن بسته شده و اراضی چقلوندی را مشروب می‌سازد

۱۴ – قنات خرابه چقلوندی که فعلاً مسلوب‌المنفعه است

۱۵ – چشمه خره نوان که اراضی خره نوان را مشروب می‌سازد

۱۶ – چشمه سیل نظر که ملک سیل نظر سه‌وند را مشروب می‌نماید

ه) – سراب و جویبارهای ودکوه

در ودکوه سرآب و چشمه مهمی نیست ولیکن برف آبها و چشمه‌های کوچک متعدد که از این کوه روانه جاری میگردد نهرهائی ایجاد و کلیه قراء درکوه را مشروب و فاضل آب آن از تنگ دینار آباد خارج شده قراء سیلاخور را مشروب مینماید بر رودخانه سیلاخور که در این قسمت از ذکر اسامی چشمه سارهای متعدد صرف نظر میشود

و) – سراب و جویبارهای منطقه ازناو احمدآباد – دره چپی تا بید حل

۱- چشمه سوارات دره که اراضی دره چپی را مشروب می سازد

۲- چشمه دره چپی نزد قهوه خانه میرضا ومفید فائده نیست

۳- چشمه دوران دره که اراضی دوران دره را مشروب می سازد و مازاد آن به تنگ برهل میریزد

۴- چشمه ملاکبود که آبادی کدخدا سهراب ملاکبودی را مشروب می سازد

۵- چشمه ملاکبود دره که اراضی چلوپها را مشروب مینماید

۶- چشمه دره احمد که اراضی بلکان را مشروب می سازد

۷- سرآب بزرگ تنگ لره که اراضی بلکان و ده لران ها وجوجه وندها را مشروب و مازاد آن به نهر برهل میریزد

۸- سرآب آب برده که اراضی آب برده را مشروب و مازاد آن به نهر برهل میریزد

۹- چشمه تنگ بابه که اراضی جلو انگفت صنوبر را مشروب می سازد

۱۰- هفت چشمه که پشت ملاتخت واراضی تاری ها را مشروب مینماید

۱۱- سرآب کره که اراضی طایفه بورها و ملاتخت را مشروب میکند

۱۲- سرآب مراد دره ملاتخت که اراضی شمس الدینی ها تا انگفت صنوبر که زمین رودهست مشروب می سازد

۱۳- نهرانید از ملاتخت تا برهل که برودخانه سیلاخور میریزد واین نهر از سرآب مراد دره چشمه گرفته هرچه رو به سرازیری میرود مازاد آبهای چشمه ها وسرآب های اطراف بالاخص سرآب آب برده و سرآب تنگ لره نهر بزرگی را تشکیل که در تمام سال آب دارد واراضی اطراف نهر را تا رودخانه سیلاخور میریزد مشروب میکند

۱۴- چشمه لیلی که اراضی تاری ها و بورها و ملاتخت را مشروب می سازد

۱۵- سرآب مریج بک که آسیاب میگرداند در پائین راه کل کوتاه اراضی طوایف شمس الدینی و بورها را مشروب می سازد

۱۶- چشمه سار حسن خان که اراضی تاری ها را مشروب میکند

۱۷- چشمه سار عالی خان ها را مشروب می سازد

۱۸- چشمه گرگعلی که اراضی جوجه وندها را در پائین راه مورچه راه مشروب میکند

۱۹ - چشمه مرو که اراضی حلوی و خلهوندها مشروب می‌سازد

۲۰ - چشمه دره ملوبر که اراضی حلوی و خلهوند را مشروب می‌نماید

۲۱ - سرآب الله‌مراد که پائین راه خراسان و اراضی مال سرغلی را مشروب میکند

۲۲ - چشمه کاروانسرا که ملک کاروانسرا را مشروب و طرف غرب بلهتخت رحیمه لت که به تدریج زیاد شده و نهر خشکه رود را تشکیل میدهد و نصف ملک شاه‌جمشیدی و ملک شاهی رودخشکه راحتی در بهار اراضی بیدحل را نیز مشروب و به رود ولم میریزد

۲۳ - سرآب تنگ گرده‌کانه که سرآب بزرگی یا شد و اراضی کبوده - تاری - و نصف شاه‌جمشیدی را مشروب می‌سازد

۲۴ - چشمه ملکه که اراضی اطراف خوش را مشروب میکند

۲۵ - سرآب سرآب نرم که اراضی سرآب نرم و در یکیوی زرین چقائی را مشروب می‌سازد و هم چنین قرار اراضی دولت شاهی ناهی سا کن سرآب نرم را مشروب می‌سازد

۲۶ - چشمه لم دهها پائین گردنه نخودده که اراضی سرآب نرم و دولت شاهی‌ها را مشروب میکند

۲۷ - چشمه دارتو که اراضی دولت شاهی‌ها و تارها را مشروب می‌سازد

۲۸ - چشمه تو لک که ملک سرآب نرم و دولت شاهی‌ها را مشروب می‌نماید

۲۹ - چشمه برجعلی که ملک کبودها مشروب می‌سازد

ح) - سرابها و جویبارهای منطقه رود ولم

رودخانه هرو که بعد چون وارد میشود معروف به رود ولم میگردد و در تمام طول خود در خاک رود ولم بهیچ‌چه مورد استفاده واقع نشده فقط دهات بیدها برای گرداندن آسیابهای خود نهرها ایجاد کرده و هم چنین از آسیاب دوسانی یارحیی‌ها حنونه نهری برده و خود چم حاجی را آبیاری و آسیاب طهراب بیگ نیز از آب رودخانه میگردد و چشمه سارها و سرآب‌های رود ولم عبارت است از

۱ - سرآب بیدحل که بواسطه عمق کف سرآب تمام ملک رانمی گرد و تعجبی که آب جاریات آب اضافه وارد که برود ولم میریزد و قسمت مرتفع بیدحل از رودخشکه بهار آبی می‌خورد

۲ - سرآب دوروزناب که بالای تپه کرنوکر واقع است و در تابستان خشک میشود اراضی

۳- سرآب دره معروف که آب زیادی در تمام سال دارد و بواسطه عمق کف آب بدون استفاده
...رود و بلم میریزد

۴- سرآب دارنو که جنب سرآب دره معروف است آب زیادی دارد که فقط آسیاب میگرداند
...هم بواسطه عمق کف سرآب استفاده زراعتی نمی دهد -

۵- سرآب گوراچ که آبش نسبت به سرآب دره معروف و دارنو کمتر و آن نیز مورد استفاده نیست

۶- سرآب گلم کبود که اراضی گلم کبود را مشروب کرده طایفه جنی ملک ها استفاده میکنند .

۷- سرآب دادنو که ملک رازماشی و دارنو متعلق بطایفه نقی و اصلمزاست مشروب میسازد

۸- سرآب پیرماهی که اراضی پیرماهی متعلق به طایفه نقی ها را مشروب می نماید

۹- سرآب دوره ودناب - رازماشی و دو چشمه کوچک که در بهار آب زیادی دارند
...تابستان خشک میشوند و فقط استفاده بهار آب میدهند

۱۰- سرآب جنارا که ملک کل زرد و یک قسمت از رازماشی را مشروب میکند

۱۱- سرآب جولاکی که بهار آب است و تابستان خشک میشود

۱۲- سرآب خره سیاه که بهار آب است و مورد استفاده نیست

۱۳- سرآب کشت ورزه که بهار آب دارد و در تابستان بیش از یک خروار زمین مشروب میکند

۱۴- چشمه کبود در کشت ورزه که بمصرف بوستان کاری میرسد

۱۵- سرآب چولان که اراضی احمد آقا را مشروب میکند

۱۶- سرآب صندل که بهار آب است و اراضی چولان - رحمن شه را مشروب میسازد

۱۷- سرآب گوراچ که ۵۰ من زمین ذابی ها را مشروب میکند

۱۸- سرآب شاه باز که آب زیادی دارد و ملک ذابی ها را مشروب میکند

۱۹- چشمه سلاورزی که بهار آب است قسمتی از چولان و سلاورزی را مشروب میسازد

۲۰- سرآب سلاورزی که اراضی سلاورزی را مشروب می کند

۲۱- سرآب اذناوله که ملک کرزین را مشروب میسازد

۲۲- چشمه دره قمقمه که بهار آب دارد

۲۳ - سرآب کل‌هو که آب زیادی دارد و اراضی کل‌هو دورتحتان و املاک توخن‌ها را مشروب می‌سازد

۲۴ - چشمه منیله که بهارآبه دارد و ملک گرزین‌ها را مشروب می‌سازد

۲۵ - سرآب وذر که اراضی فرم و ملک مؤمن‌ها منطقه کاکارضا را مشروب میکند

(ط) - سراب و چشمه سارهای دیمله

۱ - سرآب فرد دلیه که در ملک موسی خانی واقع و اراضی موسی خانی را مشروب مینماید

۲ - چشمه غنیبی وندی پائین راه هرهره که یک خروار زمین را آبیاری میکند

۳ - چشمه پای تپه غنیبی وندی که اراضی غنیبی وندی را مشروب می‌نماید

۴ - قنات غنیبی وندی که فعلاً نصف آن ملک غنیبی وندی و نصف دیگر ملک موسی خانی را مشروب می‌سازد

۵ - چشمه شب رنگ در آبادی برخوردار که یک خروار اراضی را مشروب می‌سازد

۶ - چشمه میل میش که باغ و قسمتی از اراضی بید میش را مشروب می‌کند

۷ - چشمه میل میش بزرگ که سه خروار اراضی را مشروب میکند

۸ - چشمه ریک سفید که ده من اراضی را مشروب می‌سازد

۹ - چشمه بوالکه که سه خروار اراضی را مشروب میکند

(ی) - سراب و جویبارهای ده پیر

- در ده پیر رودخانه وجود ندارد و بطور کلی آب ده پیر نسبت به اراضی آن کم و از حیث استعداد و قابلیت زراعت چون در منطقه معتدله می‌باشد در صورتیکه آب کافی داشته باشد میتوان در تابستان از محصول پنبه اهالی محلی استفاده خوب ببرند - چشمه سار و جویبار و سرآبهای ده پیر عبارت است از

۱ - چشمه سارهای اسکین در چشمه هستند معروف به چشمه دره که اراضی اسکین را مشروب میکنند و بیشتر اراضی دیم کاری است

۲ - چشمه سارهای بادیه که دو چشمه هستند اول چشمه بادیه دوم چشمه نظر بیک که فقط کفایت شرب اهالی و زراعت یک خروار اراضی را دارد

۳ - سرآب سیاه بوش که قبلاً آبش زیاد بوده اخیراً چند سالی است که کم آب شده و نهرهائیکه از این سراب منشعب و اراضی ده پیر را مشروب می‌سازند عبارتند از:

- نهر دجلان که از خود سرآب شروع زمین دجلان و ابوالفتح خانی چگنی را مشروب مینماید

- نهر میر نقد علی که اراضی میر نقد علی را مشروب می کند
- نهر کوچک کریم خانی که اراضی کاه‌ریز را مشروب می سازد
- نهر چهار لکی که اراضی چغائی علی مردان خان و الله زاده را مشروب می سازد
- نهر میانی سرمدان که دفعی رشته قنات علی مردان خان شده اراضی چغائی را مشروب می نماید
- نهر جوی بید که اراضی چغائی را مشروب می سازد
- نهر جوب فراش که اراضی چغائی را مشروب میکرده و فعلاً خشک است

۴ - چشمه نقره که نزدیک برج حاجی عبدالله واقع و اراضی ابوالفتح خان چغائی را مشروب میکند

۵ - چشمه تیه کرمه که سابقاً قنات بیهه و اراضی مهرآباد را مشروب می ساخته

۶ - چشمه کبود که سابقاً قنات بیهه و اراضی ابوالفتح خان را مشروب می نمود

۷ - آب دره دزدان که از تنگ دره دزدان سرچشمه گرفته و اراضی دره دزدان و دجلان را مشروب می سازد -

۸ - آب دره ساکی که از تنگ دره ساکی سرچشمه گرفته اراضی دره ساکی را مشروب می نماید

۹ - آب تنگ نمک که از نمکلان سرآبی وارد مقدمتهً اراضی نمکلان را مشروب و مازاد آن داخل تنگ نمک شده از نزدیک آبادی رک رک خارج و اراضی رک رک را مشروب می سازد

۱۰ - سرآب هوکی که اراضی هوکی را مشروب می نماید

۱۱ - چشمه سار دلی ذال بک که آب ملکی جهة اراضی رک رک دارد

۱۲ - سرآب سوخته کره که اراضی قسمتی از کره و قسمتی از تجره را مشروب می نماید

۱۳ - نهر تجره که از آلبتان ولکونه سرچشمه گرفته تمام اراضی لکونه را مشروب و چون نهر آمده است اراضی تجره را مشروب ساخته از تنگ راه عبور اراضی کالونه ها را نیز مشروب از پیرکانه عبور کرده قسمتی اراضی شهر خرم آباد را مشروب و به خوخانه خرم آباد داخل میشود -

جغرافیای سیاسی

سکنه اهالی هرو

- هروی اصلی مسکن طوایف کاید رحمت - دالوند - بیرانوند میباشد و بطوریکه از ریشه و بنیاد این مردمان در افواه گفته میشود دو تیره و طایفه در قدیم الایام از حدود سراز کوچ و لرستان آورده شده‌اند که آن دو تیره عبارتند از باجول - و بیرام که بعدا اولاد و نواده آنها به - باجولوند - و بیرانوند - نامیده شده‌اند باجولوندها عبارتند از طوایف سگوند - کاید رحمت - دالوند - و پاپاحمدی (مقصود از پاپاحمدی طایفه‌ئی باشد که در سیلاخور ساکن و امیر اشجع معروف بروجردی از طایفه پاپاحمدی میباشد) و بیرانوندها عبارتند از دو تیره عمده -

دشینان - آلینان - تیره دشنان عبارتند از تیره‌های مختلف زیر ۱- پیرداده ۲- چقلوند - ۳- رهش - ۴- شلکه - ۵- ده‌آران - ۶- لری - ۷- شاه‌وردی - ۸- ایوکان -

آلینان‌ها عبارتند از دو تیره عمده - مال اسد - مال قباد

مال اسدها عبارتند از زیدعلی - بارانی - کر - مهراب

مال قباد عبارتند از پاپاحمد - شمس الدین - و سبزعلی

طوایف کاید رحمت و پاپاحمدی پس از ورود به لرستان در گذاری اراضی سرهرو و میان هرو و یک قسمتی از سیلاخور آنها مشغول زراعت و رعیتی شده از همان تاریخ سکنه ساخته و الحال جز رعیتی کسب و کار دیگری نداشته و همیشه نسبت بدولت وقت مطیع و فرمانبردار بعلاوه از تادیه مالیات سر پیچی ننموده ولکن سگوندها در قلعه رحیم - و چرختانه - و منطقه بار و اطراف سکونت داشته و چون زندگی آنها در حشم داری تامین شده علیهذا مسکن جهت خود نساخته و با سیاه چادر در ییلاق و قشلاق زندگی مینمایند -

طایفه بیرانوند نیز در ورکوه مسکن داشته و چون در مدت قلیل جمعیت آنها رو به ازدیاد گذارده و ذاتا شریر بوده‌اند لذا برای تامین اعاشه و زندگی خود به نقاط مجاور اطراف ورکوه رهسپار گردیده‌اند طایفه شاه‌وردی - و سبزعلی در ورکوه مانده - پاپاحمد - و شمس الدین بمله آخت و اراضی واقعه در دامنه گرون رهسپار شدند - طایفه مال اسد از گرونه پونه سرازیر شده اراضی دامنه پونه را از سراب بنیز تا سوکی متصرف شده و بچهار قسمت متساوی بین زیدعلی - بارانی - کر - مهراب تقسیم نموده‌اند

در اینجا روایات مختلفی هست بعضی اظهار میکنند که این اراضی را خریداری کرده اند و برخی میگویند به جبر و عنف متصرف شده اند و چون در بین الوار معمول است که هرگاه اراضی را بازور متصرف شوند هیچگونه معاملات خرید و فروش در آن ملک نخواهند شد علیهذا اشتقاق نانی یعنی تصرف عدوانی بیشتر صدق می آید در آن موقع اراضی پای پونه - کاسیان - باباوالی - جره سیاه - بیدجل - کرنوکر - آب طاف کلیتاً متعلق به حسنوندهای سلسله بوده و در کاسیان تپه ایست موسوم به تخت خدائی خان و خدائی خان جد خوانین فعلی حسنوند است -

قسمت چقلوندی - موسی وندی - سرآب بلک - دار بلوط متعلق به زرشکه و چگینی ها بوده

تنگ حرچتان - قلعه رحیم - ملاآوانی - محله های متعلق لرگوند ها بوده همین که مال اسد؟ در دامنه کوه پونه - و مال قباد در دامنه کوه گردن سکنی گزیده اند تیره رش و شلکه کاسیان - پیرداده باباوالی و چقلوندها چقلوندی را متصرف شده خنوندها را از آن منطقه خارج و باین ترتیب کلیه طایفه بیرانوند دارای اراضی ملکی جهت زراعت و زندگانی شده و بعداً برای اینکه اراضی متصرفه را بعضی از مستدینین آنها ملک حلال و ثابت خود بدانند با صاحبان اصلی داخل مذاکره شده املاک متصرفه را با قیمت مرضی الطرفین خریداری و ابتیاع نموده اند -

از جمله قاسم علیخان چقلوند که از تیره ساعدالرمی باشد با وجود اینکه فوق العاده در مدت حیات خود مقتدر بوده مهذا ملک چقلوندی را از لرگوندها مالکین قدیم خریداری و قباله معتبر در دست دارند لیکن سایر قسمتهای مال اسد - رش - شلکه - پیرداده هیچگونه مدارکی برای مالکیت واقعی خود در دست ندارند در بین طایفه شمس الدینی و مال قباد شخصی میرزا احمد نام پیدا شده چون دارای استعداد و لیاقت مکفی بوده از طرف حکام وقت ملقب بخانی مفتخر و اولاد و نواده او در بین طایفه بیرانوند بخوانین بیرانوند معروف شدند اولاد میرزا احمد بشرح ذیل است

۱ - حسین علیخان - ۲ - علی محمد خان - ۳ - مراد خان - ۴ - عزیز خان - علیهذا خوانین فعلیا باسم آنها نامیده میشوند یعنی خوانین حسین علیخانی یا علی محمد خانی یا مرادخانی و یا عزیزخانی هائیکه رعایای بیرانوند را بخود ملک که بدست آورده خوانین بواسطه تعدد ازدواج اخلاف آنها کثرت روبه ازدیاد گذاشت لهذا درصدد افتادند که برای خود املاکی خریداری نمایند مقدمتاً مرادخان که بزرگتر بود دراطراف ملکی - ... شمس الدینها شروع کرد بخرید مله تخت و شاه جمشیدی

عزیز خانی و اولادهای او اراضی پیکانی و آب سرده را خریداری نمودند
علی‌محمد خان و اولادش از کل کوتاه عبور کرده چال بیلی - دار بلوط - دره سیاه را خریدند
حنیفه خان و اولادش از مورچه راه عبور کرده به رنجه آمده اراضی رنجه و دره وزن را ابتیاع نمودند حنیفه خان
در موقع حیات خود با ده نفر پسرهای خویش که مهمتر آن اسد خان می‌باشد در صدد توسعه اراضی و املاک برآمده مقدمتاً
با مواعید [illegible] چون طوایف رش و شلکه از طرفی مجاور با بگوندها و از طرف دیگر همسایه با آل اسدها بوده و همیشه
در زحمت و فشار بودند علیهذا خوانین حنیفه خانی قول دادند که از شما حمایت کرده مشروط بر اینکه ملک کاسیان را
با واگذار و خود شما جزو [illegible] باشید با این اسلوب کاسیان را متصرف و بعدها با دستیاری طوایف رش و شلکه
و کمک سایر بیرانوندها سگوندها را از چرختانه و قلعه رحیم و دره سی کی رانده و آن منطقه را متصرف شدند و بطوریکه
فعلا مشاهده میشود اراضی رنجه و دره وزن که خریداری بعمل آمده با اراضی فروخته شده [illegible] کاسیان - چرختانه
قلعه رحیم بده قسمت تقسیم و بده نفر اولادهای حنیفه خان رسیده و اولادهای آنها نیز تا امروز از [illegible] قرار مالک
می‌باشند فقط اسد خان ملک میرویدی را در دامنه کوه ریله خریداری و به املاک شخصی خود اضافه نمود -
و نظر علی خان هم ملک بید جیی و کرکوکر و گلم کبود را در رود ولم خریداری نمود -
خوانین علی‌محمد خانی (که خوانین فعلی سهوندیها باشند) نیز در صدد افتادند که در اطراف خود دست تعرض دراز
کنند علیهذا با کمک پیرداده به مخطط هادی که مسکن طوایف مخطط هاد بگوند بود حمله برده مخطط هاد و [illegible] را متصرف و بگوندها را
از گردنه سمک به حوله مدشت رانده و این اراضی نیز به تساوی بین ده نفر اولادهای ذکور علی‌محمد خانی تقسیم و ورثه آنها
الی‌الکنون مالک آن اراضی می‌باشند و بعدها که اراضی فوق الذکر کفایت اعاشه اولاد و نواده‌های علی‌محمد خانی را نمی‌داد
قسمتی از آنها به پیرکه جزو بلوک شهر می‌باشد رهسپار گردیده اراضی اسکانی - دهلان - دره ده - دره دودان
و یک قسمتی از دره سی کی را خریداری و در [illegible] اواخر جهه خود تسکنه ساخته اند
برای اینکه اولادهای خوانین میرزا احمد که معروف به خوانین بیرانوند می‌باشند بهتر شناخته شوند بصورت ضمیمه [illegible]

اولادهای میرلو خانی چون دارا تر بود و موجب اختلافات دائمی بین کسان خود شدند و اولادهای نظرعلی خان
پسر حنیفه خان را مقتول ساختند علیهذا از بین طایفه بیرانوند متواری و به چگنی پناهنده شده فقط کسی
که از اولادهای میرلو خانی توانست در بین بیرانوند بماند حسین خان بعد که نواده‌های آن میرتقی خان و فره خان وغیره

فعلاً در شاه جمشیدی ساکن و مشغول زراعت میباشند و مابقی در ریمله و برالیکه و میل میش مسکن گرفته
مشغول زراعت میباشند معروف ترین خوانین فعلاً مرادی (سلطان محمد مرادی) میباشد
خوانین غضنفرخانی که مدتی در پلکان و آب سرده مانده و بعدها املاک خود را به طایفه باراجهری فروخته
و نصفه سیلاخور و اطراف شهر بروجرد رهسپار شده و فعلاً شخص مهمی از آنها باقی نمانده

اخلاق و عادات اهالی

بطوریکه فوقاً ذکر شد طایفه‌های رحمت و دالوند و باراجهری از ابتدای در لرستان مشغول زندگی
و زراعت شده مردمانی ساکت و آرام بودند لیکن بیرانوندها و سگوندها چون سلاق و قشلاق میرفتند
ذاتاً شرور و بطوریکه شیعه و معتقدات آنها به مذهب روی پایه تقالید و عدم تعقیب حقیقت دیانت
قرار گرفته استعمال دخانیات مالاخص قاپکوی کاپکانی و قلیان بین آنها شیوع دارد مشروبات الکلی
بخصوصه و عرق کشت استعمال نمایند خوک و گوشت خوک را فوق العاده نجس و حرام میدانند نسبت به کفار
(یعنی هر کس که مسلمان نباشد سخت دشمن میباشند) و اگر قدرت داشته باشند از کشتن کافر باک ندارند غارت
و چپاول که با جنگ مردانه صورت بگیرد نزد آنها ممدوح و پسندیده دزدی مخفی و شبانه پیش خوانین مذموم ودر
بین طوایف هم دسته و تیره دزدی را گاه بد دانسته و مرتکب نمیشوند و در دسته دیگر آنها پسندیده و دائماً
مرتکب میباشند مثلاً طایفه رندیها بطور عموم و مهرابها قسمتی از دزدی اکراه دارند ولیکن باراندیها
و کرها وقسمتی از مهرابها عموماً دزدی باشند روابط قومی و فامیلی فیمابین آنها بسیار محکم و از هیچگونه
فداکاری در راه اقوام نزدیک خود کوتاهی نمیکنند و اگر بالمثل نقار فامیلی و برادری داشته باشند در موقع
پیدا شدن دشمن خارجی متفقاً متحد شده و برضد دشمن میجنگند حس انتقام به منتهی درجه شدت فیمابین
آنها موجود مثلاً اگر از تیره باراندیها یک نفر توسط بیرانوند کشته شود حس انتقام به درجه‌ایست
طایفه باراندیها به مجرد اینکه یک نفر بیرانوند اعم از فامیل نزدیک یا دور قاتل را در گذری به بیند او را
مقتول که انتقام خود را بگیرد در اینموقع است که نوبت طایفه بیرانوند میرسد و تا از باراندیها یک نفر
مقتول ننمایند آرام نخواهند نشست و این عمل مبادله همین طور ادامه دارد تا اینکه قرار اصلاحی
فیمابین توسط ریش سفیدان خیراندیش داده شود و این عمل اصلاح صورت نمیگیرد مگر با ازدواج
دو دختر یکی از بیرانوندها برای باراندیها و یکی از باراندیها برای بیرانوندها و همین که روابط قومی

برقرار گردد از گذشته صرف نظر کرده دوست و حامی یکدیگر میشوند این عمل انتقام نه تنها در موضوع قتل حکم فرماست
بلکه در موضوع غارت و اغنام و سرقت و اغنام نیز معمول و جاری است و چون از قدیم الایام قوانین و نظامات
اجتماعی و قضائی در بین آنها حکمفرما نبوده یک سلسله قرار دادهائی ریش سفیدان و معتقدین قدیم وضع
و عملاً به اولاد و احفاد آنها رسیده که در موقع بروز اختلافات حد فاصل بین دعاوی آنها میباشد از
جمله موضوع غلبه قوی بر ضعیف است در این موضوع چنین عقیده دارند که در بین طایفه هر تیره و فامیل
هر قدر قوی باشند حق تعدی به دارائی و املاک تیره ضعیف از همان طایفه را ندارند مثلاً طایفه
زندیها مال است هر چه قدر قوی باشد نمی تواند به طایفه شلگه برانوند که ضعیف است تعدی نموده ملک او را
تصرف نمایند و یا اموال او را غارت نماید زیرا هر دو از طایفه برانوند می باشند ولیکن حمله زندیها یکی از
تیره های سگوند یا دالوند و تصرف املاک و دارائی او عیب نیست بلکه معمول بوده -
در این موقع است که تیره مغلوب و غارت شده برای خود طرف دارانی تهیه و در صدد می افتند که انتقام این
موضوع را بکشند و در نتیجه جنگهای داخلی بین طوایف روی اصول دسته بندی و حمایت در میگرد
از جمله عادات آنها موضوع ازدواج است غالباً در بین الوار ازدواج در سنین طفولیت صورت
میگیرد یعنی پدر و مادر طفل چند ساله دختر شیرخواره را بعقد آن طفل در می آورند و ازدواج قبل از موقع
بیشتر در معاملات خونی است واقع میشود موضوع نامزد و دیگران در نزد الوار خیلی اهمیت دارد
یعنی که دختری برای پسری نامزد شد آن پسر داماد شناخته شده و ممکن است چند سال دیگر آن
بطول انجامد و همیشه پسر نزد دختر رفته و غالباً داماد در خانه عروس منزل میگیرد یعنی که مراسم عقد صورت
گرفت دختر نیز بعضی اوقات حامله است پسر بخانه خود میبرد و اگر بالمثل در گذران این مراودات دختر
به پسر متمایل نگردید و پابند مرد دیگری گشت و دختر را به محل نامعلومی فرار دادند یک نقار دائمی فیمابین
این دو فامیل ایجاد و مخارج دیگرانی حتی مخارجی را که بمصرف مدعوین رسیده مطالبه مینمایند
الوار در مواقع اضطراری و بیشتر در موقع کوه گردی که دسترسی بشهر ندارند مرد نزد پدر دختر رفته
خواستگاری می نماید همین که طرفین راضی شدند فقط کافی است که دختر بوزن نکاحی با دست خود بمرد
داده و مرد بلادرنگ مخارج و دختر را بدون عقد بتصرف خود در می آورد و همین که فرصتی بدست آمد
و غالباً یک یا دو طفل هم از این ازدواج پیدا شده و بشهر دسترسی پیدا کردند نزد آقایان مجتهد

رفته نکاح نامه میگزیند در بین الوار معاهدت شفاهی و با حضور چند نفر شهود صورت میگیرد و کمتر قبض و اقباض فیمابین آنها رد و بدل میشده و در عین حال حاشا و کلاه برداری نیز در معاملات آنها وجود ندارد و اگر مثلاً شخص پیدا شود که منکر معامله و یا دین خود شود به مجرد حضور طلبکار و یا طرف معامله و یک نفر از شهود بی اختیار در حضور حکومت یا خان متنفذ وقت تعرض و معامله خود اقرار آورده بفوریت عمل خاتمه می یابد -

الوار مردمانی باهوش و با ذکاوت و ساده و بی آلایش قوه تحمل آنها در مقابل سختی ها زیاد و حس اولاد پرستی زیاد دارند و نسبت بزنهای خود چندان رأوف نیستند و چون نگهداری احشام از نقطه نظر پرشدن در روغن گرفتن امنیه خدمت بزن هر مردی برگذار شده اگر اغنام یک مردی به چند صد راس برسد برای تو ماً هر یک صد راس گوسفند یک زن ازدواج که سرپرستی و نگاهداری آنها را عهده دار گردد زنهای الوار نیز بطور عموم در مقابل مصائب و مشکلات صبور و هر گونه ناملایماتی را تحمل میکنند و هر قدر زنها کارکن و زحمت کش میباشند بر عکس مردهای آنها تنبل و بیکاره می باشند حس عداوت فیمابین زنهای یک مرد کمتر مشاهده بدور صورتیکه زنی بهم گنانی خویش بدرفتاری نماید و عداوتی بروز دهد با شکنجه و آزار شدید مرد آرام میگیرد -

ظرافت در لباسهائی الوار بهیچوجه وجود ندارد پیراهن و شلوار را که مرد برای خود خریداری مینماید موقعی از تن بیرون در می آورد که از شدت چرک و کثافت پوسیده و پیراهن نو دیگری بپوشد لباس زنهای آنها عبارت است از پیراهن بلندی که تمام بدن او را پوشانده و بروی زمین کشیده میشود شلوار آنها غالباً از پارچه های محکم قرمز رنگ و شبیه به شلوارهای گبرهای قدیم ایران که در قسمت مچ پا فوق العاده تنگ و چسبیده بساق پا و قسمت بیرون آن با رشته هائی تابیده از پشم سیاه قوزک پا مستور میگردد
سر زنهای لر با چند دستمال های ابریشمی بشکل عمامه که خود آنها (میزر) می نامند پوشیده شده و یک پارچه ابریشمی غالباً سیاه و یا قرمز رنگ شانه و سینه و دستهای آنها را مانند شنل میپوشاند -

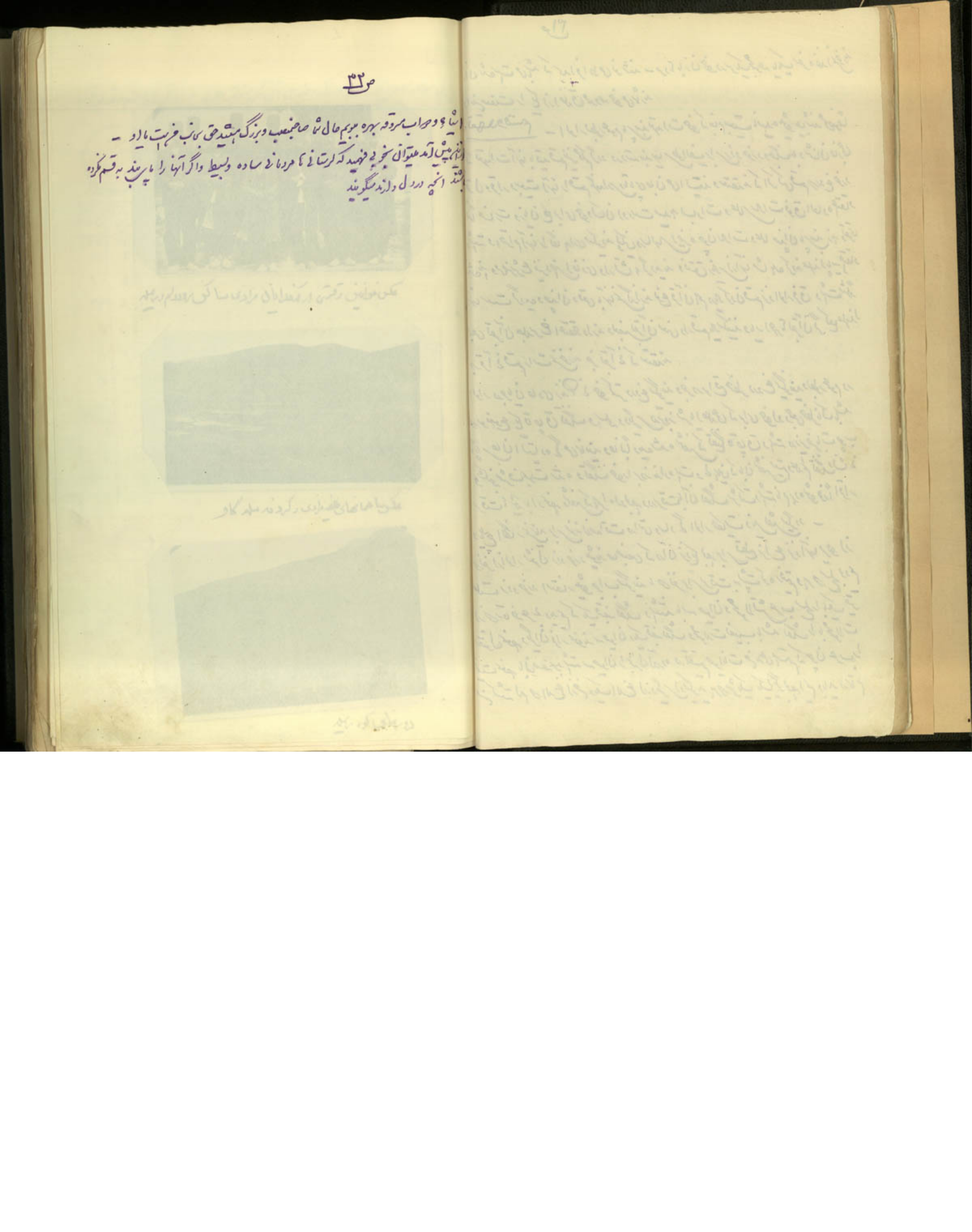
مواد غذائی الوار بطور عموم مایه و اساس معیشت الوار روی ۳ اصل مهم نان - قندچای - گوشت قرار گرفته و در صورتیکه مهمان محترمی برسد برنج نیز بر آن اضافه میگردد در سالهای انقلاب که اغنام الوار رو به نقصان گذارد از حیث گوشت نیز فقرای در مضیقه میباشند - خوردن نان ذرت نزد فقرای آنها نیز معمول است و در سالهای تنگ دستی نان بلوط جنگل نیز میخورند خرج عمده الوار قندوچای که اخیراً فوق العاده

گرانی شده است می باشد که بعداً فوراً طلاق می نویسند - مردها با زن خود در سر یک مجموعه یا یک سفره غذا نمی خورند
واین صفت را یکی از اخلاق ممدوحه خود می شمارند

تعهد و قسم

- الوار بطور عموم پای بند تعهدات خود که بنام بیعت نامیده میشود میباشند مخصوصاً
که تعهدات آنها با قید قسم نیز محکم گردد در دسته بندیهای طوائف برای زد و خورد و جنگ با دشمنان خارجی
قول و قرار و بیعت آنها را قسم نگهداری و پابرجا می ایستند ومعتقدند که اگر کسی قسم دروغ خورد
تماماً خسارت و زیان کلی برای خود و کسان او دست میدهد - به سادات و علمای سادات فوق العاده اعتقاد
داشته و احترام آنها را نگاهداری میکردند لیکن در سالهای اخیره چون سادات وعلما چندان پای بند زهد و تقوی
نشده اند و مروجین شرع نیز دچار اغراض و ارتشاء گردیدند وفسق زیادی از آنها مشاهده کردند علیهذا پایه اعتقاد
آنها سست گردیده و چندان وقعی بآنها نمی گذارند نوع قرآنی هم در باره کردن قسم نزد الوار فرق داشته مثلاً
جمعی بقرآن جلد سرخ اعتقاد دارند و بعضی بقرآن معنی دار قسم یاد میکنند و بار اجهر؟ بقرآن گر کیج علیهذا
هر قرآنی قسم راست نمی خورند جز بقرآنی که معتقدند

الوار در جریان عادی زندگانی خود کمتر دروغ میگویند وجز در مواقع خطر دروغ نمیگویند و بطور عموم در
موضوع یکی قاچاق تفنگ و اسلحه و دیگری در بروز شرها اطلاعی که برای خود او و جمعی خطرناک باشد
تا پای جان ایستادگی می نمایند و غالباً دیده شده شخصی که تفنگ قاچاق داشته در زیر ضربات چوب
و شکنجه مشرف بموت شده و تفنگ خود را بروز نداده است ولی همینکه با آن شخص بیتیم وعلائم تفنگ و آن
رفقا ... باره شخص و شخصی که همراه او بوده و در سرقتها آن تفنگ شرکت داشته نام برده شود فوراً اقرار
و هیچ انکار نمی نماید برای نمونه از صداقت و راستی و سادگی الوار حکایت ذیل نقل میگردد -
دو نفر از الوار مشغول زد و خورد میشوند صاحب منصبی که در آن نزدیک بوده برای قطع نزاع نزد آنها رفته و از
علت زد و خورد استفسار میشود جواب میگویند ما دو نفر برای سرقت به پشت کوه رفتیم و هر دو مسلح بودیم
از یک قافله عرب دیدیم که یک قبضه تفنگ داشتند با سه حیوان و محمولاتش عرب مسلح را با یک تیر
مقتول نموده دیگران فرار نمودند سه حیوان و یک قبضه تفنگ و محمولات نصیب ما شد تفنگ را با محمولات
قسمت نموده بالمناصفه برداشته سه حیوان را بمنزل آورده در تقسیم حیوانات هم مدعی هستم که چون عرب را
من کشته ام دو الاغ از من و یک الاغ از دیگری او میگوید هر دو شریک یکدیگر بوده ایم و باید در تمام

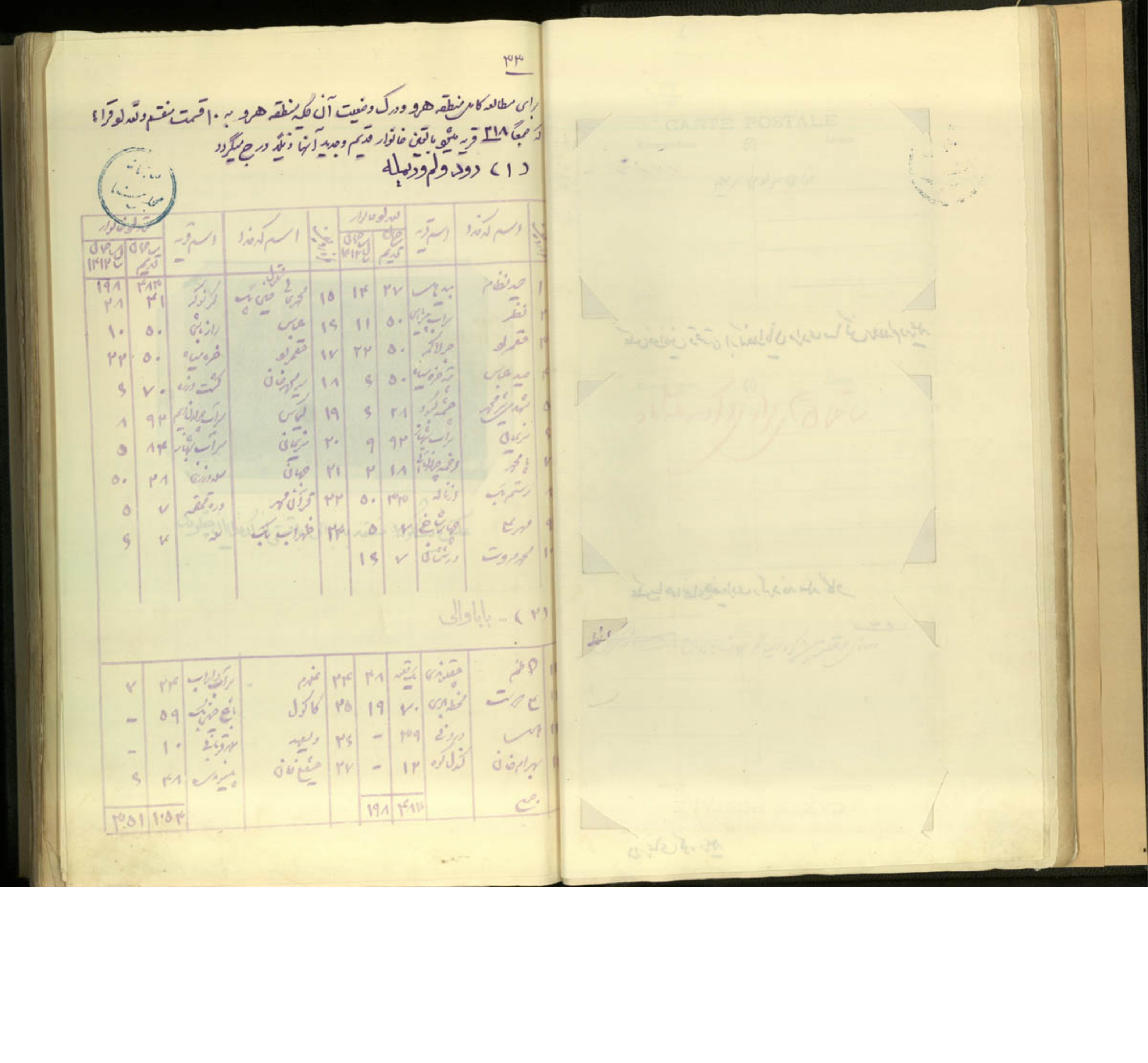
اشیاء و حراب سرقه بهره بودیم حال شما صاحبمنصب و بزرگ هستید حق بجانب غربت با او –
از آنها پیش آمد میتوان بخوبی فهمید که کردستانی‌ها مردمانی ساده و بسیط و اگر آنها را پابند به قسم کرده باشند آنچه در دل دارند میگویند

عکس خوانین و قسمتی از کدخدایان مرادی ساکن رودبالم و رهید

عکس ساختمانهای طایفه مرادی در گردنه مله گاو

دورنمای کوه رهید

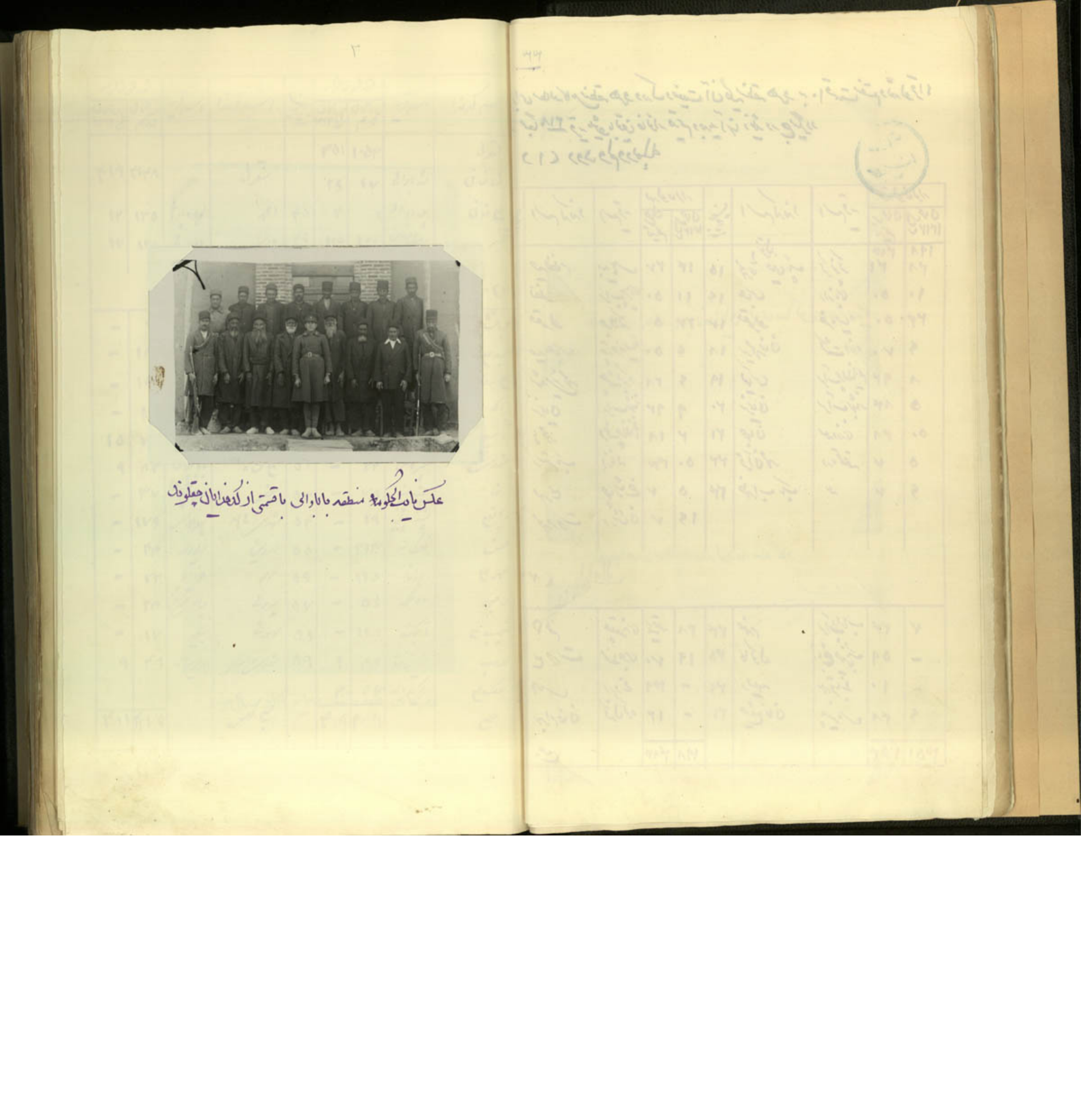
برای مطالعه کامل منطقه هرو و درک وضعیت آن کلیه منطقه هرو به ۱۰ قسمت منقسم و تعداد قراء که جمعاً ۲۱۸ قریه میشود با تعیین خانوار قدیم و جدید آنها ذیلاً درج میگردد

(۱) دود ولم و دیمله

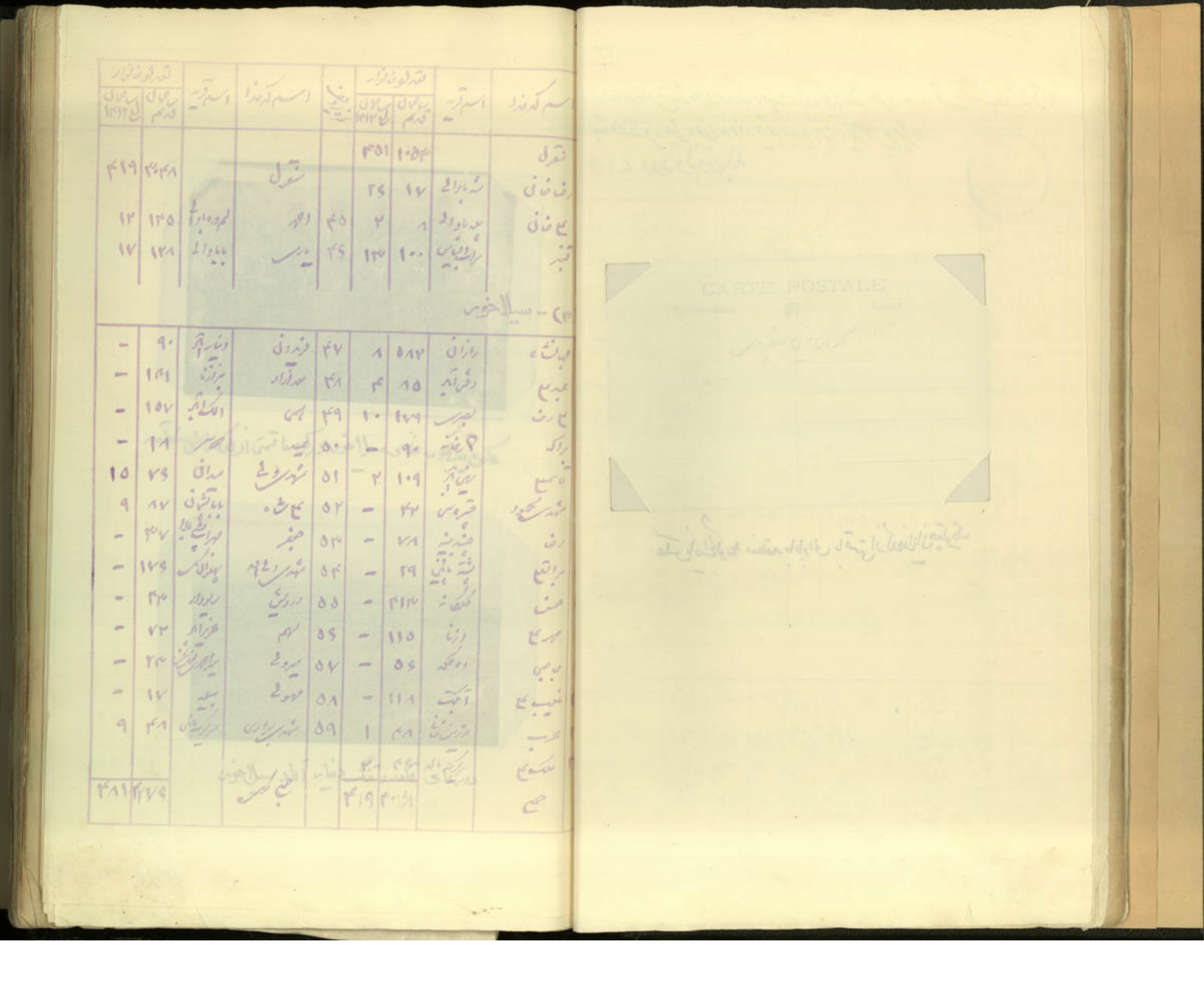
ردیف	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار: سال قدیم	تعداد خانوار: سال ۱۳۱۲	ردیف	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار: سال قدیم	تعداد خانوار: سال ۱۳۱۲
								۴۸۳	۱۹۸
۱	صید نظام	بید هاس	۲۷	۱۴	۱۵	محمد قنبل خانی بیگ	گزنوکر	۴۱	۲۸
۲	نظر	سرآب	۵۰	۱۱	۱۶	عباس	رازه‌بانی	۵۰	۱۰
۳	قنبرلو	چرلاکه	۵۰	۲۲	۱۷	قنبرلو	قره‌سیاه	۵۰	۲۲
۴	صید عباس	تنه قره‌سیاه	۵۰	۶	۱۸	سیر خانی	کشت ورزه	۷۰	۶
۵	شهبازی محمد	چشمه گوزه	۲۸	۶	۱۹	الیاس	سرآب چراغ	۹۴	۸
۶	سرتیپانی	سرآب شهباز	۹۴	۹	۲۰	سرتیپانی	سرآب شهبار	۸۴	۵
۷	۱ محمد	و چشمه چراغ	۱۸	۲	۲۱	جهانی	سعد ورزی	۲۸	۵۰
۸	رستم بیگ	وزنانه	۳۴۰	۵۰	۲۲	قرآنی محمد	دره تحقه	۷	۵
۹	مهر	چهار شاخ	۲	۵	۲۳	ضراب بیگ	نه	۷	۶
۱۰	محمد دوست	درشتانی	۷	۱۶					

(۲) - باباوالی

ردیف	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار: سال قدیم	تعداد خانوار: سال ۱۳۱۲	ردیف	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار: سال قدیم	تعداد خانوار: سال ۱۳۱۲
۱۱	ظم	حقندری	بیت قبه	۴۸	۲۴	مخدوم	سرآب دراب	۲۴	۷
۱۲	ع رحمت	نخطه‌بری	۷۰	۱۹	۲۵	کاکول	باغ خوش بیگ	۵۹	-
۱۳		درونی	۴۰۹	-	۲۶	ولیه	بهرقوناق	۱۰	-
۱۴	بهرام خانی	کندل کره	۱۲	-	۲۷	حنیف خانی	بسیره	۴۸	۶
	جمع		۴۹۱۲	۱۹۸				۱۰۵۴	۲۰۵۱

عکس نایب الحکومه منطقه بابا والی با قسمتی از کدخدایان چقلوند

اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار: سال قدیم	تعداد خانوار: سال ۱۳۱۲	نمره	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار: سال قدیم	تعداد خانوار: سال ۱۳۱۲
نقل		۱۰۵۴	۳۵۱		شغول		۳۰۴۸	۴۱۹
[illegible] فانی	شه بارانی	۱۷	۲۶					
[illegible] فانی	پیره باوند	۸	۳	۴۵	احمد	لمروه باوند	۱۳۵	۱۳
قنبر	[illegible]	۱۰۰	۱۳۴	۴۶	یاری	باباوانه	۱۲۸	۱۷

(۳) - سیلاخور

اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار: سال قدیم	تعداد خانوار: سال ۱۳۱۲	نمره	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار: سال قدیم	تعداد خانوار: سال ۱۳۱۲
[illegible]	رازان	۵۸۲	۸	۴۷	فریدونی	وشار آخور	۹۰	-
[illegible]	رفیق آباد	۱۵	۴	۴۸	سعدآباد	برازنه	۱۴۱	-
[illegible]	[illegible]	۱۲۷۹	۱۰	۴۹	[illegible]	الکه آباد	۱۵۷	-
[illegible]	[illegible]	۹۰	-	۵۰	[illegible]	[illegible]	۱۸	-
[illegible]	[illegible]	۱۰۹	۲	۵۱	شهرولی	سیدانی	۷۶	۱۵
[illegible]	قره وس	۴۲	-	۵۲	[illegible] شاه	بابا آتشانی	۸۷	۹
رضا	[illegible]	۷۸	-	۵۳	جعفر	[illegible]	۴۷	-
[illegible]	[illegible]	۲۹	-	۵۴	[illegible]	[illegible]	۱۷۶	-
حسن	[illegible]	۲۱۳	-	۵۵	درویش	[illegible]	۴۳	-
[illegible]	رزنا	۱۱۵	-	۵۶	[illegible]	[illegible]	۷۳	-
[illegible]	ده تکه	۵۶	-	۵۷	[illegible]	[illegible]	۲۳	-
[illegible]	آجگت	۱۱۸	-	۵۸	[illegible]	[illegible]	۱۷	-
[illegible]	[illegible]	۴۸	۱	۵۹	[illegible]	[illegible]	۴۰۸	۹
جمع		۳۰۱۸	۳۱۹		جمع کل سیلاخور		۴۲۷۶	۴۸۱

عکس یادگاری مجموعه نظامی سیلاخور و رکوه با قسمتی از کدخدایان منطقه

دورنمای قلعه و تنگ دنیا آباد سیلاخور

(۴) ورکوه

اسم کدخدا	اسم قریه	قید کوچ خوار: پیش از ...	قید کوچ خوار: سال ۱۳۱۲	شماره ردیف	اسم کدخدا	اسم قریه	قید کوچ خوار: پیش از ...	قید کوچ خوار: سال ۱۳۱۲
منقول		۴۲۷۶	۳۸۱		منقول		۱۳۴۰	۵۷۳
ع حسنی	[illegible]	۱۴	۳	۷۴	[illegible]	[illegible]	۱۰	۶
[illegible]	[illegible]	۴۲	۳	۷۵	[illegible]	[illegible]	۲	۱۰
قاسم	[illegible]	۱	۱۹	۷۶	[illegible]	[illegible]	—	۱۸
[illegible]	ده سرخه	—	۲۱	۷۷	ع	ده سفید	—	۱۳
[illegible]	ده تپه	۲۲	۱۷	۷۸	[illegible]	[illegible]	۱۱	۱۸
[illegible]	[illegible]	۱۲	۱۰	۷۹	جعفر	[illegible]	—	۷

(۵) سراب ... [illegible]

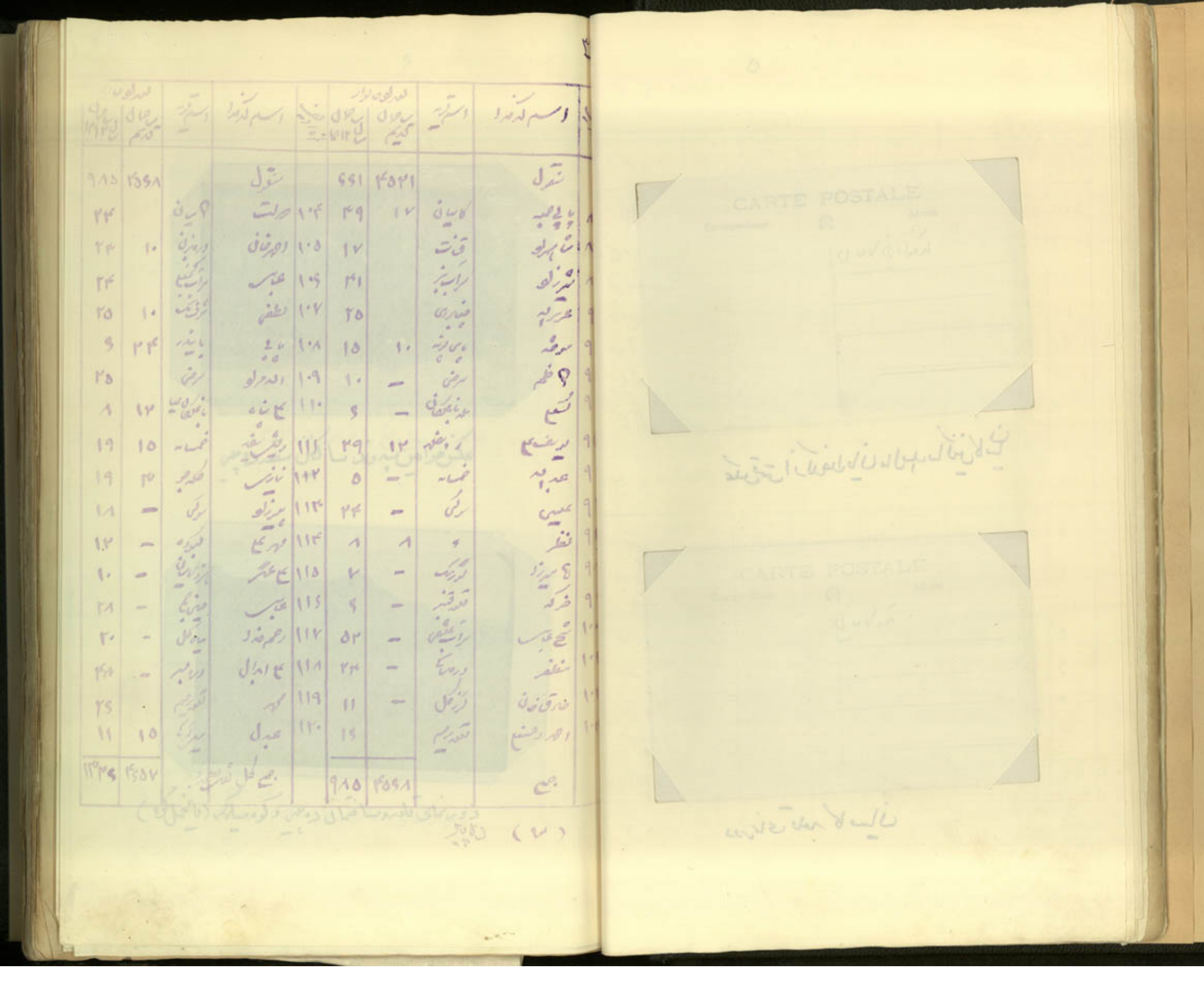
اسم کدخدا	اسم قریه	قید کوچ خوار: پیش از ...	قید کوچ خوار: سال ۱۳۱۲	شماره ردیف	اسم کدخدا	اسم قریه	قید کوچ خوار: پیش از ...	قید کوچ خوار: سال ۱۳۱۲
[illegible]	[illegible]	۱۵	-	۸۰	[illegible]	[illegible]	۲۳	۱
[illegible]	[illegible]	۱۵	۳	۸۱	[illegible]	[illegible]	۱۰	۴
[illegible]	[illegible]	۱۰	۳	۸۲	[illegible]	[illegible]	۷	۱
[illegible]	[illegible]	۱۹	۲	۸۳	[illegible]	[illegible]	۱	۵
[illegible]	[illegible]	-	۱۱	۸۴	رمضان	[illegible]	۳	۶
[illegible]	[illegible]	۷	—	۸۵	[illegible]	[illegible]	۳	-
[illegible]	[illegible]	۷	-	۸۶	[illegible]	[illegible]	۱۱	-
جمع		۴۴۴۰	۵۷۳				۳۵۲۱	۶۶۱

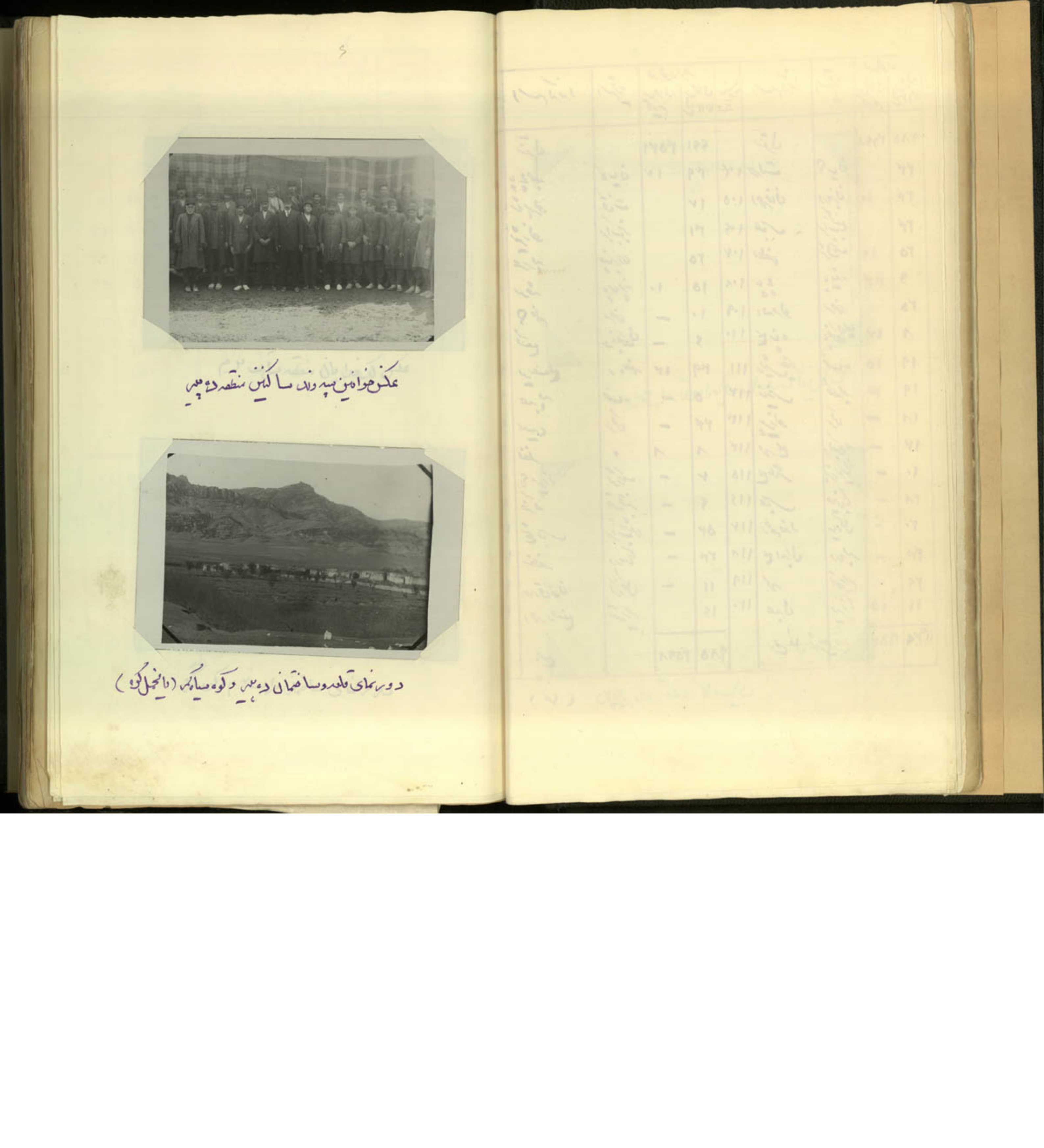
(۶) مال ... [illegible]

عکس قسمتی از کدخدایان مالاید مالکین کاسیان

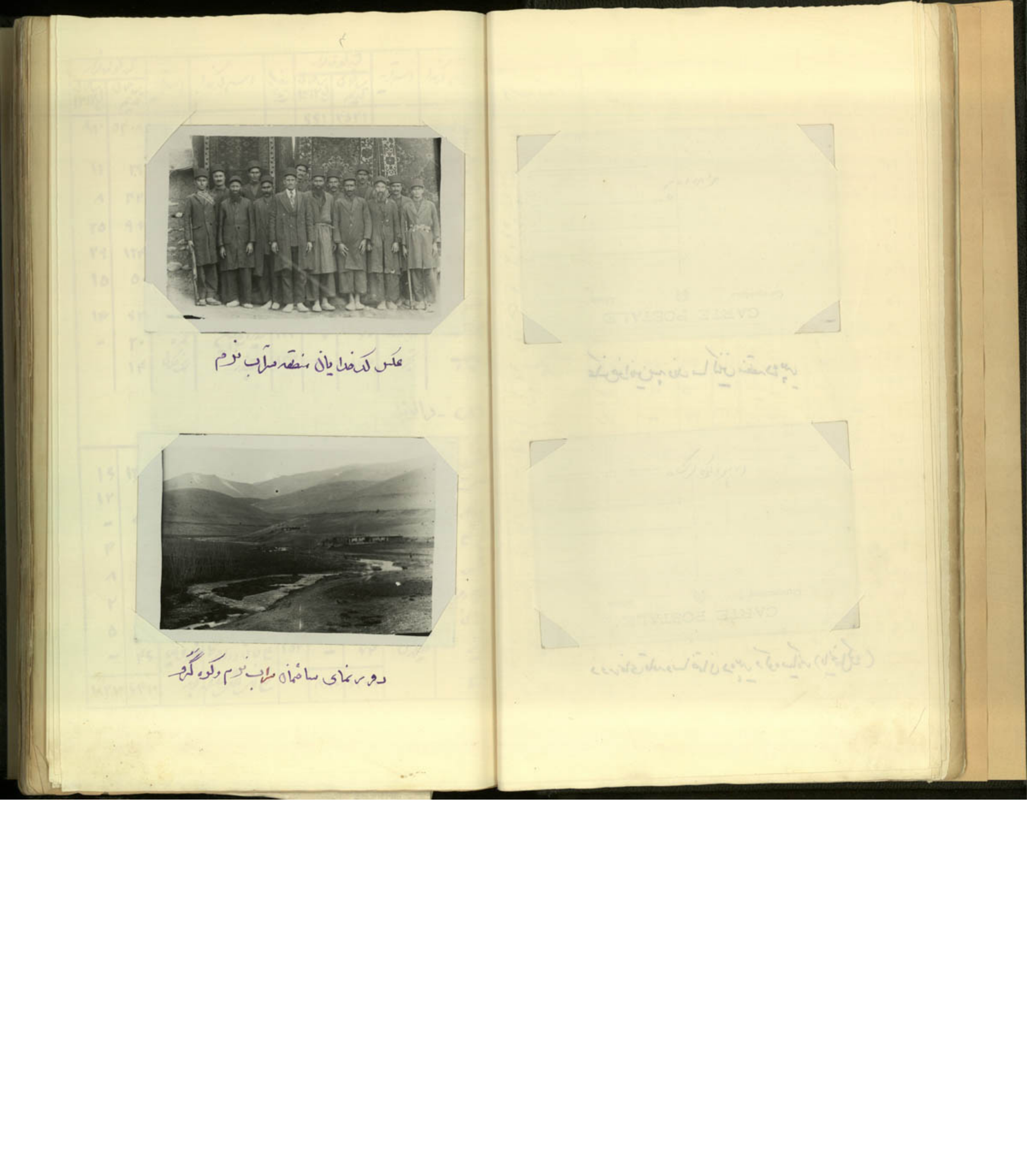
دورنمای قلعه کاسیان

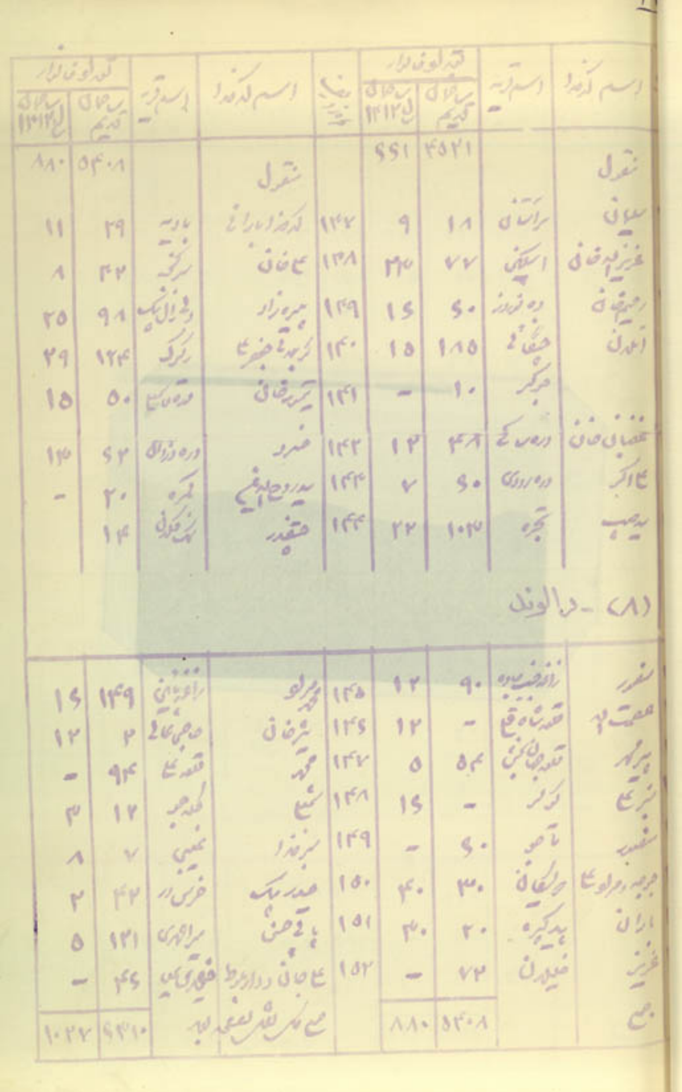
عکس خوانین سپه وند ساکنین منطقه ده پیر

دورنمای قلعه و ساختمان ده پیر و کوه سیاه کمر (دالنجل کوه)

عکس کدخدایان منطقه مرآب نوم

دورنمای ساختمان مراب نوم و کوه گرو

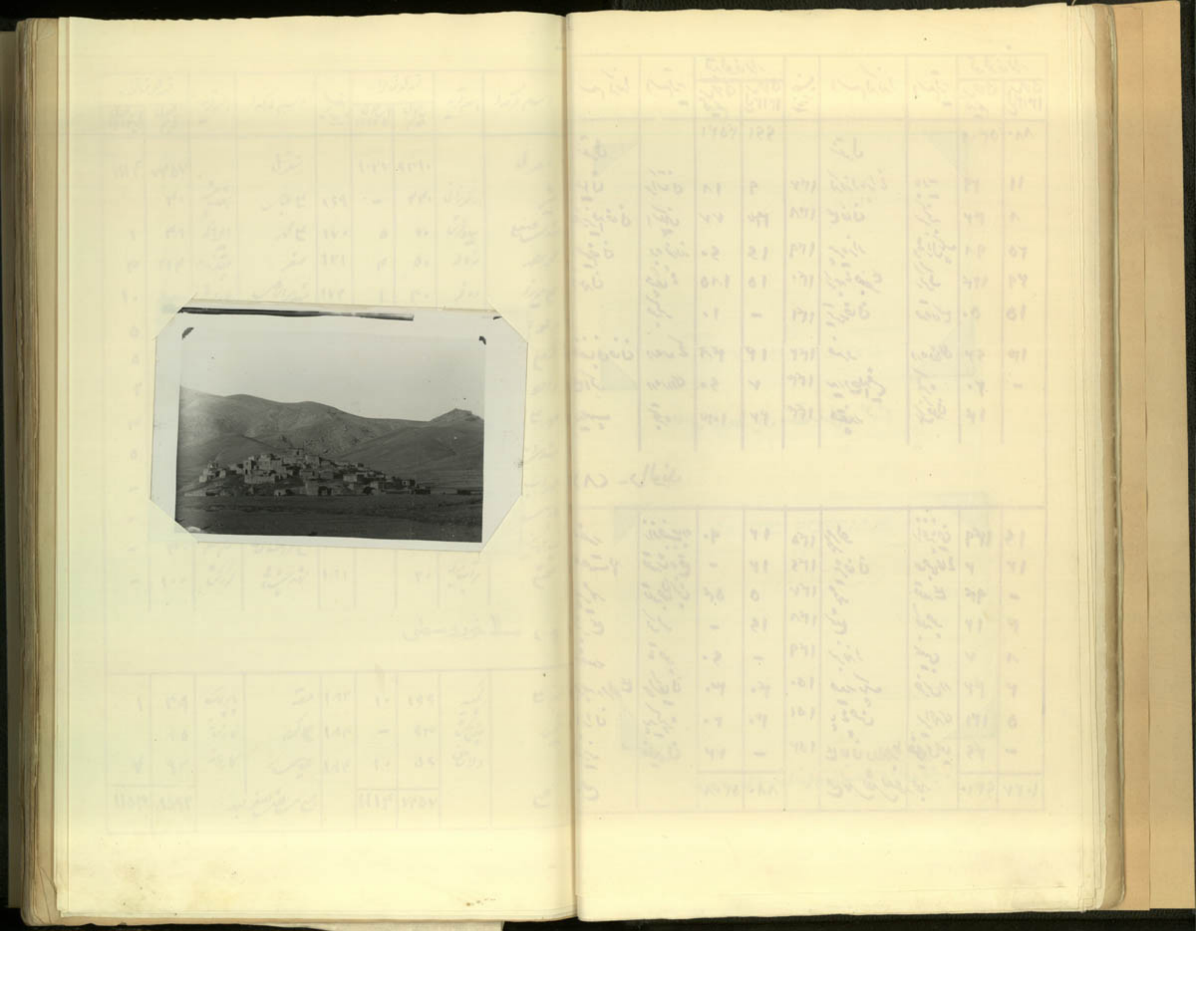

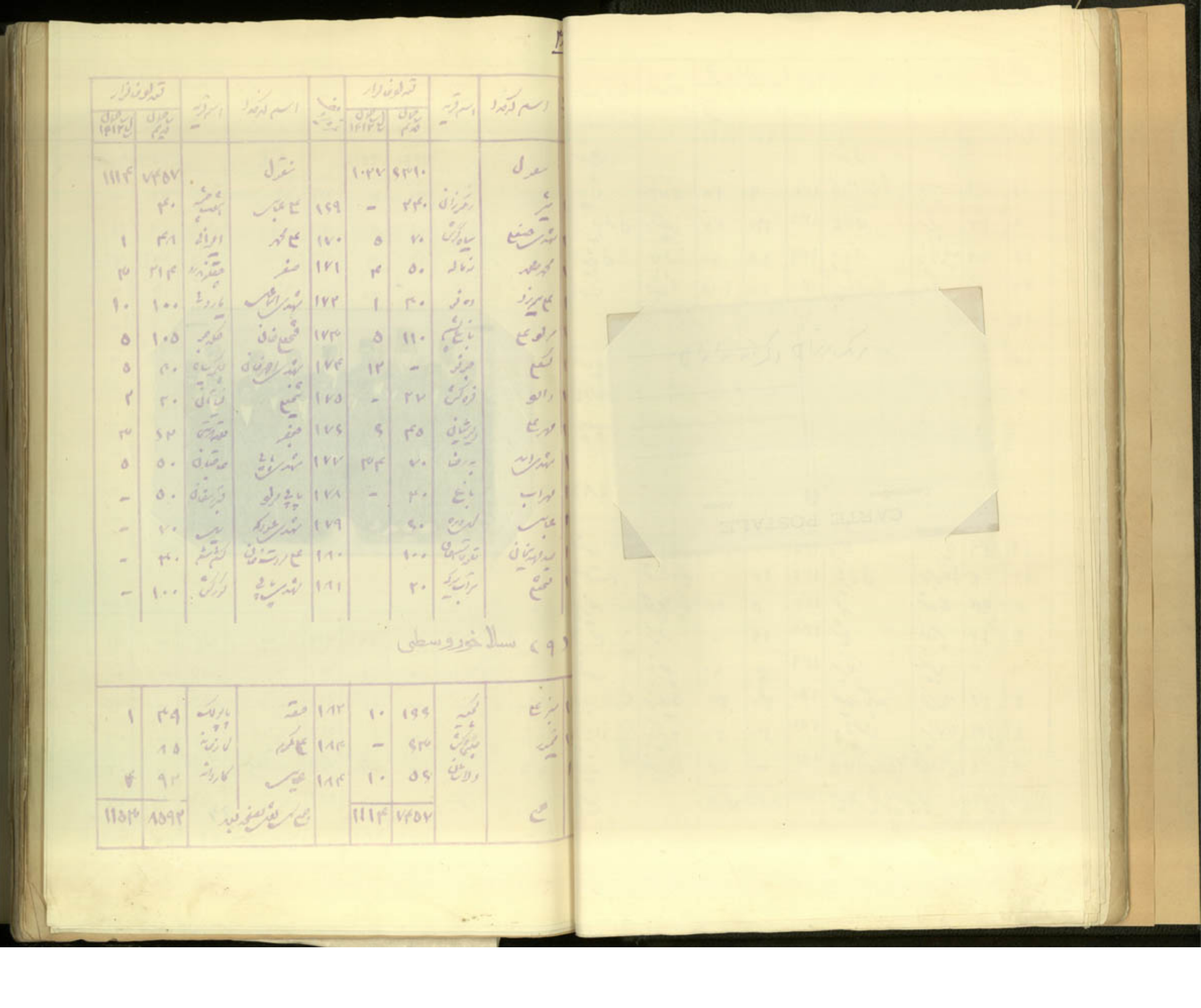
اسم کدخدا	اسم قریه	عده لوی خوار		نمره	اسم کدخدا	اسم قریه	عده لوی خوار	
		سالنامه کهنه	سالنامه ۱۳۱۲				سالنامه کهنه	سالنامه ۱۳۱۲
		۴۵۲۱	۶۶۱				۵۴۰۸	۸۸۰
شقول					شقول			
سیاون	سراشانی	۱۸	۹	۱۳۷	کدخدا اسماعیل	باوسه	۲۹	۱۱
عزیز خانی	اسکنی	۷۷	۳۴	۱۳۸	ع خانی	سرگچه	۴۲	۸
رحیم خانی	ده قرورز	۶۰	۱۶	۱۳۹	بیره زار	دره ال بیک	۹۸	۲۵
اسعدی	جفتا	۱۸۵	۱۵	۱۴۰	زبیده جعفر	زرک	۱۲۴	۲۹
	هرگر	۱۰	–	۱۴۱	شیر قانی	قره تاکس	۵۰	۱۵
غضنفر خانی	درهس که	۴۸	۱۲	۱۴۲	خسرو	دره وزاک	۶۲	۱۴
ع اکبر	دره رودی	۶۰	۷	۱۴۳	سید روح الله	کمره	۲۰	–
سید حبیب	تجره	۱۰۲۷	۲۲	۱۴۴	حقیدر	کنک کوکلی	۱۴	

(۸) ـ دالوند

اسم کدخدا	اسم قریه	سالنامه کهنه	سالنامه ۱۳۱۲	نمره	اسم کدخدا	اسم قریه	سالنامه کهنه	سالنامه ۱۳۱۲
سفرر	زاغه شب دوه	۹۰	۱۲	۱۴۵	پیرلو	راغه بانی	۱۴۹	۱۶
حسن	قلعه شاه قلی	–	۱۲	۱۴۶	شیرخانی	حاجی خانه	۳	۱۲
پیر محمد	قلعه جهانگیر	۵۴	۵	۱۴۷	محمد	قلعه ع	۹۴	–
شیر ع	کرکر	–	۱۶	۱۴۸	شیخ	گمده جو	۱۲	۳
سفیب	تا صو	۶۰	–	۱۴۹	سرخزا	نمیی	۷	۸
حرجمه دراوند	دالکانی	۳۰	۴۰	۱۵۰	حیدر بیک	فرس زر	۴۲	۲
داران	یدکیره	۲۰	۳۰	۱۵۱	۲ چش	سرا جهری	۱۲۱	۵
غرنیز	خیرن	۷۲	–	۱۵۲	ع جانی دراوند	فقیه تکیه	۴۶	–
جمع		۵۴۰۸	۸۸۰		جمع کل تقسیم		۶۴۱۰	۱۰۲۲

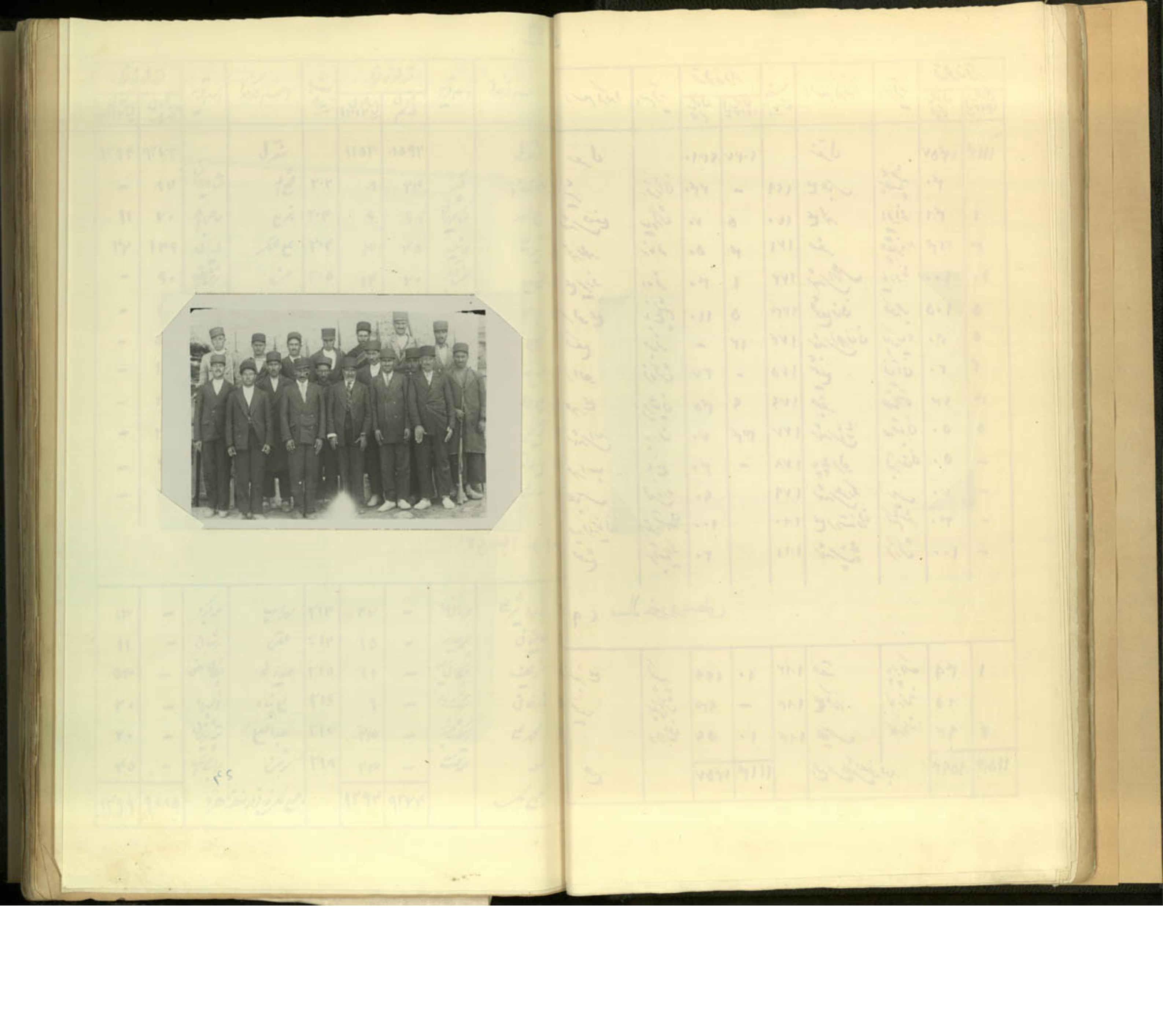

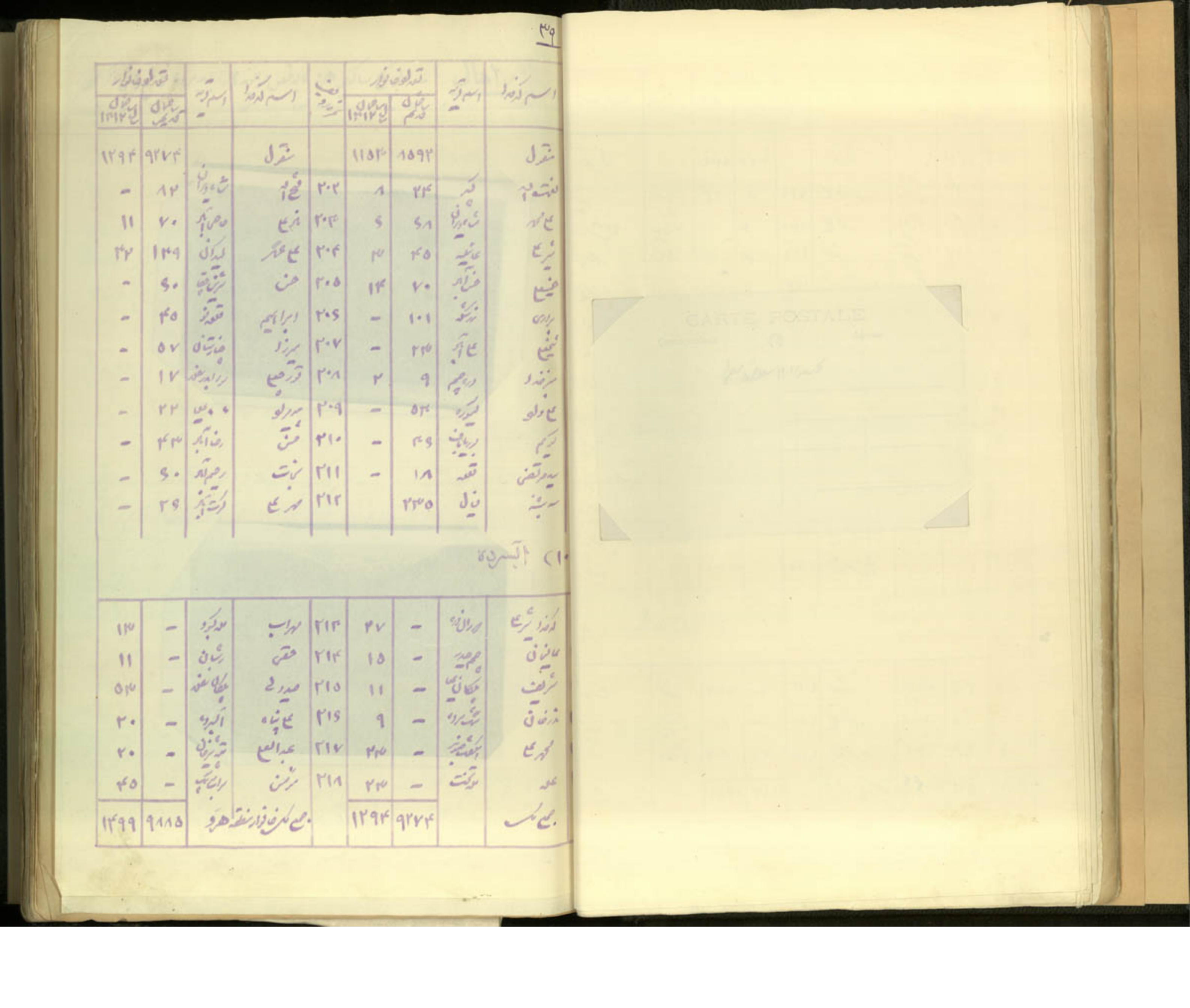

اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد دوار مطابق قدیم	تعداد دوار مطابق سال ۱۳۱۲	نمره	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد دوار مطابق قدیم	تعداد دوار مطابق سال ۱۳۱۲
نقل		۶۳۱۰	۱۰۲۷		نقل		۷۴۵۷	۱۱۱۴
[illegible]	[illegible]	۲۴۰	–	۱۶۹	ع عباس	[illegible]	۴۰	
[illegible]	[illegible]	۷۰	۵	۱۷۰	ع محمد	[illegible]	۴۸	۱
[illegible]	[illegible]	۵۰	۴	۱۷۱	صفر	[illegible]	۳۱۴	۳
[illegible]	[illegible]	۳۰	۱	۱۷۲	[illegible]	[illegible]	۱۰۰	۱۰
[illegible]	[illegible]	۱۱۰	۵	۱۷۳	[illegible]	[illegible]	۱۰۵	۵
[illegible]	[illegible]	–	۱۲	۱۷۴	[illegible]	[illegible]	۴۰	۵
[illegible]	[illegible]	۲۷	–	۱۷۵	[illegible]	[illegible]	۳۰	۲
[illegible]	[illegible]	۴۵	۶	۱۷۶	[illegible]	[illegible]	۶۲	۳
[illegible]	[illegible]	۷۰	۳۴	۱۷۷	[illegible]	[illegible]	۵۰	۵
[illegible]	[illegible]	۳۰	–	۱۷۸	[illegible]	[illegible]	۵۰	–
عباس	[illegible]	۹۰		۱۷۹	[illegible]	[illegible]	۷۰	–
[illegible]	[illegible]	۱۰۰		۱۸۰	[illegible]	[illegible]	۴۳۰	–
[illegible]	[illegible]	۲۰		۱۸۱	[illegible]	[illegible]	۱۰۰	–

(۹) سلاخور وسطی

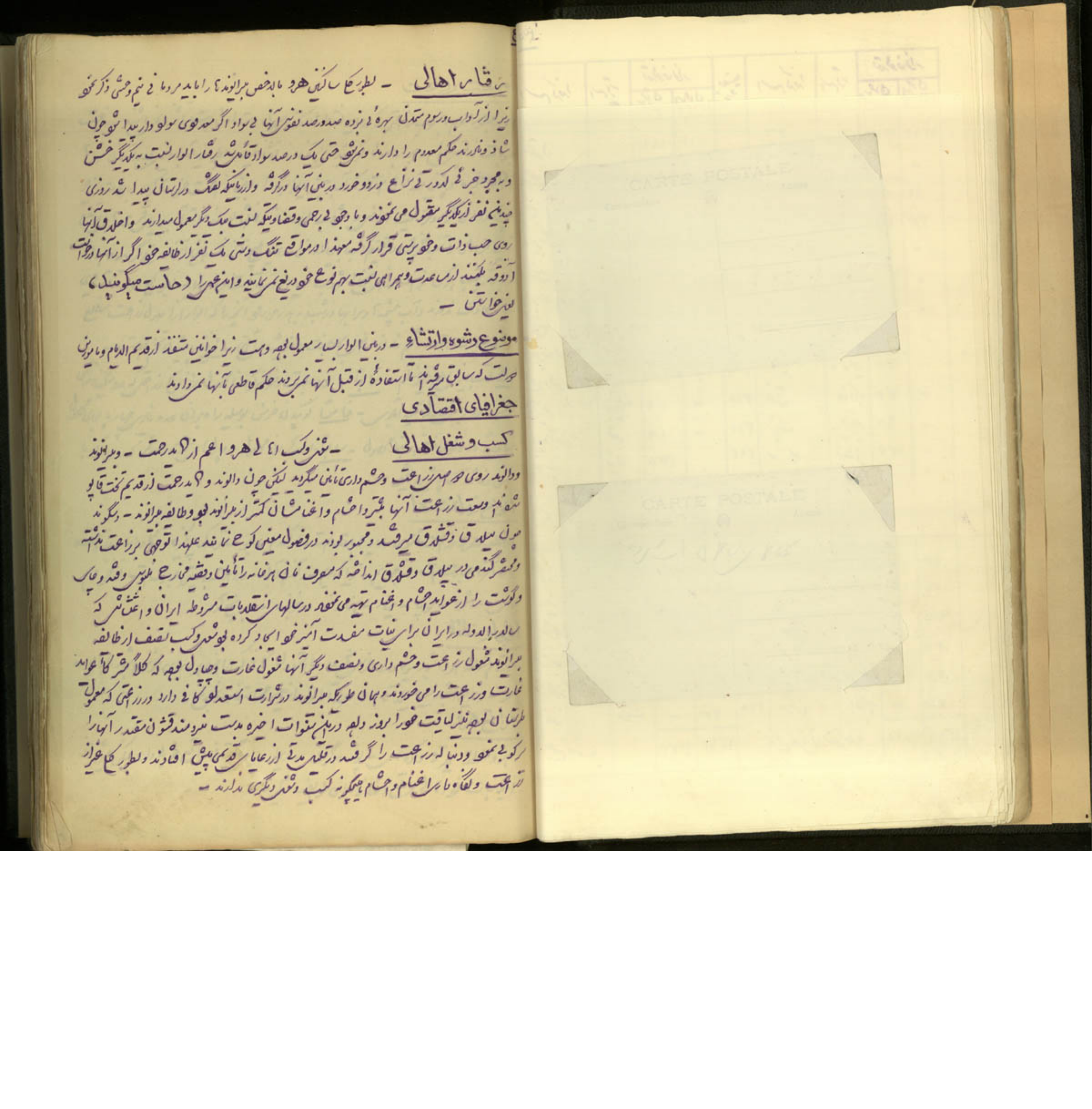
اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد دوار مطابق قدیم	تعداد دوار مطابق سال ۱۳۱۲	نمره	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد دوار مطابق قدیم	تعداد دوار مطابق سال ۱۳۱۲
[illegible]	[illegible]	۱۹۶	۱۰	۱۸۲	[illegible]	[illegible]	۳۹	۱
[illegible]	[illegible]	۶۳	–	۱۸۳	[illegible]	[illegible]	۸۵	
	[illegible]	۵۶	۱۰	۱۸۴	[illegible]	[illegible]	۹۳	۳
جمع		۷۴۵۷	۱۱۱۴		جمع سر نقل صفحه بعد		۸۵۹۲	۱۱۵۳

اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد نفوس ذکور: مطابق سرشماری قدیم	تعداد نفوس ذکور: مطابق سرشماری ۱۳۱۲	نمره ردیف	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد نفوس ذکور: مطابق سرشماری قدیم	تعداد نفوس ذکور: مطابق سرشماری ۱۳۱۲
منقول		۱۵۹۲	۱۱۵۴		منقول		۹۲۷۴	۱۲۹۴
[illegible]	قیصر	۲۴	۸	۲۰۲	فتح‌الله	[illegible]	۸۲	-
علی‌مراد	[illegible]	۶۸	۶	۲۰۳	[illegible]	حاجی‌آباد	۷۰	۱۱
[illegible]	[illegible]	۴۵	۳	۲۰۴	علی‌عسگر	[illegible]	۱۴۹	۴۲
[illegible]	خرم‌آباد	۷۰	۱۴	۲۰۵	حسن	[illegible]	۶۰	-
[illegible]	[illegible]	۱۰۱	-	۲۰۶	ابراهیم	قلعه‌نو	۴۵	-
[illegible]	علی‌آباد	۲۳	-	۲۰۷	[illegible]	[illegible]	۵۷	-
[illegible]	[illegible]	۹	۲	۲۰۸	[illegible]	[illegible]	۱۷	-
علی‌ولی	[illegible]	۵۴	-	۲۰۹	[illegible]	[illegible]	۲۲	-
[illegible]	[illegible]	۴۶	-	۲۱۰	[illegible]	رضاآباد	۴۳	-
سید مرتضی	قلعه	۱۸	-	۲۱۱	نبات	رحیم‌آباد	۶۰	-
[illegible]	[illegible]	۲۳۵		۲۱۲	مهرعلی	[illegible]	۲۶	-
۱۰) [illegible]								
[illegible]	[illegible]	-	۴۷	۲۱۳	سهراب	[illegible]	-	۱۳
[illegible]	[illegible]	-	۱۵	۲۱۴	[illegible]	[illegible]	-	۱۱
[illegible]	[illegible]	-	۱۱	۲۱۵	[illegible]	[illegible]	-	۵۳
[illegible]	[illegible]	-	۹	۲۱۶	علی‌پناه	[illegible]	-	۳۰
گوهرعلی	[illegible]	-	۳۳	۲۱۷	عبدالعلی	[illegible]	-	۲۰
[illegible]	[illegible]	-	۲۳	۲۱۸	[illegible]	[illegible]	-	۴۵
جمع کل		۹۲۷۴	۱۲۹۴		جمع کل [illegible]		۹۸۸۵	۱۴۹۹

رفتار اهالی — بطور کلی ساکنین هرود مانند خمس بیرانوند ها را باید مردمانی نیم وحشی ذکر نمود
زیرا از آداب و رسوم تمدنی بهره‌ئی نبرده صد در صد نفوس آنها بی‌سواد اگر معدودی سواد دار پیدا شود چون
شاذ و نادرند حکم معدوم را دارند و نمیشود حتی یک درصد سواد قائل شد رفتار الوار نسبت به یکدیگر خشن
و به مجرد جزئی کدورتی نزاع و زد و خورد در بین آنها درگرفته و از زمانیکه تفنگ در لرستان پیدا شد روزی
چندین نفر از یکدیگر مقتول می‌نمودند و با وجود بی‌رحمی و قساوتیکه نسبت بیکدیگر معمول میدارند و اخلاق آنها
روی حب ذات و خودپرستی قرار گرفته معهذا در مواقع تنگ وقتی یک نفر از طائفه خود اگر از آنها درخواست
آذوقه بکنند از مساعدت و همراهی نسبت بهم نوع خود دریغ نمی‌نمایند و این عمل را (حاسه میگویند)
یعنی خواستن —

موضوع رشوه و ارتشاء — در بین الوار بسیار معمول بوده و هست زیرا خوانین متنفذ از قدیم الایام و مامورین
دولت که سابق رفته‌اند تا استفاده از قبل آنها نمیبردند حکم قاطعی بآنها نمیدادند

جغرافیای اقتصادی

کسب و شغل اهالی — شغل و کسب اهالی هرود اعم از [illegible] بدرجه — و بیرانوند
و دالوند روی هم رفته زراعت و حشم داری تأمین میگردید لیکن چون دالوند و [illegible] بدرجه از قدیم تخت قاپو
شده‌اند وسعت زراعت آنها بیشتر و احشام و اغنام‌شان کمتر از بیرانوند بود و طائفه بیرانوند — دیگر اینکه
چون ییلاق و قشلاق میرفتند و مجبور بودند در فصول معینی کوچ نمایند علیهذا توجهی بزراعت نداشته
و محصول گندمی در ییلاق و قشلاق انداخته که مصرف نان هر خانه را تأمین و بقیه مخارج ملبوس و قند و چای
و گوشت را از عواید احشام و اغنام تهیه می‌نمودند در سالهای انقلابات مشروطه ایران و اغتشاشی که
سالار الدوله در ایران برای نجات سلطنت آخر خود ایجاد کرده بود شغل و کسب نصف از طائفه
بیرانوند مشغول زراعت و حشم داری و نصف دیگر آنها مشغول غارت و چپاول بوده که کلاً شرکاء عواید
غارت و زراعت را می‌خوردند و همان طوریکه بیرانوند در شرارت استعداد کافی دارد در زراعتی که معمول
طرفشان بوده نیز لیاقت خود را بروز داده در این سنوات اخیره مدت نیرومند قشون مقتدر آنها را
سرکوب نمود و دنباله زراعت را گرفته در قلیل مدتی از رعایای قدیمی پیش افتادند و بطور کلی غیر از
زراعت و نگاه داری اغنام و احشام هیچگونه کسب و شغل دیگری ندارند —

وضعیت زراعت

الوار بطور عموم با اسلوب زراعتی که در سایر نقاط مملکت معمول و متداول است آشنا نمی‌باشند در زراعت حبوبات از قبیل گندم و جو به اصول کرد بندی و بستن مرز آشنا نیستند بطریقه آبیاری دور آوردن نهرها آگاه نبوده و طریقه متداول است که آب چشمه یا سراب را در بین زراعت خود رها کرده و با جهات زیاد جوی دارای گرد و مرزبندی است اراضی را مشروب می‌سازند و غالباً بعد از خاتمه آبیاری قسمتی از سطح زمین مزروعی را آب گرفته و در تقسیم آب بین اراضی و رعایا هیچ قانونی در بین آنها وضع نگردیده و بدون نوبه و ترتیب هر کس خواست اراضی خود را مشروب نماید از آب استفاده می‌نماید و بطور کلی الوار به آبیاری شبانه عادت ندارند و آب چشمه‌ها و سراب‌ها در شب به هدر می‌رود آنچه را که الوار از اصول زراعت منظور می‌کنند عبارت است از تخم زدن اراضی با گاو جفت و خیشهای آهنی - ثانیاً پاشیدن تخم با دست - ثالثاً آبیاری بطور غیر منظم - رابعاً درو با دست و خرمن کردن محصول در نزدیک زراعتی که درو می‌کنند و در تمامی خرمن واحد برای محصول کلیه آبادی - خامساً کوبیدن خرمن بوسیله راه بردن عده زیادی چهارپا بروی محصول سادساً باد دادن خرمن و ضبط محصول - سابعاً انبار کردن محصول در چال (زیر سطح الارض) که روی آن با خس و خاشاک پوشیده می‌شود -

انواع زراعت‌ها

در منطقه هرو زراعت شتوی رعایا عبارت است از گندم - جو - تریاک پائیزه و گاودانه و زراعت بهاره آنها عبارت است از جو دیم - تریاک دیم - و گندم آبی - و زراعت صیفی عبارت است از نخود دیم عدس - ماش - لوبیا - خیار - هندوانه - خربوزه - و برنج گرد

اشجار منطقه

در تمام منطقه هرو اشجار میوه دار غرس نگردیده و با استعداد کافی که اراضی هرو برای غرس اشجار بادام - مو - و سایر اشجار میوه ییلاقی دارد معهذا الوار از این ثمر استفاده نمی‌برند

مراتع هرو

هرو منطقه ییلاقی و کوه‌های سیونه - گردن - ریمله برای تابستان مراتع خوبی دارد لیکن بیش از احتیاجات خود احشام مرتع اضافی برای طوایف دیگر ندارد

وضعیت گله‌داری

بزرگترین منبع استفاده مالکه تاکنون ساکنین هرو داشته‌اند از عمر گله‌داری بوده و چون تخت قاپو شده بودند در فصل بهار و تابستان از مراتع ییلاق و خوش‌شان استفاده میکرده و برای ماه‌های اول و دوم پائیز یعنی موقعیکه گوسفندهای آنها می‌زائیدند بصوب گرمسیر مسافرت می‌نمودند و در تمام فصل زمستان را از ماست و کره اغنام خود استفاده برده و ماه‌های اول و دوم بهار موقعیکه مجدداً اغنام آنها میزائیدند به سردسیر مراجعت می‌نمودند و بدین وضعیت هر یک میش یا بز آنها سالی دو مرتبه زائیده و برای تمام سال ماست و روغن داشتند در انقلاب اخیر لرستان که از ۱۳۰۱ تا ۱۳۱۲ بطول انجامید از نقطه نظر مصالح سیاسی اجازه قشلاق به الوار داده نشده در سال ۱۳۱۲ اصولاً اتخاذ گردید که در عین حال اینکه الوار تخت قاپو شده ییلاق نشین شدند گله‌های آنها توسط گله‌دارها به قشلاق رهسپار شدند و در صورتیکه این رویه متروک نگردد مجدداً لرستانها خسارات گذشته را جبران و بجهان استطاعت دلیه که داشته‌اند خواهند رسید

تجارت و ارتباط اهالی

در منطقه هرو تاجری وجود ندارد و هیچ گونه معاملات تجارتی نمی‌شود جز اینکه فصل بهار چوب‌دار به محل آمده گاو و گوسفند خریداری و برای فروش بشهر تا میبرند پشم و روغن زائد از احتیاجات را بشهر برده با لباس و قند چای معاوضه و مبادله می‌نمایند و این قسمت معامله اخیر (در خرم آباد و یا بروجرد است)

معادن

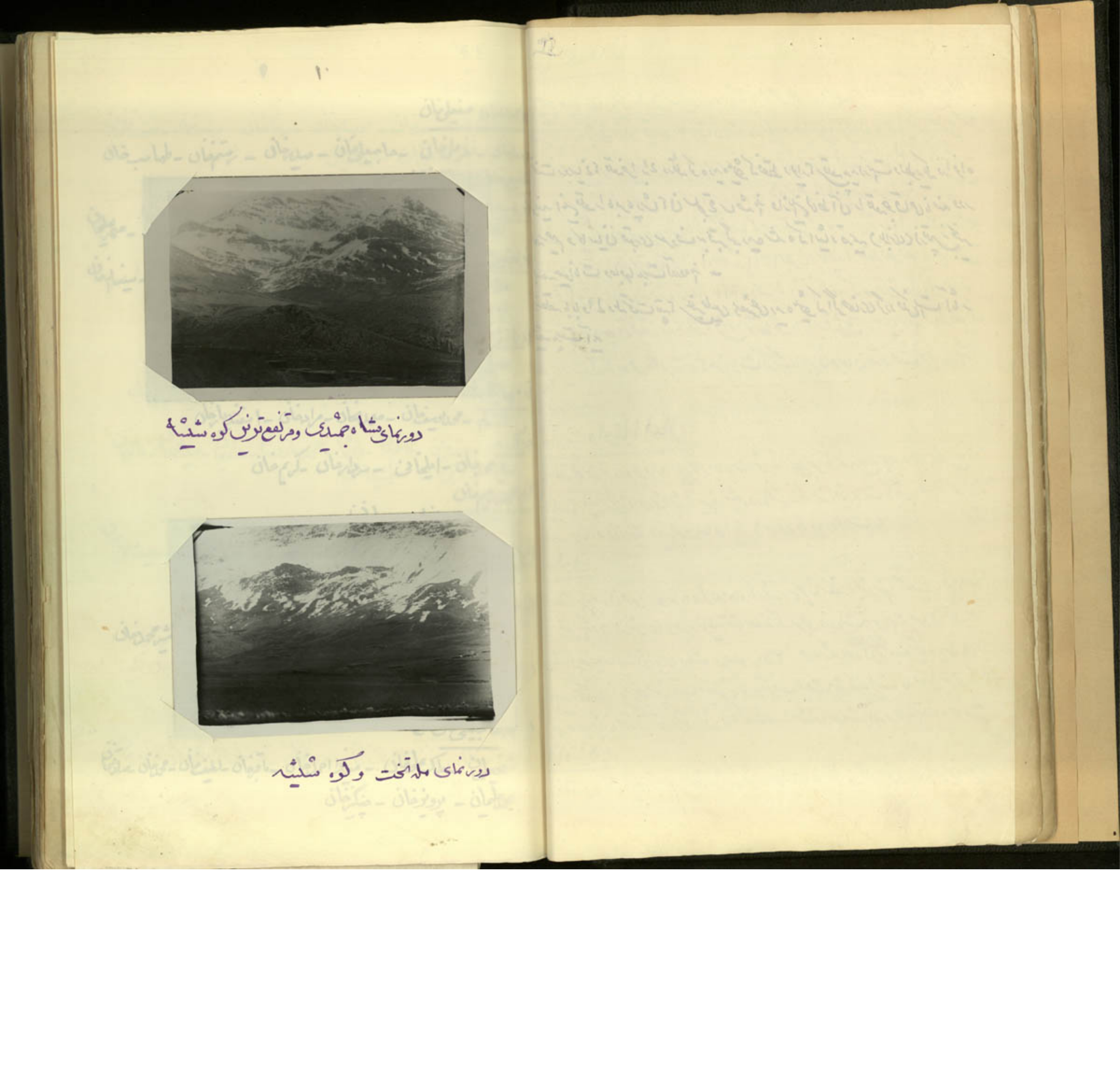
در منطقه هرو معدن مهمی وجود ندارد و اگر هم معادنی داشته باشد چون منطقه اینجانب متخصصین فن معدن شناسی نتوانسته‌اند از آن نقاط عبور نمایند تنها معدنی که موجود و در دسترس است معدن نمک گلکان می‌باشد که عواید سالیانه آن برای دولت در حدود ۲۵۰ می‌باشد و معدن نمک و گچ پراب تلخ در رباط و در ده پیر و تنگ راه پیر نزدیک چشمه آب متعفن موسوم بگراب یافت میشود که جالب است و احتمال میرود که نفط باشد و نیز چنین معدن نمک گورکش که تاکنون مورد استفاده دولت نبوده و رعایا استفاده می‌نمایند

آثار تاریخی

در منطقه هرو آثار تاریخی که برای الیغی مشاهده شود موجود نیست جز اینکه در قلعه جق در سر راه بین ده پیر

وتخت روستانی؟ قلعه خرابه‌ای در قله کوه دیده میشود که فقط دیوارهای قلعه پدیدار است و بطوریکه در افواه میگویند این قلعه را امرای سلجوقی ساخته‌اند و از این لحاظ آن را قلعه جوق می‌نامند و در قلعه رحیم و کاسیان قبوری معروف به قبر گبر دیده شده که اشیاء قدیمه (بلازی) از قبیل زنجیر مجسمه حیوانات و جامها بدست آورده‌اند —

در منطقه باباوالی و ملا تخت تپه‌های غیر طبیعی مصنوعی دیده میشود که اگر حفاری گردد ممکن است آثار عتیقه بدست آید

دورنمای شاه جمشید و مرتفع ترین کوه شیشه

دورنمای ملاتخت و کوه شیشه

اولاد و نواده حسنعلی خان

اسدخان - نظرعلی خان - حاجیعلی خان - حیدرخان - رستم خان - طهماسب خان
شفیع خان - باباخان -

(از اسدخان)

لطفعلیخان - فاضل خان - جهانگیر - کسه - محمدرحیم خان - رشید - مرشد - مهرعلیخان

از لطفعلیخان

غلامعلی خان معروف (رنجله) - حسن خان - محمدعلیخان - عزیزخان - عبدالحسینخان - سیف الله خان
ید الله خان - نصرت الله خان - غلامخان - علیرضاخان

از فاضل خان

حسن خان - نصرالله خان - عبدالله خان - ید الله خان - اسدالله خان

از جهانگیر

نعمت الله - محمدیوسف خان - مهدیخان - مرادخان - اسفندیارخان

از کسه

سید محمدخان - ایلخانی - سردارخان - کریم خان

از محمدرحیم خان

سید عبدالحسین خان - هادیخان - جمعه

از رشید

محمدخان - صادق خان

از مهرعلیخان

علیمردانخان - حسن خان - علیخان - علیرضاخان - مرتضی قلیخان - شیرمحمدخان

(از نظرعلیخان)

بابی خان - عباس خان - محمدقلیخان - نجفقلیخان

(از حاجیعلی خان)

شیخعلیخان - ملک علی خان - میرزا احمدخان - باقرخان - لطیف خان - محمدخان - صادقخان
محمدعلیخان - پرویزخان - چنگیزخان

(ز صیدرخان)

عباسقلیخان - منصورخان - حبیب‌الله‌خان - رضاخان یوسف‌خان - نجفقلیخان
صفرخان - ایمانقلیخان - محمدقلیخان

عباسقلیخان

ملک نیازخان - ملک احمدخان - حسین‌خان - محمدعلیخان - زین‌العابدین - فرج‌الله‌خان
منصورخان

سیف‌الله‌خان - نصیرخان - عزیزالله‌خان - سیدهاشم - قدیرخان - عبدالعلی‌خان

حبیب‌الله‌خان ندارد

نجفقلیخان - مرتضی‌خان

(از رستم‌خان)

احمدخان - کرم‌خان - توشمال‌خان محمودخان - حسنعلی‌خان - علی‌خان - علکه‌خان - کوچک‌خان

(طهماسب‌خان)

محمدحسن‌خان - تیمورخان - کاظم‌خان - ولی‌خان - محمدصادق‌خان - هادی‌خان - سیدمحمدخان - عالی‌خان
اکبرخان - زکی‌خان - جمشیدخان

(از شفیع‌خان)

محمدتقی‌خان - محمدرضاخان - محمدحسن‌خان - بهرام‌خان - داودخان - فرهادخان - سیدمهدی‌خان
نبی‌الله‌خان - نامدارخان - علی‌محمدخان

(اولاد و نواده علی‌محمدخان (سپه‌وند))

محمدخان - اسمعیل‌خان - کلبعلی‌خان - رحمن‌خان - سلمانخان - حاتم‌خان -
دارابخان - آزادخان - فرج‌الله‌خان - تقی‌خان. ولی‌الله‌خان معروف به دولکه)
عزیزالله‌خان - لطیف‌خان

اولاد و نواده - مرادخان

ملک احمدخان - زین‌العابدین‌خان - حسین‌خان - تقی‌خان - اکبرخان - اصغرخان

از ملک احمد خان

کاظم خان - نصرالله

از زین العابدین خان

سهراب خان - احمد خان - افراسیاب خان - مراد خان - میرزا احمد خان - موسی خان

از حسین خان

علی نقی خان - سردار خان - امیرخان - رستم خان

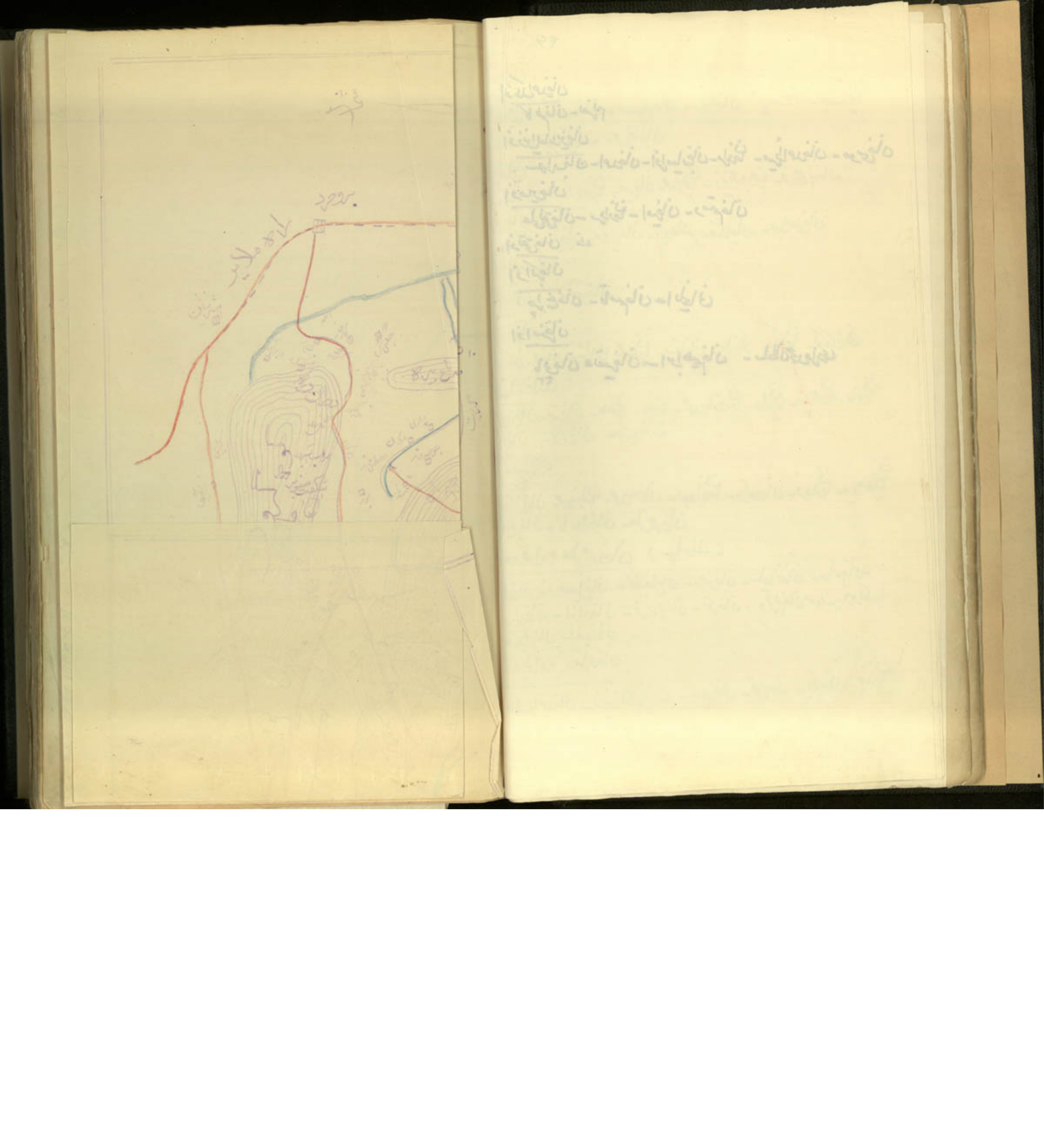
از تقی خان ندارد

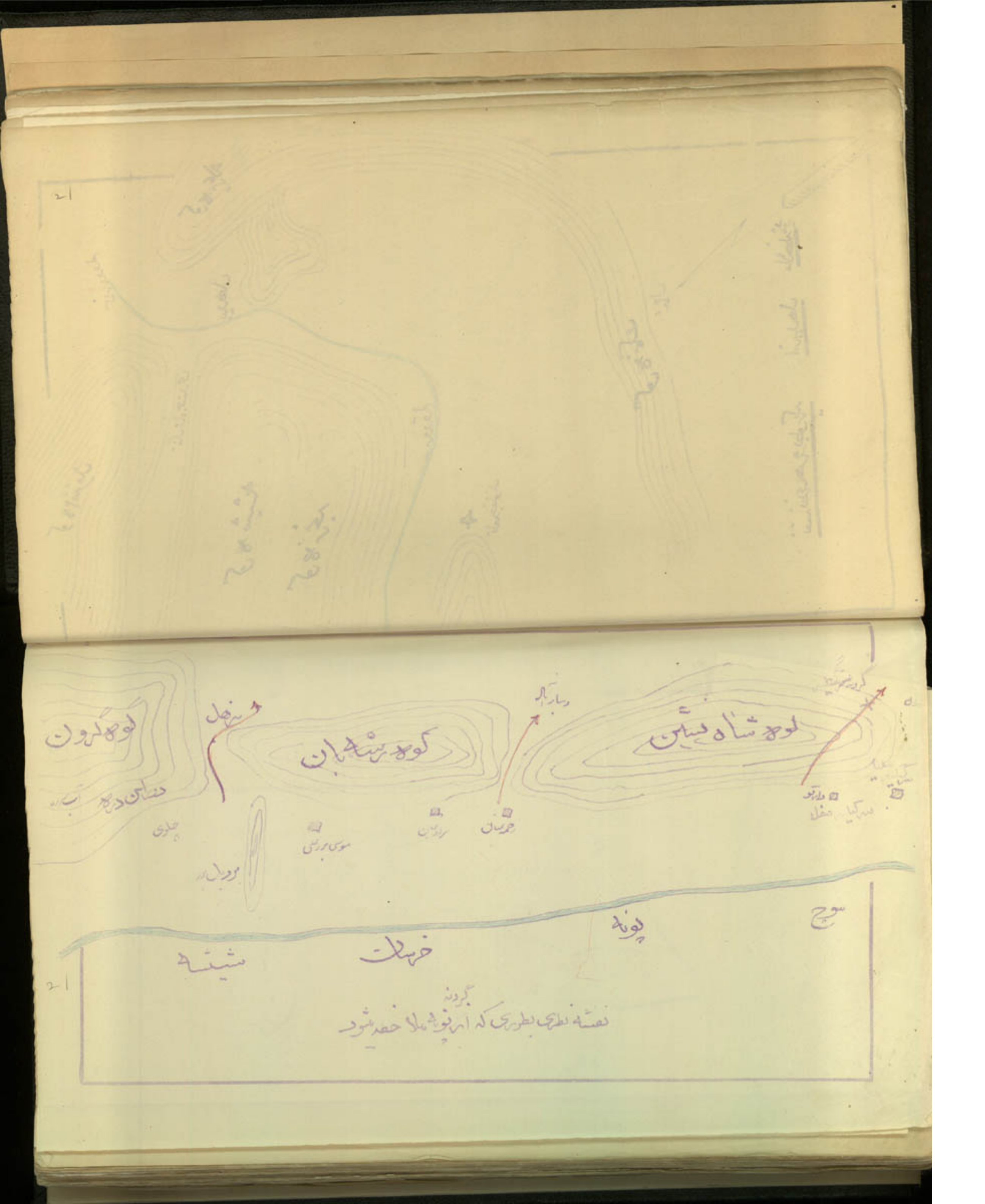
از اکبر خان

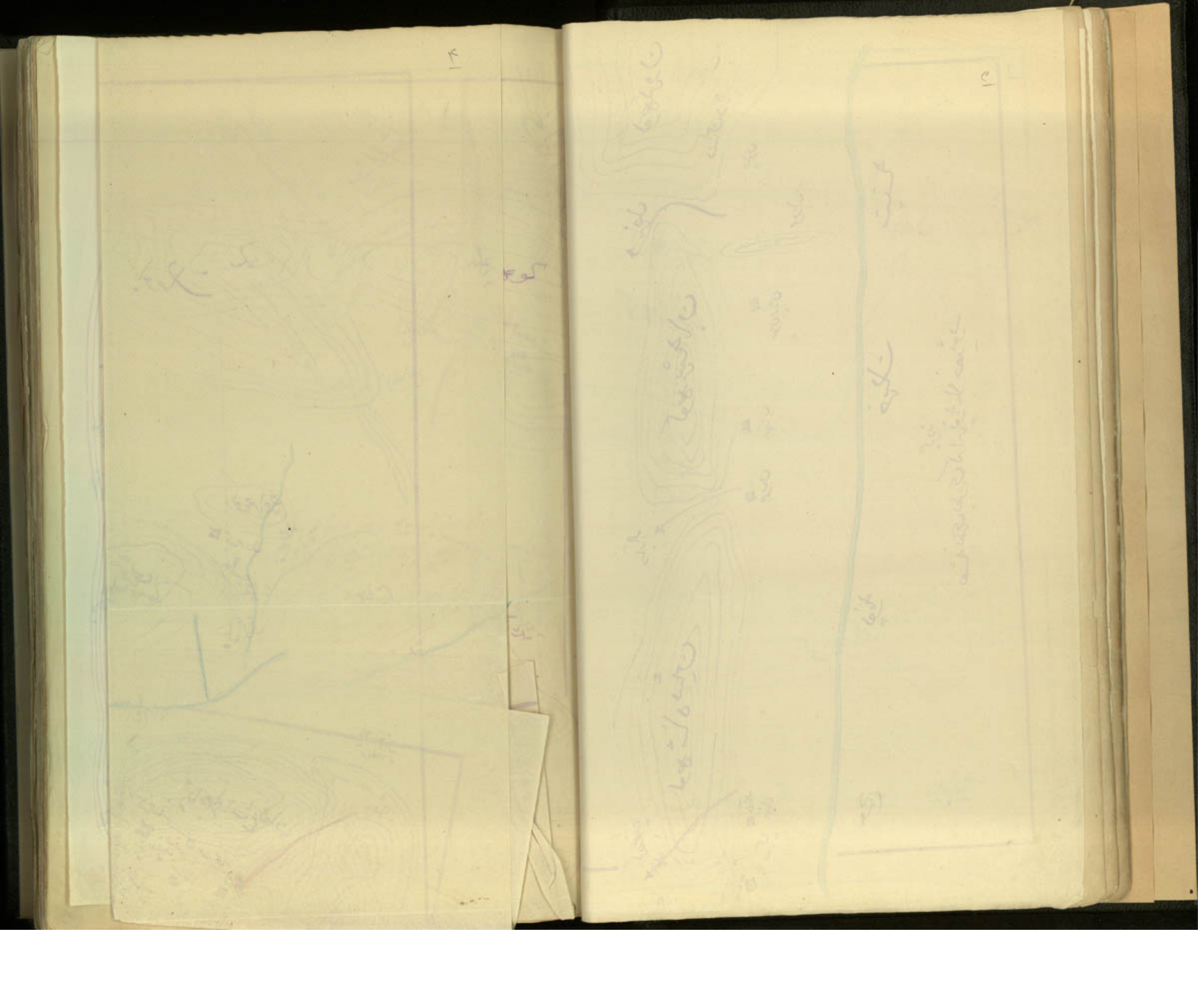
چراغ خان - قاسم خان - ایلخانی

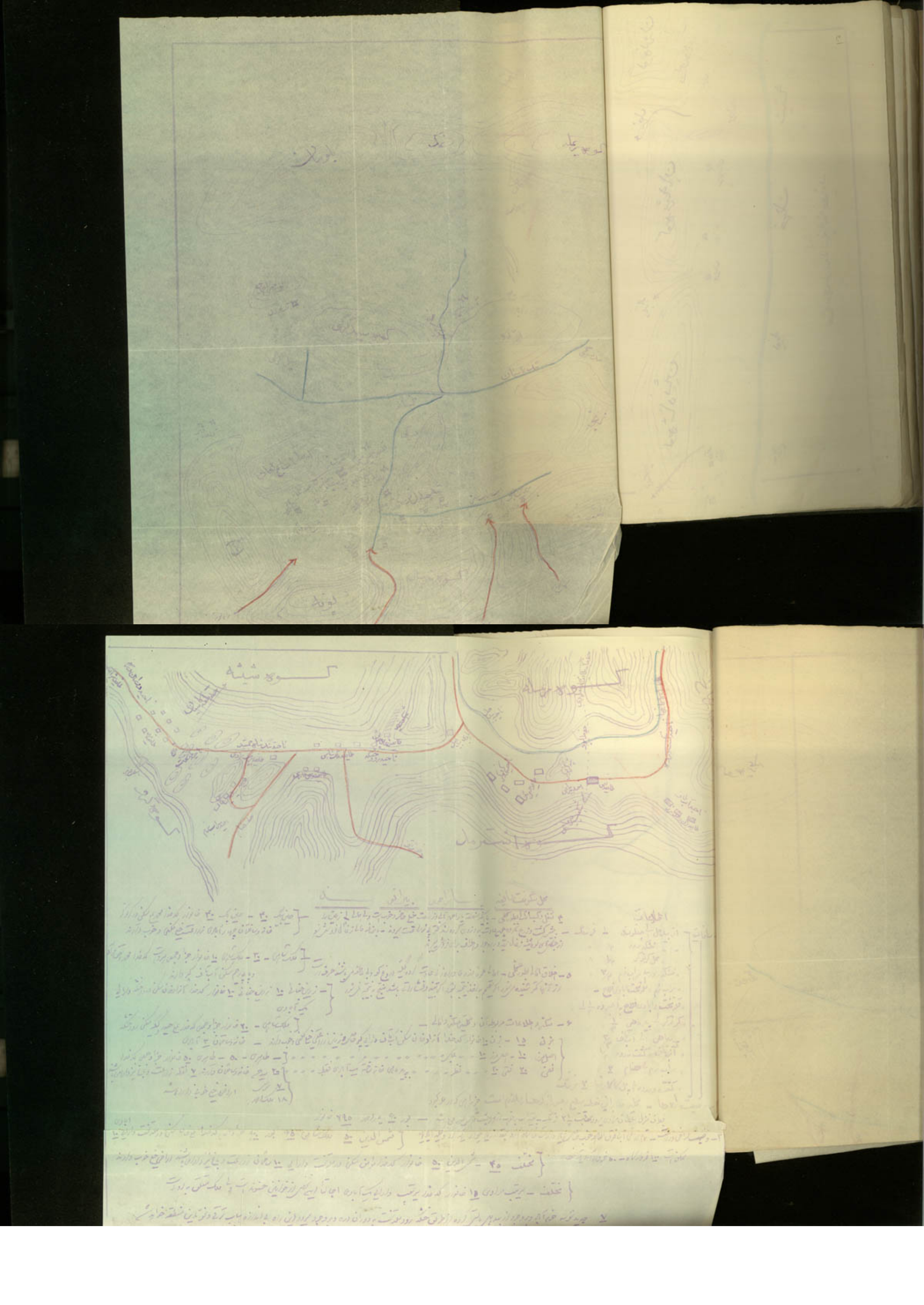
از اسفرخان

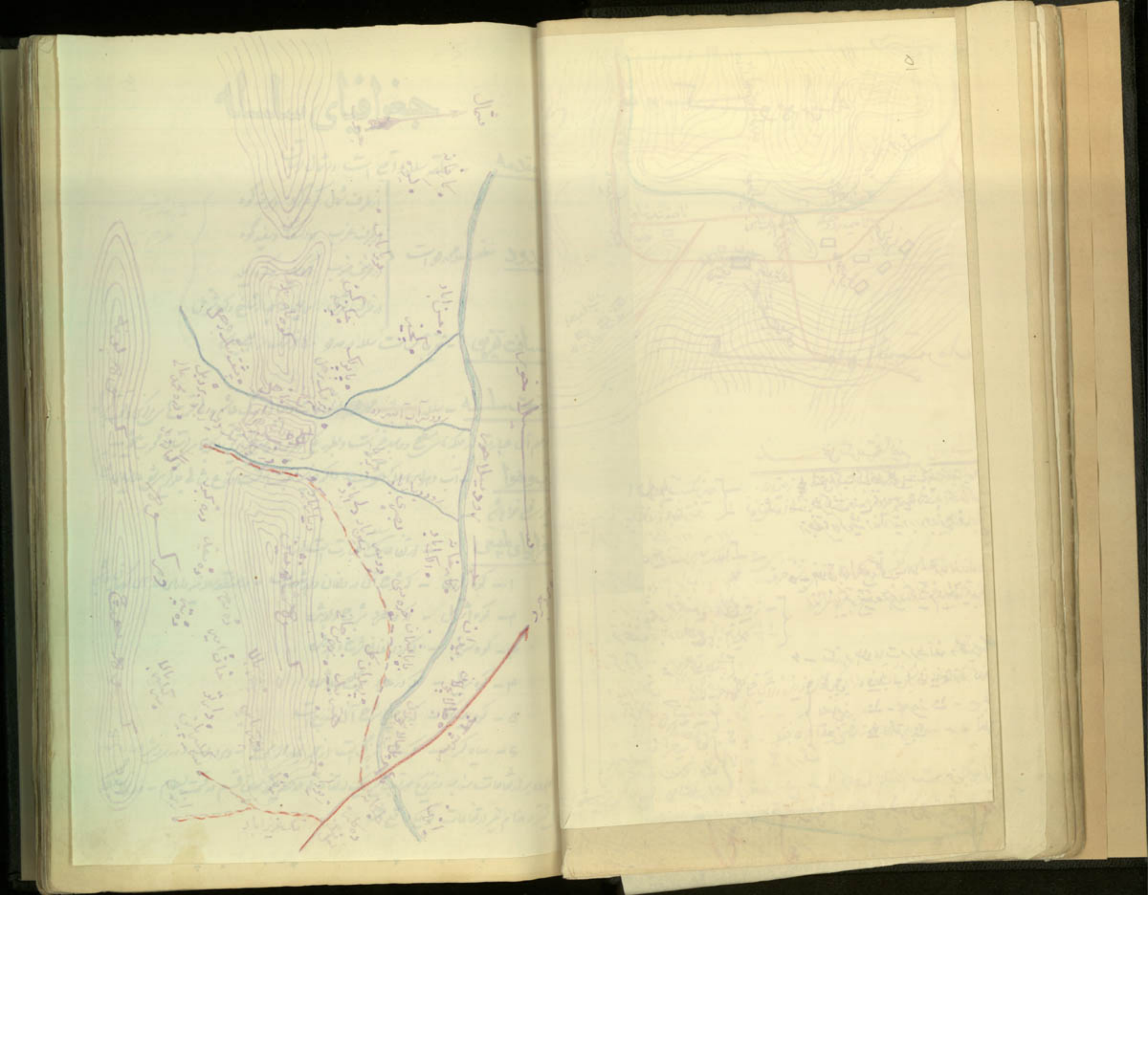
پاپی خان - نصیرخان - ابراهیم خان - سلطان محمد مرادی

کوه شاه نشین
پونه

کوه شیشه

جغرافیای سلسله

مقدمه - منطقه سلسله واقع است در شمال لرستان

حدود منطقه سلسله محدود است
- از طرف شمال کوه گرو و برخه کوه
- از طرف غرب رودکشکان و سفید کوه
- از طرف جنوب کوه سفید و کوه ریمله
- از طرف شرق ریمله - چهار شاخ و کوه اشترمل

مسافت تقریبی - تقریباً مساحت سلسله در حدود ۵۰ فرسنگ مربع میباشد

وضعیت سلسله - سلسله محدود به ارتفاعات و جبال بزرگ میباشد ولی قسمت مرکزی و قسمت بزرگ آن عبارت از جلگه‌های مسطح و حاصلخیز است و بطور کلی بهترین و حاصلخیزترین جلگه‌های لرستان محسوب میشود -

آب و هوا - آب و هوای سلسله خوب داگرچه نسبت بکثت و زرع شالی جلوگیری شود مالاریای فعلاً آن رفع خواهد شد -

جغرافیای طبیعی - ارتفاعات سلسله عبارت است از
1. کوه گرون - که شرح آن در دلفان داده شده است - در منطقه سلسله نیز دارای غارهای کهنه میباشد
2. کوه اشترمل - که در هرو شرح داده شده
3. کوه سرخه - که در دلفان شرح داده شده
4. کوه ریمله - که در هرو شرح داده شده
5. کوه سفید کوه - که در طرحکی شرح آن مندرج است
6. سیاه کمر - که دارای غارهای بزرگ است از جمله غار سرمرغ - و برداب و در بهرو شرح داده شده

علاوه بر ارتفاعات مندرجه در نزدیکی جور آب نیز یک ارتفاعاتی ملاحظه میشود بهمین قسم در قسمت الیطام - و در وسط جلگه الشتر و خانم نیز ارتفاعات کوچکی واقع شده

رودخانه‌ها

سلسله منطقه ایست که آبی در هر قدم و در هر قسمت آن جویبارها جاری میباشد
دیگر آبهای منطقه مذکور گوارا و فوق العاده خوب است رودخانه‌های مهم آن عبارت است از
۱ - رودخانه ۹۹ رضا یا رود ولم که پس از عبور از وسط سلسله و مجاورت محل لطام از وسط قلاع عبور نموده از منطقه سلسله
خارج و بمنطقه ولفان وارد میشود - بواسطه ورود جویبارهای زیاد و آبهای بسیار آب رودخانه در این منطقه دو برابر میشود
بعد رودخانه طغیانی و سیلابی است در مواقع باران خیلی بزرگ و غیر قابل عبور است جز از معابر مخصوصه
۲ - رودخانه حر آب که مرکب از دو رشته و در محل حر آب به یکدیگر متصل و تشکیل یک رشته را میدهند
- یکی آب خانم که موسوم به آب زرد است و از طرف شمال شرقی اشتر جاری و قسمت عمده جلگه اشتر را مشروب مینماید
- دیگری آب کهمان که از کوه گردن سرچشمه گرفته بعداً در محل حر آب متصل میشود -
در محل خانم سرآبهای بسیار است که مختصراً اطلاع ذیلاً درج میشود

سرآب خانم — سرآب حاجی تاب
سرآب برک — سرآب کهن گنجی

سرابهای رودخانه ۹۹ رضا بشرح ذیل است
سرآب کبرهو - سرآب بلوزی - سرآب جلوان - سرآب چهارشاخ - سرآب گشت ورزه -
در حوالی اشتر - چشمه‌ها و سرآبهای مهم عبارت است از
سرآب ابری - سرآب چناره - سرآب ۹ره ریز - سرآب قیح لم - چشمه برقه - سرآب خلخله - سرآب اسکران
سرآب مؤمن - سرآب محمد شاه - سراب فیروزآباد -
بطوریکه منطقه سلسله یکی از مناطق آبی و در هر نقطه و محل آن رودخانه‌های کوچک و بزرگ و سرابهای متعدد ملاحظه میشود

جاده‌ها

- بطوریکه فوقاً ذکر شد قسمت عمده سلسله جلگه و دارای اکثر جاده‌های مسطح و خوب در داخله خود
منطقه است که اتومبیل رو و مسطح است ولی جاده‌هائی که از منطقه سلسله خارج میشود چون اکثر باید از ارتفاعات
عبور کند بهیچوجه قابل عبور اتومبیل نبوده و مستلزم ساختمان و تعمیرات کلی میباشد
بطور کلی راه‌های عمده سلسله بشرح ذیل میباشد

جاده اتومبیل رو

اولاً - جاده خرم آباد است که از پل ۹۹ رضا عبور کرده پس از عبور از حر آب و پل که بطرف ترقت در روی حر آب

...ن شده بطرف محمد فرور آباد رفته و از خاک سلسله خارج میشود

ثانیاً — جاده خو قلعه اثیر است که پس از رسیدن جاده به یک کیلومتری سرخ آب بطرف راست منحرف شده بطرف قلعه اثیر میرود طول این جاده از محل مجزا شدن از راه کرمانشاهان ۹ کیلومتر است لکن سطح ولی دارای تعدادی دست انداز میباشد —

جاده‌های غیر اتومبیل رو

راه	نوع	مسافت
راه بطرف بروجرد از طریق ونائی	سواره راه	۹ فرسنگ
راه تخت خوان بطرف سیلاخور علیا	سواره راه	۱۰ « «
راه چهرتن بطرف کامایاب	پیاده راه	۵ « «
راه لنگ راه بطرف خاوه	سواره راه	۴½ « «
راه دره آش بطرف خاوه	سواره راه	۴ « «
راه سرد آب بطرف جگلی	سواره راه، در تابستان قابل عبور است	۸ « «
راه شطه بطرف اشکن	پیاده راه	۱۲ « «
راه گردنه ایشر به مجرای آب نرم	سواره راه	۸ « «
راه گردنه آب مرز که به لاغری میرود	سواره راه	۷ « «

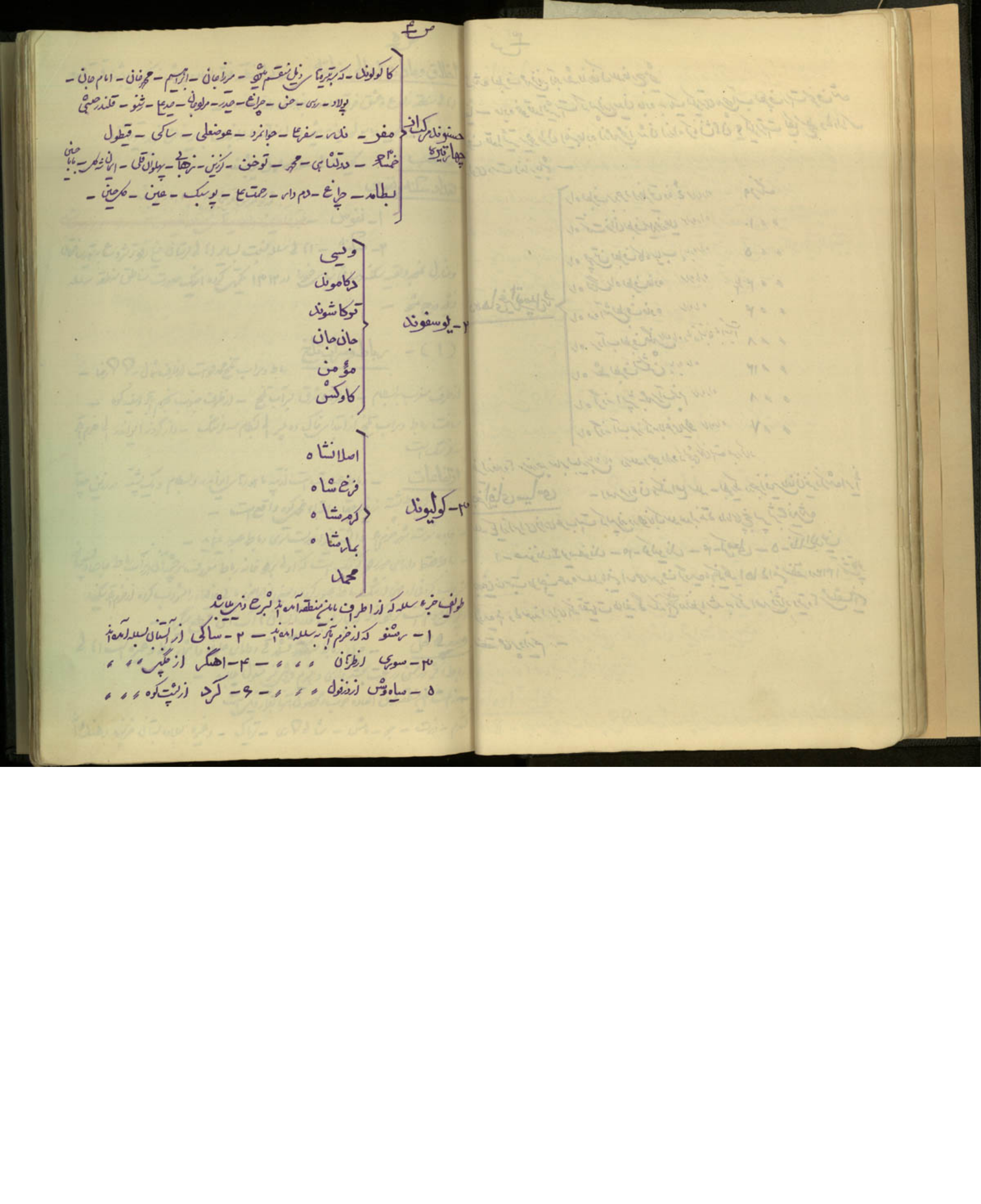
غیر از جاده‌های مندرجه معابر بسیاری پیاده راه در سلسله وجود دارد که تنها بیک نفر ممکن است عبور کرد

جغرافیای سیاسی

— اصل مردمان و سکنه اصلی سلسله — بطوریکه در جغرافیای ولقان نفر ذکر شده ایرانی و سلسله یکی از ایرانیان عرب است که پس از در هونامک سلسله بعد لهبند که دارای پنج تیره بشرح ذیل شده

۱ — حسنوند ۲ — یوسفوند — ۳ — کولیوند — ۴ — کرمعلی — ۵ — فلک الدین

و چون بمناسبت طوایف عمده سلسله باین اسامی معروف گردیده با اینکه کلیه اهالی این منطقه در ۱۳۱۲ تخت قاپو گردیده اند ولی معهذا برای اینکه تقسیمات طایفه گی سکنه این منطقه در نظر باشد به ذکر اصل و نژاد و تیره‌های مختلف این منطقه می پردازیم —

حسنوند مرکب از چهار تیره:

- کاکولوند - که به تیره‌های ذیل منقسم شوند - میرزاجانی - ابراهیم - محمدخانی - امام جانی - پولاد - رسول - حسن - چراغ - حیدر - مرادخانی - حیدرعلی - شنو - قلندرحسینی
- مفو - نذر - سفرعلی - جوانمرد - عوضعلی - ساکی - قیطول
- خمسه - دده‌تناهی - محمد - توخن - زرین - زهاب - پهلوان قلی - امانی - بابا حسنی -
- بطامه - چراغ - دم دار - رحمت علی - پوسبک - عین - کرحیتی -

۲ - یوسفوند:

- ویسی
- دکاموند
- توکاشوند
- جان جان
- مؤمن
- کاوکس

۳ - کولیوند:

- اصلانشاه
- فرخ شاه
- کرمشاه
- بهارشاه
- محمد

طوایف جزء سلسله که از اطراف بداخل منطقه آمده‌اند بشرح ذیل میباشند

۱ - رشنو که از خرم آباد به سلسله آمده‌اند — ۲ - ساکی از لرستان بسلسله آمده‌اند

۳ - سوری از طرهان " " " — ۴ - آهنگر از چگنی " " "

۵ - سیاه‌وش از دزفول " " " — ۶ - کرد از پشتکوه " " "

اخلاق و عادات اهالی منطقه — اهالی منطقه فوق العاده باهوش و زرنگ میباشند قسمت عمده اهالی منطقه زارع و عشق فوق العاده به فلاحت دارند — در سلسله اشخاص فهمیده و با سواد یافت میشود اهالی منطقه سلسله نسبت به سایر مناطق فهمیده تر میباشند

مذهب — کلیه اهالی سلسله مسلمان میباشند

تعداد سکنه و نفوس

تعداد نفوس تقریبی سلسله ۴۰ هزار نفر میباشد

۱- نفوس — ~~[illegible]~~

۲- سکنه — اهالی سلسله نسبت به سایر اهالی لرستان خیلی زودتر شروع به تهیه ساختمان و منازل نموده و بقیه سکنه و ساختمانهای خود را در ۱۳۱۲ تکمیل کرده اینک صورت مناطق منطقه سلسله ذیلاً درج میشود —

(۱) — رباط و سراب تلخ

رباط و سراب تلخ محدود است از طرف شمال به ؟؟ رضا — از طرف مغرب به الشتر — از طرف مشرق به سراب تلخ — از طرف جنوب به خرم آباد و سفید کوه — مسافت رباط و سراب تلخ از ابتدای خاک ده پیر الی الشتر سه فرسنگ — و از گردنه الواندر الی خرم آباد سه فرسنگ است

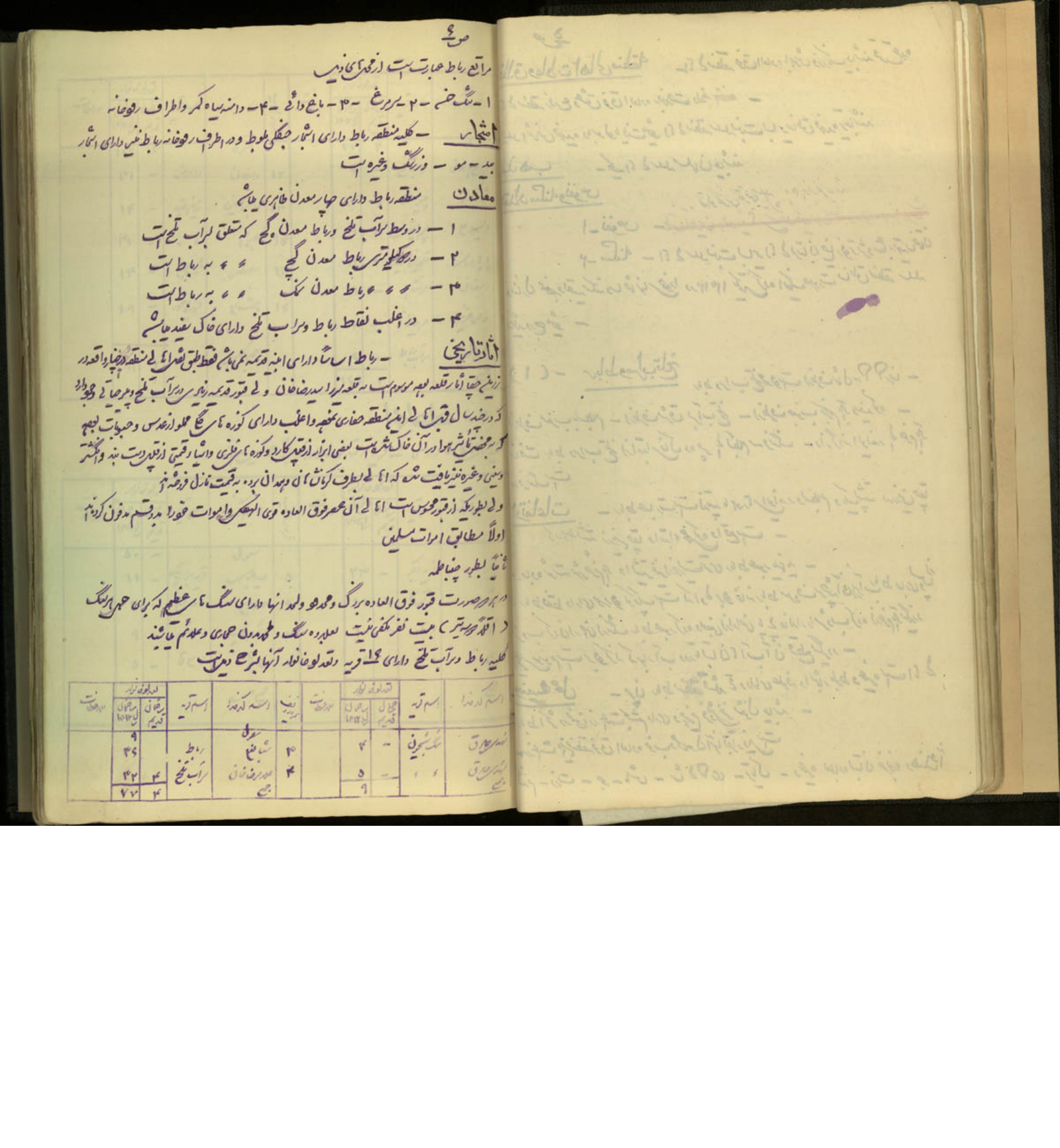
ارتفاعات — رباط عبارت است از تپه ماهورهای الواندر و الشتر و یک رشته در زمین حقا که در وسط رشته زمین حقا و ابتداء و مخمل کوه واقع است —

- جاده شوسه شهر خرم آباد و الشتر غالباً از وسط قریه رباط عبور مینماید —
- رباط فقط دارای دو رود کوچک است که اولی رودخانه رباط معروف سرچشمه آن از آب رباط جاری و پس از مشروب کردن اراضی از تنگ رباط عبور کرده و بعضی از اراضی مالکین را مشروب کرده از خرم آباد میگذرد دیگری موسوم است به رود کزله که بهار آب و در تابستان آب آن قطع میگردد —

وضعیت محل — جون رباط منطقه قشلاقی و دارای علوفه و اشجار بلوط و غیره است اهالی رباط اکثر در ضمن زراعت بحشم داری و هیزم فروشی نیز مشغول میباشد —

بهره زراعت این منطقه فوق العاده خوب و محصول آنها بقرار ذیل است

گندم — ذرت — جو — ماش — شلتوک — تریاک — و غیره بعلاوه تابستان خربزه و هندوانه

مراتع رباط عبارتست از محلهای ذیل

۱ - تنگ خشن - ۲ - سرمرغ - ۳ - باغ داغی - ۴ - دامنه سیاه کمر و اطراف رودخانه

اشجار - کلیه منطقه رباط دارای اشجار جنگلی بلوط و در اطراف رودخانه رباط نیز دارای اشجار بید - مو - و زرگ و غیره است

معادن منطقه رباط دارای چهار معدن ظاهری میباشد

۱ — در وسط سرآب تلخ و رباط معدن گچ که متعلق بسرآب تلخ است
۲ — در یک کیلومتری رباط معدن گچ « « به رباط است
۳ — « « « رباط معدن نمک « « به رباط است
۴ — در اغلب نقاط رباط و سراب تلخ دارای خاک سفید میباشد

آثار تاریخی - رباط اساساً دارای ابنیه قدیمه نمیباشد فقط طبق تقریرات اهالی منطقه در چهار واقعه در زیر تپه چقا آثار قلعه ایست موسوم به قلعه میرزا سید رضا خان و لی قبور قدیمه زیادی در سرآب تلخ و سرچای وجود دارد که در چند سال قبل اهالی این منطقه حفاری نموده و اغلب دارای کوزه های گلی مملو از عدس و حبوبات بوده که بمحض تماس با هوا در آن خاک شده است بعضی ابزار از قبیل کارد و کوزه های فلزی و اشیاء قیمتی از قبیل دستبند و انگشتر و سینی و غیره نیز یافت شده که اهالی بطرف کرمانشاهان و همدان برده به قیمت نازل فروخته اند

و لی بطوریکه از قبور محسوس است اهالی آن عصر فوق العاده قوی الهیکل و اموات خود را بدو قسم مدفون کرده اند

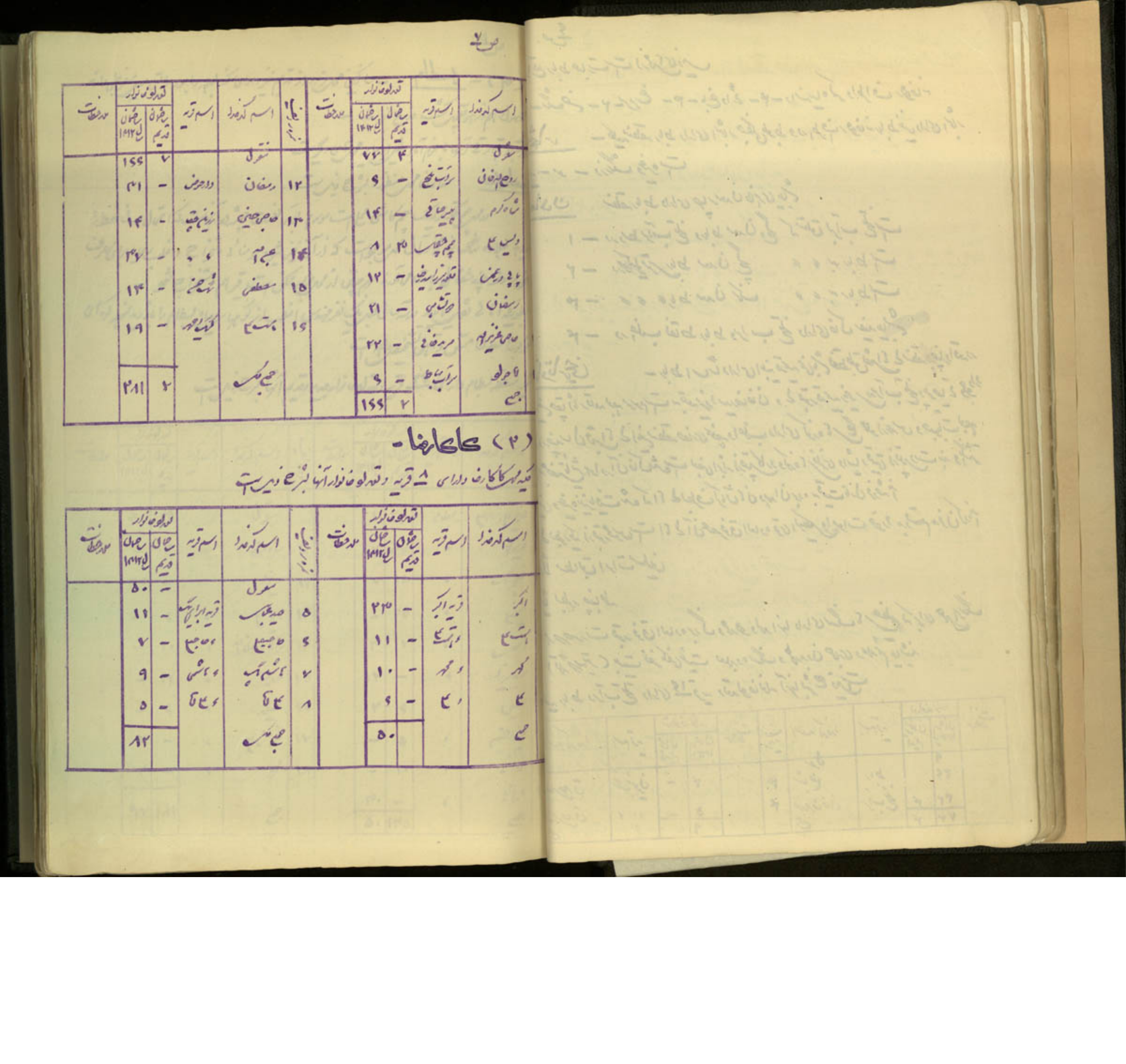
اولاً مطابق امرات مسلمین

ثانیاً بطور چنباطمه

در هر صورت قبور فوق العاده بزرگ و مجدداً و لحد آنها دارای سنگ های عظیم که برای حمل هر سنگ (اقلاً سه نفر) بیست نفر مکفی نیست بعلاوه سنگ و مجددا حجاری و علامت میباشند

کلیه رباط و سرآب تلخ دارای ۱۲ قریه و تعداد خانوار آنها بشرح ذیل است

اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد نفوس قدیم	تعداد نفوس سرشماری ۱۳۱۲	ملاحظات	ردیف	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد نفوس قدیم	تعداد نفوس سرشماری ۱۳۱۲	ملاحظات
مشهدی صادق	سنگ شیرین	-	۴		۳	سوال شاه نبی	رباط		۹ ۳۶	
مشهدی صادق	« «	-	۵		۴	مهدی رضا خان	سرآب تلخ	۴	۴۲	
جمع			۹			جمع		۴	۷۷	

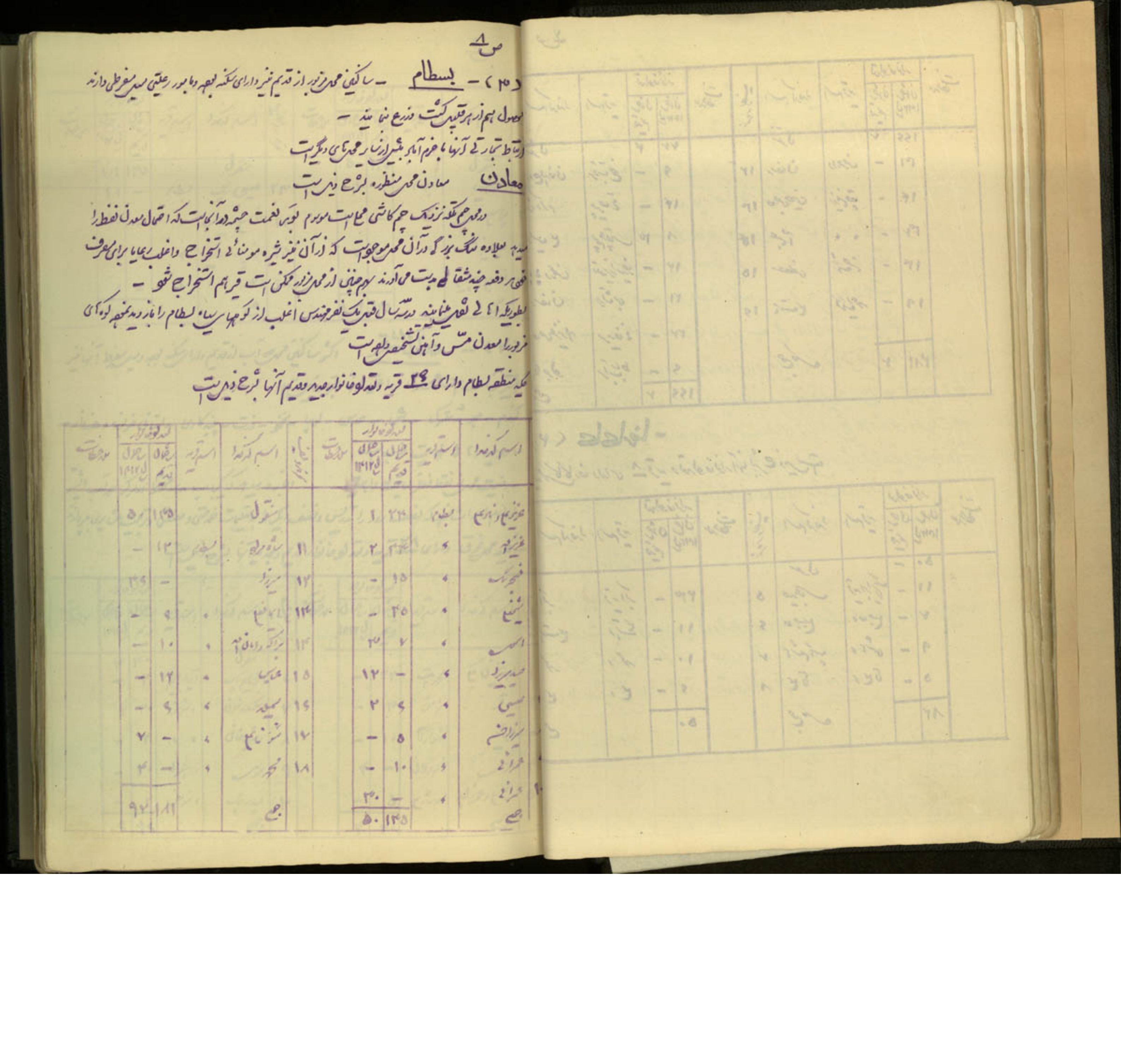

اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار: قدیم	تعداد خانوار: ۱۳۱۲	ملاحظات	نمره	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار: قدیم	تعداد خانوار: ۱۳۱۲	ملاحظات
مسئول		۴	۷۷			مسئول		۷	۱۶۶	
روح‌الله‌خانی	رزآب نخجیر	—	۶		۱۲	رمضان	دوجوش	—	۳۱	
شاه‌کرم	پیرچاقی	—	۱۴		۱۳	حاجی حسین	زین‌قیه	—	۱۴	
ولی‌ع	چمچم چقاس	۲۵	۸		۱۴	عبدالله	« «	—	۳۷	
پاپی دریمان	قلعه زرآب رشید	—	۱۲		۱۵	مصطفی	نهر چشمه	—	۱۳	
رمضان	درتشاب	—	۲۱							
حاجی عزیزالله	سرمره فخ	—	۲۲		۱۶	بهشت ع	کیف زاجو	—	۱۹	
ناجولو	سرآب باط	—	۶							
جمع		۲	۱۶۶			جمع کل		۲	۲۸۱	

(۲) کاکارضا -

تکیه‌های کاکارضا دارای ۸ قریه و تعداد خانوار آنها بشرح زیر است

اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار: قدیم	تعداد خانوار: ۱۳۱۲	ملاحظات	نمره	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار: قدیم	تعداد خانوار: ۱۳۱۲	ملاحظات
اکبر	قریه اکبر	—	۲۳			مسئول		—	۵۰	
بهشت ع	ده آهنگ	—	۱۱		۵	حیدرعباس	قریه ارابگه	—	۱۱	
گوهر	ده گوهر	—	۱۰		۶	ده جمیل	ده جمیل	—	۷	
ع	ده ع	—	۶		۷	هاشم آقا	ده هاشمی	—	۹	
جمع			۵۰		۸	ع آقا	ده ع آقا	—	۵	
						جمع کل			۸۲	

(۳) – **بسطام** – ساکنین محل نیز از قدیم نیز دارای سکنه بوده و با بور زراعتی مشغول دارند

محصول هم از هر قبیل کشت و زرع می نمایند –

ارتباط تجارتی آنها با خرم آباد بیشتر از سایر محلهای دیگر است

معادن معادن محل منظوره بشرح ذیل است

در محل چم ملکه نزدیک چم کاشی محلی است موسوم به لوبر نعمت چشمه دو آنجا است که احتمال معدن نفط را

میدهند علاوه سنگ بزرگی در آن محل موجود است که از آن نیز شیره مومیائی استخراج و اغلب رعایا برای مصرف

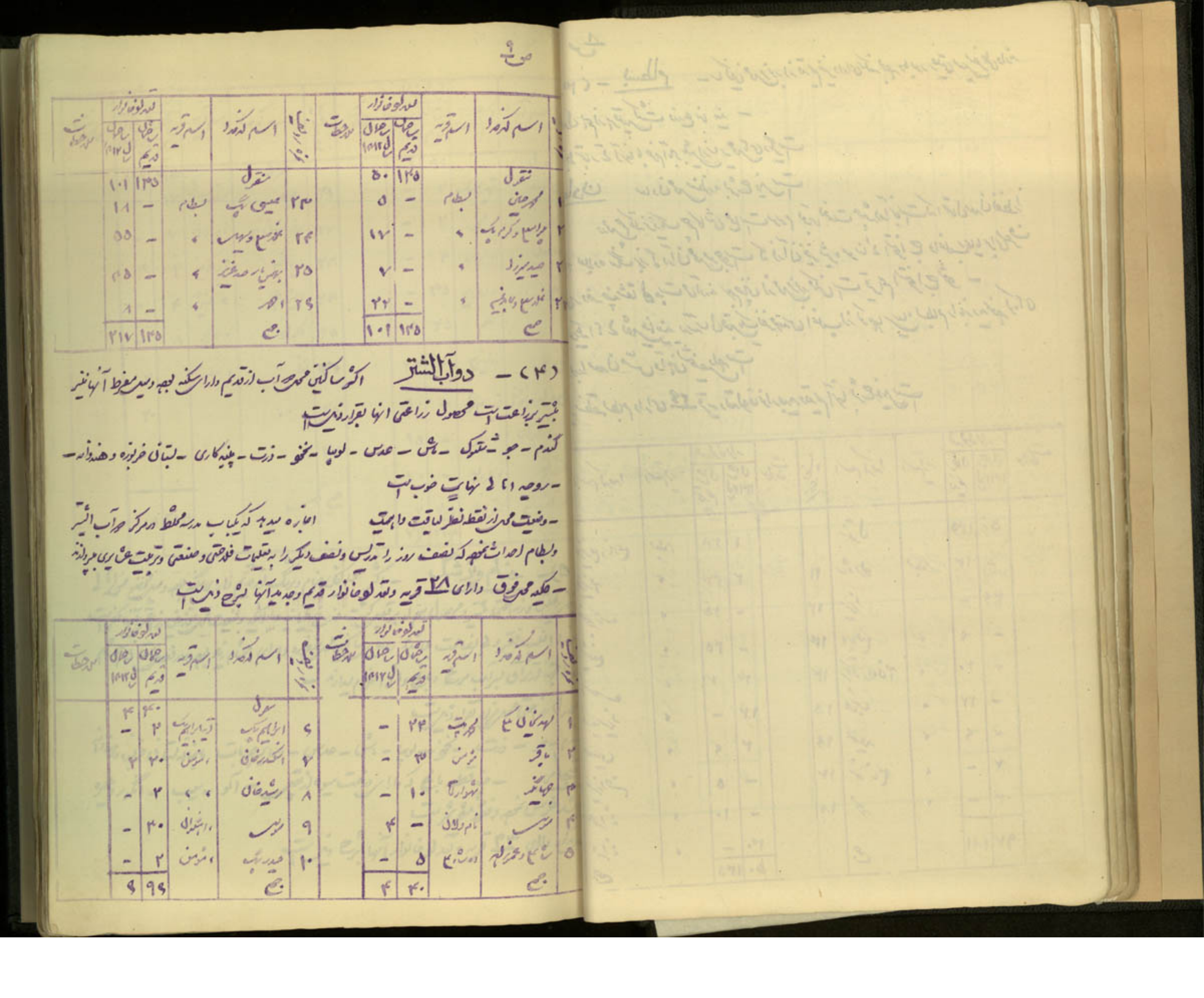
هر دفعه چند مثقالی بدست می آورند بهم چنین از محل زرد ممکن است قیر هم استخراج شود –

بطوریکه اهالی نقل مینمایند در سه سال قبل یک نفر مهندس اغلب از کوههای بسطام را بازدید نموده کوههای

مزبور را معدن مس و آهن تشخیص داده است

بلکه منطقه بسطام دارای ۲۴ قریه و لوله قنوات جدید و قدیم آنها بشرح ذیل است

اسم کدخدا	اسم قریه	عده لوله قنوات: قنوات قدیم	عده لوله قنوات: قنوات جدید ۱۳۱۲	ملاحظات	نمره	اسم کدخدا	اسم قریه	عده لوله قنوات: قنوات قدیم	عده لوله قنوات: قنوات جدید ۱۳۱۲	ملاحظات
[illegible]	بسطام	۲۴	۱			[illegible]		۱۳۵	۵	
عزیز [illegible]	«	۲۳	۲		۱۱	شاه مراد	بسطام	۱۲	–	
[illegible]	«	۱۵	–		۱۲	میرزا [illegible]	«	–	۳۹	
[illegible]	«	۴۵	–		۱۴	[illegible]	«	۹	–	
[illegible]	«	۷	۳۰		۱۳	[illegible]	«	۱۰	–	
[illegible]	«	–	۱۲		۱۵	عباس	«	۱۲	–	
[illegible]	«	۶	۲		۱۶	سعید	«	۹	–	
[illegible]	«	۵	–		۱۷	[illegible]	«	–	۷	
[illegible]	«	۱۰	–		۱۸	محمد	«	–	۴	
[illegible]	«	–	۳۰							
جمع		۱۴۵	۵۰			جمع		۱۸۱	۹۲	

نمره	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد لوخانوار سابق قدیم	تعداد لوخانوار حال ۱۳۱۲	ملاحظات	نمره	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد لوخانوار سابق قدیم	تعداد لوخانوار حال ۱۳۱۲	ملاحظات
	نقل		۱۳۵	۵۰			نقل		۱۳۵	۱۰۱	
۱	محمد جان	بسطام	—	۵		۲۳	میسی بیک	بسطام	—	۱۸	
۲	میر اسماعیل و کریم بیک	«	—	۱۷		۲۴	محمد سمیع و سهیل	«	—	۵۵	
۳	سید میرزا	«	—	۷		۲۵	بهشیار حسن عزیز	«	—	۴۵	
۴	محمد سمیع دلاجی	«	—	۲۲		۲۶	احمد	«	—	۸	
	جمع		۱۳۵	۱۰۲			جمع		۱۳۵	۲۱۷	

(۴) — **دوآب الشتر** اکثر ساکنین محل آب از قدیم دارای سکنه بوده و بین مغرط آنها نیز بیشتر زراعت است محصول زراعتی آنها بقرار ذیل است

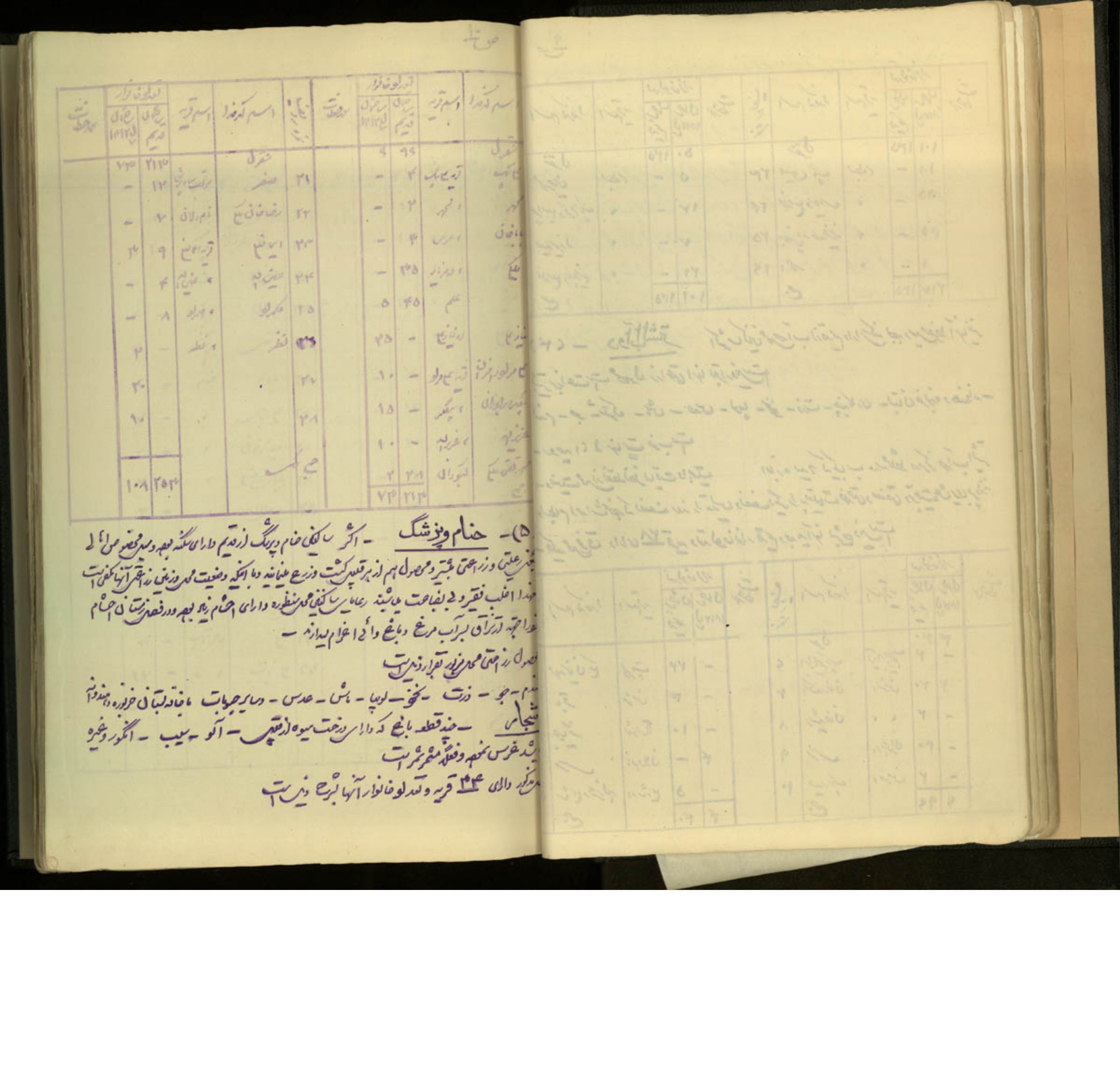
گندم — جو — شتلوک — ماش — عدس — لوبیا — نخود — ذرت — پنبه کاری — لبنیات خربزه و هندوانه —

— روحیه اهالی نهایت خوب است

— وضعیت محل از نقطه نظر لیاقت و اهمیت اجازه میدهد که یکباب مدرسه مختلط در مرکز دوآب الشتر و بسطام احداث نموده که نصف روز را تدریس و نصف دیگر را به تعلیمات فلاحتی و صنعتی و تربیت عشایری بپردازند

— حکیه محل فوق دارای ۲۸ قریه و تعداد لوخانوار قدیم و جدید آنها بشرح ذیل است

نمره	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد لوخانوار سابق قدیم	تعداد لوخانوار حال ۱۳۱۲	ملاحظات	نمره	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد لوخانوار سابق قدیم	تعداد لوخانوار حال ۱۳۱۲	ملاحظات
							نقل		۴۰	۴	
۱	لهرنانی خان	محمد بیک	۲۴	—		۶	ابراهیم بیک	[illegible]	۲	—	
۲	باقر	ترمس	۳۵	—		۷	اسکندرخان	ترمس	۲۰	۲	
۳	جهانگیر	شهوار	۱۰	—		۸	رشید خان	«	۲	—	
۴	رئیس	[illegible]	—	۴		۹	رئیس	اشترال	۳۰	—	
۵	شاه ...	...	۵	—		۱۰	حیدر بیک	ترمس	۲	—	
	جمع		۴۰	۴			جمع		۹۶	۶	

اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار: سابق قدیم	تعداد خانوار: سالهای ۱۳۱۲	توضیحات	نمره	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار: قدیم	تعداد خانوار: ۱۳۱۲	توضیحات
[illegible]		۹۶	۴			نقل		۲۱۳	۷۳۰	
[illegible]	[illegible]	۴	-		۳۱	صفر	[illegible]	۱۲	-	
[illegible]	[illegible]	۲	-		۳۲	رضا خان [illegible]	[illegible]	۷	-	
[illegible]	[illegible]	۳	-		۳۳	[illegible]	[illegible]	۹	۳۴	
[illegible]	[illegible]	۳۰۵	-		۳۴	[illegible]	[illegible]	۴	-	
	علم	۴۵	۵		۳۵	[illegible]	[illegible]	۸	-	
[illegible]	[illegible]	-	۲۵		[illegible]	[illegible]	[illegible]	-	۲	
[illegible]	[illegible]	-	۱۰		۳۷			-	۳۰	
[illegible]	[illegible]	-	۱۵		۳۸			-	۹۰	
[illegible]	[illegible]	-	۱۰							
[illegible]	[illegible]	۲۸	۲			جمع				
		۲۱۴	۷۲					۲۵۴	۱۰۸	

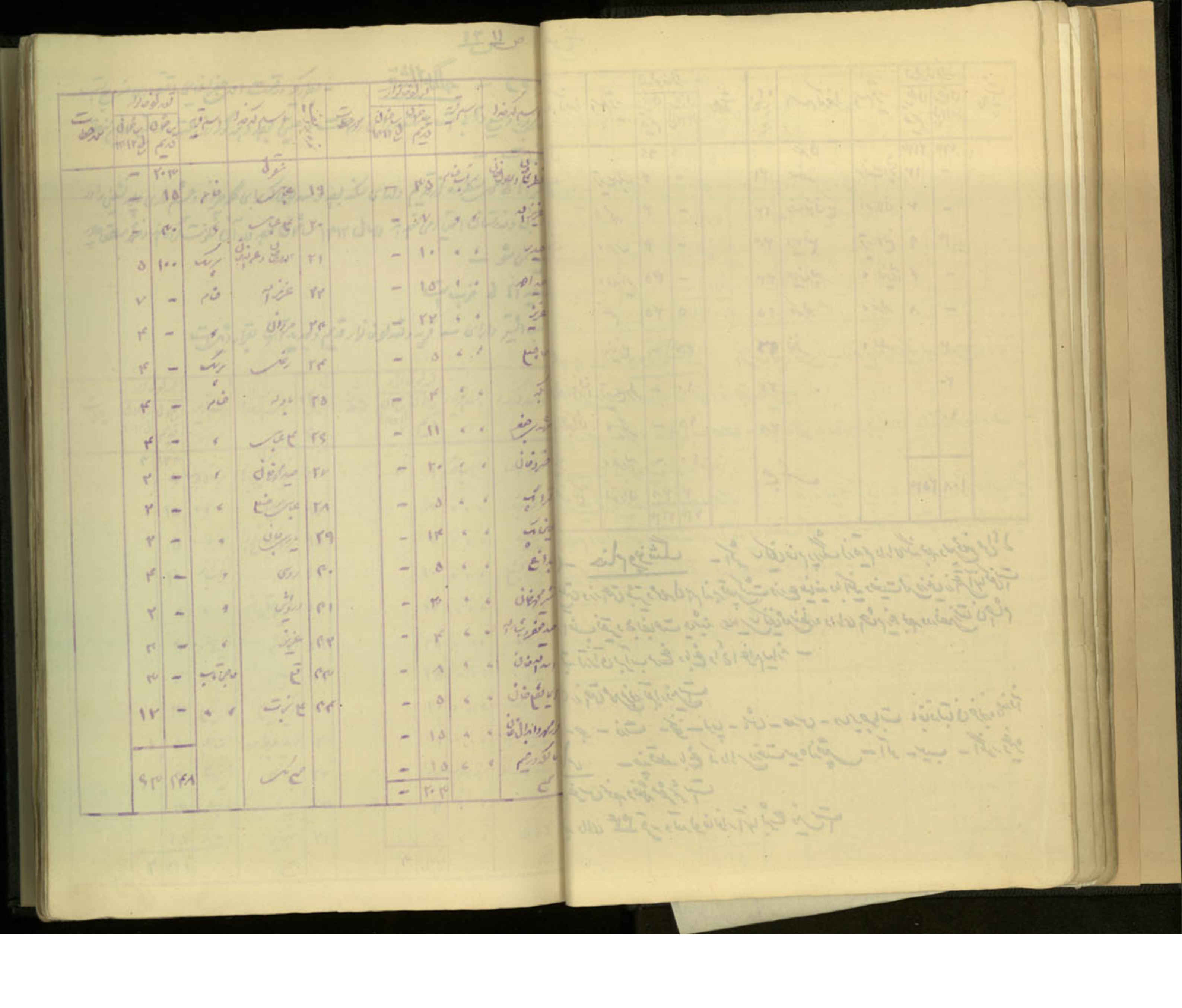
۵)- **حشام و پزشگ** - اکثر ساکنین حشام و پزشگ از قدیم دارای گله بوده و بیشتر مخصوص اهالی ... علفی و زراعتی بیشتر و محصول هم از هر قبیل کشت و زرع ... و با اینکه وضعیت محلی و زمینی زراعتی آنها کفایت ... مهذا اغلب فقیر و بی بضاعت میباشند رعایای ساکنین محل منظوره دارای احشام زیاد بوده و در فصل زمستان احشام ... جهه ارتزاق برای مرغ و باغ وائی اغنام میدارند -

محصول زراعتی محل از قرار ذیل است

گندم - جو - ذرت - نخود - لوبیا - ماش - عدس - و سایر حبوبات ما قابل لبنیات خربوزه هندوانه

اشجار - چند قطعه باغ که دارای درخت میوه از قبیل - آلو - سیب - انگور و غیره ... غرس نموده و فعلاً مثمر ثمر است

... مذکور دارای ۴۴ قریه و تعداد خانوار آنها بشرح ذیل است

اسم کدخدا	اسم قریه	بقیه قدیم	بقیه سال ۱۳۱۲
[illegible]	[illegible]	۴۵	[illegible]
[illegible]	،	۷	—
[illegible]	،	۱۰	—
[illegible]	،	۱۵	—
[illegible]	،	۲۲	—
[illegible]	،	۵	—
[illegible]	،	۴	—
[illegible]	،	۱۱	—
[illegible]	،	۲۰	—
[illegible]	،	۵	—
[illegible]	،	۱۴	—
[illegible]	،	۵	—
[illegible]	،	۳۰	—
[illegible]	،	۴	—
[illegible]	،	۸	—
[illegible]	،	۵	—
[illegible]	،	۱۵	—
[illegible]	،	۱۵	—
جمع		۲۰۳	—

نمره	اسم کدخدا	اسم قریه	بقیه قدیم	بقیه سال ۱۳۱۲	ملاحظات
	شوال		۲۰۳	—	
۱۹	[illegible]	[illegible]	۱۵	—	
۲۰	حاج عباس	،	۴۰	—	
۲۱	[illegible]	[illegible]	۱۰۰	۵	
۲۲	[illegible]	[illegible]	—	۷	
۲۳	[illegible]	،	—	۴	
۲۴	[illegible]	[illegible]	—	۴	
۲۵	[illegible]	[illegible]	—	۴	
۲۶	حاج عباس	،	—	۴	
۲۷	[illegible]	،	—	۲	
۲۸	[illegible]	،	—	۲	
۲۹	[illegible]	،	—	۲	
۳۰	[illegible]	،	—	۴	
۳۱	[illegible]	،	—	۲	
۳۲	[illegible]	،	—	۳	
۳۳	[illegible]	[illegible]	—	۳	
۳۴	[illegible]	،	—	۱۲	
	جمع کل		۲۴۸	۶۳	

(۹) — جلگه الشتر

— بطوریکه در قسمت اول جغرافیای اقتصادی مندرج است محلی است وسیع و آباد است و مستعد برای زراعت و رعیتی بوده و همه گونه زراعت و رعیتی در این منطقه ممکن است —

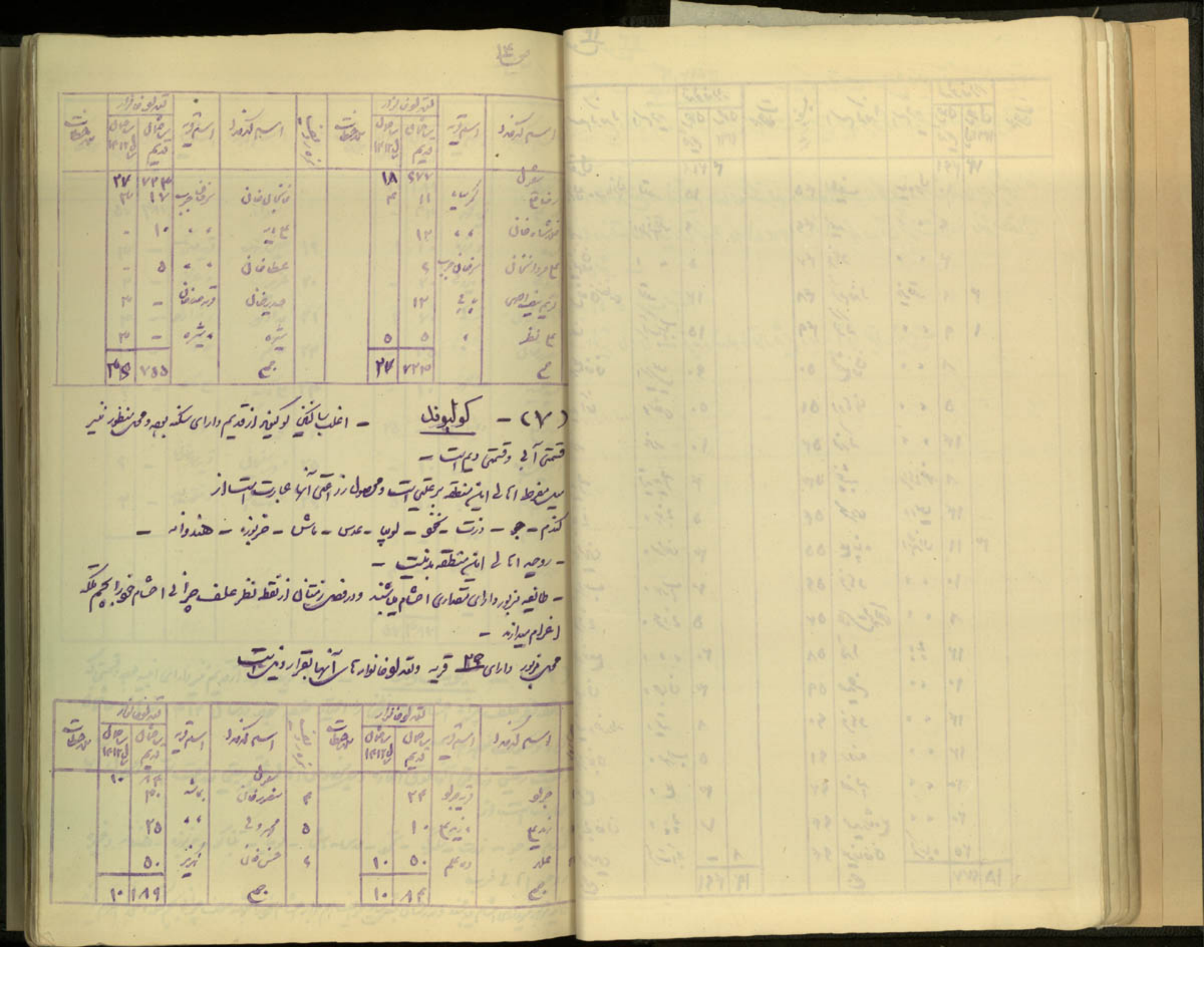
اکثر اهالی محل منظوره از قدیم دارای سکنه بوده و معدودی که برای گله چرانی چشم داری چادر نشینی را در تابستان و زمستان اختیار می نمودند در سال ۱۳۱۲ ساختمان نموده و در آن سکونت کرده اند و فعلاً مطلقاً چادر دیده نمی شود —

روحیه اهالی خوب است

جلگه الشتر دارای — قریه و تعداد لوفانوار قدیم و جدید آنها بقرار زیر است

ردیف	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد لوفانوار: رجال قدیم	تعداد لوفانوار: رجال ۱۳۱۲	ملاحظات	ردیف	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد لوفانوار: رجال قدیم	تعداد لوفانوار: رجال ۱۳۱۲	ملاحظات
							نقل		۱۳۳	۴	
[illegible]	[illegible]	[illegible]	۹	۳		۱۳	[illegible]	[illegible]	۹		
[illegible]	[illegible]	[illegible]	۸			۱۴	[illegible]	[illegible]	۱۵		
[illegible]	[illegible]	[illegible]	۸			۱۵	[illegible]	[illegible]	۵		
[illegible]	[illegible]	[illegible]	۱۰			۱۶	[illegible]	[illegible]	۱۰		
[illegible]	[illegible]	[illegible]	۱۲			۱۷	[illegible]	[illegible]	۸		
[illegible]	[illegible]	[illegible]	۳۵			۱۸	[illegible]	[illegible]	۸		
[illegible]	[illegible]	[illegible]	۱۵			۱۹	[illegible]	[illegible]	۴۴		
[illegible]	[illegible]	[illegible]	۱۰			۲۰	[illegible]	[illegible]	۳۴		
[illegible]	[illegible]	[illegible]	۸			۲۱	[illegible]	[illegible]	۵	۱	
[illegible]	[illegible]	[illegible]	۱۲			۲۲	[illegible]	[illegible]	۵		
[illegible]	[illegible]	[illegible]	۳			۲۳	[illegible]	[illegible]	۱۴		
[illegible]	[illegible]	[illegible]	۶			۲۴	[illegible]	[illegible]	۱۵		
	جمع		۱۳۳	۴			جمع		۲۱۸	۴	

اسم کدخدا	اسم قریه	[illegible] رسد ل قدیم	[illegible] رسد ل ۱۳۱۲	ملاحظات	نمره	اسم کدخدا	اسم قریه	[illegible] رسد ل قدیم	[illegible] رسد ل ۱۳۱۲	ملاحظات
نقل		۲۱۱	۴					۴۶۱	۱۲	
زُبری [illegible]	قلعه	۱۵			۴۵	لطیف	سیاه [illegible]	۱۰		
محمد	اطراف قلعه	۹			۴۶	[illegible]	« «	۹		
کریم خان	« «	۵			۴۷	فرهاد	« «	۲		
[illegible] خان سلطان	قلعه	۱۲			۴۸	کرم خدا	[illegible]	۸	۴	
رضا	سرآب [illegible]	۱۵			۴۹	[illegible]	« «	۹	۱	
[illegible] خان	[illegible]	۹۰			۵۰	شیخ خان	« «	۸		
حیدر آقا	[illegible]	۵۰			۵۱	[illegible]	« «	۵		
نادر	[illegible]	۱۰			۵۲	[illegible]	« «	۱۴		
[illegible]	قریه [illegible]	۴			۵۳	نجیبه	[illegible]	۸		
[illegible]	« [illegible]	۵			۵۴	محمدی	[illegible]	۱۴		
[illegible]	« [illegible]	۳			۵۵	[illegible] پناه	[illegible]	۱۱	۳	
سهراب	« سهراب	۷			۵۶	فرهاد	« «	۱۰		
[illegible]	« [illegible]	۵			۵۷	[illegible]	« «	۸		
[illegible]	« «	۲۰			۵۸	[illegible]	[illegible]	۱۲		
[illegible]	« [illegible]	۳			۵۹	[illegible]	« «	۱۰		
[illegible]	« [illegible]	۸			۶۰	فرهاد	« «	۱۴		
[illegible]	« [illegible]	۵			۶۱	روزه	« «	۱۲		
[illegible]	« [illegible]	۳			۶۲	[illegible]	« «	۱۰		
[illegible] خان	« [illegible]	۷			۶۳	[illegible]	« «	۲۰		
[illegible]	[illegible]	—	۸		۶۴	[illegible] خان	[illegible]	۲۵		
جمع		۴۶۱	۱۲			جمع		۶۷۷	۱۸	

اسم کدخدا	اسم قریه	عده لوفه قرار: رسم حالی قدیم	عده لوفه قرار: رسم حال ۱۳۱۲	ملاحظات	عده خانوار	اسم کدخدا	اسم قریه	عده لوفه قرار: رسم حالی قدیم	عده لوفه قرار: رسم حال ۱۳۱۲	ملاحظات
سقرل		۶۷۲	۱۸					۷۲۳	۲۷	
رضا ع	کرساره	۱۱	۳			کاکتان خانی	سرخنجه ب	۱۷	۳	
خورشید خانی	» »	۱۲				ع بیگ	» »	۱۰	-	
ع مراد خانی	سرخانی جرب	۹				عطا خانی	» »	۵	-	
کریم سیف الهی	» »	۱۲				صدر خانی	قره صدرخانی	-	۳	
ع نظر	»	۵	۵			شیره	» شیره	-	۳	
جمع		۷۲۵	۲۷			جمع		۷۵۵	۳۵	

(۷) - **کولیوند** - اغلب ساکنین کولیوند از قدیم دارای سکنه بوده و محل منظور نیز
قسمتی آبی وقسمتی دیم است -
ممر معاش اهالی این منطقه زراعتی است و محصول زراعتی آنها عبارت است از
گندم - جو - ذرت - نخود - لوبیا - عدس - ماش - خربزه - هندوانه -
- روحیه اهالی این منطقه بد نیست -
- طایفه مزبور دارای تعدادی احشام میباشند و در فصل زمستان از نقطه نظر علف چراگاه احشام خود را [illegible]
اعزام میدارند -
محل مزبور دارای ۲۴ قریه و عده لوفه خانوارهای آنها بقرار زیر است

اسم کدخدا	اسم قریه	عده لوفه قرار: رسم حال قدیم	عده لوفه قرار: رسم حال ۱۳۱۲	ملاحظات	عده خانوار	اسم کدخدا	اسم قریه	عده لوفه قرار: رسم حالی قدیم	عده لوفه قرار: رسم حال ۱۳۱۲	ملاحظات
جرلو	قریه جرلو	۲۴			۴	سهراب سفر خانی	بابانشه	۱۴۰	۱۰	
نهدیع	» نهدیع	۱۰			۵	محمود	» »	۲۵		
جلال	ده علم	۵۰	۱۰		۶	حسن خانی	نهرزیر	۵۰		
جمع		۸۴	۱۰			جمع		۱۸۹	۱۰	

اسم تیره	اسم قریه	تعداد خانوار: سیاه چادر قدیم	تعداد خانوار: سیاه چادر سال ۱۳۱۲	ملاحظات	شماره	اسم تیره	اسم قریه	تعداد خانوار: سیاه چادر قدیم	تعداد خانوار: سیاه چادر سال ۱۳۱۲	ملاحظات
شوول		۱۸۹	۱۰			شوول		۳۹۷	۵۷	
محمدی	قریه کهور	۳۴	—		۱۹	حسین بیگ	قریه حسین بیگ	—	۳	
قنده	و فرزه	۱۰	۱		۲۰	خزیر	و خزیر	—	۲	
یاروی	و یاروی	۲۰	—		۲۱	خداولو	و خداولو	—	۳	
طهماسبی	تبرک	۷۰	۲		۲۲	حاتم	حاتم	—	۱۰	
سفرخانی	«	۳۵	—		۲۳	ع بیگ	ع بیگ	—	۲	
صید حمید	صید احمد	۱۰	—		۲۴	محمدی	محمدی	—	۲	
نازنیع	ده نازنیع	—	۲۵		۲۵	مهر علیخانی	قریه مهر علیخانی	—	۶	
اسماعیل بیگ	اسماعیل	۱۰	—		۲۶	قنبر	و قنبر	—	۲	
طهماسبی	نقره جب	۱۰	۵							
ملک قاسم	ده کاسه	—	۶							
محمد حسینی	ده مولوی	—	۴							
[illegible]	کهریز		۴							
		۳۹۷	۵۷			جمع کل		۳۸۷	۸۷	

(۸) - **یوسف وند** - ایل یوسف وند از قدیم نیز دارای ابنیه و قسمتی که از نقطه نظر علف چراگاه احشام چادر نشینی را اختیار نموده بودند در سال ۱۳۱۲ تماماً ساختمان کرده و سکونت نموده‌اند -

وضعیت رعیتی و زراعتی آنها فوق العاده و مخصوصاً ایل مزبور رعیتی و زراعت آب و محصول آنها عبارت است از

گندم - جو - ذرت - شلتوک - نخود - عدس - ماش - لوبیا - تنباکو - خربزه - هندوانه وغیره

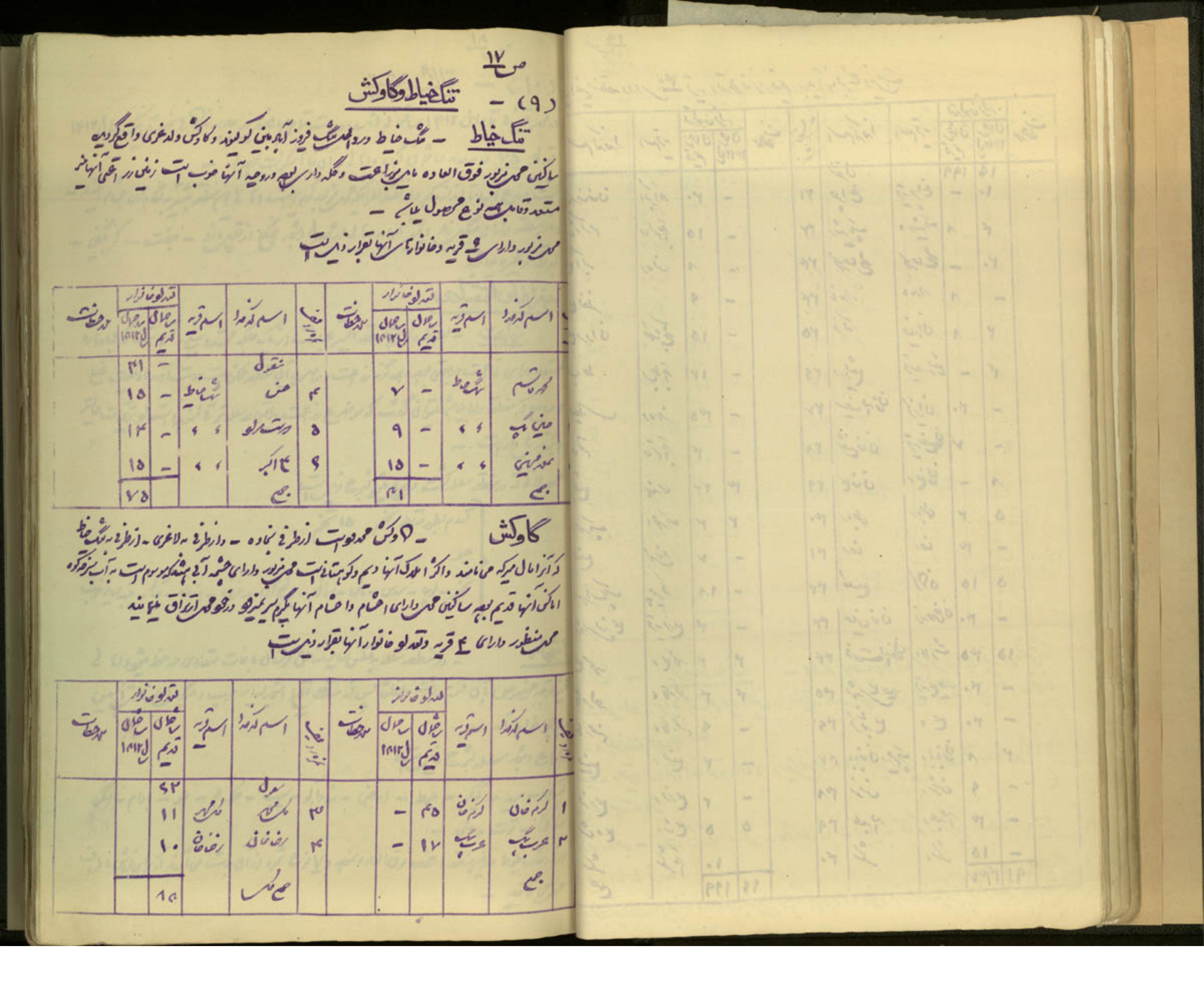
روحیه ایل خوب

طائفه مزبور نیز دارای احشام می‌باشند و در زمستان بعضی از طوایف هم جوار احشام خود را جهت علف چرای بحر بلکه و قلاّدی اجاره می‌دادند -

...یه این منطقه دارای ۴۰ قریه و تعداد لوف دار قدیم و جدید آنها از قرار ذیل است

اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد لوف دار: تخمین قدیم	تعداد لوف دار: سال ۱۳۱۲	ملاحظات
محمد رضا خان	ابراهیم	۲۰	-	
شاه کرم	حاجی قاسم آباد	۱۵	-	
علی اکبر	ده نو	۸	-	
علی نظر		۶	-	
علی مردانی	کهنه گچ	۱۵	-	
ب ط	رباط	۱۲	-	
قیطاس	ده روز	۳۵	-	
حاتم	حاتم آباد	۴	-	
شیخ	بهندی	۲۲	۳	
احمد بیک	احمد کنه	۲	۲	
صنیع	گمرزو	۷	-	
سهراب بیک	پیر کر	۱۸	-	
شهدی فرج علی	قریه فرج	۴	-	
علی گوهر	... گوهر	۲	۲	
نادرلو	نادرلو	۴	۴	
نادرمن	...	۶	-	
صنیع	... صنیع	۲	-	
فرج علی	فرج علی	۲	-	
شاه علی	شاه علی	۵	۵	
لشکر	لشکر آباد	۱۰		
جمع		۱۹۹	۱۹	

نمره	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد لوف دار: تخمین قدیم	تعداد لوف دار: سال ۱۳۱۲	ملاحظات
	نقول		۱۹۹	۱۹	
۲۱	چراغ	قریه چراغ	-	۱۰	
۲۲	رشید بیک	رشیدیه	۸	۴	
۲۳	محمد صالح	محمد صالح	-	۲۰	
۲۴	نامدار	نامدار	۸	-	
۲۵	فرج	خارال	۸	۲	
۲۶	درویش	قریه درویش	-	۴	
۲۷	سیف الله خان	گزران	۳۰	-	
۲۸	شیخ خان	قریه شیخ خان	۷	-	
۲۹	علی خان	ارغن	-	۸	
۳۰	رباطی	رباطی	۲	۵	
۳۱	رضا	رضا	۳	-	
۳۲	مسیح	گرگان	۱۵	۵	
۳۳	حاجی خان	قریه حاجی خان	۳۰	-	
۳۴	قسمت ...	...	۳۵	۱۵	
۳۵	مشهدی علی حیدر	قریه علی حیدر	۳۰	-	
۳۶	گرشه علی	... علی	۳۰	-	
۳۷	باباخان رحیم بیک	ده باباخان	۸	۲	
۳۸	نوروش	...	۹	-	
۳۹	عبدالله	ده عبدالله	۳	-	
۴۰	لشکر	ده لشکر	۱۵	-	
جمع			۳۴۷	۹۱	

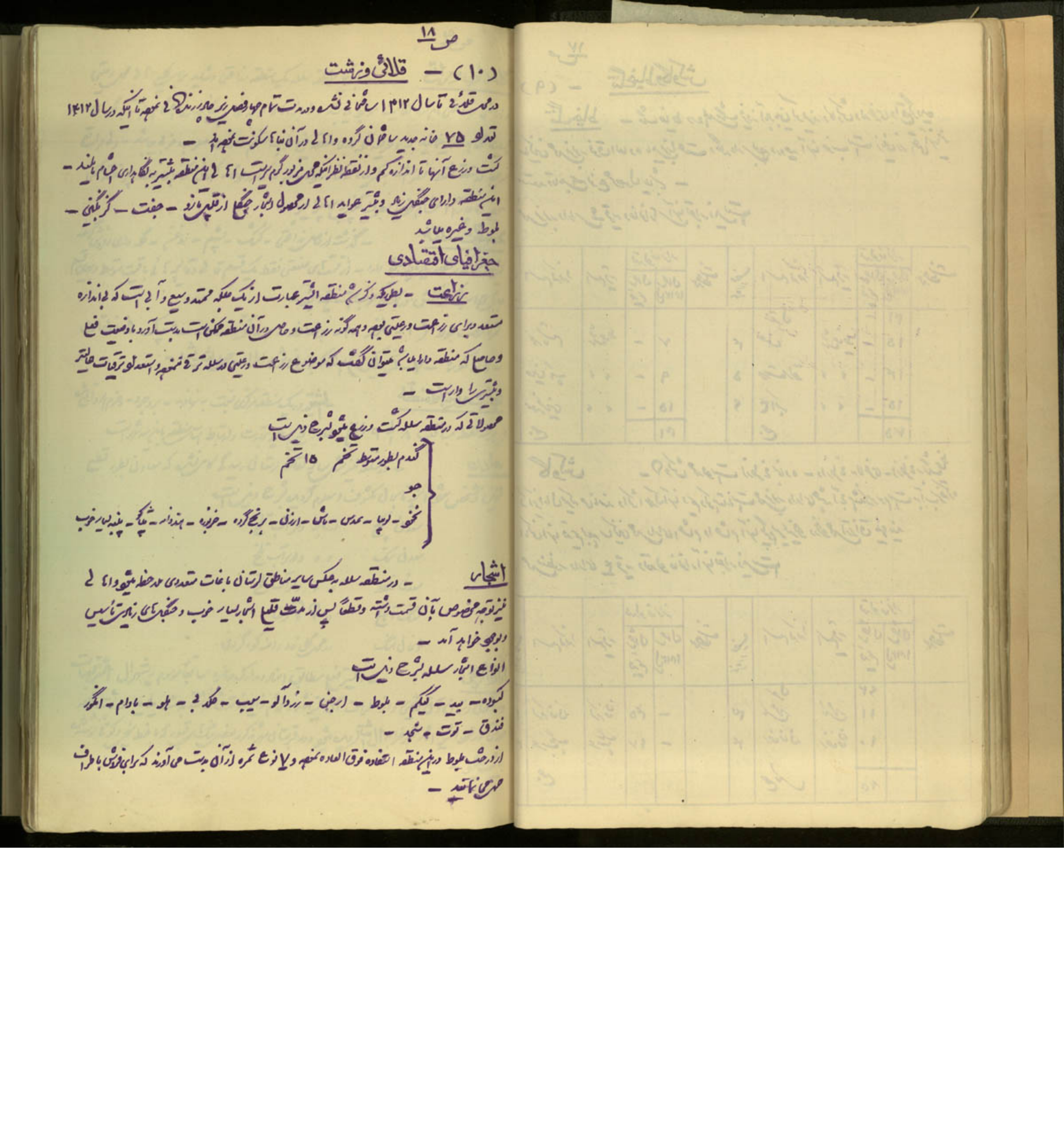
(۹) - تنگ خیاط و گاوکش

تنگ خیاط - تنگ خیاط در دهستان فیروزآباد بین کولیوند و گاوکش و لاغری واقع گردیده
ساکنین محل مزبور فوق العاده مایل بزراعت و گله داری بوده و روحیه آنها خوب است زمین زراعتی آنها خیلی
مستعد و قابل همه نوع محصول میباشد -
محل مزبور دارای ۳ قریه و خانوارهای آنها بقرار ذیل است

نمره	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار: بر حال قدیم	تعداد خانوار: بر حال ۱۳۱۲	ملاحظات	نمره	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار: بر حال قدیم	تعداد خانوار: بر حال ۱۳۱۲	ملاحظات
							نقل		—	۳۱	
	کربلائی قاسم	تنگ خیاط	—	۷		۴	حسن	تنگ خیاط	—	۱۵	
	حاجی بیگ	، ،	—	۹		۵	درستعلو	، ،	—	۱۴	
	محمد مرتضی	، ،	—	۱۵		۶	علی اکبر	، ،	—	۱۵	
	جمع			۳۱			جمع			۷۵	

گاوکش - گاوکش محدود است از طرف شمال بناده - و از طرف جنوب به لاغری - از طرف شرق بتنگ خیاط
که آثار اماکن متروکه می‌ماند و اکثر املاک آنها دیم و کوهستانی است محل مزبور دارای چشمه آب چشمه که موسوم است به آب برزگره
اماکن آنها قدیم بوده ساکنین محل دارای احشام و احشام آنها گرمسیر میروند در خود محل ارزاق میپایند
محل منظور دارای ۴ قریه و تعداد خانوار آنها بقرار ذیل است

نمره	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار: بر حال قدیم	تعداد خانوار: بر حال ۱۳۱۲	ملاحظات	نمره	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار: بر حال قدیم	تعداد خانوار: بر حال ۱۳۱۲	ملاحظات
							نقل		۶۲		
۱	کرم خانی	کرم خانی	۴۵	—		۳	ملک محمد	ملک محمد	۱۱		
۲	عرب بیگ	عرب بیگ	۱۷	—		۴	رضاخانی	رضاخانی	۱۰		
	جمع						جمع کل		۸۵		

(۱۰) — قلائی وزرشت

در مدت قلاده تا سال ۱۳۱۲ اسم خانه نشده و در مدت تمام چهار فصل زیر چادر زندگی می نمودند تا اینکه در سال ۱۳۱۲ تعداد ۷۵ خانه جدید ساختمان گرده و اهالی در آن بناها سکونت نموده‌اند —
کشت وزرع آنها تا اندازه کم و از نقطه نظر اینکه محل مزبور گرمسیر است اهالی این منطقه بیشتر به نگاهداری چهارپا مایلند —
این منطقه دارای جنگل زیاد و بیشتر عوایدات اهالی از محصول اشجار جنگل از قبیل مازو — جفت — گزنگبین — بلوط وغیره میباشد

جغرافیای اقتصادی

زراعت — بطوریکه ذکر شد منطقه اخیر عبارت از یک ملکه ممتد وسیع و آبی است که باندازه مستعد برای زراعت و رعیتی بوده و همه گونه زراعت و حاصل در آن منطقه ممکن است بدست آورد با وضعیت فعلی و حاصل که منطقه دارا میباشد میتوان گفت که موضوع زراعت و رعیتی در سلسله ترقی نموده و استعداد ترقیات عالیتر و بیشتری را دارا است —

محصولاتی که در منطقه سلسله کشت وزرع میشود بشرح ذیل است

- گندم بطور متوسط تخم ۱۵ تخم
- جو
- نخود — لوبیا — عدس — ماش — ارزن — برنج گرده — خربزه — هندوانه — شلتوک — پنبه بسیار خوب

اشجار — در منطقه سلسله بعکس سایر مناطق لرستان باغات متعددی مشاهده میشود اهالی نیز توجه مخصوص بآن قسمت داشته و قطعاً پس از مدتی قطع اشجار بسیار خوب و جنگلهای زیادی تأسیس و بوجود خواهد آمد —

انواع اشجار سلسله بشرح ذیل است

کبوده — بید — کیکم — بلوط — ارجن — زردآلو — سیب — گلابی — هلو — بادام — انگور
فندق — توت — شجد —

از درخت بلوط در این منطقه استفاده فوق العاده نموده و ۷ نوع ثمره از آن بدست می آورند که برای فروش باطراف حمل می نمایند —

گله‌داری و مراتع — با اینکه منطقه سلسله یک منطقه زراعتی و شاید برابر کلیه اهالی محل(?) اراضی زراعتی باندازه کفایت موجود میباشد ولی بازهم توجه خاصی به نگاهداری احشام داشته و گله‌های بسیاری نگاهداری مینمایند - و طریقه گله‌داری منطقه خیلی خوب منظم و از روی اصول خوبی میباشد - ولی مراتع موجود در منطقه فقط منحصر است به گرمسیر - کنار رودخانه زز - کنار رودخانه کهمان که برای علف‌چر منطقه کافی نیست(?) رمه‌داران ناچاراً احشام خود را بطرف ملگیر(?) برای چرا میبرند -

محصولات منطقه — گذشته از محصول زراعتی - کرک - پشم - روغن - گله‌داری و فروش گرفته کثیره فروشی که در منطقه زیاد یافت میشود دارد - از قسمتهای صنعتی فقط یک قسم قالی و قالیچه‌هائی با قیمت متوسط و جل‌های(?) قیمتی برای اسب که در نقش و رنگ مرغوب است تهیه میشود -

ثمره درخت بلوط (۱ - مازو - ۲ - برامازو - ۳ - گزو - ۴ - سه‌چک(?) ۵ - غلقاف - ۶ - کوره - ۷ - کرنکین) است که برای فروش به اطراف حمل و نقل میشود -

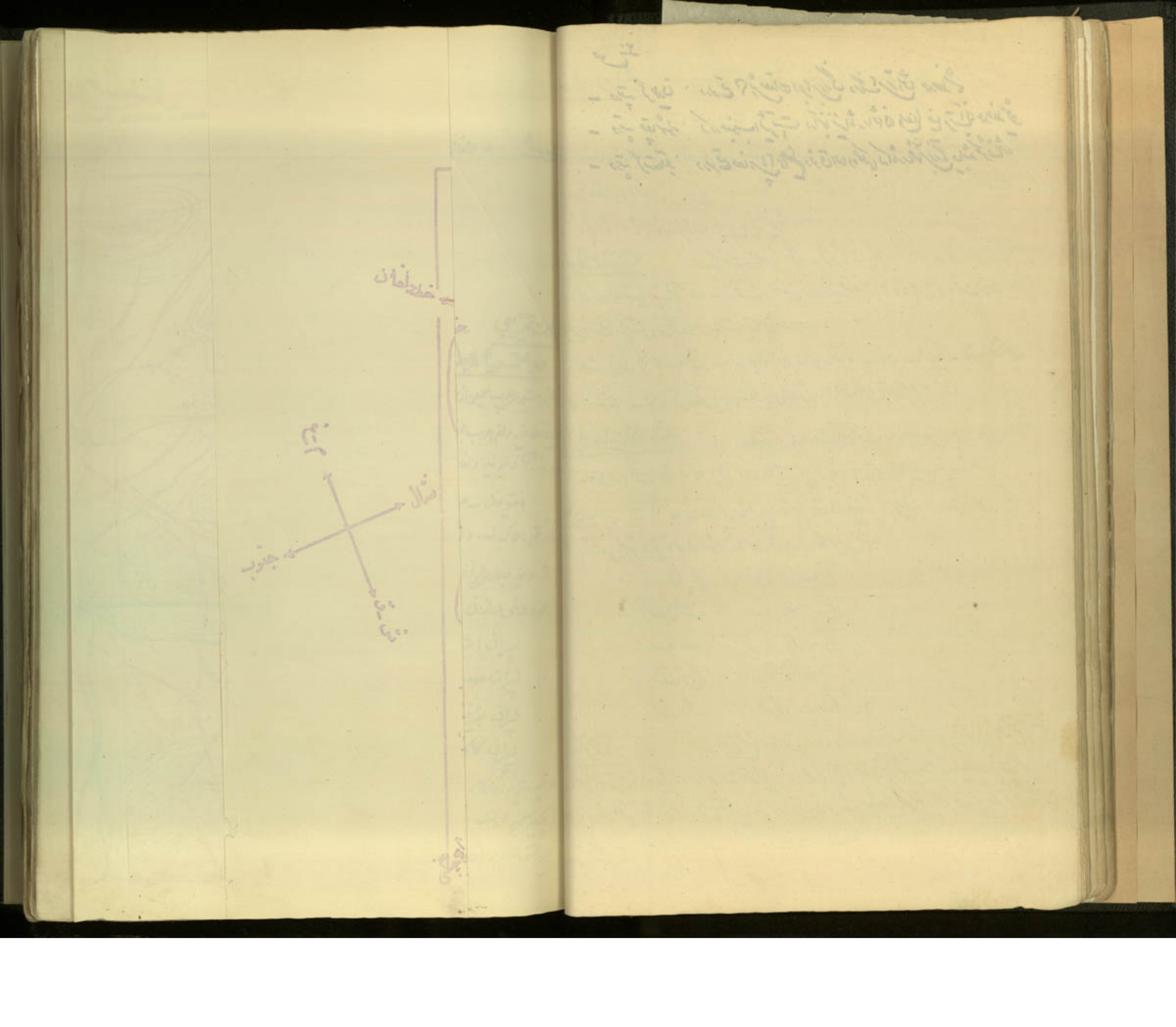
تجارت و ارتباط منطقه — الیشتر در یک منطقه مرکزی نسبت به نهاوند - بروجرد - خرم‌آباد و آتشگاه(?) (بهر کدام نقطه بمسافت ۸ یا ۹ فرسخ سلسله واقع) و کلیه تجارت و ارتباط اساسی منطقه با این سه شهر است

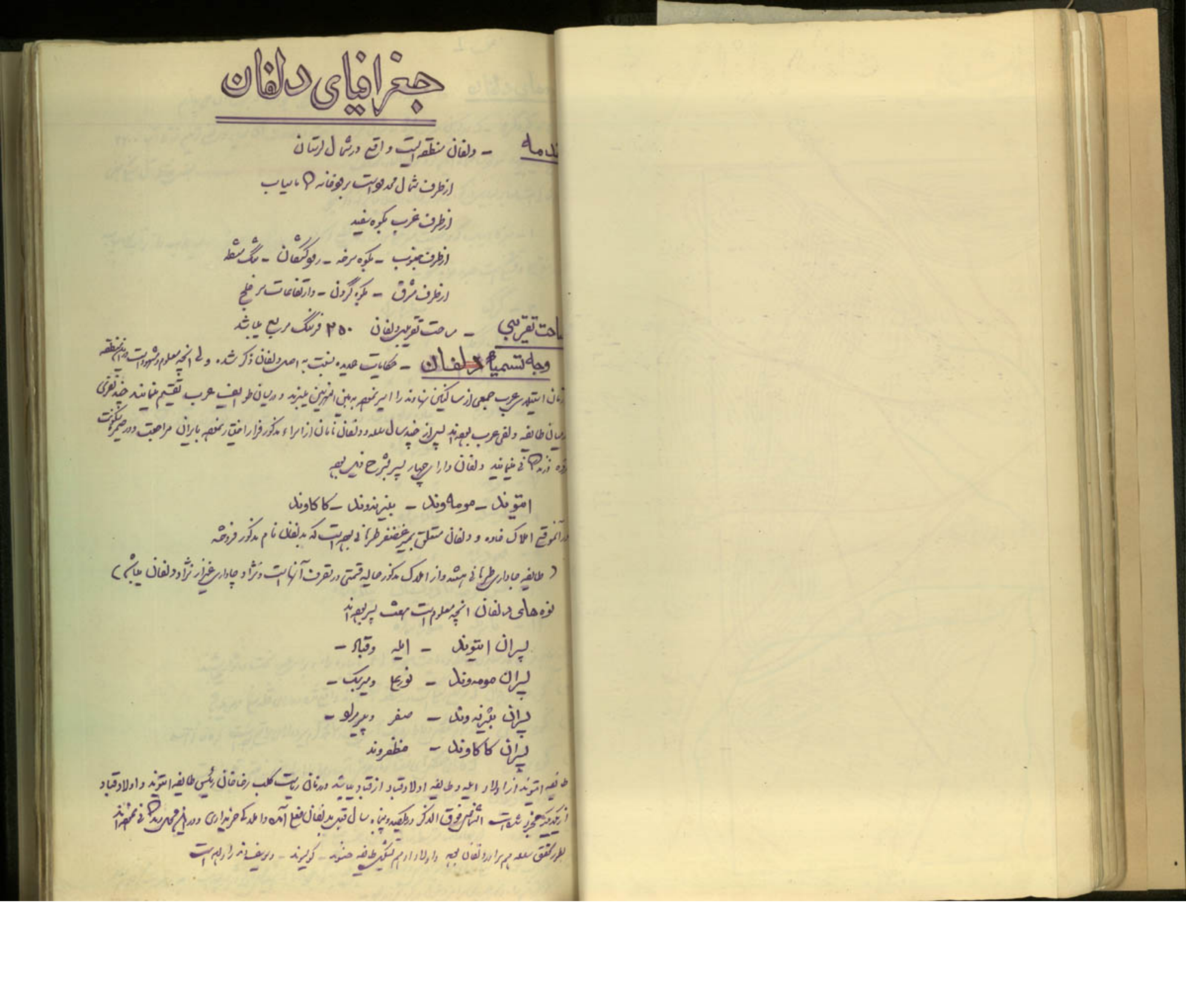
معادن — در سلسله نیز مثل سایر نقاط لرستان رسیدگی کامل نشده که معادن بطور قطع تعیین و مشخص شود آنچه تاکنون مکشوف و معلوم گردیده از قرار ذیل است

معدن گچ	در رباط و در آب تلخ
معدن نمک	« « و در آب تلخ
معدن نفط	« « و در آب تلخ
سنگ آهک	در ؟؟ رضا
زغال سنگ	در محل گل زرد دامنه کوه گردن

آثار تاریخی — الیشتر فعلی مطابق اسناد و مدارک حاضره سابقاً موسوم به شهر ال اشتر بوده است و ساختمان و تمدن آن قدیمی و از اطراف آن نیز آثار و علائم(?) زیاد از تمدن گذشته بدست میاید و در پشت قلعه دولتی در خود الیشتر آثار شهر خرابه ال اشتر دیده میشود و در قبرستان شهر مذکور بعضی سنگهای قبور که با خط نسخی(?) و کوفی نوشته شده یافت میشود -

- در تپه گرملدن — در موقع ؟ تبر سفالهای اوانی بزرگ و سنگهای تراش ملاحظه شد
- در تپه چقاشهوار — که در جنوب الیشتر است در آنجا نیز آثار ساختمان و سفالهای منقش آن ملاحظه شود
- در تپه گرست آباد — در موقع حفاری پایه های عظیم و فوق العاده محکمی که آثار ساختمانهای بزرگی میباشد مکشوف شده

غرب
شمال
جنوب
شرق

جغرافیای دلفان

[مق]دمه - دلفان منطقه‌ایست واقع در شمال لرستان

از طرف شمال محدود است رودخانه [illegible] ماییاب

از طرف غرب بکوه سفید

از طرف جنوب - بکوه سرخه - رودکشان - تنگ شط

از طرف شرق - بکوه گرو - و ارتفاعات سرخلج

[مس]احت تقریبی - مساحت تقریبی دلفان ۲۵۰ فرسنگ مربع میباشد

وجه تسمیه دلفان - حکایات عدیده نسبت به اصل دلفان ذکر شده. ولی آنچه معلوم و مشهور است در این منطقه [ز]مان استیلای عرب جمعی از ساکنین نهاوند را اسیر نموده به بین النهرین میبرند و در میان طوایف عرب تقسیم مینمایند چند نفری [د]ر میان طائفه دلفی عرب بوده‌اند پس از چند سال سلسله دلفان تمام از اسرا مذکور فرار اختیار نموده باران مراجعت و در حدود کوهستان [ک]وه [illegible] توطن مینمایند دلفان دارای چهار پسر بشرح ذیل بوده

امتوند - مومه‌وند - بیژنوند - کاکاوند

در آن موقع املاک فاوه و دلفان متعلق به غضنفر طرانی بوده است که بدلفان نام مذکور فروخته

(طائفه چاداری طرانی هستند و از املاک مذکور حالیه قسمتی در تصرف آنها است و نژاد چاداری غیراز نژاد دلفان میباشد)

نوه‌های دلفان آنچه معلوم است هشت پسر بوده‌اند

پسران امتوند - ایله و قباد -

پسران مومه‌وند - نوح و میربک -

پسران بیژنوند - صفر و میرزالو -

پسران کاکاوند - مظفروند

طایفه امتوند از اولاد ایله و طایفه اولاد قباد از قباد میباشند و در زمان ریاست کلب رضاخان رئیس طایفه امتوند و اولاد قباد از یکدیگر مجزا شده است اشخاص فوق الذکر در طایفه و بنا به سال قبل بدلفان شغل آمده داملک خریداری و در این محل سکنی نموده‌اند

طور تحقیق شده هم برادر دلفان بوده و اولاد او هم تشکیل طایفه حسنوند - کولیوند - در سیف‌الله را داده است

...های دلفان = در منطقه دلفان چند رشته کوه‌های مهم وجود دارد که بشرح آن می‌پردازیم

... - کوه گرو - که در کبیر کوه جنوب شرقی - شمال غربی را دارا است ارتفاعات آن بسیار و مرتفع‌ترین نقاط آنها ۲۷۰۰
... دریا میرسد مولوسا خمانه امنی کوه فوق العاده مختلف ______ بعضی نقاط آن سنگ‌بعضی
...فاکی است معابر بسیاری از کوه مذکور در خاک دلفان میباشد که ذکر میشود

۱ - معبر کاما سیاب که در حقیقت معبر خیلی بزرگ و محل قطع کردن بچه دمعبر دو رکوه مد خط میشو را. بسیار خوب واز ز آب کاما سیاب
...مفرح و فشنگ است عبور خواهد نمود -

۲ - گرک سواره راه
۳ - گرک کوچک » » »
۴ - ورازانه » » »
۵ - کاوازه پیاده راه میباشد ودر وسط این راه غاری است که ملکمه نفر مقیم در آن زندگی مینمایند
۶ - تاوه سواره راه
۷ - مولد » » »
۸ - توسکه پیاده راه
۹ - نخودراه » » »
۱۰ - حن نخوجه یا دودیکان پیاده راه
۱۱ - تاریکه سواره راه

...از معابر فوق بازمعابری در خط کوه یافت میشود لاکن عموماً پیاده راه و برای عبور سخت و دشوار میباشند
... کوه حقادیزدان که مرتفع وسنگی است در منطقه [illegible] واقع شده و دارای قله سنگی مهمی میباشد
... کوه سرکشتی که تمام جنگلی و دارای درختهای بزرگ و [illegible] گرمسیر و دارای مراتع بسیار است کوه‌های آن [illegible]
... کوه بزگو که دارای جنگلهای نسبتاً کم . خوش آب و هوا دارای اراضی زراعتی و قابل زراعت
... کوه شاوپلان سنگی و خیلی کم درخت
... سرخه کوه ارتفاعات متوسط خاکی دارای درخت خیلی کم
... مهراب کوه سنگی دارای سر میز محفوظ و در وسط کوه جای قلعه بزرگی وجود دارد که شدیدترین تمرکز آثار آن میباشد ... در صورت گرفتن معبر
کو تمکنی این را . و محل عبوری برای دخول در کوه خواهد بود -

[illegible] مکی کوه یا دال گیر - نسبتاً کم ارتفاع است ولی بعضی رشته‌های آن [illegible] ابدالی بلند و مرتفع و سنگی است
سفید کوه - که شرح آن به دقت [illegible] رود [illegible] ولفان [illegible] است

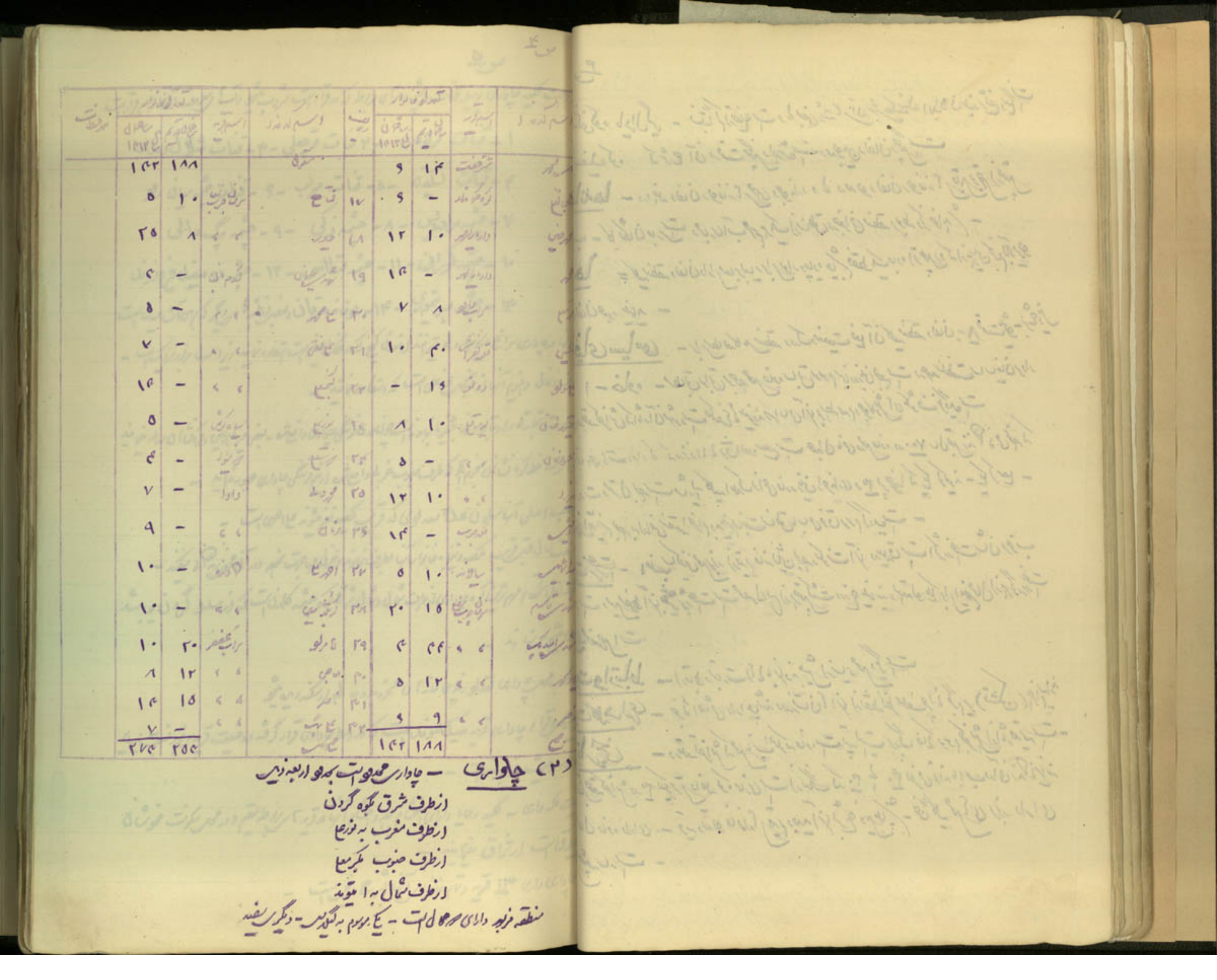
[illegible]خانه‌ها - در دره ولفان رودخانه‌های مهمی وجود ندارد ولی در حدود ولفان رودخانه‌های قابل توجهی از قبیل
[illegible]یاب - کانکان جاری است و مجاری آب مهم هر یک از مناطق در جغرافی منطقه مربوطه ذکر خواهد شد -

[illegible]ه‌ها = کلیه منطقه ولفان دارای معابر [illegible] برای سوار و پیاده میباشد فقط یک جاده اتومبیل رو که از [illegible]
[illegible] ولفان عبور [illegible] -

[illegible]افیای سیاسی - برای مطالعه کامل منطقه و درک وضعیت فعلی آن کلیه منطقه ولفان به ۸ قسمت تقسیم - بشرح ذیل
۱ - خاوه - مطابق روایت مرجع محلی خاوه سابق موسوم [illegible] بوده است در عهد سلطنت ساسانیان سردار
[illegible] در قلعه کفراش که آثار آن مشهود است حکمفرما بوده [illegible] بواسطه [illegible] آن مکشوف گردیده است
[illegible] که در [illegible] عبدال نامی در محل خاوه در ۷۰۰ سال قبل [illegible]
[illegible] ثروت و متمول بوده است [illegible] کلیه املاک نواحی خاوه [illegible] و ۳۲ بر [illegible] که [illegible] -
[illegible] ملاک [illegible] به اراضی [illegible] سابق [illegible] گردیده است -

[illegible]عیت - اهالی ساکنین محل [illegible] از قدیم [illegible] در [illegible] است اگر [illegible]
[illegible] است و [illegible] آنها [illegible] است محصول [illegible] گندم [illegible]
[illegible] مخصوص است

[illegible]ت و ارتباط - ارتباط و تجارت اهالی [illegible] بیش از سایر محل دیگر است
[illegible]یت گله‌داری - [illegible] اهالی دارا میباشند و در زمستان‌ها [illegible] از نقطه نظر علف [illegible] (تشکن) [illegible]
[illegible] تاریخی - در قلعه کفراش که محل [illegible] خاوه است تپه ایست بزرگ [illegible] موسوم [illegible] آثار قدیمه است -
[illegible] قلعه کفراش در ۲ کیلومتری [illegible] که ۳۰ [illegible] ۳۰ [illegible]
[illegible] محال خاوه دارای - قریه و [illegible] قدیم و جدید آنها [illegible] - تقریباً کلیه محل‌های [illegible] دارای
[illegible] چشمه سار است -

۱	۲	ردیف	۳	۴
۱۴	۹		۱۸۸	۱۴۳
-	۶	۱۷	۱۰	۵
۱۰	۱۲	۱۸	۸	۲۵
-	۱۴	۱۹	-	۴
۸	۷	۲۰	-	۵
۴۰	۱۰	۲۱	-	۷
۱۶	-	۲۲	-	۱۴
۱۰	۸	[illegible]	-	۵
-	۵	۲۴	-	۴
۱۰	۱۲	۲۵	-	۷
-	۱۴	۲۶	-	۹
۱۰	۵	۲۷	-	۱۰
۱۵	۲۰	۲۸	-	۱۰
۴۴	۴	۲۹	۳۰	۱۰
۱۲	۵	۳۰	۱۲	۸
		۳۱	۱۵	۱۴
۹	۶	۳۲	-	۷
۱۸۸	۱۴۲		۲۵۴	۲۷۴

(۲) **چاواری**

— چاواری محدود است بحدود اربعه ذیل

از طرف شرق بگوه گردن

از طرف مغرب به فورع

از طرف جنوب بکرمع

از طرف شمال به ا میوند

منطقه مزبور دارای دو محال است - یک موسوم به گندیس - دیگری سفید

زراعت کلیه چاواری بوسیله قنات و چشمه سارهای مربوطه که در قرا است مشروب میشود و آسیاب‌های معروف آن از این قرار است

۱ - قنات مرلوجان - ۲ قنات قوچعلی - ۳ - قنات شلال وندی

۴ - قنات لکیدن - ۵ - قنات مهراب - ۶ - قنات چشمه سیان رهو

۷ - چشمه مرادویس - ۸ - چشمه زکی - ۹ - چشمه بیگ عالی

۱۰ - چشمه کورانی - ۱۱ - چشمه قطاس - ۱۲ - چشمه ده میفیل فرودوند

۱۳ - چشمه میر تیموری - ۱۴ - رودخانه حرقان و بعضی از چشمه‌های دیگر که برای آن‌ها سدی است

معدنها در چاواری سراغ نمیدهند ولی میتوانند از معدن گچ که در فلک الدین است استفاده نمایند زیرا معدن مزبور نزدیک است -

مصرف ذغال و هیزم آنها از جنگل نورعلی است که استفاده مینمایند -

معاملات تجارتی و ارتباط آنها بیشتر با نهاوند است چون در ۵ فرسنگی چاواری واقع شده - بعضی نیز با هرسین و کرمانشاهان معامله مینمایند

جاده شوسه خط کرمانشاهان بخرم‌آباد که طرف جنوب غربی واقع شده از نیم فرسنگی چاواری عبور مینماید -

مذهب اصلی آنها مسلمان عده معدودی که قریب یکصد نفر میشوند علی‌اللهی است -

در هفت سال قبل قریب یکصد و پنجاه خانوار آنها بطرف نهاوند و غرب مهاجرت نمود و در آنجا مقیم گردیده‌اند [illegible] -

از نقطه نظر استحکام مهم‌ترین کوه چاواری از طرف شمال و شمال شرقی کوه چشمه کلان است که از سلسله گرون میباشد

منتهی میشود به نهاوند -

در اغلب محلات چاواری تعداد زیادی خانه‌های مخروبه و خالی از سکنه دیده میشود

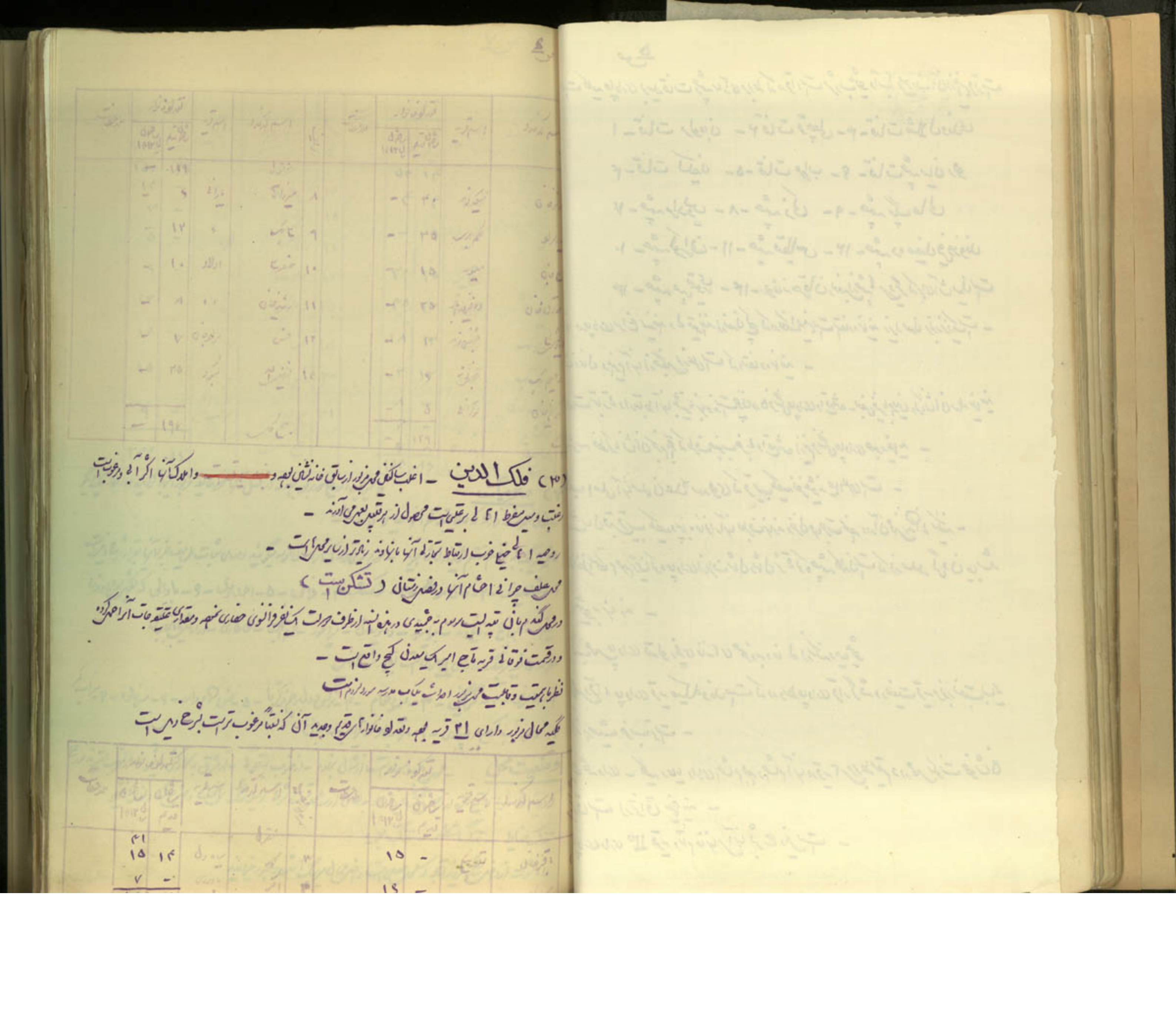
بزرگترین محل و قراء چاواری قریه صیکه وند است که در وسط چاواری قرار گرفته و وضعیت قریه مزبور نسبت بسایر

قراء از هر حیث خوب‌تر است -

وضعیت گله داری - کلیه رعایا دارای احشام بوده و احشام آنها در قریه‌های مربوطه مقیم و در محل سکونت خودشان

ییلاق است ارتزاق مینمایند -

چاواری دارای ۱۳ قریه و تمام قنوات آنها بشرح ذیل است -

(۲۰) فلک الدین – اغلب ساکنین محل مزبور از سابق خانه‌نشین بوده و ... واملاک آنها اکثراً به درخور باغات

رعیت و سید سقط ا... که برعلی است محصول از هر قبیل بعمل می آورند –

روحیه اهالی خیلی خوب ارتباط تجارتی آنها با بلاد زیادتر از سایر محال است –

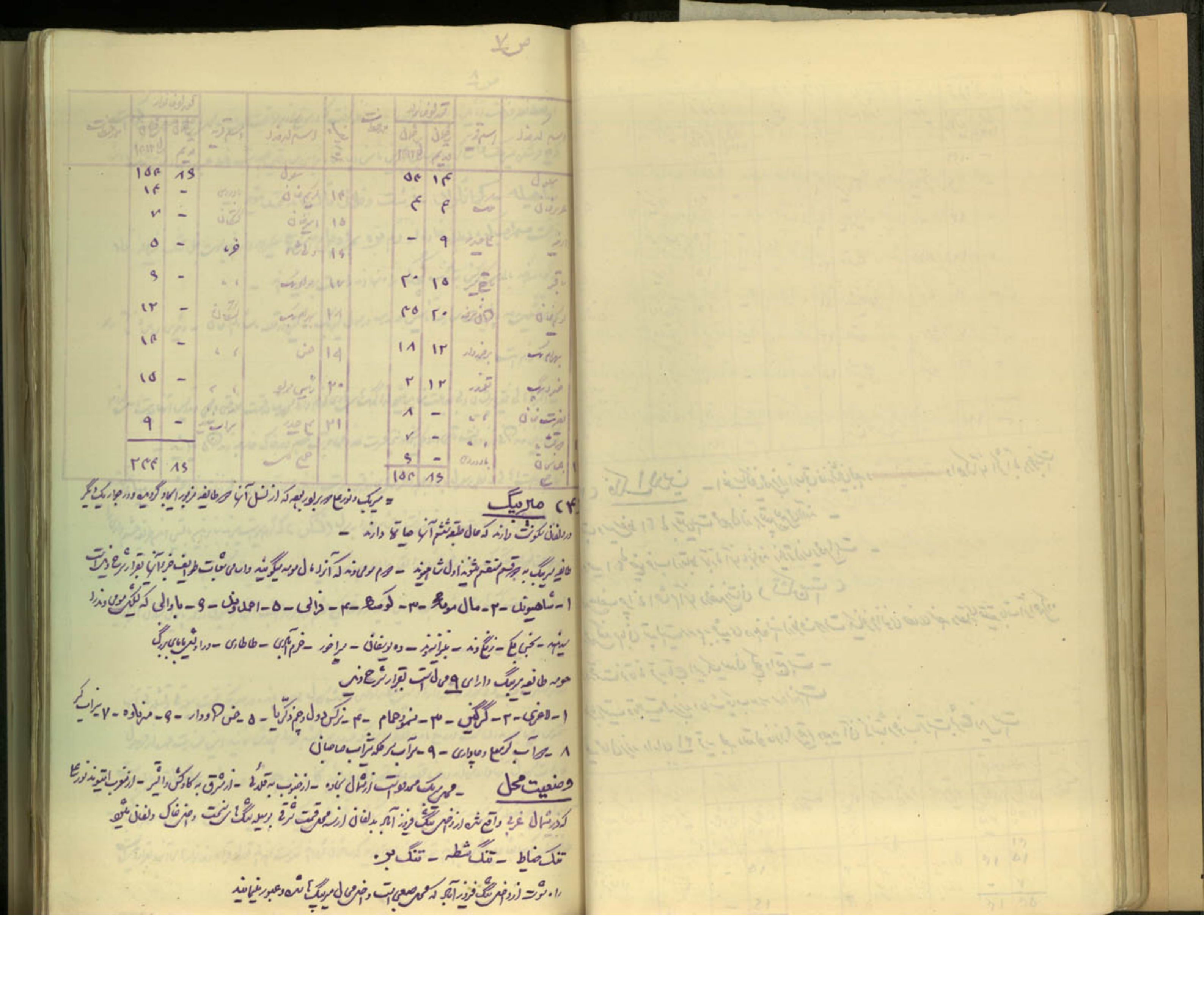
محل علف چرانی احشام آنها در فصل زمستان (تشکن است)

در محل گند مهانی تپه ایست موسوم به جنیدی در هفته سه از طرف دولت یک نفر ژاندارم حفاظت شهر و مقداری عتیقه جات آنرا حمل کرده

و در قسمت فوقانی قریه تاج امیر یک معدن گچ واقع است –

نظر باهمیت و قابلیت محل مزبور احداث یکباب مدرسه ضروری و لازم است

کلیه محال مزبور دارای ۲۱ قریه بوده که تعداد خانوار قدیم و جدید آن که تقاضا مرغوب تر است بشرح ذیل است

۱۵۴	۸۶	[illegible]	۵۴	۱۴	[illegible]
۱۴	-	[illegible]	۴	۴	[illegible]
۳	-	[illegible]	-	۹	[illegible]
۵	-	[illegible]	۳۰	۱۵	[illegible]
۶	-	[illegible]	۴۵	۲۰	[illegible]
۱۲	-	[illegible]	۱۸	۱۳	[illegible]
۱۴	-	[illegible]	۲	۱۲	[illegible]
۱۵	-	[illegible]	۸	-	[illegible]
۹	-	[illegible]	۲	-	[illegible]
			۶	-	[illegible]
۲۴۴	۸۶		۱۵۴	۸۶	

۴) **میربیگ** = میربیگ و نورعلی و ... که از نسل آنها هر طایفه ... در جوار یکدیگر
در ... سکونت دارند که حال طبقه ... آنها ... دارند -

طایفه میربیگ به ... قسم منقسم ... - ... که ... داری ... طوایف ... آنها بقرار شرح ذیل است
۱ - شاهیوند - ۲ - مال ... - ۳ - کوشکی - ۴ - ذالی - ۵ - احمدوند - ۶ - ... که ... دارد
... - ... - زنگنه - ... - ده ... - ... - ... - طاطاری - ... بزرگ

حوزه طایفه میربیگ دارای ۹ محال است بقرار شرح ذیل
۱ - ... - ۲ - گرگی - ۳ - ... - ۴ - نرگس ... - ۵ - ... - ۶ - ... - ۷ - ...
۸ - ... - ۹ - ...

وضعیت محل - ... میربیگ ... از شمال ... - از جنوب ... - از شرق ... - از غرب ...
که در شمال غرب واقع ... فیروزآباد ... قسمت ... رسید ... و ... خاک ... میشود
تنگ ... - تنگ ... - تنگ ...
راه ... از ... فیروزآباد ... میربیگ ... عبور می‌نمایند

از نقطه نظر حفاظت و تأمین راه‌های مرزی را باید در نظر گرفت که در موقع لزوم مراقبت نمایند - کمرا صبا مهراب کوه است
که در شش میر یک واقع گردیده و سابق بهترین مأمن و پناهگاه برای سارقین بوده است فقط عبور آنها از نقطه تنگ یا دشوار
شاهیله - کمانگلوان - زشت و قلانی تا لطاعه ممکن می‌شود -
از قسمت مهراب کوه بطرف خاوه از دم قوه مراد پل و ضرغاع میگیرد و از نهایت اصل تنگ فرود داده
و کوه مرغه بالای کارکش به تنگ کچله را نهاده را رست بر میرده اند -
برای تثبیت و پیشرفت معارف تأسیس مدرسه در سال یک - یکی در قلعه شاه‌خان - دیگری در ... لازم
مورد لزوم است -

- اکراد لی فقیر و پریشان و بی‌بضاعت نیستند لذا کمک مادی لازم دارند ... در قسمت ... و محلی ... آنها ... لازم
که در ... آنها ... تأمین داده ... که ... در خاک خارجه ... نیایند -
طرز رعایت ... - لطر ... با کار ... اکثر ... زراعتی ... دارند ولی از نقطه نظر ... میل ...
... (تکلن) که ... دارند
... که عادات ... بدهند
از طرف هم ... که ... در موقع کوچ ... آنها ... شدن اکراد
رفته و ... می‌ماند -

و از عدم مراقبت ... که ... قسمت ... آنها
بهترین زمین ... زراعت ... مانده فقط برای اینکه ... خود ... خانه این ... از ...
عادات ... آنها ... در منطقه ... کاه - جو - و سایر علوفات یاب است -
- ... در نقطه ... یکی در ... قوکه - یکی هم در سیاه داغ دانه کوه مهراب کوه -
طایفه ... که ساکنان ... گروه ... تعداد ... آنها ... است

اسم قریه	اسم [illegible]	[illegible]	[illegible] ١٣١٢	[illegible]
[illegible]	[illegible]	-	٥٥	
[illegible]	[illegible]	-	١٥	
[illegible]	[illegible]	-	٢٣	
[illegible]	[illegible]	-	١٥	
[illegible]	[illegible]	-	٥٩	
[illegible]	[illegible]	-	٩٨	
[illegible]	[illegible]	-	٢٦	
[illegible]	[illegible]	-	٣٢	
[illegible]	[illegible]	-	٣٨	
[illegible]	[illegible]	-	٤٣	
[illegible]	[illegible]	-	٣٤	
[illegible]	[illegible]	-	٢٧٣	
[illegible]	[illegible]	-	١٥	
[illegible]	[illegible]	-	٧٠	
[illegible]	[illegible]	-	١٠	
[illegible]	[illegible]	-	٤٩	
[illegible]	[illegible]	-	٥٦	
[illegible]	[illegible]	-	٣٠	
[illegible]	[illegible]	-	١٧	
[illegible]	[illegible]	-	١٣	
جمع		-	٦٩٥	

نمره	اسم قریه	اسم [illegible]	[illegible]	[illegible] ١٣١٢	[illegible]
	جمع نقل		-	٦٩٥	
٣١	[illegible]	[illegible]	-	٤	
٣٢	[illegible]	[illegible]	-	١٥	
٣٣	[illegible]	[illegible]	-	٤٠	
٣٤	[illegible]	[illegible]	-	٤٩	
٣٥	[illegible]	[illegible]	-	٤٣	
٣٦	[illegible]	[illegible]	-	٤٢	
٣٧	[illegible]	[illegible]	-	٢٧	
٣٨	[illegible]	[illegible]	-	٣٩	
٣٩	[illegible]	[illegible]	-	٣٠	
٤٠	[illegible]	[illegible]	-	١٣	
٤١	[illegible]	[illegible]	-	٩	
٤٢	[illegible]	[illegible]	-	٣١	
٤٣	[illegible]	[illegible]	-	٥٧	
٤٤	[illegible]	[illegible]	-	٣٧	
٤٥	[illegible]	[illegible]	٥	٤٨	
٤٦	[illegible]	[illegible]	-	٤٣	
٤٧	[illegible]	[illegible]	-	١٥	
٤٨	[illegible]	[illegible]	-	٢٩	
٤٩	[illegible]	[illegible]	٧	٣٤	
	جمع		١٢	١٢٦٣	

شماره	اسم گذرد	اسم قریه	قدلوف نزار: سیاهچال قدیم	قدلوف نزار: سیاهچال ۱۳۱۲	شماره	اسم گذرد	اسم قریه	قدلوف نزار: سیاهچال قدیم	قدلوف نزار: سیاهچال ۱۳۱۲
	سغول		۱۲	۱۲۵۴					
۴۰	شیخ خان	[illegible] آباد	-	۱۲		سغول		۲۸	۱۴۳۰
۴۱	غریب [illegible]	عزیزآباد	-	۲۱	۴۷	نعمت [illegible]	نعمت آباد	-	۲۳
۴۲	[illegible] اکبرخان	رستم آباد	۱۶	۱۰	۴۸	[illegible]	مهرآباد	-	۴۸
۴۳	رست [illegible]	[illegible] آباد	-	۱۶	۴۹	[illegible] خان	کریم آباد	-	۴۱
۴۴	سید [illegible]	[illegible] آباد	-	۱۹	۵۰	ملک [illegible] خان	کاظم آباد	-	۳۹
۴۵	[illegible]	[illegible] آباد	-	۷۹	۵۱	والی	نوروز آباد	۷۰	۱۸
۴۶	[illegible] اکبرخان	نوروز آباد	-	۱۰	۵۲	کریم	کریم آباد	-	۲۰
جمع			۲۸	۱۲۳۰		جمع کل		۹۸	۱۹۰۹

(۵) **نورعلی** طائفه نورعلی در شمال شرقی میریک واقع گردیده و محدود است به حدود ذیل

۱ - از طرف شرق به آخر خاک چاداری و کرمعلی -
۲ - از طرف مغرب به آخر تنگ بادآور منتهی میشود به اولاد قباد
۳ - از طرف جنوب منتهی است بکوه نوکس و قلل آن جنبه که راه سابق گرمسیر نورعلی است
۴ - از طرف شمال منتهی است به گرگو که اول درو لیکیان و اتیوند است

منطقه مزبور دارای شش محال است بشرح ذیل

۱ - از طرف شرق جوقه حنیفه کر - که زمین آن از رودخانه ها آبیاری و شروب میشود
۲ - از طرف جنوب غربی - در طائفه همیشه یکی بروم بسیان تنگ - دیگر بروم است بهمنی که در محل مزبور سکونت دارند
۳ - از طرف جنوب - سرخانه حسن کادار - سرآب گرگه که جوقه در آن زندگانی مینمایند
۴ - از طرف مغرب - تنگ بادآور که جوقه در آن زندگانی میکنند
۵ - در وسط نورعلی - گیلینه - ورزله - تنگ دم آویزه - سرخیاتان که هفت جوقه در آن زندگانی مینمایند

— از طرف چقاسری — سرآب بابا احمد — گرگاه — هفت چشمه چهار حوقه در آن زه نمیکند

… و مال آن بوسیله رودخانه بادآورد چشمه‌های گنجینه و مرداوزه — وچال سیل — وبزغاله — وسرآب کرشوب مشو و هر قریه دارای … چشمه است و بعضی از چشمه‌ها کوارانیست و استفاده نمی‌نمایند

… ملک بادآورد — دارای چند پنیر طاهونه (آسیاب) میباشد محل زیر نقطه سنگی را داراست که موسوم است بکوه مال خون و کوتوچه —

… معادن در داخله توزیع رواج نمی‌دهند فقط در سمت کورک ارضه که طرف جنوب است یک معدن گچ است و معروف است بمعدن تراب

… پار مورک — در گنجینه نیز معدن آهک است و بعضی از محل‌ها هم خاک سبز دارد —

— جنگل که استفاده هیزم و زغال مینمایند در طرف جنوب نزدیک گدرک مله ارضه واقع است

— زراعت آنها نصف دیم و نصف آبی است و سیر مخلوط آنها قمری و جنتی است

… احشامی که دارند در فصل زمستان بگرمسیر طرف که توزیع آخر در آنجا ملک دارند جهت تعلیف میبرند

… از حیث رد چشم مالیات و اسقاطات جزو الوار بیجی دلفان محسوب میشوند

— جاده شوسه که از کرمانشاه بخرم آباد لوار در عبور آن از وسط توزیع است و قرا و نزدیک جاده عبارتست از — مرداوزه — … دم اوره — چقاسری — سرآب بابا احمد — که در شمال توزیع واقع و از رودخانه بادآورد عبور مینماید —

… محصولی که لعبری می‌آورند بشرح ذیل است

گندم — ذرت — لستان کاری — نخود — عدس — جو — توتون کهاد — طرز تخم آنها با گاو است و گاو میش …

… بواسطه قلت در داخله مصرف میشود و اگر سالها در نتیجه حدوث باد گرموم تابستانی گندم و ذرت را آفت نزند …

— سابقاً تمام چادرنشین بوده و فعلاً از نقطه نظر امنیت ساختمانهای جدید در آن جاها سکونت نموده و مطلقاً چادر دیده نمیشود

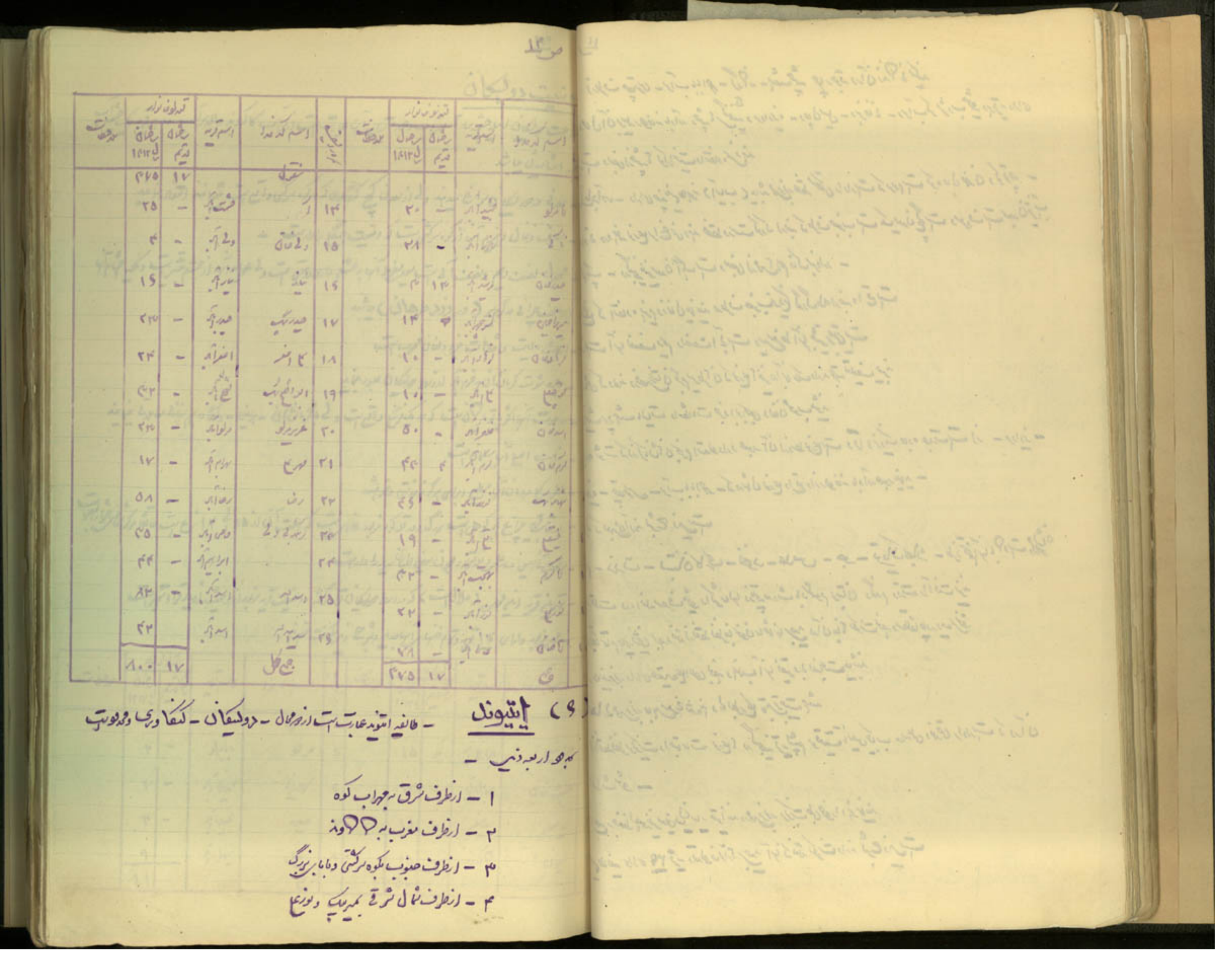
— اکثر طایفه مزبور دارای عقیده علی اللهی بوده و اغلب آنها فقیر و با قناعت میباشند

— اهالی محل مزبور جاهل معرفی شده‌اند ولی بطور کلی قابل تربیت هستند

— از نقطه نظر مرکزیت و احتیاجات توزیع‌ها در گنجینه قریه پشم موقعیت تأسیس یک باب مدرسه علمی و فنی را داراست که در آن … احداث شود —

… راجع بحفظ الصحه نیز مبتلی بامراض بسیار میتوانند در محل مزبور مرکزیت طبی خود را دایر نمایند

… ایل طایفه دارای ۲۹ قریه و تعداد نفوس آنها بر حسب آنها که فعلاً سکونت دارند بشرح ذیل است

ملاحظات	شماره	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد نفوس نوار: رعایای قدیم	تعداد نفوس نوار: رعایای جدید ۱۳۱۲
		نقل		۱۷	۴۷۵
	۱۴	[illegible]	[illegible]	—	۲۵
	۱۵	[illegible]	[illegible]	—	۴
	۱۶	[illegible]	[illegible]	—	۱۶
	۱۷	حیدر بیگ	حیدرآباد	—	۲۴
	۱۸	[illegible]	[illegible]	—	۲۴
	۱۹	ابراهیم بیگ	[illegible]	—	۴۳
	۲۰	[illegible]	[illegible]	—	۲۴
	۲۱	[illegible]	[illegible]	—	۱۷
	۲۲	رضا	رضاآباد	—	۵۸
	۲۳	[illegible]	[illegible]	—	۴۵
	۲۴		ابراهیم آباد	—	۴۴
	۲۵	[illegible]	[illegible]	۳	۸۲
	۲۶	[illegible]	[illegible]		۴۳
		جمع کل		۱۷	۸۰۰

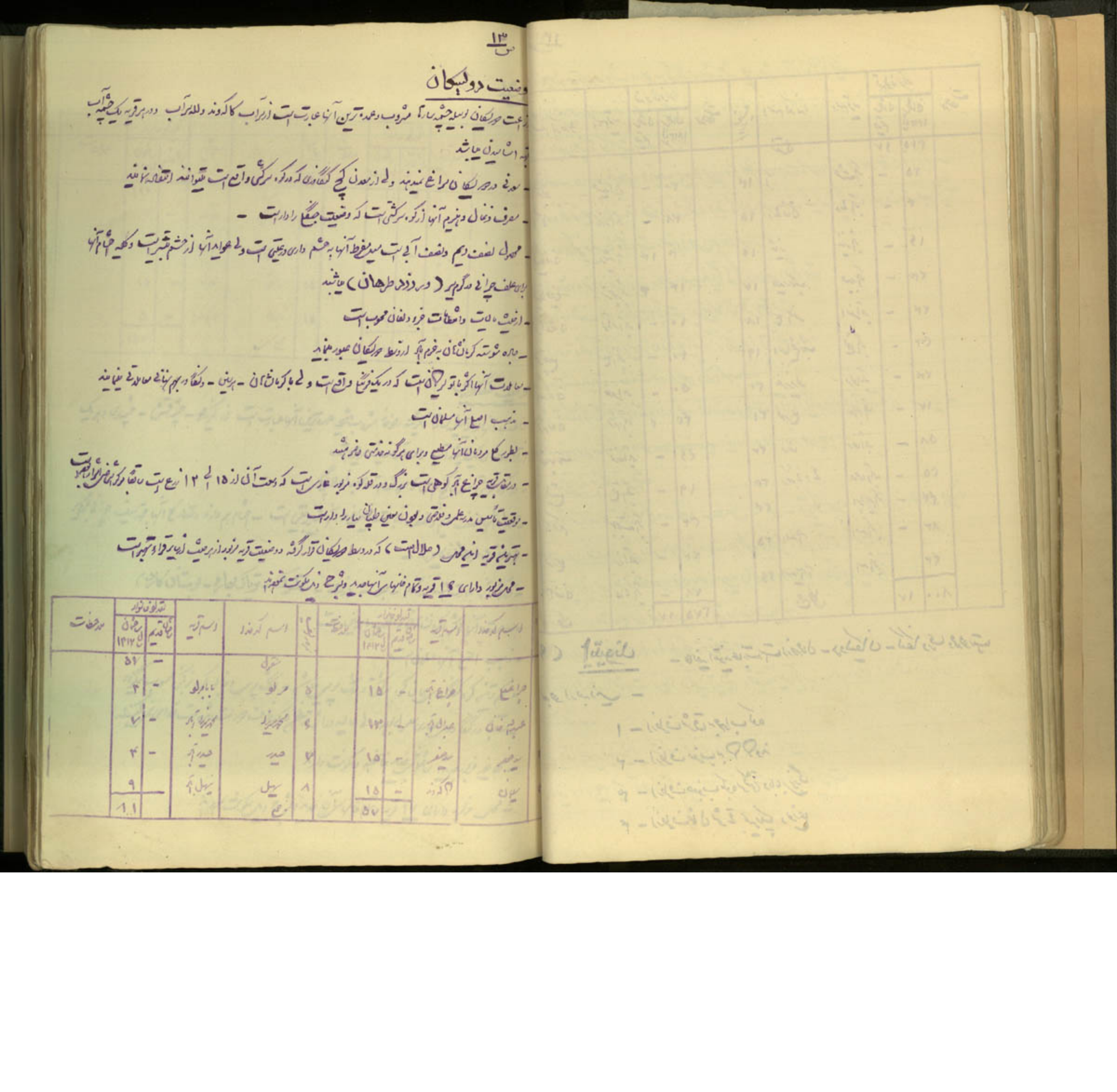
ملاحظات	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد نفوس نوار: رعایای قدیم	تعداد نفوس نوار: رعایای جدید ۱۳۱۲
	[illegible]	[illegible]	—	۲۰
	[illegible]	[illegible]	—	۲۱
	[illegible]	[illegible]	۱۲	۴
	[illegible]	[illegible]	۴	۱۴
	[illegible]	[illegible]	—	۱۰
	[illegible]	[illegible]	—	۱۰
	[illegible]	[illegible]	—	۵۰
	[illegible]	[illegible]	۴	۴۰
	[illegible]	[illegible]	—	۲۶
	[illegible]	[illegible]	—	۱۹
	[illegible]	[illegible]	—	۴۲
	[illegible]	[illegible]	—	۲۲
	[illegible]	[illegible]	—	۲۸
	جمع		۱۷	۴۷۵

۶) اتیوند

- طایفه اتیوند عبارت است از دو محال - دولکیان - کنگاوری و محمدوند

حدود اربعه ذیل -

۱ - از طرف شرق به محراب کوه
۲ - از طرف مغرب به ؟؟وند
۳ - از طرف جنوب بکوه سرکشتی و دابابزرگ
۴ - از طرف شمال شرقی بمیربیک و نوزع

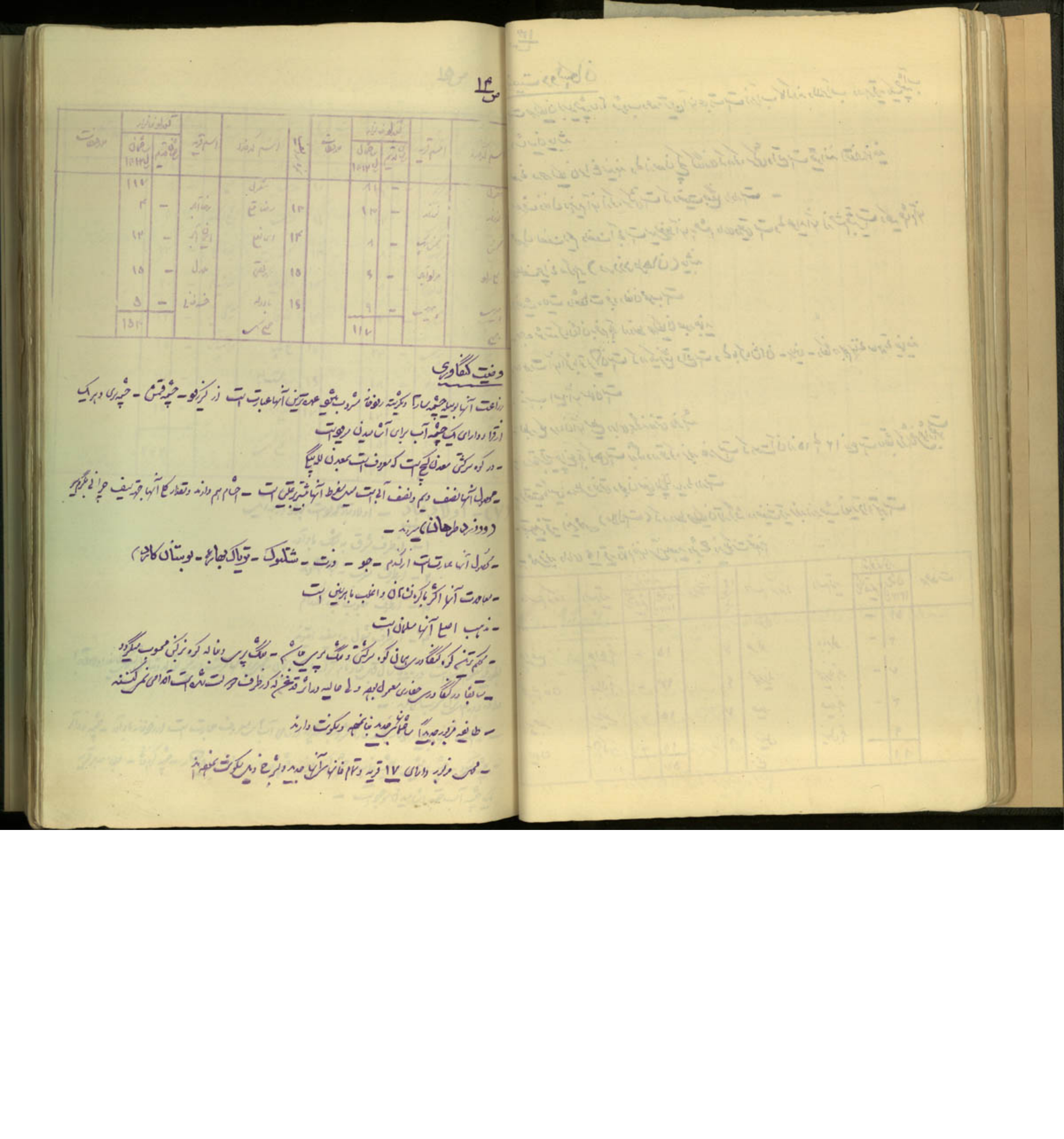

وضعیت دولیکان

زراعت دولیکان بوسیله چشمه سارها مشروب و عمده ترین آنها عبارت است از آب کاکوند و لله آب و در هر قریه یک چشمه آب
... اشامیدنی میباشد

- معدنی در دولیکان سراغ ندارند ولی از معدن گچ گنگاوری که در کوه سرکشی واقع است میتوانند استفاده نمایند
- معروف ترین جنگل و هیزم آنها از کوه سرکش است که وضعیت جنگل را دارا است -
- محصول نصف دیم و نصف آبی است میزان محصول آنها به هشتم داری [illegible] است ولی عوائد آنها از هشتم بیشتر است و کلیه احشام آنها
برای علف چرا به [illegible] (در دزد طرهان) میباشند
- از حیث مالیات و اسقاطات جزء دلفان محسوب است
- جاده شوسه کرمانشاه به خرم آباد از وسط دولیکان عبور مینماید
- معاملات آنها اکثرا با تویسرکان است که در یک فرسنگی واقع است ولی با کرمانشاهان - هرسین - دلفان هم [illegible] معامله مینمایند
- مذهب اهالی آنها مسلمان است
- بطور کلی مردمان آنجا مطیع و برای هرگونه خدمتی حاضر هستند
- در مقابل قریه چراغ آباد کوهی است بزرگ و در قله کوه مزبور غاری است که وسعت آن از ۱۵ الی ۱۲ ذرع است [illegible]
- در قسمت تاسیس مدرسه علمی و [illegible] طیاره [illegible] دارد
- بهترین قریه آنها [illegible] (ملالیت) که در وسط دولیکان قرار گرفته و وضعیت قریه مزبور از هر حیث از سایر قراء بهتر است
- محل مزبور دارای ۱۶ قریه و تمام خانوارهای آنها [illegible] در [illegible] سکونت [illegible]

اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار: رقم قدیم	تعداد خانوار: رقم حالیه ۱۳۱۲	[illegible]	ردیف	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار: رقم قدیم	تعداد خانوار: رقم حالیه ۱۳۱۲	ملاحظات
						[illegible]		—	۵۱	
چراغعلی	چراغ آباد	—	۱۵		۵	مرلو	بابا مرلو	—	۴	
[illegible] خان	عبدال آباد	—	۱۲		۶	محمد یزداد	محمد یزد آباد	—	۷	
سید جعفر	سید جعفر	—	۱۵		۲	حیدر	حیدر آباد	—	۴	
سیلان	[illegible] کندر	—	۱۵		۸	سهیل	سهیل آباد		۹	
			۵۷			جمع			۱۰۱	

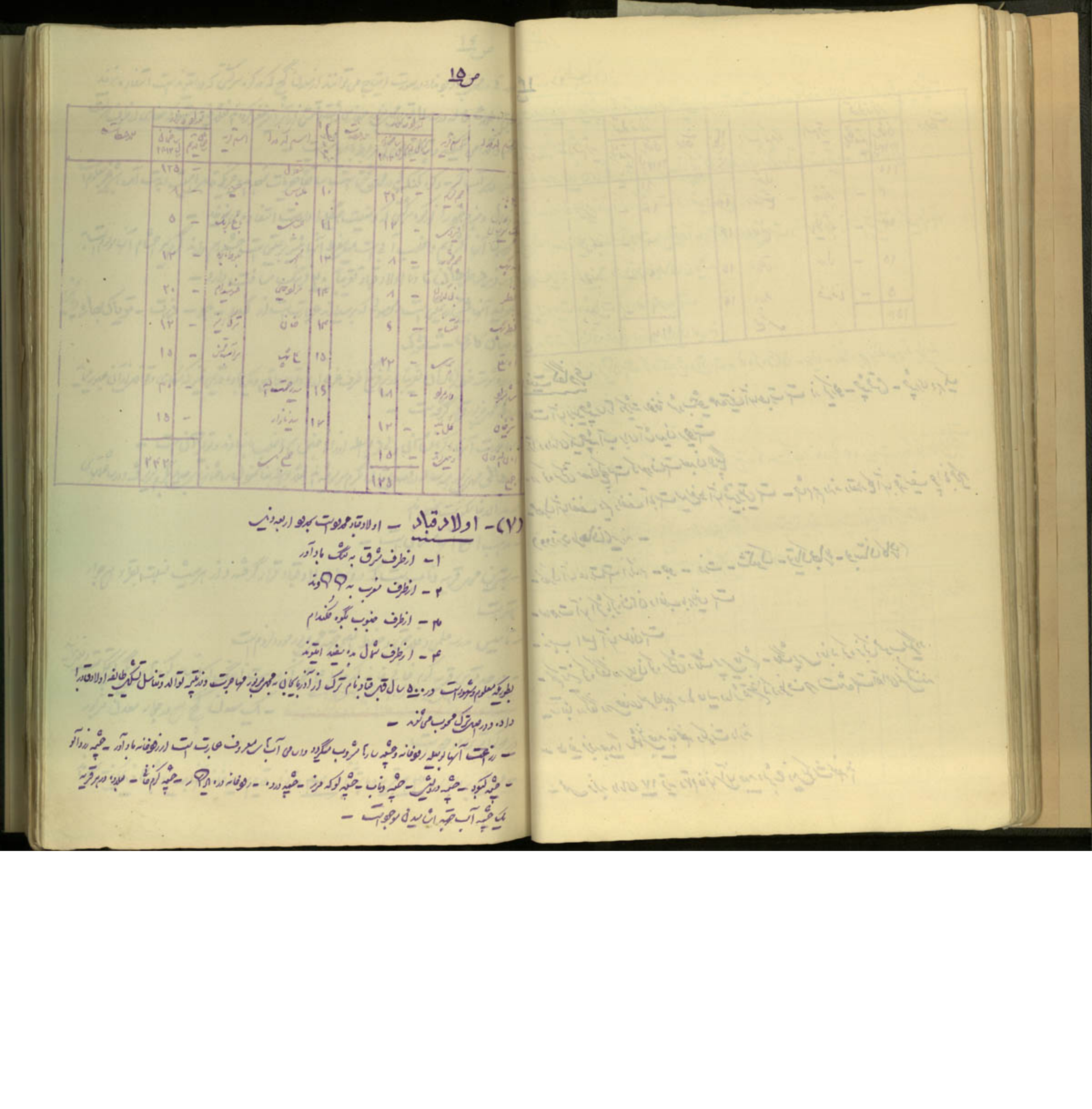

اسم دهستان	اسم قریه	تعداد خانوار: ارقام قدیم	تعداد خانوار: جدول ۱۳۱۷	ملاحظات	شماره	اسم دهستان	اسم قریه	تعداد خانوار: ارقام قدیم	تعداد خانوار: جدول ۱۳۱۷	ملاحظات
[illegible]			۱۱			[illegible]			۱۱۷	
[illegible]	[illegible]	–	۱۳		۱۳	رضا قلی	رضاآباد	–	۴	
[illegible]	[illegible]	–	۸		۱۴	[illegible]	[illegible]	–	۱۲	
کاکاوند	مرواری	–	۹		۱۵	[illegible]	[illegible]	–	۱۵	
[illegible]	[illegible]	–	۹		۱۶	[illegible]	[illegible]	–	۵	
جمع			۱۱۲			جمع کل			۱۵۳	

وضعیت کنگاوری

زراعت آنها بوسیله چشمه سارها و کرینه رودخانه مشروب میشود عمده ترین آنها عبارت است از کرکو – چشمه قش – چشمه ری و هر یک از قراء دارای یک چشمه آب برای آشامیدنی نیز میباشد

- در کوه سرکش معدن گچ است که معروف است بمعدن لاهیگ
- محصول آنها نصف دیم و نصف آبی است سیر سفید آنها تبریز معروف است – حمام هم دارند و تعداد کل آنها جهت سیف جوانی بگرمی (دو دو نفر در هر طرف هانی) میرسد –
- محصول آنها عبارت است از گندم – جو – ذرت – شلتوک – تنباکو بهاره – بوستان کاری)
- معاشرت آنها اکثر با کرمانشاهی و اغلب با بروجرد است
- مذهب اصلی آنها مسلمانی است
- بکلیه ترکی کنگاوری بجای کو، سرکش و تنگ بری جا میشود – تنگ پرس وخانه کرم زلنی محسوب میگردد
- سابقاً در کنگاوری حفاری بعمل آمده ولی حالیه دواثر قدیمی که در طرف حرکت شده است اقدامی نمیکنند
- طایفه مزبوره جدیداً ساختمانهای جدید ساخته و سکونت دارند
- محلی مزبور دارای ۱۷ قریه و تمام خانهای آن جدید و شرح ذیل سکونت نمودند

اسم طایفه	اسم تیره	تعداد خانوار: سال قدیم	تعداد خانوار: سال ۱۳۱۲	ملاحظات	ردیف	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار: سال قدیم	تعداد خانوار: سال ۱۳۱۲	ملاحظات
						شول		-	۱۲۵	
[illegible]	محمدکریم	-	۲۱		۱۰	عباس	[illegible]	-	۸	
[illegible]	[illegible]	-	۱۲		۱۱	[illegible]	باغ [illegible]	-	۵	
[illegible]	[illegible]	-	۸		۱۳	[illegible]	[illegible]	-	۱۳	
[illegible]	[illegible]	-	۸		۱۴	[illegible]	[illegible]	-	۲۰	
[illegible]	[illegible]	-	۹		۱۳	[illegible]	[illegible]	-	۱۲	
[illegible]	[illegible]	-	۲۲		۱۵	[illegible]	[illegible]	-	۱۵	
[illegible]	[illegible]	-	۱۸		۱۵	[illegible]		-	۲۰	
[illegible]	[illegible]	-	۱۲		۱۲	[illegible]		-	۱۵	
[illegible]	[illegible]	-	۱۵							
جمع			۱۲۵			جمع			۲۴۲	

(۷) - **اولاد قباد** — اولاد قباد محدود است بحدود اربعه ذیل

۱ – از طرف شرق به تنگ بادآور

۲ – از طرف غرب به ؟؟ وند

۳ – از طرف جنوب بکوه گندام

۴ – از طرف شمال به سفید اتوند

بطوریکه معلوم و مشهود است در ۵۰۰ سال قبل قباد نام ترک از آذربایجان به [illegible] مهاجرت و در قریه [illegible] توالد و تناسل تشکیل طایفه اولاد قباد را داده، و در صحبت ترک محسوب می‌شوند —

— زراعت آنها بوسیله رودخانه و چشمه سارها مشروب میگردد و اسامی آب‌های معروف عبارت است از رودخانه بادآور - چشمه زردآلو - چشمه کبود - چشمه درویش - چشمه وناب - چشمه لوکه مرز - چشمه دردو(?) - رودخانه [illegible] - چشمه کرم [illegible] - علاوه در هر قریه یک چشمه آب جداگانه(?) موجود است —

معدنی در محل مزبور وجود ندارد در صورت احتیاج می‌توانند از معدن گچ که در کوه سرکش که در [illegible] است استفاده نمایند

طبق اطلاع حاصله در سه سال قبل در محل مزبور حفاری داشته و قسمتی از آن را نیز حفر کرده‌اند فعلاً چند سال است که حفاری از طرف اداره

نفت و اقدامی نمی‌کنند و تپه مخصوصی که مربوط بآنها باشد نیست -

- بعضی در آب کر - و کوه کنک که در محل گشتی است سه [illegible] نموده‌اند و هر که قابل اهمیت و بدست آمده باشد غیر معلوم است

- ذغال و هیزم خود را از کوه سرکش که وضعیت جنگل را دارا است استفاده می‌نمایند -

- محصول آنها اکثر دیم و اغلب آبی است [illegible] فقط آنها بیشتر زراعتی است چشمه هم دارند گرم سر چشام آنها [illegible] است به

(دو سه ذرع در طرهان) و تا اولاد قباد تقریباً ۲ فرسنگ مسافت دارد -

- عواید آنها بیشتر از زراعتی است و محصولی که برمیدارند عبارتست از گندم - جو - ذرت - تریاک بهاره و پائیزه -

بوستان کاری - شلتوک

- جاده شوسه خط کرمانشاهان تقریباً در نیم فرسنگ طرف غرب اولاد قباد واقع و یک جاده قدیمی نیز که مکاری و قوافل از آن عبور می‌نمایند

در وسط محل مزبور قرار گرفته است -

- سعادت آنها با کرمانشاهان ولی (با واسطه از راه جنس) اغلب با نهاوند و تویسرکان است -

- اهالی محل مزبور همه ساله در فصل زمستان بگرمسیر رفته‌اند فعلاً بواسطه بنا نمودن ساختمانهای جدید بگرمسیر نرفته و در ساختمانهای

جدید البنا سکونت نموده‌اند

- مذهب اهالی آنها مسلمان است -

- بهترین محل قریه وناب است که در وسط اولاد قباد قرار گرفته و از هر حیث نسبت بقراء همجوار

بهتر است

- تأسیس مدرسه علمی و فلاحتی و حفظ الصحه جهت محل مزبور مورد لزوم است

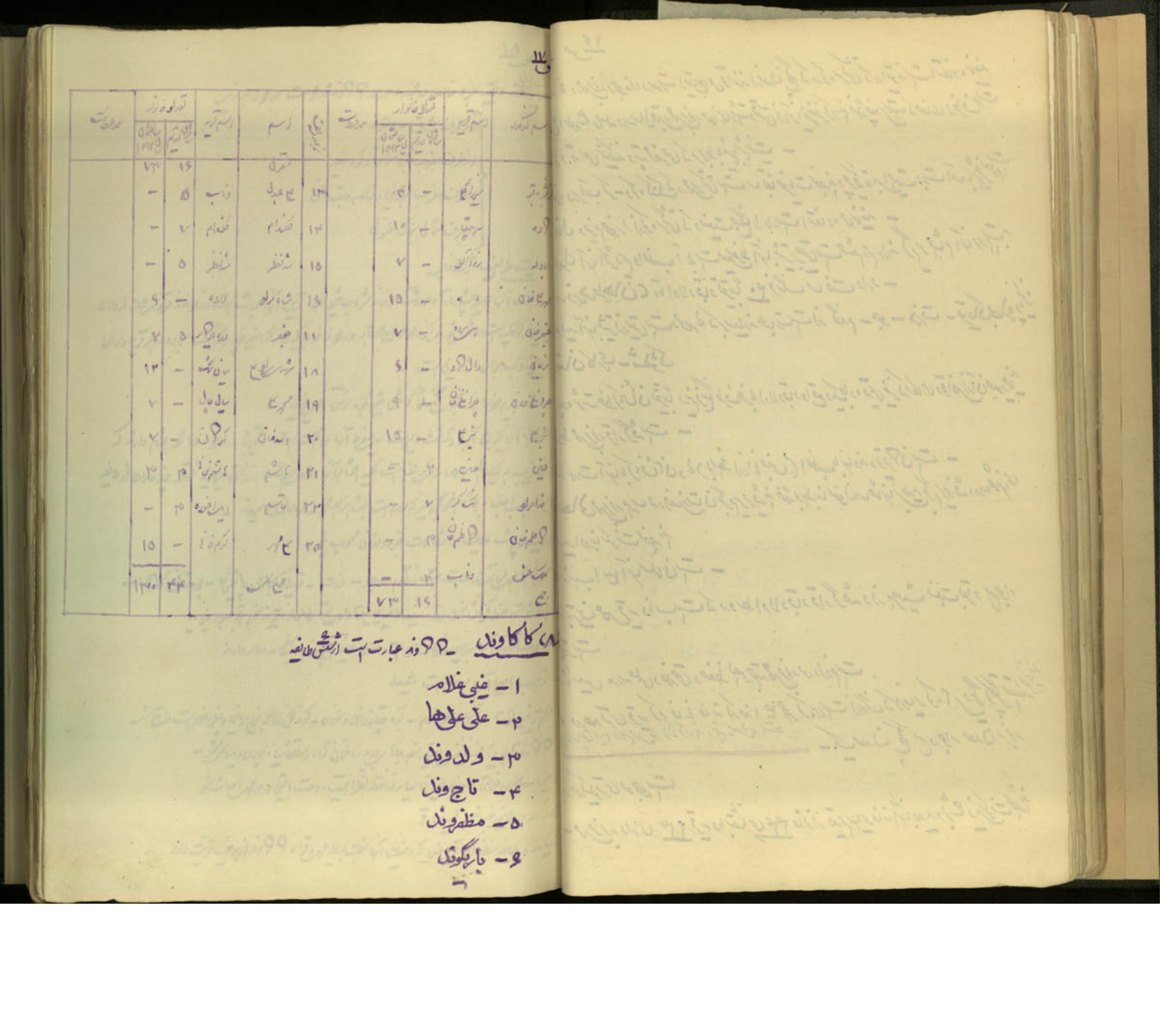
- در حد شرقی قریه کرم خانی خانه کدخدا [illegible] حجر کرهی است از سنگ که از بالای کوه [illegible] و دیگ کوهکوت [illegible]

در [illegible] درهم [illegible] شده [illegible] مانده است

- یک معدن گچ هم در جوار معدن مزبور

در کوه [illegible] موجود است

- محل مزبور دارای ۲۳ قریه و باشتغای ۲۴۴ خانوار قدیم سایر خانه آنها جدید و ترجیح ذی سکونت نموده‌اند

اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار: رعیتی [illegible]	تعداد خانوار: [illegible] ۱۳۱۳	ملاحظات	نمره	اسم	اسم قریه	تعداد خانوار: رعیتی [illegible]	تعداد خانوار: [illegible] ۱۳۱۳	ملاحظات
						منقول		۱۶	۷۳	
[illegible]	[illegible]گا	–	۴		۱۳	ع عبدل	زاب	۵	–	
[illegible]ده	سرچقو	–	۱۰		۱۴	کندام	کندام	۲	–	
[illegible]ولد	[illegible]	–	۲		۱۵	شهنظر	شهنظر	۵	–	
[illegible]	[illegible]	–	۱۵		۱۶	[illegible]	[illegible]	–	۶	
[illegible]	[illegible]	–	۲		۱۷	جعفر	[illegible]	۵	۷	
[illegible]	[illegible]	–	۶		۱۸	[illegible]	[illegible]	–	۱۳	
[illegible]	[illegible]	–	۹		۱۹	[illegible]	[illegible]	–	۲	
[illegible]	[illegible]	–	۱۵		۲۰	[illegible]	[illegible]	–	۷	
[illegible]	[illegible]	۲	–		۲۱	[illegible]	[illegible]	۴	۱۰	
[illegible]	[illegible]	۲	–		۲۲	قاسم	[illegible]	۳	–	
[illegible]	[illegible]	۴	–		۲۳	[illegible]	[illegible]	–	۱۵	
[illegible]	زاب	۴	–			جمع کل		۴۴	۱۲۷۰	
جمع		۱۶	۷۳							

۸) **کاکاوند** – [illegible] وند عبارت است از شش طایفه

۱ – غنی غلام
۲ – علی علی‌ها
۳ – ولدوند
۴ – تاج وند
۵ – مظفروند
۶ – بارِگوند

تیره آن [illegible] و بقیه جزء خالصه می‌شوند و جمعه ۹۹ وند محدود است بحدود اربعه ذیل

از طرف مشرق به [illegible]
از طرف جنوب بکوه سرکشتی و کوه سفید
از طرف مغرب به [illegible] و خاصه جات آن
از طرف شمال بناک [illegible]

وضعیت طوایف شرح ذیل

- زراعت آنها بوسیله چشمه‌سارها و جویرشته رودخانه شرب میشود عمده ترین آنها عبارت است از رودخانه [illegible] که دارای چندین نهر کوچک است و [illegible] میشود به [illegible] رودخانه اولاد [illegible] و رودخانه باریکه وند که آنهم چند رشته است علاوه در هر قریه دارای یک چشمه آب برای آشامیدنی است -
- زنان و حرم خود را از [illegible] گذر [illegible] کوه سرکشتی [illegible] مینمایند
- محصول آنها [illegible] ثلث دیم است مدار معیشت آنها بر زراعت است و تقریباً در حدود ۱۵۰ گله احشام دارند که هر گله قریب به یکصد الی ۱۵۰ راس گوسفند است کلیه احشام آنها در محل خودشان ارتزاق مینمایند فقط چند خانوار از طایفه [illegible] رجب [illegible] احشام خود [illegible] (طرهان) میروند -
- از حیث پرداخت مالیات و انتظامات جزو [illegible] محسوب میشود -
- محصولی که بعمل میآورند عبارت است از گندم - جو - ذرت - [illegible] - بوستان کاری -
- جاده شوسه خط [illegible] ۵ [illegible] سفید طایفه [illegible] کوه [illegible] عبور مینماید
- معاملات تجارتی آنها [illegible] فقط طایفه [illegible] در معامله دارند
- مذهب اصلی آنها مسلمان است شیعه
- مهمترین کوه‌ها [illegible] کوه چهار [illegible] - کوه گل [illegible] واقع شده
- ۹۹ وند [illegible] خانه [illegible] -
- [illegible] مدرسه علمی [illegible] بسیار [illegible] در [illegible] احداث شود
اولاً - در طایفه [illegible] قریه [illegible]
ثانیاً - در طایفه [illegible] قریه [illegible] ۹۹ وند از هر حیث [illegible] دارد

- روحیه اهالی خوب و از هر جهت نسبت به سایر طوایف سلسله و دلفان بهتر میباشد

- کلیه محال کاکاوند دارای ۱۰۸ قریه و به استثنای ۸۵ خانوار قدیم بقیه ساختمانهای آنها جدیداً بنا شده و بشرح ذیل تکوین یافته‌اند

نمره	اسم کدخدا	طایفه	اسم قریه	عده خانوار: خانوار قدیم	عده خانوار: سال ۱۳۱۲	ملاحظات
۱	خانی بیگ	کاکاوند	خانی آباد	—	۵	
۲	الله کرم	" "	کریم آباد	—	۶	
۳	حسین	" "	قدرت آباد	—	۱۶	
۴	نوره	" "	حسن آباد	—	۶	
۵	هاشم	" "	هاشم آباد	—	۵	
۶	جعفر	" "	جعفر آباد	—	۳۴	
۷	سکندر خان	" "	سکندر آباد	—	۸	
۸	داراب	" "	داراب	—	۵	
۹	چراغ خان	" "	چراغ آباد	—	۴	
۱۰	محمد رضا	" "	رضوان	—	۸	
۱۱	سلیمان	" "	سلیمانیه	—	۳	
۱۲	بابا	" "	ادریسیه	—	۷	
۱۳	شاهوردی	" "	ولی آباد	—	۶	
۱۴	شیخ علی	" "	علی آباد	—	۷	
۱۵	سبزعلی	" "	[illegible]	—	۸	
۱۶	عیسی	" "	مریم آباد	—	۶	
۱۷	میرزا علی	" "	مشکین آباد		۱۰	
	جمع			—	۱۱۴	

نمره	اسم کدخدا	طایفه	اسم قریه	قدر لوله نوار: میزان قدیم	قدر لوله نوار: میزان سال ۱۳۱۲	ملاحظات
	نقل			—	۱۱۴	
۱۸	میرزا [illegible]	[illegible]	میرآباد	—	۹	
۱۹	عوض	〃	شرف آباد	—	۱۱	
۲۰	میرزا مرلو	〃	زرگران	—	۱۱	
۲۱	شیخه	〃	شیخ آباد	—	۳	
۲۲	حیدر حسن	〃	آدرس آباد	—	۵	
۲۳	عظیم	〃	اعظم آباد	—	۲	
۲۴	هاشم بیک	〃	مهراب آباد	—	۱۰	
۲۵	الله قلی	〃	قلی آباد	—	۷	
۲۶	بابامرلو	〃	تازه آباد	—	۲۰	
۲۷	جعفر	〃	سیاه شوان	—	۹	
۲۸	حارق خان	[illegible]	حارق آباد	۴	۳۰	
۲۹	محمد	〃	امیرآباد	—	۸	
۳۰	امانقلی	〃	احمد	—	۱۵	
۳۱	نگار [illegible]	〃	حسن آباد	—	۱۲	
۳۲	جبار محمد	〃	[illegible] آباد	—	۱۵	
۳۳	چراغعلی	〃	فرزند آباد	۴	۵	
۳۴	شیخعلی	〃	حسین آباد	—	۶	
۳۵	سلطانقلی	〃	سلطان آباد	—	۱۴	
۳۶	احمد [illegible]	〃	اسد آباد	—	۱۲	
	جمع			۸	۳۰۴	

اسم کدخدا	طایفه	اسم ده	تعداد نفرات		ملاحظات
			زن‌ها قدیم	سال ۱۳۰۲	
نقل			۸	۳۰۰۴	
رضا	تیمن بنعیم	رضا آباد	۱۷	–	
مرکوع	ابراهیم آباد	ابراهیم آباد	–	۷	
حسن رجب	تیمن بنعیم	حسن آباد	۲	۷	
مرلوس	〃 〃	مرلو آباد	۴	۴	
بجشیه	〃 〃	بجشیه آباد	۹	–	
سلیم	〃 〃	ثمر آباد	۱۴	۱۰	
حمزه رجب	〃 〃	حمزه آباد	۱۴	–	
علی ع	〃 〃	اکبر آباد	–	۹	
ع رلو	〃 〃	شیخ آباد	–	۱۶	
رباط	〃 〃	خسرو آباد	–	۱۵	
محمدع	〃 〃	محمود آباد	۲	۱۲	
یاره	〃 〃	اسعد آباد	–	۶	
یارمحمد	〃 〃	زارا آباد	–	۱۷	
نذرالو	〃 〃	دلو آباد	–	۴	
عباس	〃 〃	عباس آباد	–	۴	
شیخ‌علی	〃 〃	نصرت آباد	–	۱۴	
نوزه	تاج الدین	نوز آباد	–	۹	
رحمت	〃 〃 〃	رحمت آباد	–	۱۵	
عباس	〃 〃 〃	عباس آباد	–	۴	
جمع			۶۹	۲۶۰	

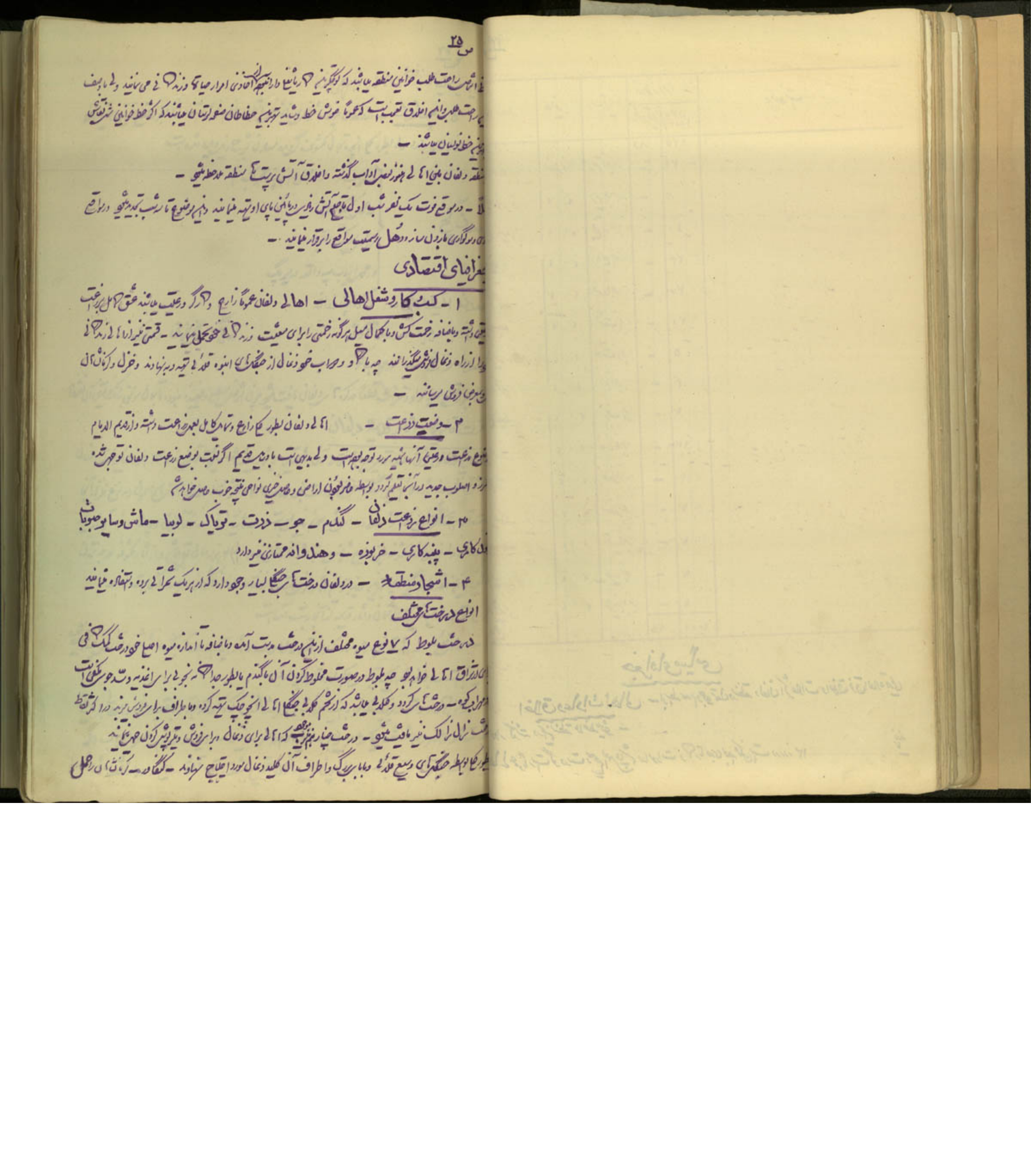
اسم کوی	طائفه	اسم آغا	تعداد خانه‌وار: تشرین ثانی	تعداد خانه‌وار: رمضان ١٣١٢	ملاحظات
نقل			٦٩	٤٦٠	
[illegible]	[illegible]	باقر آغا	–	١٧	
[illegible]	[illegible]	حشمت آغا	–	٨	
[illegible]	[illegible]	[illegible]	٨	–	
[illegible]	[illegible]	[illegible]	–	٤	
[illegible]	[illegible]	[illegible]	–	٥	
[illegible]	«	[illegible]	–	٨	
[illegible]	«	[illegible]	–	٣	
[illegible]	«	[illegible]	–	١١	
[illegible]	«	[illegible]	–	٣	
[illegible]	«	[illegible]	–	١٥	
[illegible]	«	[illegible]	–	١٠	
[illegible]	«	اسد آغا	–	٩	
[illegible]	«	[illegible]	–	١٤	
[illegible]	«	[illegible]	–	٣	
[illegible]	[illegible]	حمید آغا	–	٥	
[illegible]	«	[illegible]	–	٩	
[illegible]	«	[illegible]	٣	٨	
[illegible]	«	ابراهیم آغا	–	١٠	
[illegible]	«	[illegible]	–	٣	
جمع			٨١	٦١٢	

اسم کدخدا	طائفه	اسم قریه	تعداد خانوار: خانوار قدیم	تعداد خانوار: سنه ۱۲۳۷	ملاحظات
نقل			۸۱	۶۱۳	
سبزه	مظفروند	سبزه	-	۷	
محمود	، ،	سفیدآباد	-	۲	
میرزا	، ،	عدرته	۴	۳	
لفته الله	، ،	لفته آباد	-	۳	
رضا	، ،	رضاآباد	-	۲۴	
مولی	، ،	شیرآباد	-	۹	
کرم بیگ	، ،	ارکم آباد	-	۹	
نورمحمد	، ،	نورآباد	-	۱۶	
عباس	، ،	عباس آباد	-	۱۵	
حریف	، ،	کلا آباد	-	۴	
نظر	، ،	نظرآباد	-	۷	
رزاق	، ،	شمس آباد	-	۳	
شکربیگ	، ،	شکرآباد	-	۱۰	
رشیدخان	، ،	رشیدآباد	-	۷	
عزیز	، ،	عزیزآباد	-	۱۷	
موزه	، ،	صالح آباد	-	۲۰	
هاشم خان	، ،	هاشم آباد	-	۲۸	
نامدارخان	، ،	افراآباد	-	۱۱	
بهمن	، ،	بهمن آباد	-	۱۶	
جمع			۸۵	۸۲۵	

جغرافیای سیاسی

اخلاق وعادات اهالی - بواسطه عدم وجود تمدن در منطقه ولغان اکثر علاقات و اخلاق فوق العاده قدیمی و ادوار گذشته در این منطقه ملاحظه میشود -

اهالی عموماً راست گو و درست و صمیم القلب میباشند در امورات و کارها جدی بوده ممکن است در روز ۱۲ [ساعت کار] نمایند -

از حیث راحت طلب خوانین منطقه میباشد که کوچکترین تشبثی را از هیچ اقدامی ابراز حیات و زندگی نمی نمایند ولی با سیف
راحت طلبی و انیز اخلاق تعجب است که عموماً خوش خط و دارای تهذیب خطاطان منورالفکر میباشند که اکثر خوانین شهر نقاش
و خط نویسان میباشند —

منطقه دلفان بعضی اهالی هنوز نصب آداب گذشته و اخلاق آتش پرستی منطقه ملاحظه میشود —

مثلاً — در موقع فوت یک نفر شب اول تا صبح آتش روشن در پائین پای او تهیه مینمایند و این موضوع تا سه شب تجدید میشود در مواقع
و سوگواری با زیر ساز و دهل و سپیت مواقع را برگزار مینمایند —

جغرافیای اقتصادی

۱ - کسب کار و شغل اهالی — اهالی دلفان عموماً زارع و دیگر و عشایر میباشند عشق اهالی به زراعت
داشته و باضافه زحمت کش و با کمال میل هرگونه زحمتی را برای معیشت زندگی خود تحمل مینمایند - قسمتی دیگر از اهالی زندگی
را از راه ذغال فروشی میگذرانند چه با ... و در راه خود ذغال از جنگلهای انبوه قطعات تهیه و به نهاوند و خرم و ارکان آن
بفروش میرسانند —

۲ - وضعیت زراعت — اهالی دلفان بطوریکه زارع و تماماً کامل بعهده زراعت داشته و از قدیم الایام
نوع زراعت و ... آنها همیشه مورد توجه بوده است ولی بدیهی است با وسایل قدیم اگر نسبت بوضع زراعت دلفان توجه شده
و اسلوب جدید در آنجا تعلیم گردد بواسطه مرغوبیت اراضی و حاصلخیزی نواحی نتیجه خوب حاصل خواهد شد

۳ - انواع زراعت دلفانی — گندم - جو - ذرت - تریاک - لوبیا - ماش و سایر حبوبات
کاری - پنبه کاری - خربوزه - و هندوانه ممتازی خبر دارد

۴ - اشجار منطقه — در دلفان درختهای جنگلی بسیار وجود دارد که از هر یک ثمراتی برده و استفاده مینمایند
انواع درختهای مختلف

درخت بلوط که ۷ نوع میوه مختلف از این درخت بدست آمده و باضافه با اندازه میوه اصلی خود درخت کمک ...
ارتزاق اهالی خواهد بود چه بلوط در صورت مخلوط کردن آن با گندم یا بطور جداگانه نجوید برای اغذیه ... مکفی است
کوه - درختهای گردو و گلابی میباشد که از تخم گلابی جنگلی اهالی انچوچک تهیه کرده و باطراف برای فروش میبرند ...
ذغال زالک نیز مافیت میشود - درخت چنار بزرگ ... که اهالی برای ذغال و برای فروش و تیر پوشش کردن جهت ...
بطوریکه بواسطه جنگلهای وسیع ... و با بارگ و اطراف آن کلیه ذغال مورد احتیاج نهاوند - کنگاور ... را حمل

و این وسیله ایست که زمینه ... را فراهم می سازد

۵ - **معادن** - در دلفان چون اشخاص معدن شناس تاکنون اعزام نشده است لذا بطور قطع نمی توان تعیین نمود که چه معادن وجود دارد ولی بطور کلی آنچه تاکنون مکشوف گردیده معادن ذیل می باشد که شرح ذیل دیده شده است

معدن گچ:
- در محراب کوه (در مسیر بهار چغاچرگ)
- در محل کنگاوری
- در محل سرکشی الیتونه
- در محل ایپاب سپیه واقعه در ریبگ

معدن اکسید دوفر - در کوه چقاهروان

معدن سرب - در سنگ ... و شار

زغال سنگ و سنگ چخماق در در ... کوه

معدن زاغ - در محراب کوه

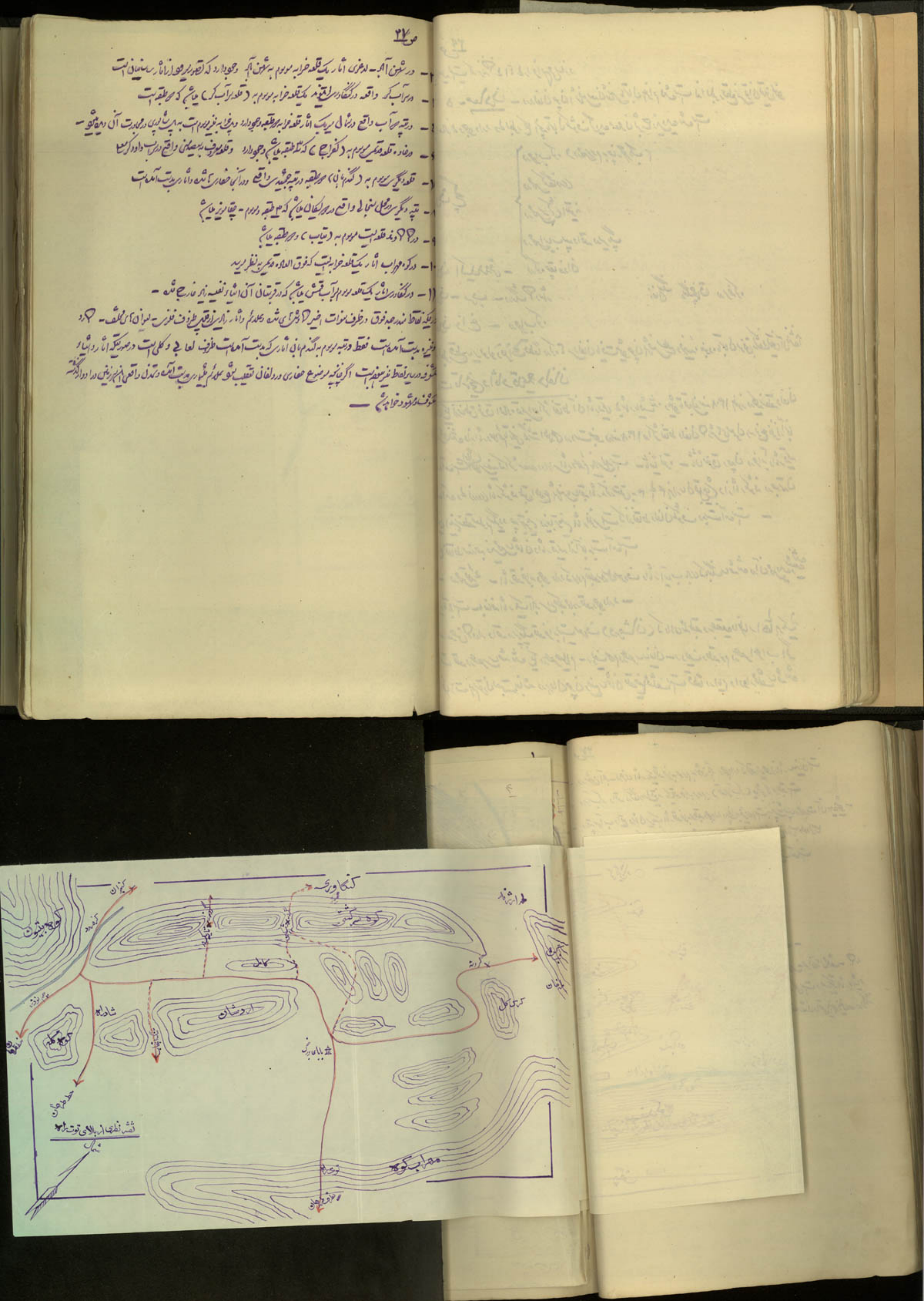
ولی بطور قطع سایر مولو و فلزات قطعاً در کوه ها و دلفان یافت میشود چون اشخاص مطلع و فهمیده نبوده تاکنون موفق بکشف و تحقیق آن نشده اند

قسمت تاریخی و آثار قدیمه دلفان

دلفان یکی از مناطق فوق العاده قدیمی و در اکثر نقاط آن آثار قدیمی بشمار یافت شده و هیچوقت قبل از سنه ۱۳۰۸ هنوز در کلیه منطقه دلفان ... و از آثار و علائم تاریخی گذشته اطلاعی در دست نبود و در سنه ۱۳۰۸ در اکثر نقاط دلفان ... های معمول و سه نوع ظروف از آنجا بدست آمده است ... سفید که اکثر مصور و دارای آثار و علائم بیاری بوده است - ثانیاً نقره - ثالثاً مفرق و چدن در خرابه ها و آثار قدیمه بدست آمده ولی از روی آثار مکشوفه طبق اطلاع از اشخاص با تقیه آثار مذکور متعلق به ۳ الی ۴ هزار سال قبل میباشد و از آثار مکشوفه درجه تمدن ساکنین این منطقه معلوم میگردد چه تهذیب و زیباترین آثار رفلزی است که از نقاط دلفان مکشوف و بدست آمده است -

بطور کلی نقاط مندرجه ذیل محل ساختمان و آثار قدیمه از آنجا بدست آمده است

- ۱ - در محل قلعه - آثار قلعه خرابه وجود دارد که بنام قلعه سلاسل معروف و آثار آسیاب بادی که با سنگ ساخته شده در آن محل دیده و ... شده (عالیه ...) است - بانضمام آثار ریگ آجری در ... در قلعه وجود دارد -
- ۲ - در حسن ... واقعه در ریبگ قلعه خرابه ایست معروف (دوشان) که دارای سه طبقه و بعقیده و اظهار اهالی هر یک از طبقات قلعه در عصر ساخته شده یکی در عصر عیلام - ردیف دوم در عصر ساسانیان - ردیف و طبقه سوم در عصر اعراب اگر ... اظهارات هم قول ... نباشد در هر حال چون وضع ساختمان قلعه خیلی مختلف است قطعاً در ایام و ادوار مختلف ساخته شده

ص ۲۷

۲ – در شهن آباد – لدغری آثار یک قلعه خرابه موسوم به شهن آباد وجود دارد که تصور میرود از آثار ساسانیان است

۳ – در سراب کر واقعه در کنگاور سراب قیه یک قلعه خرابه موسوم به (قلعه سراب کر) یافته که مربوط بطبقه است

۴ – در تپه سراب واقع در شمال سرییک آثار قلعه خرابه مربوط بطبقه وجود دارد و دیگری خرابه بزرگ موسوم است به باب شاه در مجاورت آن دیده میشود –

۵ – در فاو قلعه قدیمی موسوم به (کفراج) که مربوط بطبقه یا شد وجود دارد و قلعه معروف به عیلن واقع در سراب داود کریمی

۶ – قلعه دیگری موسوم به (گنده یانی) مربوط بطبقه در تپه چشمه سی واقع و در آنجا حفاری شده و آثار بدست آمده است

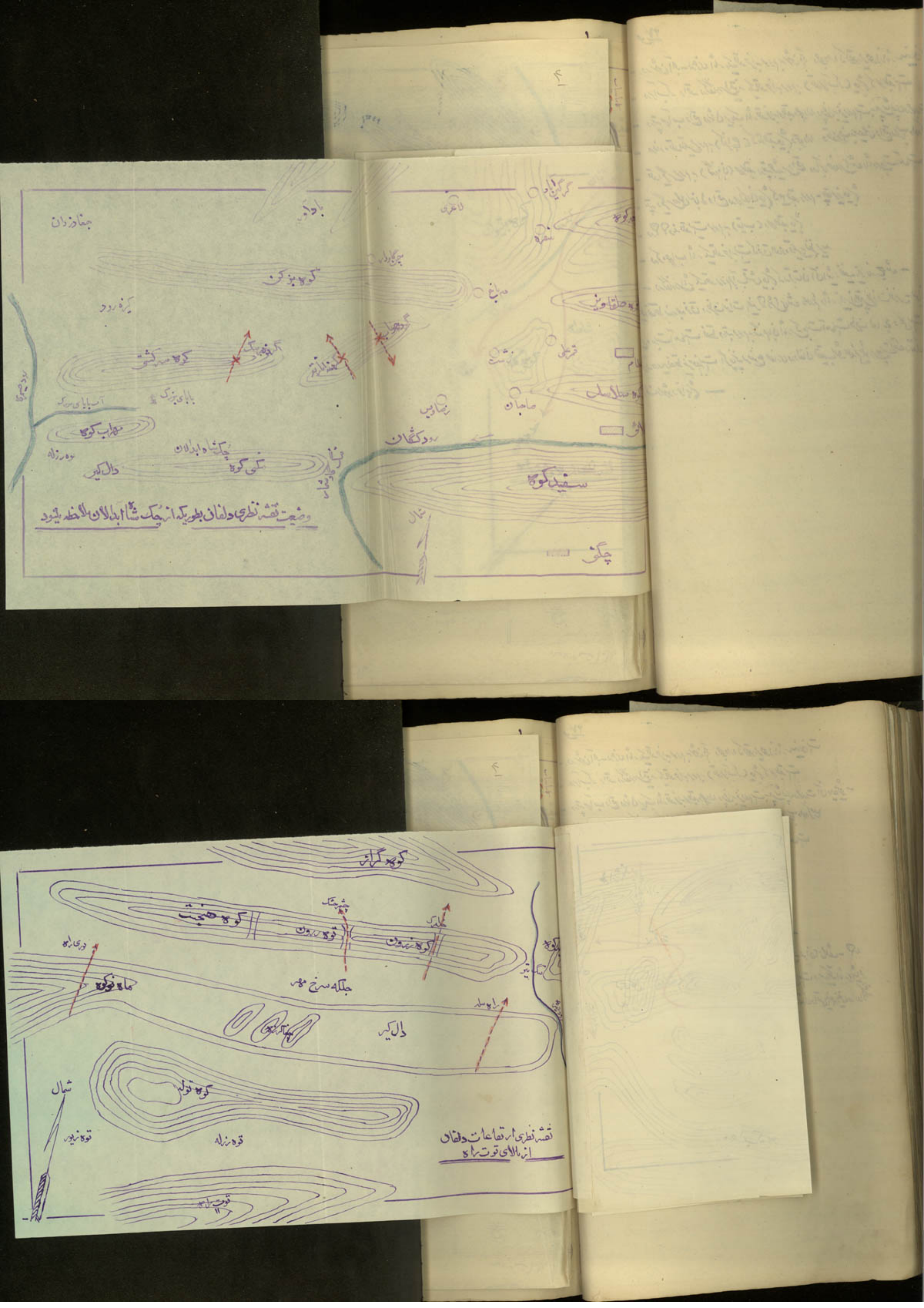
۸ – تپه دیگری در محل سنجابی واقع در سرکان یان که مربوط بطبقه دوم – چهارم میباشد

۹ – در ... چند قلعه است موسوم به (تیاب) و مربوط بطبقه میباشد

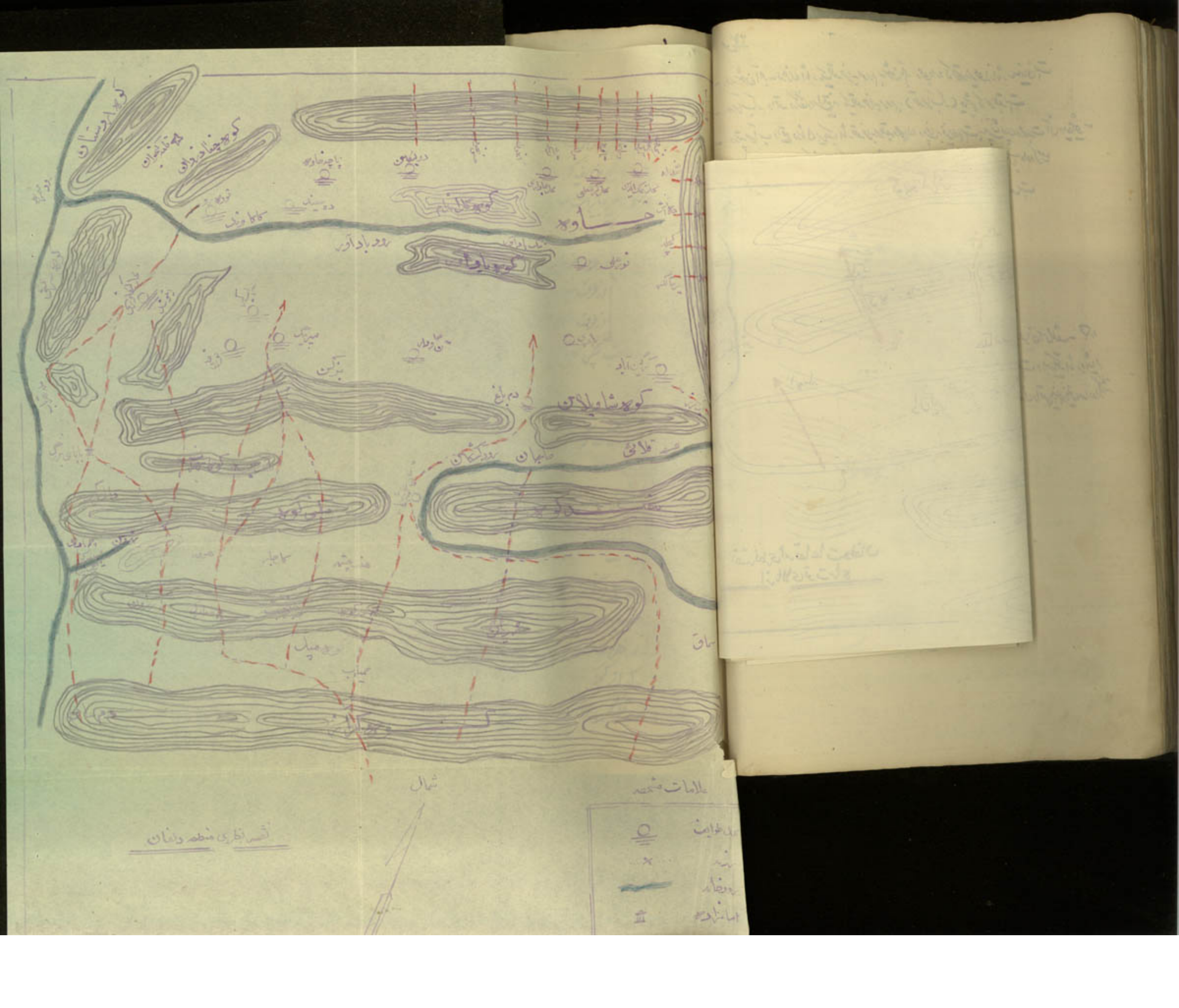
۱۰ – در کوه مهراب آثار یک قلعه خرابه است که فوق العاده قدیمی بنظر رسید

۱۱ – در کنگاور آثار یک قلعه موسوم به سراب قمش میباشد که در قبرستان آن اشیاء نفیسه زیاد خارج شده –

در کلیه نقاط مندرجه فوق در ظرف سنوات اخیر ... شده بطلایه و آثار زیادی از قبیل ظروف مفرغی – لیوان های مختلف – ... و غیره بدست آمده است فقط در تپه موسوم به گندم های آثاری که بدست آمده است ظروف لعابی و گلی است در صورتیکه آثار دیگر اشیاء و ... در سایر نقاط مفرغی است اگر چنانچه موضوع حفاری در دولتی تعقیب شود بطور یقین آثار بدست آمده و تمدن واقعی این زمین در ادوار گذشته مکشوف و مشهود خواهد شد —

وضعیت نقشه نظری دلفان بطوریکه از چک شاه ابدالان ملاحظه میشود
کوه بزکن
سفید کوه
رود کشکان
دال کیر
شمال
چک شاه ابدالان
نقشه نظری ارتفاعات دلفان
از بالای توت راه
کوه گراز
جلگه سرخ مهر
دال کیر
شمال

جغرافیای چگنی

[م]قدمه — اسم چگنی اصالتاً به این منطقه بمناسبت طایفه مردم چگنی که هنوز در ریگ کوه‌ها هست و اهالیش
[د]ر حقیقت خود چگنی منطقه واقع بین سفید کوه، رود خرم آباد و آب سرخ... شد ولی چون منطقه مکرا... این منطقه را
... و اهالی منطقه مجاور را نیز باین اسم خوانده‌اند حالیه نیز بهمین نام شناخته میشود —

[ح]دود

از طرف شمال — کوه سفید و اشتلوا آن که (تا تنگ تیر ممتد میشود)
از طرف غرب — کوه کمیل — کوه کرکر که (تا تنگ تیر ممتد میشود)
از طرف جنوب — جاده شوشتر و رودخانه خرم آباد
از طرف شرق — نیز رودخانه خرم آباد و دامنه کوه بافه

[م]ساحت — ساحت چگنی تقریباً ۱۵۰ فرسنگ مربع است

جغرافی طبیعی

ارتفاعات — در کلیه منطقه چگنی (کوه سفید — کوه بافه — کوه سیاه — کوه کمیل
کوه وراز — کوه برآفتاب — کوه ذلفلول) — هشت گذشته کوه شرح ذیل وجود دارد

کوه‌ها

۱ — کوه سفید که از جنوب غربی شهر خرم آباد شروع و در... شرقی اشتلوا و بافه پس از رسیدن به
... و شمار رشته اصلی این کوه خاتمه و رشته فرعی از جنوب دیگر شروع و اشتلوا و بافه و بالاخره در تنگ تیر مقابل
... خاتمه می‌یابد —
[س]فید کوه، اصلاً در حدود ۷ فرسنگ و دنباله آن نیز در حدود ۹ فرسنگ میباشد — کوه سفید دارای معابر بسیاریست که
... آن شرح ذیل مندرجه ذیل است

... — هروی — که از هرو عبور و به رباط سرخ و مسافت از گردنه تا رباط ۵ فرسنگ است
... — خوشوار که از کپچله بگردنه رفته از آنجا مستقیماً بطرف اسلام سرخ...
[م]حلات — که به قلای سرخ... شط — تکوار بطرف قلای و آخر قلای سرخ — کوه سفید

ت زمستان وحتی قسمتی از تابستان را پوشیده از برف لهذا عبور از گردنه‌ها راه آن در زمستان فوق العاده دشوار
غیرمقدور است فقط از گردنه شطه و تلوار در زمستان ممکن است عبور نمود – کوه سفید سنگ دارای جنگل
است قله مرتفع کوه سفید واقع بین خروار و سرداب موسوم به (کربوی) میباشد –

– کوه باقید – ارتفاع خیلی بزرگ و مهمی است در بزرگ و نمایه سفید کوه که از غرب آن شروع میشود این کوه
سفید کوه دارای توده مخصوصی است موسوم به بابا عباس که مهمترین ارتفاعات است کوه سنگ و از کلیه ارتفاعات چگنی بزرگتر و مهم‌تر
میباشد –

– کوه سیاه – در انتهای سفید کوه و در مجاورت تنگ ؟ واقع میباشد با ابتداء سفید کوه طول کوه بیش از
فرسنگ نیست کوه خاکی است موسوم به تلگنی از سمت غربی آن عبور مینماید وسط این کوه و سفید کوه
و تنگ موسوم به سطح هموار که برای زراعت قابل استفاده است

– کوه مو آفتاب – با ابتداء کوه سفید کوه ولی با فاصله دو فرسنگ از رشته سفید کوه طول کوه دو فرسنگ ولی
ارتفاع بلندی نسبت به تپه است دارای سرآب متعدد و طوایف طولابی کلیه در پهلوی این کوه سکونت نموده‌اند

– کوه هیل – رشته کوه مرتفع در امتداد شمال شرقی جنوب غربی طول آن در حدود دو فرسنگ کوه سنگ
سرتفع دارای جنگل و هیزم بسیار – در دامنه این کوه طایفه ؟ یارانه انار دهاتی واقع شده

– کوه وراز – بلندترین و مطول‌ترین کوه‌های منطقه چگنی در حدود ۱۰ فرسنگ که ابتدای آن
از تنگ تیر شروع شده در امتداد جنوب ممتد و در تنگ تیر قطع میگردد کوه مذکور سنگ و خاکی دارای جنگل و
درخت بلوط بسیار و در موقع تابستان برای ییلاق اکثر نقاط این کوه قابل عبور میباشد ولی در زمستان قابل عبور نیست
مهم کوه بشرح ذیل است

دار داری	– به اولاد قباد و بیرو متوسط است	سواره راه
سرسن	– به " " " خوب است	" "
جنیان	– به مردم لکی بیرو مرتفع است	پیاده راه
کل کوراء	– به کوهدشت بیرو بد است	" "
——	– داودرش } بطرف کوهدشت متوسط است	سواره راه
——	– کراز } آب	
چنار	– بطرف محمدی خنار و طاف سرا شیب زیاد دارد	سواره راه
طاف	– بطرف آب طاف خیلی خوب و سهل العبور است	سواره راه

- کوه زکفلول - فاکه کم ارتفاع در کشور شمال غربی دارای قلل کم ارتفاع رودخانه تشکن در پهلوی این رشته جاری و در انتهای آن رود تشکن برود خرم آباد متصل میگردد
تپه مرتفعی نظیر در وسط رودخانه خرم آباد و تشکن وجود دارد موسوم بکوه آهنگران در خاتمه چند کر میشود که
ارتفاعاتی که ذکر شده در مقابل و جلوی هر یک از کوه ها سلسله یک رشته تپه ها متصل کم ارتفاعی
بسط میشود که تا سطح جلگه ممتد میشود -

رود خانه

- جلگه از مناطق آبی و فوق العاده خوب و قابل توجه لرستان میباشد جز یک قسمت
باقیه که قسمتی از اراضی آنها دیم است بقیه منطقه کلیتاً آبی میباشد -
دو رودخانه مهم و چند جویبار غیر مهم صفحه جلگه را آب یاری مینماید -

۱ - رودخانه خرم آباد که از خرم آباد عبور پس از عبور از کنار ناحیه شوراب و بالاخره جلگه جلگه در بیابان باز بهاد است
جاری آمده از کنار جم و زیر عبور و در کنار تپه آهنگران ملحق برودخانه تشکن میشود سطح رودخانه بیش از نیم سطر از
سطح اراضی پائین نیست -

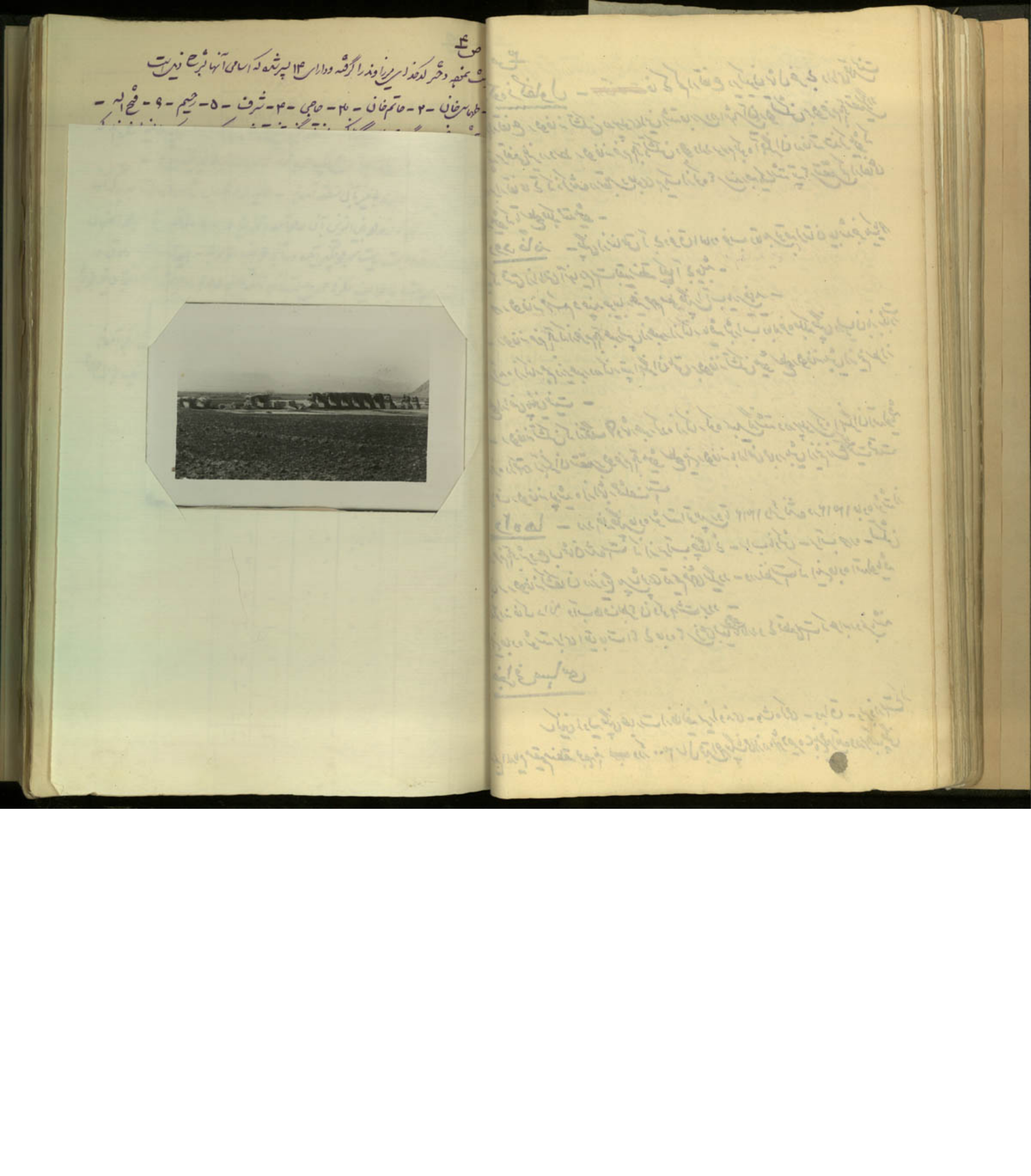
۲ - رودخانه تشکن که از تنگ ... و شمار عبور کرده از کنار کوه سمبل گذشته و در پهلوی کوه آهنگران ... واقع
بالاخره در انتهای آهنگران متصل بود خرم آباد میشود سطح این رودخانه با اراضی مجاور بیش از نیم زرع کمیت قسمت
اطراف رودخانه پوشیده از اشجار مختلف است

راه ها

- در داخله جلگه جاده شوسه اتومبیل رو تا ۱۳۱۲ دائر نشده در ۱۳۱۲ جاده شوسه از
شهر خرم آباد شروع بساختمان شده است که از سرآب چگائی - سراب ناوکش - سرآب ... - لسکن
کنار رودخانه کشکان در نزدیک پل شاپوری قدیم منتهی میگردد - و در نظر است که این جاده امتداد یافته
و از گردنه خاک دا... و آب طاف لطره ان و کوهدشت برود -
این جاده شوسه برای اتومبیلات امالی جاده تا ... لسبات ... دارد و لی قطعه ایست که خرابه رو نمیباشند

جغرافی سیاسی

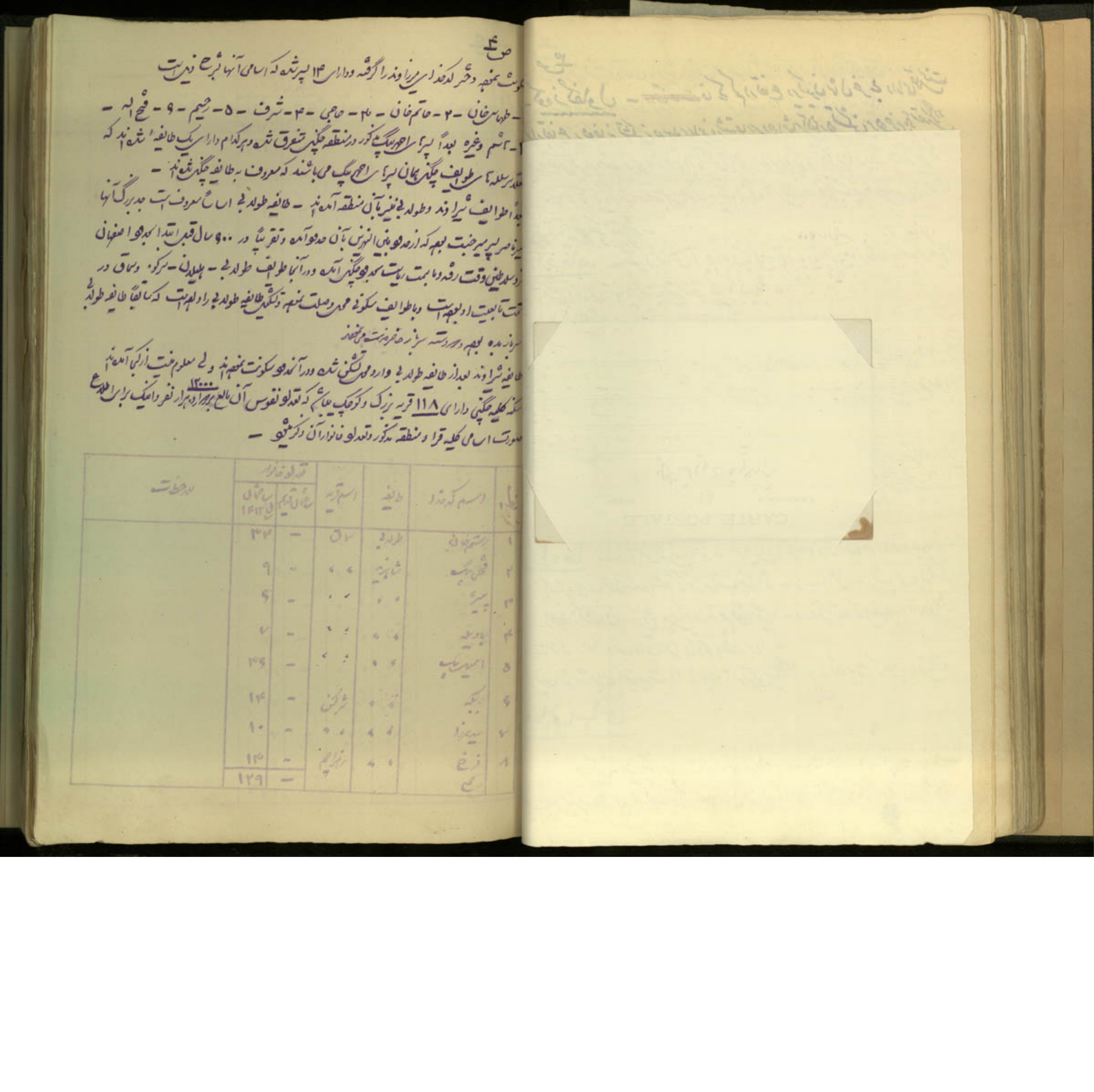
ساکنین اولیه جلگه عبارت از طائفه میراوندی - و شاه کرمی - و بداق - و سرودار است که از
قدیم الایام مقیم منطقه بوده اند و در ۳۰۰ سال قبل احمد بیگ نامی از ده شهر دهیره بانجا آمده و در سرآب جلگه

ص ٤

ث بمنجه دختر کدخدای میراوند را گرفته و دارای ۱۴ پسر شده که اسامی آنها شرح ذیل است

– طهماسب خان – ۲ – حاتم خان – ۳ – حاجی – ۴ – شرف – ۵ – رحیم – ۶ – فتح الله –

[illegible]کونت نموده دختر کدخدای [illegible] را گرفته و دارای ۱۴ پسر شده که اسامی آنها شرح ذیل است

- طهماسب خان - ۲ - حاتم خان - ۳ - حاجی - ۴ - شرف - ۵ - رحیم - ۶ - فتح الله -
[illegible] - ۱۳ - اسم و غیره بعداً پسران احمد بیگ کور در منطقه چگنی متفرق شده و هر کدام دارای یک طایفه شده‌اند که
[illegible] سلسله‌های طوایف چگنی همان پسران احمد بیگ می‌باشند که معروف به طایفه چگنی شده‌اند -
[illegible] طوایف [illegible] وند و طولدیه نیز باین منطقه آمده‌اند - طایفه طولدیه اسمش معروف است جد بزرگ آنها
[illegible] پسر پیر حبیب بوده که از حدود بین النهرین باین حدود آمده و تقریباً در ۴۰۰ سال قبل ابتدا بحدود اصفهان
[illegible] و سلاطین وقت رفته و ما بین [illegible] بحدود چگنی آمده و در آنجا طوایف طولدیه - [illegible] - [illegible] و [illegible] در
[illegible] تابعیت او بوده است و با طوایف سکونه محل وصلت نموده و تشکیل طایفه طولدیه را داده است که سابقاً طایفه طولدیه
[illegible] بوده دوره [illegible] سر از [illegible] می‌خوانند
[illegible] طایفه [illegible] وند بعد از طایفه طولدیه وارد محل [illegible] شده و در آنجا سکونت نموده‌اند ولی معلوم نیست از کجا آمده‌اند
[illegible] کلیه چگنی دارای ۱۱۸ قریه بزرگ و کوچک میباشد که تعداد نفوس آن بالغ بر ۱۲۰۰۰ دوازده هزار نفر و اینک برای اطلاع
[illegible] صورت اسامی کلیه قراء منطقه مذکور و تعداد خانوار آن ذکر میشود -

ردیف	اسم کدخدا	طایفه	اسم قریه	تعداد خانوار: سال [illegible] قدیم	تعداد خانوار: سال ۱۳۱۲	ملاحظات
۱	رستم خان	طولدیه	[illegible]	—	۳۳	
۲	فتح بیگ	شاهزده	، ،	—	۹	
۳	پیری	، ،	، ،	—	۶	
۴	[illegible]	، ،	، ،	—	۷	
۵	[illegible] بیگ	، ،	، ،	—	۳۶	
۶	[illegible]	، ،	[illegible]	—	۱۴	
۷	[illegible]	، ،	، ،	—	۱۰	
۸	فرخ	، ،	[illegible]	—	۱۴	
	جمع			—	۱۲۹	

[illegible]

نمره	اسم کدخدا	طایفه	اسم قریه	تعداد خانوار		ملاحظات
				نسبت بقدیم	سال ۱۳۱۲	
	منقول				۱۲۹	
۹	عوض علی	شرافه	آتشکن	–	۱۱	
۱۰	کریم	نجفانه	« «	–	۱۳	
۱۱	فتح الله	« «	« «	–	۱۲	
۱۲	شیرو	شاهورد	« «	–	۶	
۱۳	[illegible]	« «	« «	–	۱۳	
۱۴	اکبر بیگ	« «	« «	–	۹	
۱۵	برات	« «	« «	–	۱۴	
۱۶	ابراهیم خان	« «	« «	–	۳۱	
۱۷	سید فرج الله	سادات	« «	–	۹	
۱۸	ملک علی	طالرد	براق آب	–	۸	
۱۹	حسن بیگ	بداله	« «	–	۱۲	
۲۰	جعفر بیگ	طالرد	« «	–	۱۲	
۲۱	محمد خان	« «	« «	–	۸	
۲۲	سام بیرزاد	« «	« «	–	۱۳	
۲۳	علی خانی	براقی	« «	–	۱۴	
۲۴	محمد شاه	طالرد	« «	–	۱۸	
۲۵	محمد قطر	چغنی	کرد آباد	–	۲۴	
۲۶	سید ناصر	طالرد	براق آب	–	۴	
۲۷	حسین خان	«	«		۹	
	جمع				۳۷۲	

[illegible]	اسم کدخدا	طائفه	اسم قریه	[illegible]	[illegible] ۱۳۱۳	ملاحظات
	منقول				۳۷۲	
[illegible]	بخشعلی	طرلو	[illegible]	-	۱۰	
[illegible]	رستم	شاکرم	[illegible]	-	۴	
[illegible]	یوسف	» »	» »	-	۷	
[illegible]	مرتضی	» »	[illegible]	-	۲۵	
[illegible]	[illegible]	» »	» »	-	۵	
[illegible]	[illegible]	» »	» »	-	۵	
[illegible]	مراد بیگ	حاجی	[illegible]	-	۲۴	
[illegible]	[illegible]	طرلو	[illegible]	-	۴	
[illegible]	یوسف	[illegible]	[illegible]	-	۲۱	
[illegible]	میرزا بابا	حاجی	[illegible]	۴	۱۳۱	
[illegible]	[illegible]	»	» »	-	۱۵	
[illegible]	رضا	»	» »	۱۴	۹۲	
۴۰	[illegible]	[illegible]	[illegible]	-	۱۵	
۴۱	[illegible]	حاجی	» »	۵	۳۴	
۴۲	[illegible]	[illegible]	[illegible]	۴	۲۷	
۴۳	حاتم	» »	» »		[illegible]	
۴۴	حاتم	» »	» »	-	۲۵	
۴۵	عزیزالله	حاجی	[illegible]	-	۱۰	
	جمع			۲۸	۷۲۲	

نمره	اسم گله‌دار	طایفه	اسم قریه	تعداد ... قدیم	سال ۱۳۱۷	ملاحظات
	نقل			۳۸	۷۲۲	
۴۶	نظربیگ	[illegible]	[illegible]	—	۸۳	
۴۷	محمدجعفر	حاجی	[illegible]	۲	۲۲۵	
۴۸	[illegible]	« «	[illegible]	—	۲۹	
۴۹	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—	۹۶	
۵۰	علی‌اکبر	رحیم	[illegible]	—	۶۱	
۵۱	داراب	شرف		—	۱۰	
۵۲	محمد	[illegible]	[illegible]	—	۴	
۵۳	[illegible]	« «	« «	—	۱۰	
۵۴	[illegible]	« «	« «	—	۵	
۵۵	[illegible]	« «	« «	—	۴	
۵۶	[illegible]	« «	« «	—	۴	
۵۷	[illegible]		[illegible]	—	۲۵	
۵۸	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—	۲۴	
۵۹	[illegible]	[illegible]	« «	—	۱۱	
۶۰	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—	۱۲	
۶۱	[illegible]	« «	« «	—	۱۰	
۶۲	[illegible]	« «	« «	—	۹	
۶۳	[illegible]	[illegible]	« «		۷	
۶۴	[illegible]	« «	« «		۱۳	
	جمع			۴۰	[illegible]	

نمره	اسم [illegible]	طایفه	دسته تیره	تعداد خانوار: زمان تقسیم	تعداد خانوار: سال ۱۳۱۲	ملاحظات
	نقل			۱۲۰	۱۱۴۳۵	
[illegible]	شنبه	[illegible]	[illegible]	—	۵	
[illegible]	قزوانی	〃 〃	〃 〃	—	۹	
[illegible]	رحیم	〃 〃	[illegible]	۲۰	۴	
[illegible]	فداکرم	〃 〃	〃 〃	۲۰	۷	
[illegible]	حسن	شرف	[illegible]	۹۴	۲	
[illegible]	کریم	〃 〃	〃 〃	۶	–	
[illegible]	رحیم	〃 〃	〃 〃	—	۱۹	
[illegible]	[illegible] فدائی	اولاد شیخ	〃 〃	۹	۵	
[illegible]	منیر	[illegible]	[illegible]	۶	۲۱	
[illegible]	رستم	〃 〃	〃 〃	—	۲۴	
[illegible]	[illegible]	〃 〃	[illegible]	—	۲۸	
[illegible]	[illegible] فدائی	[illegible]	[illegible]	۱۴	۳۶	
[illegible]	[illegible]	〃 〃	〃	۴	۱۲	
[illegible]	[illegible]	سادات	〃	–	۱۰	
[illegible]	[illegible]				۴۰	
۸۰	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—	۳۵	
۸۱	[illegible]	[illegible]	〃 〃	—	۱۰	
۸۲	شاه محمود	[illegible]	〃 〃	۱۲	–	
۸۳	[illegible]	[illegible]	〃 〃	—	۲۲	
	جمع			۱۴۶	۹۴۰۸	

شماره	اسم گرده	طایفه	اسم تیره	عده خانوار: خانوار قدیم	عده خانوار: خانوار الحالیه ۱۳۱۲	ملاحظات
	منقول			۱۴۶	۱۳۰۸	
۸۴	سرپرست شاه	برزور	دلیلانی	–	۲۴	
۸۵	شاه مراد	« «	« «	–	۱۳	
۸۶	پاپچی	برازنده	دبر	–	۴۵	
۸۷	[illegible]	دیلمگان	چروانی	۳۰	۱۴۲	
۸۸	[illegible]	« «	پنجه باغ	–	۱۳	
۸۹	سرحاجی	« «	دراب	–	۱۲	
۹۰	برزو	شاه کرم	برازنده	–	۶	
۹۱	قلعه طالب	« «	قلعه طالب	–	۴۶	
۹۲	[illegible]	« «	زیرنهه	–	۹۸	
۹۳	[illegible]	« «	« «	–	۸	
۹۴	[illegible]	« «	« «	–	۱۰	
۹۵	[illegible]	« «	طالب	–	۹	
۹۶	[illegible]	« «	« «	۳	۹۰	
۹۷	[illegible]	« «	« «	۱	۱۰	
۹۸	سراب	[illegible]	[illegible]	–	۱۶	
۹۹	[illegible]	« «	« «	–	۸	
۱۰۰	[illegible]	شاه کرم	« «	–	۳	
۱۰۱	قلعه چم حیدر	« «	چم حیدر	–	۳۰	
۱۰۲	[illegible]	[illegible]	چم رشته	–	۱۴	
	جمع			۱۸۰	۱۷۲۳	

[illegible]	اسم	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ملاحظات
	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	١٦٠	١٢٢٤	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	١٠	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	١٠	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—	٢	
	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—	١٩	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	٢٣٠	—	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	١٠	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	٩	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—	٧	
	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	٣	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	١٤	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—	١٠	
	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—	٩	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—	٣	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	٢٠	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	٨	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—	٦	
	[illegible]				١٩٢	١٢٦١٤	[illegible]

جغرافی اقتصادی

صنعت — در جنگلی [illegible] صنعتی بهیچوجه وجود ندارد حتی پارچه بافی عادی آنجا هم نمی‌باشد

زراعت — زراعت مخصوص جنگلی - گندم - جو - ذرت - برنج - نشنند الات - تریاک است

تجارت — ارتباط اهالی جنگلی با شهر خرم آباد است چه قسمت عمده این منطقه املاک اهالی و شهرنشینان خرم آباد بوده و تمام ارتباط و اتصال آنها نیز به خرم آباد - و تجارت محصولی ندارند چه حاصل محلی که عبارت از پشم روغن - کشک - و محصول زمین باشد به شهر حمل و معرض فروش می‌رسانند -

مراتع — در قسمت جنگلی یعنی از هرسنگ [illegible] و شمار تا کنار رنگفانی و بهمین قسم از پای کوه سفید تا کوه بابا عباس مراتع بسیار خوبی وجود دارد که تجاوز از ۲۰۰ الی ۳۰۰ هزار گوسفند برای چرا ممکن است با این محل اغنام و شتول چرا گردند و علف نقاط مندرجه فوق از هر یک نقاط و مراتع اطراف شهر و مقوی‌تر می‌باشد اراضی و مراتع این حدود را معمولاً بهیچوجه حق مرتع و حق چرا نمی‌گیرند زیرا که چون قسمتی از اراضی متعلق به خود اهالی و محل‌های است که تأمین سناطق اغنام میشود -

عموماً در موقع زمستان قسمت عمده گله‌های دلفان - هرو - باین حدود برای چرا می‌آیند و این قسمت مراتع جنگلی بالیاقت همیشه برای پرورش و ترقی احشام لرستان در نظر باشد چه برای قسمت عمده منطقه قابل استفاده و برای وارد کردن گله‌های بزرگ مهم قابل توجه خواهد بود -

اشجار منطقه — تمام منطقه جنگلی جنگل است قسمتی که مدتی توقیف طولانی بوده است بواسطه فرط استعمال ضایع شده و شاید لکه از بین رفته ولی قسمت‌های دیگر درست بوضع سابق خود باقی مانده باقی باشد اشجار جنگل‌های جنگلی عبارت است از درخت‌های بلوط - گلدر - زال زالک - کلخ کیکم - ارغوان - ملچ - بلوط برای ارزاق اهالی مورد استفاده است و اگر درخت‌های گلدر و زال زالک تیر استفاده نمایند -

در جنگلی بوته سرده فوق العاده زیاد و حتی در بعضی نقاط کنار رنگفانی لیکن فضاهای متصل را امیدی اگرچه در محل این گیاه مورد استفاده نیست

معادن — بجای قسمتی که قبلاً در سناطق ذکر شده چون در لرستان اشخاص متخصص گردش ننموده‌اند

این است که قطعاً نمی‌توان تعیین کرد چه معادنی وجود دارد ولی آنچه فعلاً مکشوف و معلوم است می‌توان ذیلاً

۱ - معدن گچ واقعه در (بربره) و زیر سنگ تیر

آثار تاریخی و علائمی که موجود است

در کلیه منطقه جنگلی ۳ جاده در سوابق ایام وجود داشته که در اکثر نقاط آثار ساختمانی جاده‌های مذکور بجا و بحالت محفوظ و باقی مانده

اولاً - جاده‌ای که از روی رودخانه خرم‌آباد و پشت پل (۲۰ کیلومتری شهر) عبور کرده و از کنار چشمه‌های باباعباس خراب گرره - و ناوکش بطرف کنار کشکان رفته است - (عکس پل‌های مذکور ضمیمه است)

ثانیاً - جاده‌ای که از پشت پل که آثار آن باقی است از روی آب کشکان عبور نموده بطرف خواجه است رودخانه ممتد و بطرف طرهان میرفته است

ثالثاً - راهی که از کنار رودخانه کشکان بطرف دلفان ممتد شده و از دهنه تنگ [illegible] نشان عبور نموده و بمنطقه دلفان وارد میشده است -

آثار ساختمانی - در جنگل از علائم موجوده چنین درک میشود که طوایف متمدن قدیمی که مخصوص علاقه بزراعت داشته‌اند وجود داشته چه آب را برای زراعت و برای عتیق یا برای مصرف با زحمات زیاد از دامنه کوه‌ها جهت مصرف فوق برده و حالیه معابر خراب آنها ؟ باقی است که در صورت ملاحظه علاقه و دقت اهالی سابق این منطقه در زراعت معلوم میگردد -

این قسم معابر و انهار کوهستانی در جنگل زیاد است

ساختمان‌های زیاد نیز در جنگل ملاحظه و مشاهده شده اینک فقط مناطقی که در آن آثار و علائمی ملاحظه شده است ذیلاً درج مینماید

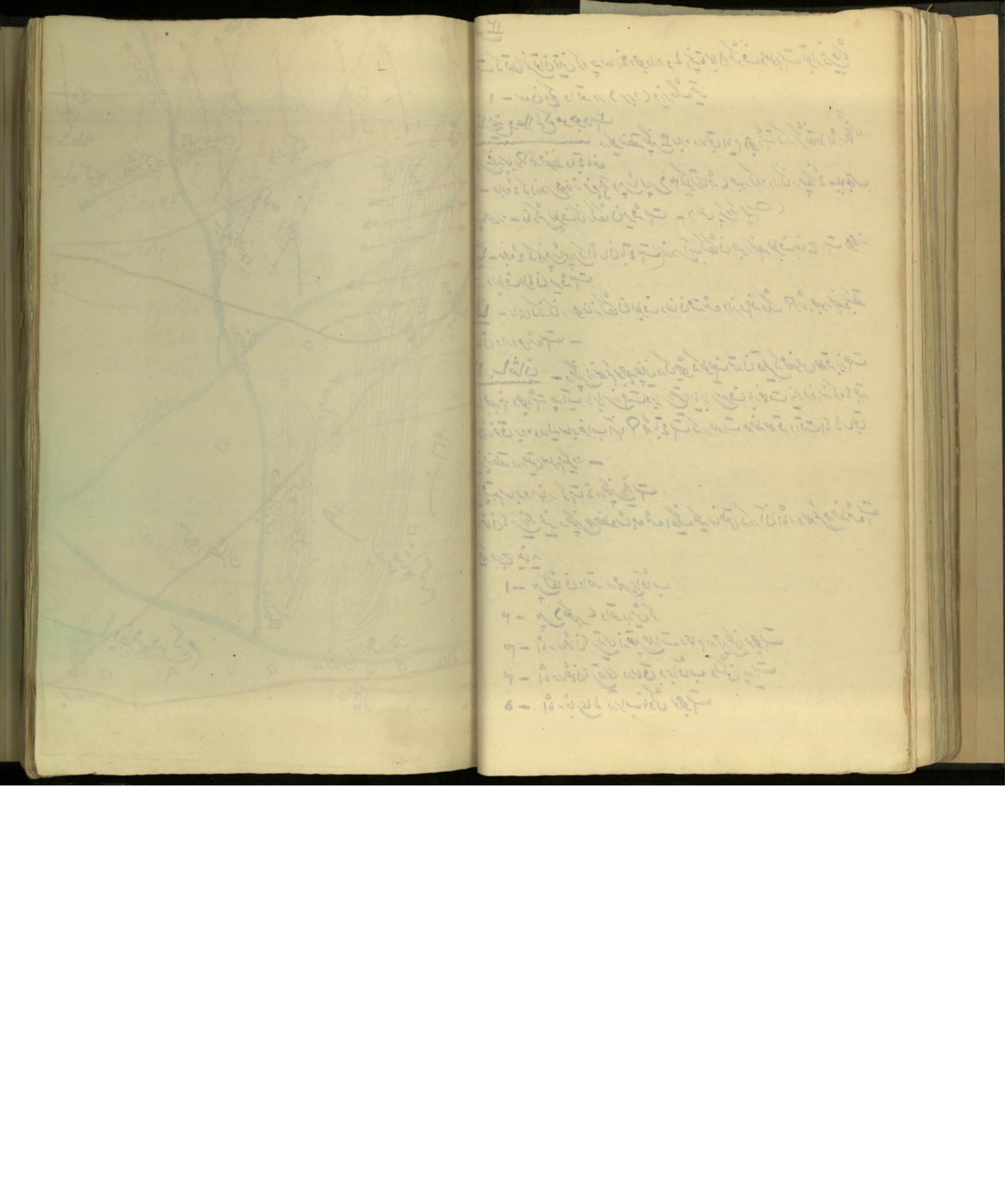
۱ - پل کشکان واقعه در مصب آب آفتاب

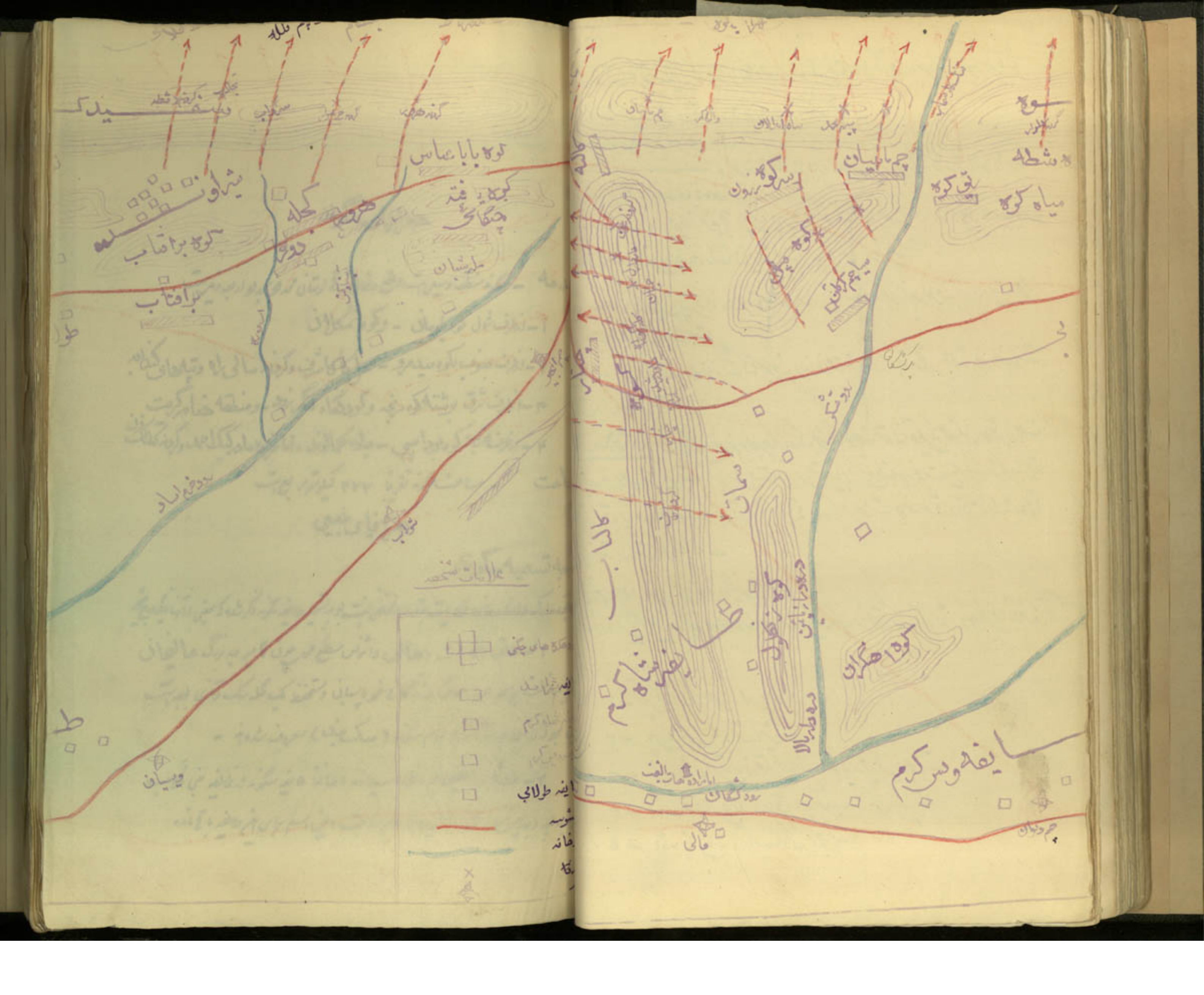
۲ - پل (کلهر) واقعه در پیش کر

۳ - آثار ساختمان‌های قدیمی از قبیل عمارات و حمام در چهار جنگلی موجود است

۴ - آثار ساختمان‌های قدیمی در سماق و آب آفتاب و لشکن پیدا است

۵ - آثار بنای عالی در خراب ناوکش موجود است

کوه بابا عباس
کوه براقتاب
براقتاب
چم ماهیان
سرکوه ریون
یق کره
سیاه کوه
کوه هکران
طایفه وس کرم
علامات مخصوصه
طایفه طولابی

جغرافیای سگوند

دمه - سگوند منطقه وسیعی است واقع در شمال شرقی لرستان محدود بحدود اربعه زیر است

۱ - از طرف شمال کوه بلوماس - وکوه نمکلان

۲ - از طرف جنوب بکوه سیدمرو - محل کاکاشرف وگردنه سالی راه وتپه‌های گندالله

۳ - از طرف شرق برشته کوه رنجه وگودگاه کنگرزرد - ومنطقه خام گرمت

۴ - از طرف غرب کوه بورداسپی - جاده کمالوند - امامزاده مادرکیک احمد وگردنه کلنگ زن

احت - مساحت سگوند تقریباً ۲۷۷ کیلومتر مربع است

جغرافیای طبیعی

جه تسمیه سگوند

ق مدارک واسناد حاضره حکایات متعدد ومختلفی بوجه تسمیه طایفه سگوند ذکر شده که بعضی از آنها ذیلاً درج میشود

۱ - مطابق اظهارات اهالی واشخاص مطلع محمد حسین تا پیرجد بزرگ عالیجان

جم خان برای امرار معاش وزندگانی خود پاسبان وستحفظ یک گله سگ وتازی بوده است

بوکه از آن ببره تاکنون بنام سگوند (سگ بند) معروف شده اند -

۲ - عده‌ئی از مطلعین نیز اظهار میداشتند اصالتاً طایفه سگوند از طایفه بنی کلاب

ب بوده وبعدها پس آنها را سگوند نامیده اند بدینمناسبت این اسم برای این طایفه باقی مانده

[کو]ه‌های سگوند — مرتفع‌ترین کوه‌های منطقه سگوند چهار رشته شرح ذیل است

رشته اول — آخر کوه سیاه‌کش (یا مخمل کوه) که تمام کوه سنگی و در سمت شمالی [...] واقع است —

رشته دوم — کوه کنگر و زرد — و کوه سرنجه که تمام کوه سنگ و پوشیده از اشجار جنگلی [ما]نند درخت بلوط — کیکم — شن — کوسح — وغیره میباشد کوه‌های مذکور در سمت شرقی [...] واقعند —

رشته سوم — کوه سه کلاه‌بان دارای سه قله است سنگ که شبیه به کلاه میباشد. [ب]دین مناسبت کوه سه کلاه‌بان نامیده شده کوه مزبور دارای جنگل تنک میباشد و در سمت شمالی [منط]قه مهیل واقع است

رشته چهارم — کوه ازکنه که در سمت شرقی لیان واقع است

[ار]تفاعات کوه‌های فوق الذکر باهم دیگر موازی و تقریباً ۲۵۷ متر از سطح دریای گرانویچ مرتفع است

[ر]اه‌های منطقه سگوند

کلیه مناطق سگوند دارای راه‌های متعددی است که پیاده رو میباشد مشهورترین راه‌های سگوند [ب]رای پیاده و سواره قابل عبور است بشرح ذیل است

۱ — راهیکه از قلعه تجره شروع و بقلعه حسین خان ساکی [ا]لی کیان ممتد میشود

۲ — راهیکه از قریه دانک شروع و از گردنه کوه بابا محمود عبور و بمنطقه مهیل میرود

۳ — راه کیان که از محل کیان شروع نموده و بمنطقه مهیل و ازنا میرود

۴ — راه ازنا که از خود ازنا شروع و از گردنه بابا خان گذشته عبور نموده بمنطقه چکا نور و کرگاه ممتد میشود

۵ — راه ازنا که از ازنا شروع و از گردنه ساکی راه عبور به کاکاشرف میرود

۶ — راه سید زنبا که از سید زنبا شروع نموده بمنطقه کرت بابچه وارد میشود

۷ — راه مهیل که ابتدای آن از مهیل شروع و بمنطقه ازنا وارد میشود

...ست ترین راه های مهم بگوید که فقط پیاده میتواند از آن استفاده نماید قرار ذیل است

۱ - راه کیان - که از کیان شروع و از تنگ سید زنبار گذشته به مهیل وارد میشود

۲ - راه کنگرزرد - که از زنا شروع به ترس و کریت میرود

۳ - راهیکه از منطقه مهیل شروع بمنجر از گردنه شه کلاه های عبور و تقریبا به ایستان میرود

۴ - راه گردنه وارسفید - که از مهیل عبور کرده و تقریبا اکرآباد آلستان وارد میشود

۵ - راه میان راه کان - که از کیان شروع بمنجر گردنه کوه از کنه را قطع و کدو... سلدخور میرود -

...غیر از راه های فوق الذکر راه های متعددی وجود دارد که از عبور آنها صنوف ثلاثه استفاده می برد

رودخانه ها -

۱ - رود کوچک آلستان ملک آباد سرچشمه گرفته ایستان - ده سفید را سیراب ... سپس رود کوچک تنگ زاهد شیر داخل میگردد

۲ - رودخانه کیان از سرآب طویله - و سرآب شاه - و سرآب سرک از دامنه کوه چال ... رچشمه گرفته منطقه مهیل - ازنا - سید زنبار را مشروب بمنجر بعد داخل کا شرق شده بالاخره از ... کره ... عبور و در رودخانه خرم آباد داخل میشود

جغرافیای سیاسی

برای مطالعه کامل منطقه بگویند و درک وضعیت فعلی آن کلیه صفحه بگویند به چهار قسمت منقسم میگردد

(۱) - ایستان

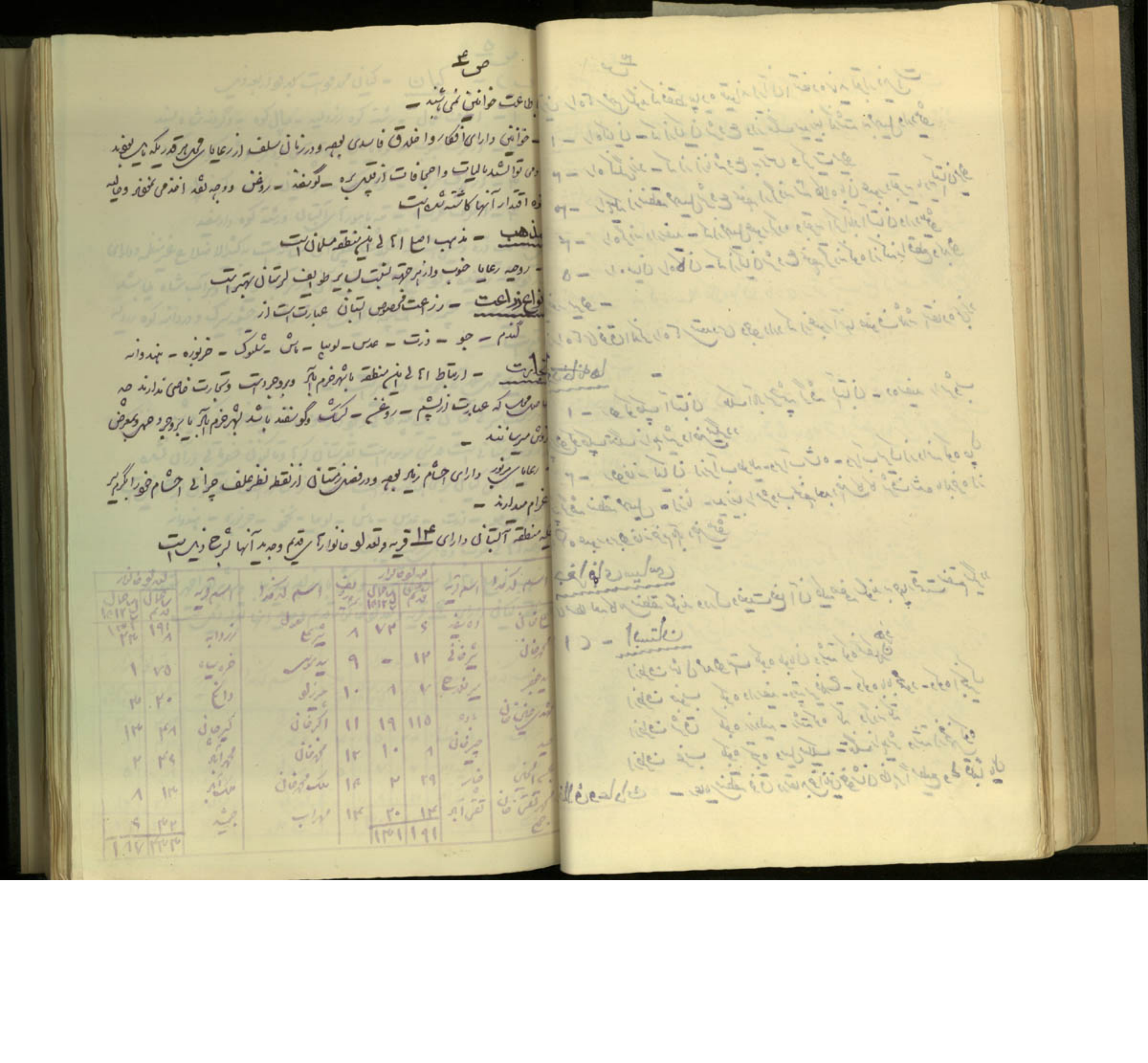
ازطرف شمال محدود است بکوه ملوبان و رشته کوه سکلدن هرود

ازطرف جنوب بکوه وارسفید - و تپه سر فلاح - و کوه بابا محمود - و کوه انجیرک

ازطرف شرق بکوه زردلیمه - رشته کوه تکه و گردنه تکه

ازطرف غرب بکوه تجره و میل ملک - تنگ زاهد شیر و رشته ارمجهر کوه

اخلاق و عادات - رعایای منطقه فوق در مقابل خوانین خودشان ظاهراً مطیع ولی قلباً مایل

[..]ل عت خوانین نمی‌باشند –

– خوانین دارای افکار و اخلاق فاسدی بوده و در زمان سلف از رعایا تعدی هر قدر که می‌توانستند مالیات و اجحافات از قبیل بره – گوسفند – روغن و وجه نقد اخذ می‌نمودند و حالیه [..]وه اقتدار آنها کاسته شده است

مذهب – مذهب اهالی این منطقه مسلمان است

– روحیه رعایا خوب و از هر جهت نسبت به سایر طوایف لرستان بهتر است

انواع زراعت – زراعت مخصوص آلتبانی عبارت است از

گندم – جو – ذرت – عدس – لوبیا – ماش – شلوک – خربوزه – هندوانه

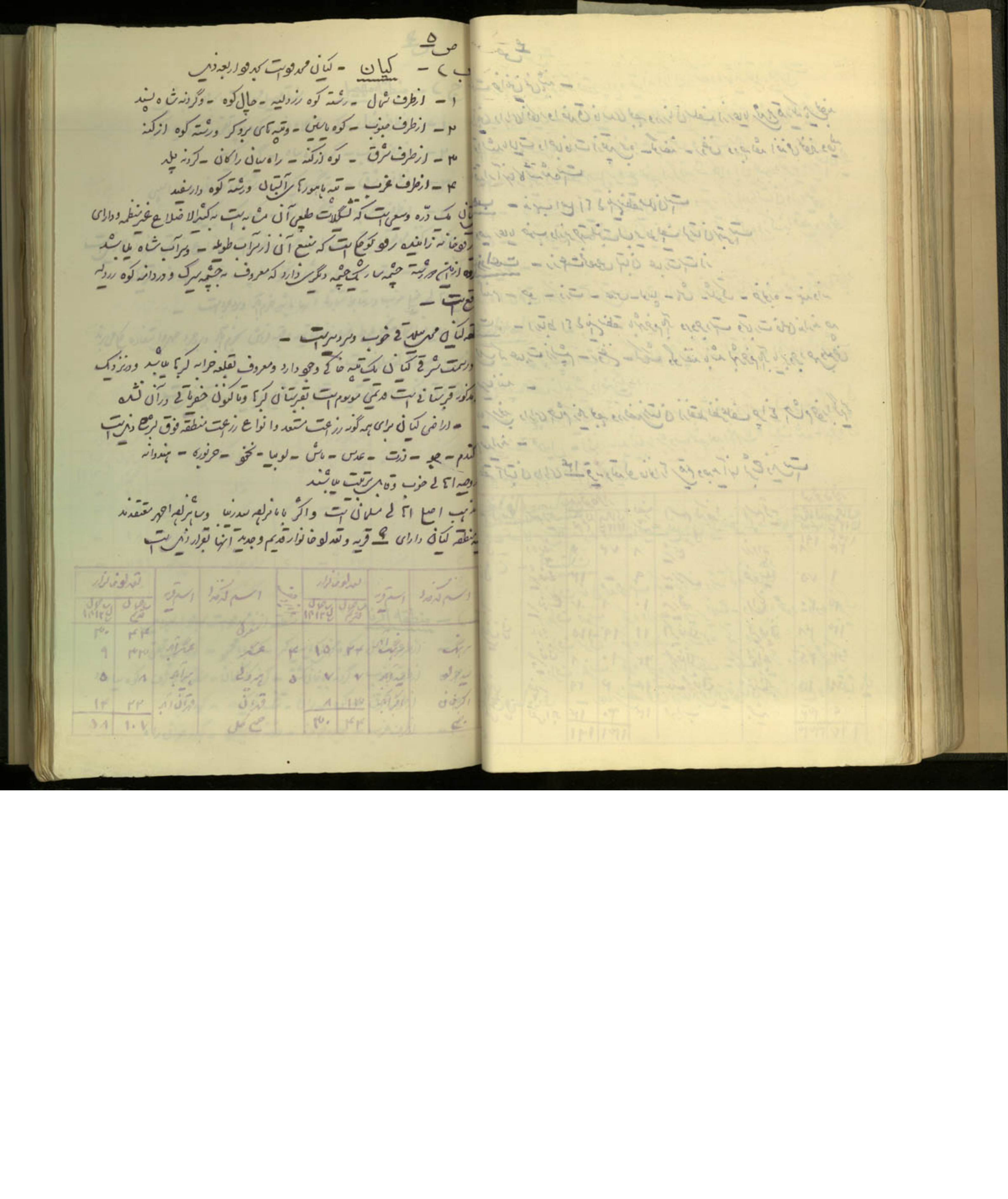
تجارت – ارتباط اهالی این منطقه با شهر خرم‌آباد و بروجرد است و تجارت خاصی ندارند جز [..] محصول که عبارت از پشم – روغن – کشک و گوسفند باشد به شهر خرم‌آباد یا بروجرد حمل و معوض [..]وش می‌رسانند –

[..] رعایای مزبور دارای احشام زیاد بوده و در فصل زمستان از نقطه نظر علف چرانی احشام خود را گرمسیر [..]عزام می‌دارند –

[..] منطقه آلتبانی دارای ۱۴ قریه و تعداد خانوار قدیم و جدید آنها از قرار ذیل است

اسم کدخدا	اسم قریه	عده خانوار قدیم	عده خانوار حال ۱۳۱۲	نمره ردیف	اسم کدخدا	اسم قریه	عده خانوار قدیم	عده خانوار حال ۱۳۱۲
[..]ان قلی	ده شفید	۶	۷۲	۸	شیر علی	زرداب	۱۹۱	۱۳۴
[..]خانی	پیر خانی	۱۲	–	۹	سید رستم	خره سیاه	۷۵	۱
سید جعفر	پیر شیخ	۷	۹	۱۰	میرزا لو	داغ	۲۰	۳
[..] خان	دره	۱۱۵	۱۹	۱۱	اکبر خانی	کیر خانی	۳۸	۱۳
[..]سید	چیرخانی	۹	۱۰	۱۲	محمد خانی	محمد آباد	۴۹	۲
[..]	قبار	۲۹	۲	۱۳	ملک محمد خانی	سنگ آباد	۱۳	۸
[..]	نقش آباد	۱۴	۳۰	۱۴	محراب	جشید	۳۲	۹
جمع		۱۹۱	۱۳۱				۳۳۴	۱۶۷

[illegible]

ب) - کیان - کیان محدود است که بحدود اربعه ذیل

۱ - از طرف شمال - رشته کوه زردلیه - چال کوه - و گردنه شاه نشین

۲ - از طرف جنوب - کوه بالینی - و تپه های برو کر و رشته کوه ازگنه

۳ - از طرف شرق - کوه ازگنه - راه میان راکان - گردنه پلید

۴ - از طرف غرب - تپه ماهورهای آلتبال و رشته کوه دار سفید

کیان یک دره وسیعی است که تشکیلات طبیعی آن شبیه است به کنار اضلاع غیر منظمه و دارای رودخانه زاینده رود کوچکی است که منبع آن از سراب طویله - و سراب شاه میباشد کوه ازبان و رشته چشمه سار چشمه دیگری دارد که معروف به چشمه بیرک و دردامنه کوه زردلیه واقع است -

منطقه کیان محصولاتش خوب و سردسیر است -

در سمت شرقی کیان یک تپه خاکی وجود دارد و معروف بقلعه خرابه گبرها میباشد و در نزدیک مذکور قبرستان قدیمی موسوم است بقبرستان گبرها و ما کنون خمره هائی در آن کشف شده

- اراضی کیان برای همه گونه زراعت مستعد و انواع زراعت منطقه فوق بشرح ذیل است

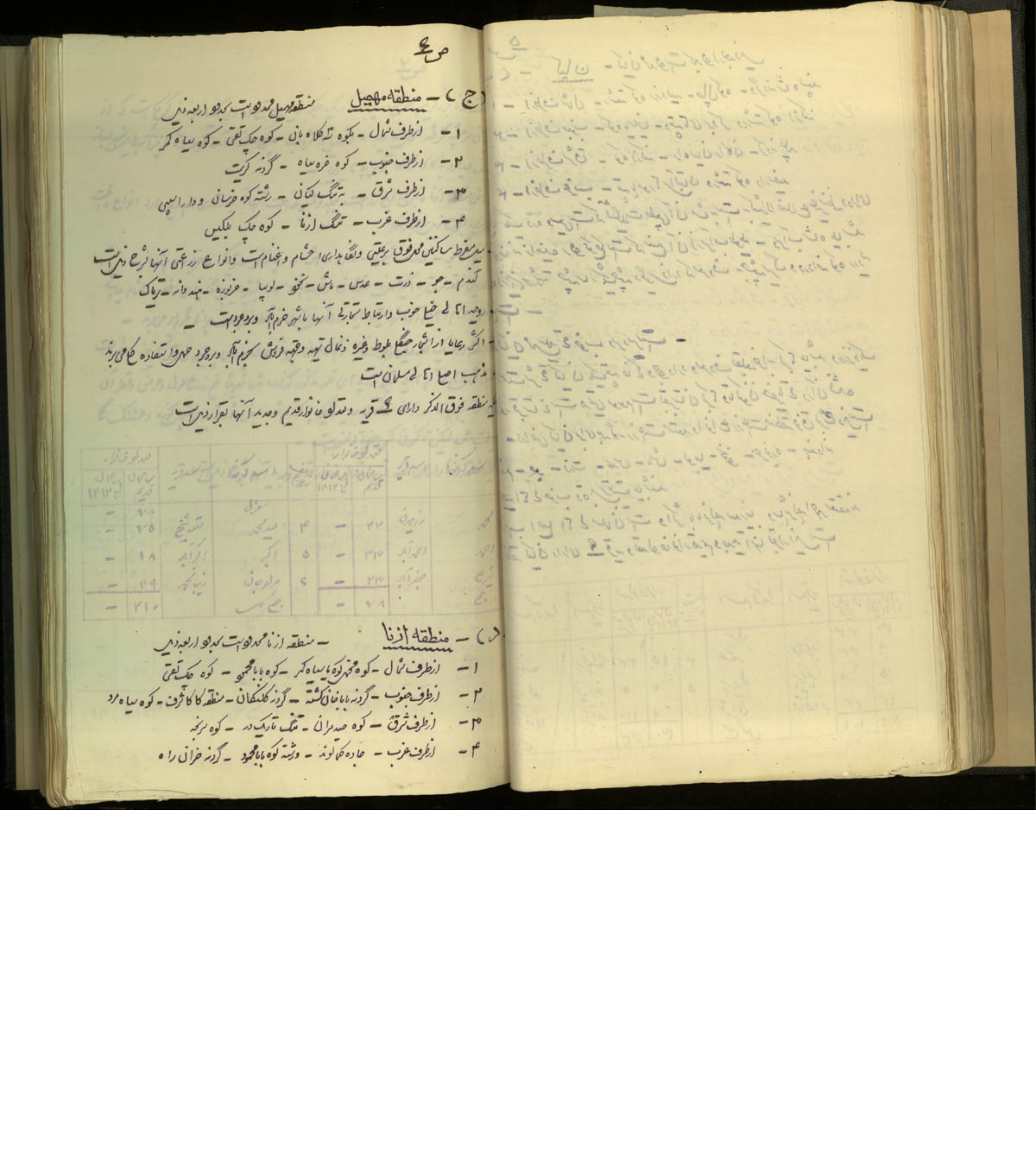
گندم - جو - ذرت - عدس - ماش - لوبیا - نخود - خربوزه - هندوانه

و صیفی جات خوب و به ترتیب میباشند

مذهب اهالی مسلمان است و اگر با مازلهم سد زدنا و سابرلهم احمد معتقدند

منطقه کیان دارای ۹ قریه و تعداد خانوار قدیم و جدید آنها بقرار ذیل است

اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار سال قدیم	تعداد خانوار سال ۱۳۲۴	ردیف	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار سال قدیم	تعداد خانوار سال ۱۳۲۴
					معرفی		۴۴	۳۰
سهراب	از غیب آباد	۲۲	۱۵	۴	عسگر	محمد آباد	۳۳	۹
سید جواد	سید آباد	۷	۷	۵	پرملی	پیر آباد	۸	۵
اکبر خان	اکبر آباد	۱۱۷	۸		قدرتی	قره آقی آباد	۲۲	۱۴
جمع		۱۴۴	۲۵۰		جمع کل		۱۰۷	۵۸

ج) – منطقه مهیل

منطقه مهیل محدود است بحدود اربعه ذیل

۱ – ازطرف شمال – بکوه آهکلاه بان – کوه چک تقی – کوه سیاه کمر
۲ – ازطرف جنوب – کوه قره سیاه – گردنه کرت
۳ – ازطرف شرق – بتنگ لکان – رشته کوه خرسان و دار اسپی
۴ – ازطرف غرب – تنگ ازنا – کوه چک بلکیس

- سکنه منطقه فوق به زراعت و نگاهداری احشام و اغنام است و انواع زراعتی آنها از قرار ذیل است
گندم – جو – ذرت – عدس – ماش – نخود – لوبیا – خربزه – هندوانه – تریاک
- روحیه اهالی خیلی خوب و ارتباط تجارتی آنها با شهر خرم آباد و بروجرد است
- اکثر رعایا از اشجار جنگلی بلوط و غیره ذغال تهیه و جهه فروش بخرم آباد و بروجرد حمل و استفاده کامل میبرند
- مذهب اهالی مسلمان است
- منطقه فوق الذکر دارای ۴ قریه و عده کوتخوار قدیم و جدید آنها بقرار ذیل است

اسم کدخدا	اسم قریه	عده کوتخوار سال قدیم	عده کوتخوار سال ۱۳۱۲	[illegible]	اسم کدخدا [illegible]	[illegible] قریه	عده کوتخوار سال قدیم	عده کوتخوار سال ۱۳۱۲
[illegible]	[illegible]				[illegible]		۷۸	—
[illegible]	زرجوی	۲۳	—	۴	سید محمد	قلعه شیخ	۱۰۵	—
[illegible]	احمد آباد	۳۳	—	۵	اکبر	[illegible]	۱۸	—
[illegible]	جعفر آباد	۲۳	—	۶	مراد [illegible]	[illegible]	۱۰۹	—
[illegible]		۷۸	—		جمع کل		۲۱۰	—

د) – منطقه ازنا

– منطقه ازنا محدود است بحدود اربعه ذیل

۱ – ازطرف شمال – کوه مجهر کوه سیاه کمر – کوه بابا مجنو – کوه چک تقی
۲ – ازطرف جنوب – گردنه بابا خانی کشته – گردنه کلبکان – منطقه کاکا شرف – کوه سیاه مرد
۳ – ازطرف شرق – کوه حیدران – تنگ تاریک در – کوه برنجه
۴ – ازطرف غرب – جاده کماتوند – و رشته کوه بابا محمود – گردنه خزانی راه

...نطقه ازنا بزرگترین محلی بگوید باشد که در یک جلگه وسیعی واقع و دارای یک رودخانه کوچکی است که از
...ن سرچشمه گرفته مجدداً زیبا — ومحل را مشروب سپس به ازنا آمده محوطه ازنا را نیز آبیاری نموده بعد از
...ف مدمرو به کاکا شرف (تاپیچ) بریزد —

...رانی منطقه ازنا قابل همه نوع زراعت بوده و بیشتر زراعت آنها آبی و قدری هم دیم دارد انواع زراعت
...ر زیر بشرح ذیل است

گندم — جو — ذرت — شلتوک — عدس — ماش — لوبیا — نخود — تریاک — خربزه — هندوانه

...عهای منطقه فوق با اینکه محل زراعتشان مرغوب است معهذا بیشتر مایل به نگاهداری اغنام و احشام میباشند
...نه احشام و اغنام آنها نهایت زیاد و در فصل زمستان از نقطه نظر علف چرانی بگرمسیر می برند —

در منطقه ازنا یک قلعه قدیمی وجود دارد که سرهنگ خان پسر ناظرخان در روی پایه همان قلعه یک خانه ساخته است
...عمیق نقدرا تا یک آجر آنکه قبلاً در پی های قلعه مذکور گذارده شده تقریباً نیم زرع طول و عرض و قطر آن
...ده سانتیمتر بوده است در زمان ساختمان جدید موقعیکه پی کنده شده بعضی آثار قدیمه از قبیل کوزه و طشتک گا
...یافت شده لیکن تاکنون کسی حفریاتی ننموده است —

...کلیه منطقه ازنا دارای ۸ قریه و تعداد خانوار قدیم و جدید آنها بشرح ذیل است

اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار: سال تحویل قدیم	تعداد خانوار: سال ۱۳۱۲	شماره	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار: سال تحویل قدیم	تعداد خانوار: سال ۱۳۱۲
رضاخان	رضا آباد	۱۴	۴		نقل		۲۵۶	۱۰
ایمان قلیخان	ایمان آباد	۱۲۷	۴	۵	مرلو	ایمان آباد	۲۴۲	۳
[illegible] خان	[illegible] آباد	۶۲	—	۶	مشع	سفیدبر آباد	۵۲	—
سرتیپ	حیدر آباد	۵۳	۲	۷	جهانشاه خان	جهان آباد	۸	—
				۸	مدیمع	ایمان آباد	۱۹۴	—
جمع		۲۵۶	۱۰		جمع کل		۵۱۲	۱۴

جغرافیای اقتصادی

صنعت - در منطقه نگوند کارهای صنعتی بهیچوجه وجود ندارد

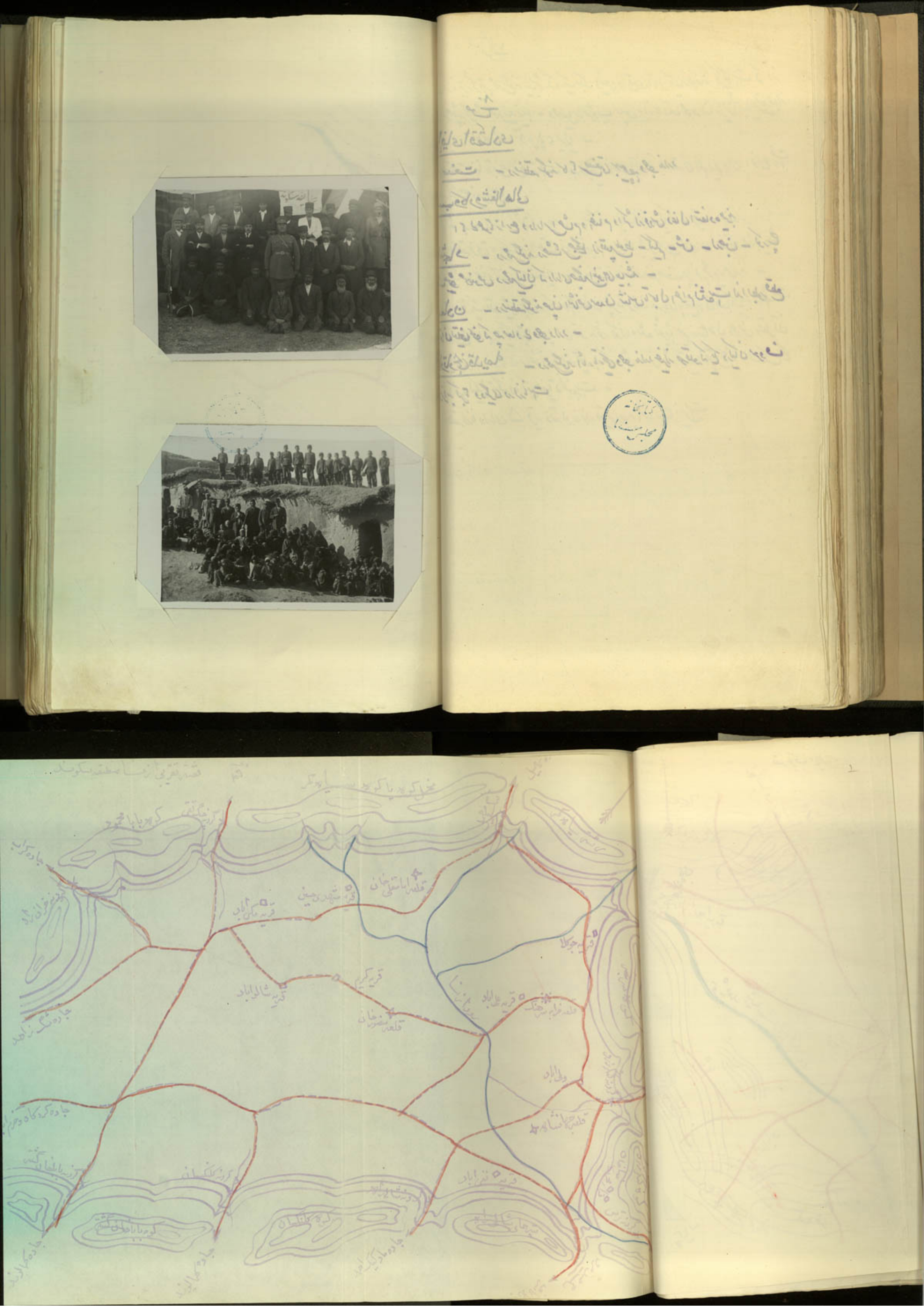
کسب و کار و شغل اهالی

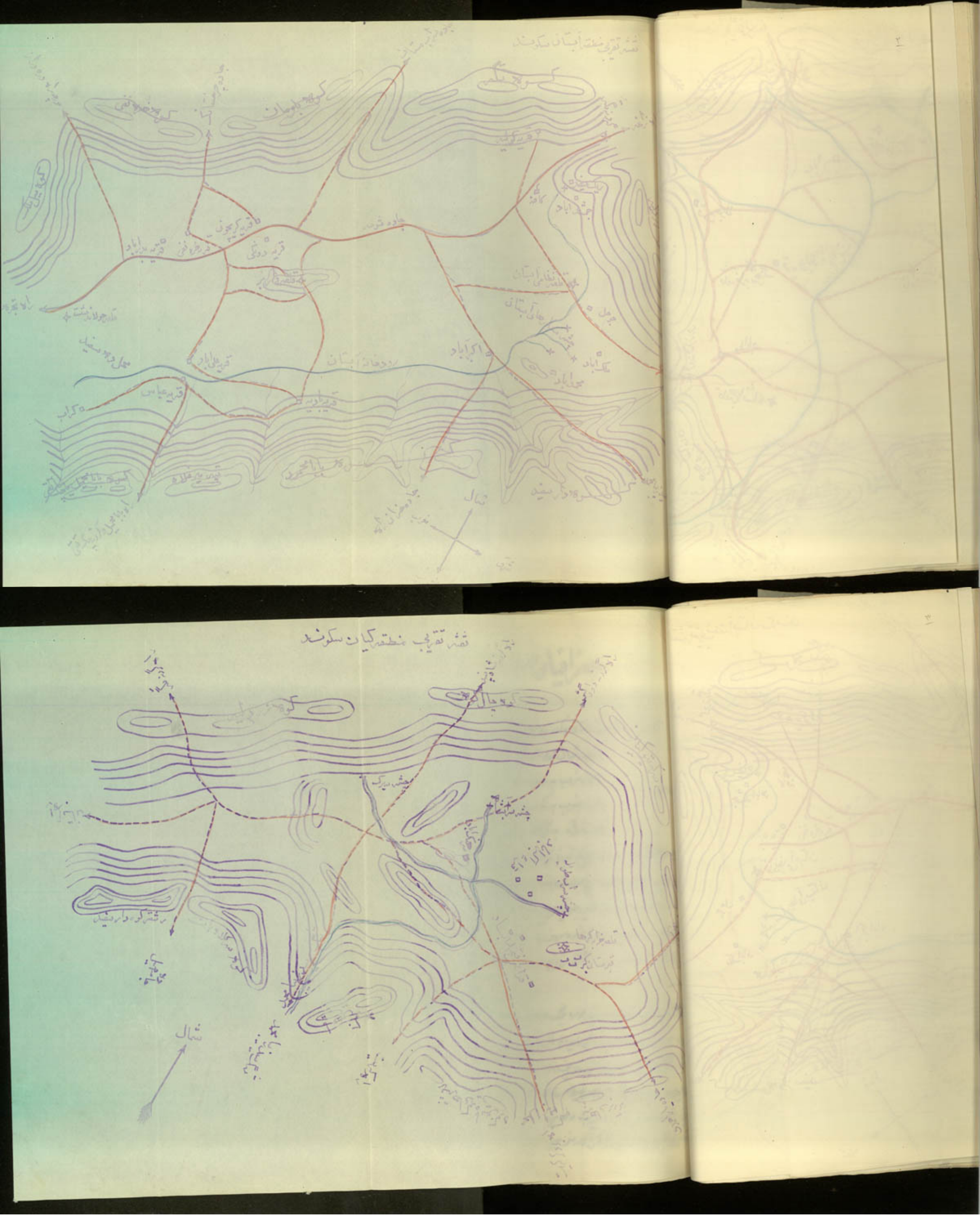
اهالی عموماً زارع و دارای احشام و اغنام و اکثر از فروش ذغال استفاده میبرند

اشجار - در محل نگوند درختهای جنگلی از قبیل بلوط - کیکم - شن - ارجن - کورچ
درخت میوه مخصوص در محل کیان که دارای جنگل انبوهی میباشد -

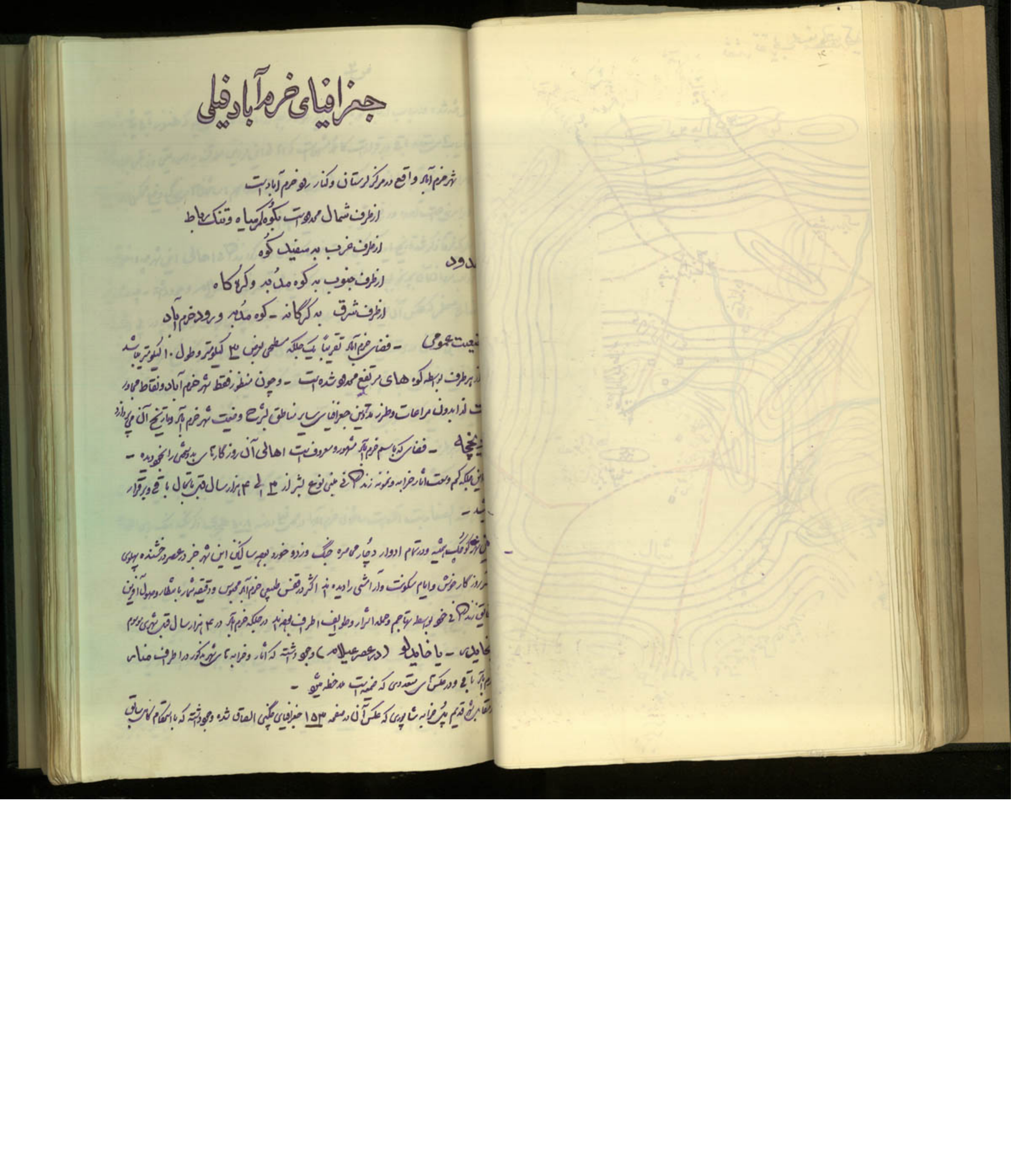
معادن - در منطقه نگوند چون اشخاص معدن شناس تاکنون اعزام نشده است لذا بطور قطع
نمی توان تعیین نمود که چه معادنی وجود دارد -

آثار تاریخی قدیمه - در محل نگوند آثار تاریخی وجود ندارد غیر از دو قلعه که یک در کیان معروف
بقلعه خرابه گبرها و دیگری در ازنا است

قریه کریم
قریه علی اباد
ولی اباد
قلعه منصور خان

نقشه تقریبی منطقه آبتان سکونت
رودخانه آبتان
اکراباد
شمال
نقشه تقریبی منطقه کیان سکونت
شمال

جغرافیای خرم‌آباد فعلی

شهر خرم‌آباد واقع در مرکز لرستان و کنار رود خرم‌آباد است

حدود

از طرف شمال محدود است بکوه کمرسیاه و تنگ رباط

از طرف غرب به سفید کوه

از طرف جنوب به کوه مدبه و کره‌کاه

از طرف شرق به کرگانه - کوه مدبه و رود خرم‌آباد

وضعیت عمومی - فضای خرم‌آباد تقریباً یک جلگه سطحی بعرض ۳ کیلومتر و طول ۱۰ کیلومتر میباشد
که از هر طرف بوسیله کوه های مرتفع محدود شده است - وچون منظور فقط شهر خرم‌آباد و نقاط مجاور
است لذا بدون مراعات وطرز تدوین جغرافیای سایر مناطق لرستان وضعیت شهر خرم‌آباد و تاریخ آن می‌پردازد

تاریخچه - فضائی که باسم خرم‌آباد مشهور و معروف است اهالی آن روزگارها بس بدبختی را بخود دیده -
این جلگه کم وسعت آثار خرابه و نمونه زندگانی مبنی نوع بشر از ۳ الی ۴ هزار سال قبل تاکنون باقی و برقرار
میباشد -

- این شهر کوچک همیشه و در تمام ادوار دچار محاصره جنگ و زد و خورد بوده سالیانی این شهر در عصر درخشنده پهلوی
هم روزگار خوش و ایام سکونت و آرامشی را دیده اند اگر در قفس طبیعی خرم‌آباد محبوس و دقیقه شمار با انتظار وصول آخرین
دقایق زندگانی خود بوسیله مهاجم و حمله اشرار و طوایف اطراف بوده‌اند در جلگه خرم‌آباد در ۴ هزار سال قبل شهری بنام
خایدالو - یا خایدالو (در عصر عیلام) وجود داشته که آثار و خرابه‌ها بشرح مذکور در اطراف صفحات
خرم‌آباد باقی و در عکسهای متعددی که ضمیمه است ملاحظه میشود -
از مقابر شهر قدیم بجز خرابه شاپوری که عکس آن در صفحه ۱۵۳ جغرافیای ملکی الحاق شده وجود داشته که با استحکام کامل سابق

ساخته شده و اسباب ارتباط شهر با طرف دیگر رودخانه بوده از آثار ساختمانهای بوده که هنوز باقی مانده آثار انهار
و آسیابهای متعدد باقی و برقرار است کاملاً مشهود است که اهالی این سرزمین علاقمند به امور عملی و زراعتی بوده و با جهت
و حرارت نهر آب را از دامنه کوه ها و ارتفاعات فوق العاده مهم با ساختمانهای بزرگ و خیلی محکمی برای آبیاری
و زراعت بدست آورده و رفع احتیاجات خود را تهیه نموده اند —

بطوریکه فوقاً ذکر شد تاریخ و مدارک کتبی در دست نیست که بتوان اظهار کرد که قبلا اهالی این شهر چه و اخلاق و
آداب مردمان آن به چه نحو بوده است فقط معلوم است که این شهر تا عصر ظهور اسلام وجود داشته — چه در محل شهر
ضرابخانه معظمی که عکس آن ضمیمه است در عصر اسلام ساخته شده لابداً در نتیجه تهاجمات و حملات پی در پی و جنگهای
که سوابقی از آن در دست نیست و مابین دو زمان اما لکان لرستان رشده باشد شهر مذکور یک خراب ما نورین
و تشدید از محکوم بطرف تپه بالای حالیه در روی آن قلعه فلک الافلاک حالیه شد آمده ساختمانها در روی ارتفاع تپه مذکور
تهیه و اما لی نظر اینکه محصور برای خود در اطراف آن ساخته اند کما اینکه آثار ساختمان خانه و منازل اطراف قلعه حالیه
کاملاً در هر طرف و گوشه برقرار است —

مطابق مدارک مختلف و اسنادی که از تذکره مشرقیه (که توسط یکی از مقربین رکاب شاه عباس کبیر نوشته شده)
و روضة الصفا بدست آمده است ساختمان خرم آباد در محل فعلی در سنه ۵۰۸ هجری ذکر میکند اینک برای اطلاع
خوانندگان قسمتی از مطالب مندرجه در دو تاریخ قدیمه فوق ذکر میشود —

در سنه ۵۰۰ هجری بواسطه ضعف خلفاء بنی عباس بعد از احداث بنی طوایف لرستان شروع و مابین نیابت
(شجاع الدین خورشید بن ابوبکر) رئیس و والی خود قرار داده و عموم لرستانیها بطریقه ارادت بخانواده
وی اطاعت نمودند و چون نسب او بحضرت عباس ابن علی (ع) میرسد تا سلطنت بنی عباس بعد اولاد و احفاد او نیز ملقب
بعباسی شدند —

اولاد و احفاد شجاع الدین در مدت ۲۰۷ سال ریاست لرستان را دارا و در سنه ۷۸۴ امیر تیمور با عزم جهانگیری

...ف شوشتر و حویزه از طریق لرستان حرکت و بخرم آباد وارد و در همان تاریخ ملک عزالدین اولاد
...تاج الدین حکمرانان لرستان را با شاه رخ زاده خوردی نمود پس قلعه خرم آباد را گرفته و فرار اختیار نمودند —
...تیمور عمر شیخ را مأمور دستگیر نمودن ملک عزالدین نموده و خود بطرف شوشتر عزیمت نمود و در (ذوال)
...شیخ به امیر تیمور ملحق و در دستگیر نمودن ملک عزالدین موفق گردیده بدین لحاظ از سنه فوق اسم خرم آباد و قلعه در تواریخ
...شده است —

...پس از زوال سلطنت امیر تیمور (شاه رستم) نواده ملک عزالدین زمام داری لرستان را در دست گرفته [illegible]
...تشکیل [illegible] تا اینکه شاه طهماسب صفوی بر سریر سلطنت مستقر و در سنه ۹۸۲ شاه رستم مطیع سلطنت ایران شد
...و تا آن موقع مالیات دیوانی لرستان بوالی بغداد داده میشد و لرستان نیز تابع حکمرانان بغداد بوده است)
...فوت شاه رستم (مهرجهانگیر) حکمرانی لرستان را عهده دار سپس در زمان شاه اسمعیل میرزا جهانگیر هم
...را از [illegible] بنت عبدالله خان استاجلو متولد و اولاد او نیز مستغرق شده تنها یک نفر از اولاد او
...شاه قاسم نام) در زرنگ خرم آباد سکونت داشته [illegible] مذکور عیال [illegible] متولد است
...زن دارای دو پسر بوده که (شاه رستم ثانی محمدی بیک) نام داشته [illegible] ارشد [illegible]
...سلطان ایران شفاعت [illegible] فوق را نموده بار شاه ایران نیز آنها را [illegible] لرستان را [illegible] مخصوص
...واگذار نمود —

...شاه رستم ثانی [illegible] مطیع [illegible] لیکن محمدی بیک از اطاعت سلطان سر پیچیده [illegible]
...[illegible] را [illegible] مرخص [illegible] گشته تا زمان شاه عباس کبیر —
...(میر شاه وردی) حکمرانی تمام منطقه لرستان را عهده دار و در موقع منازعه روسیه با [illegible]
...شاه وردی [illegible] ایران نموده بعد از صلح با روم [illegible] شاه وردی [illegible] شاه عباس کبیر [illegible] را
...شاه عباس نیز [illegible] خواهر یا دختر [illegible] ازدواج نموده و او را ملقب به خان [illegible] می سازد

[illegible] در موقع فرصت [illegible] از طرف او نسبت به شاه [illegible] (اغرلو سلطان بیات)

[illegible] در همین اوان شاه عباس عازم سفر خراسان [illegible] بنابراین فسخ عزیمت نموده باطراف

لرستان [illegible] شاه وردی خان [illegible] اگاه شدن از حرکت شاه عباس [illegible] (خرم آباد)

[illegible] ([illegible]) [illegible] لرستان نیز [illegible]

[illegible] توسل [illegible] خرم آباد تسخیر شده حکومت این منطقه [illegible] -

شاه عباس [illegible] شاه وردیخان [illegible] حرکت [illegible] شاه عباس [illegible]

[illegible] شاه وردیخان [illegible] ([illegible]) [illegible] شاه عباس [illegible]

[illegible] ([illegible] کوه [illegible]) [illegible]

که شاه وردیخان از راه کوهستان [illegible] صلح [illegible]

صلح [illegible] شاه عباس [illegible] مراجعت نماید -

در این موقع (سلطان حسین) پسر شاه رستم [illegible] که [illegible] شاه وردیخان [illegible]

[illegible] لرستان برقرار گردید -

سلطان حسین خان [illegible] (شاه قلی سلطان)

برادر (اغرلو سلطان مقتول) نیز بحکومت [illegible] منصوب [illegible] -

[illegible] شاه وردیخان [illegible] طرف توجه [illegible] شاه عباس واقع

[illegible] خواهر شاه عباس را در حباله نکاح خود در آورد و در لرستان [illegible]

[illegible] -

[illegible] (سید [illegible]) پسر سید مبارک والی عربستان [illegible] شاه [illegible] اجازه

[illegible] عربستان [illegible] لرستان [illegible] شاه وردیخان [illegible]

... عباس ابوالقاسم بیگ را در تعقیب محب (...) اعزام شاه وردیخان از تکریت [illegible] ...

... پل استاد شاه ... حضرت [illegible] رود ... پل ... –

... الف ... رکاب شاه وردی ... بزنگاه ساز ... رکبتة ... اصفهان را ... وداع از ... ایست

... اطلاع ... تا اینکه ازقزوین ... وارد و از ... جانب ... اطراف ... بیگ ... ییک

... – مدت ۲۵ فرسنگ راه طی نموده و قریب ۵۰۰ نفر از ... رکاب ... همراه داشته ... مرتع

... ت خود را بخدم ... رسانید –

... وردیخان از حرکت شاه ... تمام زن و بچه و اسباب خود را برداشته بطرف لنبان ... –

... از حرکت ... چنانکه از توابع سرحد ... لنبان ... کنکش ... و او را اعدام

نماید –

... حکومت لرستان را به حسین خان ... شاه وردیخان واگذار نمود –

(اعدام شاه وردی و برقراری حسین خان به حکمرانی لرستان در سنه ۱۰۰۳ بوده)

... حسین خان ... لرستان به اولاد ... اسماعیل خان – حسن خان – احمد خان) ثابت

و اسماعیل خان جد اعلای ... والی (ابوقداره) میباشد –

... که در ... سکونت ... از اولاد و ... شاه وردیخان میباشند

قلعه فلک الافلاک (قلعه ...) نیز در زمان شجاع الدین خورشید ابن ابوبکر بنا شده و ...

پل ... خرم آباد ... قدیم ... شهر ... خرم آباد میباشد –

... در تاریخ نوشته شده ... پل ... در زمان شاه طهماسب ... ترمیم ...

اطراف قلعه فلک الافلاک ... مسجدی که ... (مسجد ...) ...

... شاه سلطان حسین صفوی

۱۱۱۱ مسجد جامعی برای اهالی خرم‌آباد ساختمانی شده است ـ

…در سنه ۱۲۴۵ فتحعلی شاه قاجار از طرف اصفهان بشوشتر آمده، و از خط لرستان راه عتبه... (محمدعلی میرزا)

…دولت شاه حکومت خرم‌آباد حسینیه او را استقبال کرده و در ازام رکاب بکرم آباد آمده و در باغ ... (...)

…باغ ... نموده وارد و سه روز عید نوروز سلطانی را در باغ مذکور انعقاد نموده است در بهار تاریخ

…بریزد اطراف قلعه فلک افلاک را حصار کشیده و شروع به خیابان ٤ نموده و اشجار و گلکاری زیاد در اطراف

…مدرس ... به بیرون بمناسبت اطراف قلعه فلک افلاک باسم گلستان لرم نامیده شده است ـ

…فلک افلاک از لحاظ وضعیت طبیعی و طرز حفاظت این قلعه اهمیت فوق العاده را دارا است که با رجوع بنقشه

…ضمیمه درک خواهد شد ـ

…قلعه ... اطراف را ... دفاع ... قلعه دارای چشم انداز وسیع و سطری میباشد ـ

…از ... سنگ ... جمعیت ... خانه و منازل در تنگی که در دامنه کوه سفید ...

…در حقیقت در قفس واقع شده) گردیده منازلی و دارای ... برجی برای دفاع خود ... تهیه نموده و چون

…مدار دولت ... زیادتر گردید لکن سکونت قدیمه ... اطراف قلعه متروک و کلیه ساختمانها به دامنه کوه ...

…انتقال یافته ـ نظر بعدم تهیه و تنقیه ساختمان در ... برای اهالی اضطراری ... و از لحاظ ... آثار

…کار را اقدام کرده ... از لحاظ عدم وجود آب ... هوا

…... بهمین مناسبت ... وقت ... حضرت ... (...) ... اهالی را

…تهیه ... و خروج از تنگنای ... فوق ... اهالی ... ساختمانهای جدید در

…دامنه کوه ... وسیع ... نقشه ... شهر خرم‌آباد ... اهالی را

…... نقشه ... دولت برای ... این فکر ... که ...

…... ادامه ... تهیه کنند و این اقدام ... بزرگ

...ی ترقی خرم‌آباد و پیشرفت آن می‌باشد که آنچه در ظرف این مدت ترقیات زیاد کرده [illegible] بعکس [illegible] که
...شده، وضعیت کنونی و قدیم شهر خرم‌آباد را در نظر مجسم خواهند نمود -

آب - خرم‌آباد منبع آب است در هر طرف و هر نقطه آن که حفر باشد تر کنند چشمه‌های آب [illegible] دارد
...ع آب‌های خرم‌آباد اکثر خوب و گوارا می‌باشد بطوری که هر نقطه که آب آن از هر طرف [illegible] سرچشمه‌های عمده آن
...ع زیر است -

۱ - گرداب که بهترین آب عمده شرب اهالی و گردشگاه عمده خرم‌آباد است و آب گوارائی دارد -
۲ - آب [illegible] که از رودخانه خرم‌آباد در پای قلعه [illegible] بجوار [illegible] اراضی جدیداً قسمتی شرب و [illegible] که عبور میکند -
۳ - آب سرف - گرداب ([illegible]) -
۴ - آب گلستان که در سر راه [illegible] واقع است - این آب فعلاً [illegible] است [illegible] یک نقطه می‌باشد که لامنقطع آب [illegible] جاری و خارج [illegible] آب‌های خرم‌آباد این آب گواراتر و در تابستان [illegible] سرد است که استحمام در آن مشکل است -
۵ - آب سراب شاه‌آباد -
۶ - آب سراب کوه آب -

هوا - خرم‌آباد با اینکه [illegible] مشهور و [illegible] ولی [illegible] مالاریای شدید [illegible] کشنده است کسی در اینجا [illegible] دیده نمیشود که [illegible] مرض [illegible] مبتلا نشده و یا از استعداد [illegible] رنگ زرد دارا باشد برای اهالی خود شهر خرم‌آباد این مرض بومی و اهلی شده ولی [illegible] است برای واردین [illegible] و [illegible] است -

علت و سبب تولید این مرض در شهر خرم‌آباد بجهات مشروحه زیر است -
اولاً - رودخانه خرم‌آباد که از کنار شهر عبور میکند در زمستان [illegible] سطح آن [illegible]

...رودخانه تهیه ولی پس از کم شدن آب رودخانه آب در حفره‌های منظره با تی‌نی و علف‌های زیر پیدا شده و باطلاق

...تولید کثافات کرده مناسب برای تولید و نمو تخم پشه مالاریا می‌خواهد شد و این حفره‌ها (ذخیره پشه مالاریا)

...در نهایت دامنه‌ها سرخ هم وجود دارد -

...که در دو طرف رودخانه ستک‌ها ساخته شود و راه عبور و نقاطی برای آب تهیه گردد از این سفارت نقصه

...جلوگیری خواهد شد چه علیه تمام فضای اطراف که عبور آب است در صورت طغیان آب جایی از اقدامی برای برطرف کردن

...خطرها که دو منظور عبور آب شود از تولید شدن نقاط فوق جلوگیری خواهد شد -

ثانیاً - شالیکاری اطراف شهر هم سبب تولید مالاریا می‌باشد که علیه حسب الامر از کشت آن در سال است جلوگیری شده

ثالثاً - کثافت و عدم نظافت اهالی است که کمتر به نظافت خود و به میزان مناسبت روز به روز بیشتر

...این گونه امراض می‌باشند و قطعی است توجه ریاست داخله در چندی برای نظافت این اهالی مفید خواهد بود -

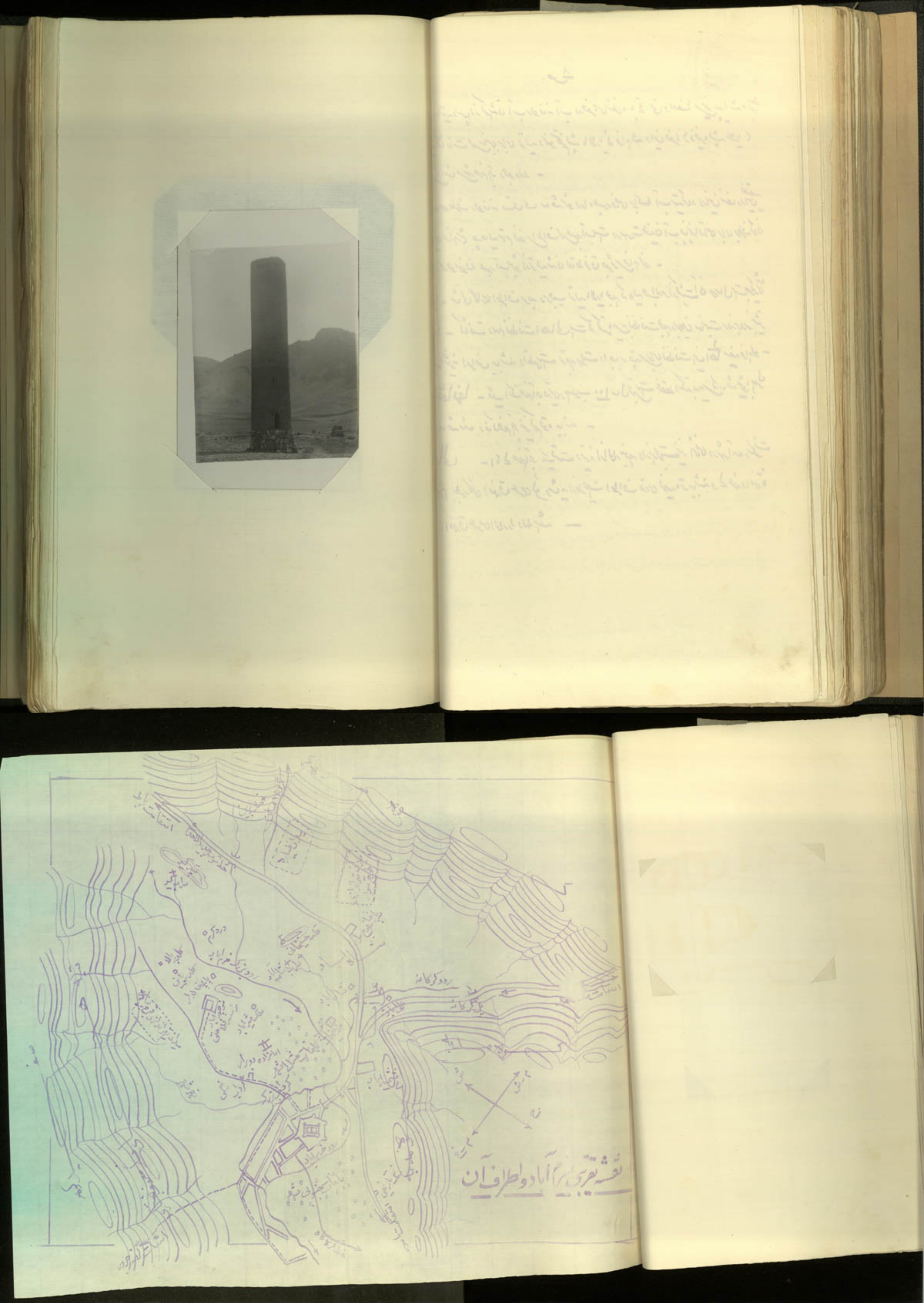
ساختمانها - کلیه آنکه هم از قدیمی و مطلوب ۱۰۰ سال قبل است فقط آنکه بعدی که ساخته شده با اصول

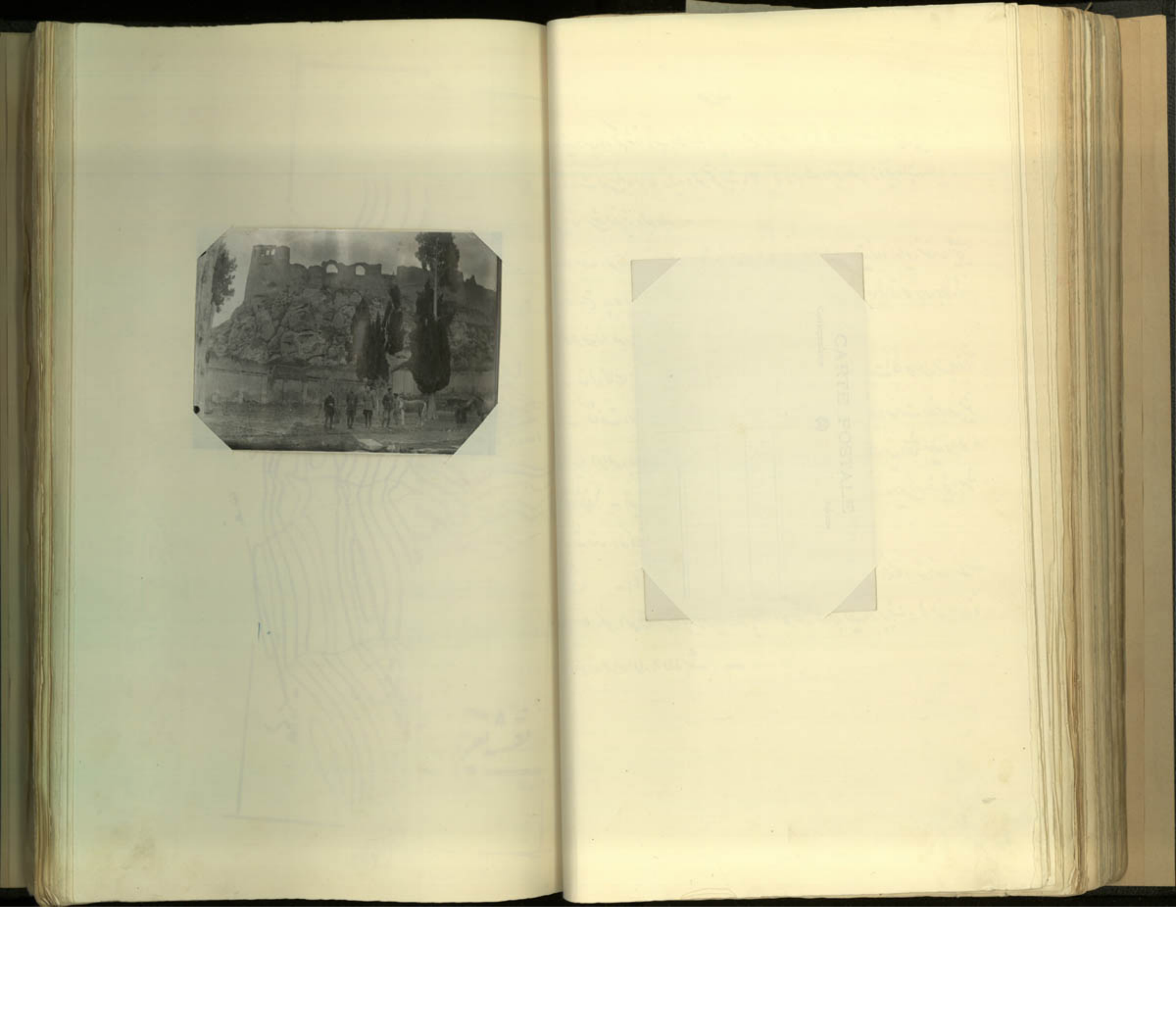
...تازه ساخته شده و خانه‌ها هم نیز کم قوه می‌باشد -

اهالی - اهالی هم از یک قسمت و تیره از الوار می‌باشند و از جهت شرافتی در شهر آمده و سکونت

...نموده‌اند به طور کلی اخلاق عمومی آن و شاید از جهت اطراف قدری فهمیده‌تر می‌باشند ولی عموماً عادتاً

...آن اخلاق عمومی الوار را دارا هستند —

نقشهٔ تقریبی خرم آباد و اطراف آن

جغرافیای کره‌گاه

...مه - منطقهٔ کره‌گاه چون طایفهٔ سیفی در آن سکونت داشته و از قدیم الایام رعایای برآبادی
...ان محل نامیده شده، و اساساً جزء توابع شهر خرم‌آباد محسوب بوده جا برایت وجه تسمیه برای اسم کره‌گاه
...نامه است و تقریباً پنج سال است که با برحرکت قسمت از طایف میر - بهاروند - میرالوند - به کم
...ه کوچ داده شده و بار عایای لومن آن محل شرول رسیدن و جرگه حشم داران جا نشسته -

از طرف شمال محدود است به شهر خرم‌آباد و خاک کمالوند

از طرف جنوب بشوراب خاک بالاگریوه

از طرف شرق به خاک پاپی

از طرف مغرب به خاک چگنی

...ت تقریبی - مساحت کره‌گاه تقریباً ۱۰ فرسخ مربع است

جغرافیای طبیعی

منطقهٔ کره‌گاه جلگه است مصغر به مساحت ده فرسنگ مربع (۵ × ۲)

...عات - جلگه کره‌گاه محصور است از ارتفاعات زیر :

...سفیدکوه - کوه گیلوران - کوه یافته - ملهٔ شاهانان - مدبه در شمال و غرب

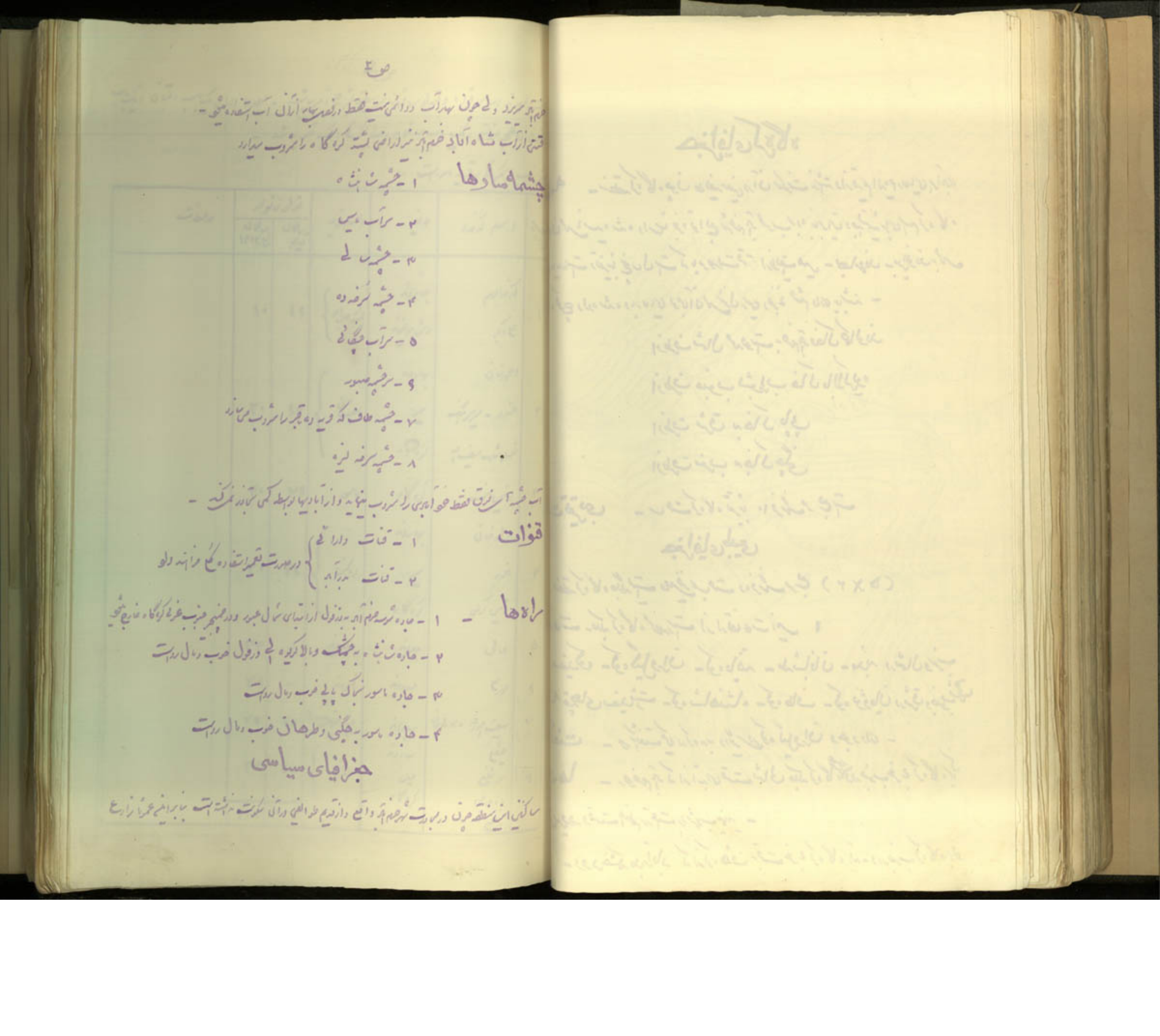
...ته تپه‌های سفیددشت - کوه شاهنشاه - کوه طاف - کوه نوژیان در شرق و جنوب شرقی

...کفت - در شکفت‌هایی در کوه مدبه و دیگری در کوه گیلوران وجود دارد -

...ودها - رودخانهٔ ... که از ابتدای قسمت شمالی جلگه کره‌گاه عبور و در جنوب غربی کره‌گاه به ...

...ی میرود و قسمت اعظم زراعت را مشروب مینماید -

- رود خشک بدرآباد که از کوه طاف به قسمت غربی کره‌گاه آمده و در جنوب کره‌گاه به ...

خرم‌آباد میریزد ولی چون بهار آب رودخانه فقط در فصل بهار آنرا آب استفاده میشود -
قسمتی از آب شاه‌آباد خرم‌آباد نیز اراضی پشته گره‌گاه را مشروب میدارد

چشمه‌سارها

۱ - چشمه شاه نشاه
۲ - سرآب بیس
۳ - چشمه سلی
۴ - چشمه سرخه ده
۵ - سرآب چنگائی
۶ - سرچشمه صبور
۷ - چشمه طاف که قریه ده تجر را مشروب میسازد
۸ - چشمه سرخه لیزه

آب چشمه‌های فوق فقط حوالی آبادی را مشروب مینماید و از آبادیها رابطه کمی تجاوز نمیکند -

قنوات

۱ - قنات دارائی
۲ - قنات مرآبه
} در صورت تعمیر استفاده کم خواهند داد

راه‌ها -

۱ - جاده شوسه خرم‌آباد به زنول از ابتدای شمال عبور و در جنوب غرب گره‌گاه خارج میشود
۲ - جاده شاه نشاه به چمشک و الاکریه لچ در فصول خوب ماشین رو است
۳ - جاده ماسور شاک پاپلی خوب ماشین رو است
۴ - جاده ماسور به جلگی و طرهان خوب ماشین رو است

جغرافیای سیاسی

ساکنین این منطقه عموماً در بخش شهرستان خرم‌آباد واقع و از قدیم طوایفی در آن سکونت داشته است بنابراین عموماً زارع

... به اسامی قراء و تعداد نفوس قلمرو منطقه شرح زیر میباشند - [illegible] دارای یکباب دبستان و یکباب ... [illegible] و غنچه بنددختی و یکباب ساختمان [illegible] انگورگاه و یک قلعه میباشد -

... [illegible] انگورگاه در قریه [illegible] است -

ملاحظات	تعداد نفوس سال ۱۳۱۲	تعداد نفوس سال قدیم	اسم قریه	طایفه	اسم کدخدا	شماره
	۱۰	۱۶	پشته [illegible] آباد	بهاروند / رش برانوند	کدخدا ابراهیم / [illegible] اکبر	۱
	۲۰	۶۲	[illegible]	بهاروند / میر / کره گاه	[illegible] / [illegible] / [illegible] سیف [illegible]	۲
	۴۰	۷۶	[illegible]	کره گاه	رئیس [illegible]	۳
	۳۰	۴۶	[illegible]	بهاروند / میر / کره گاه	[illegible] / [illegible] / رئیس کرمی	۴
	۳۴	-	بلاوند	بلاوند	[illegible] علی	۵
	۴۶	—	[illegible]	[illegible]	[illegible]	۶
	۲۶	۷۵	[illegible]	بهاروند	سیف [illegible] - [illegible]	۷
	۳۲	۵۲	[illegible]	بهاروند / میر / کره گاه	[illegible] / [illegible] / [illegible]	۸
	۲۲۷	۳۲۷				

ردیف	اسم کدخدا	طایفه	اسم قریه	تعداد خانوار: سال قدیم	تعداد خانوار: سال ۱۳۱۲	ملاحظات
	منقول			۳۲۷	۲۳۷	
	نجره	بهاروند				
۹	میرجعفر	میر	تقدین	۵۹	۴۶	
	کارلو	[illegible]				
	پرویز	بهاروند				
۱۰	میرصمدگوهرخان	میر	بدرآباد	۶۴	۴۶	
	رش محمد	[illegible]				
۱۱	عوض	جرانوند	خیرآباد	۸	۷	
۱۲	رش محمدتقی	تیرانار	دارانی	۴۸	۱۲	
۱۳	لب طا	جروانی	[illegible]	۱۲	-	
۱۴	مرلو	[illegible]	قیاقندق	۴۲	۹	
۱۵	سهور	[illegible]	گرنیاه	۸	۴	
۱۶	سیمی	طرلان	علی‌محمد تیغ	-	۵	
۱۷	محمد	[illegible]	سیانی گورل	۱۵	۶	
۱۸	باقر	[illegible]	چم قرنج	۱۶	-	
۱۹	مرسی	[illegible]	چم انجیر	۱۸	۱۲	
	جمع			۹۰۷	۳۷۱	

ملاحظات	تعداد نفوس		اسم قریه	ناحیه	اسم قضا
	[illegible]	[illegible]			
	301	407			مقول
	-	32	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	12	38	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	12	26	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	92	87	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	26	-	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	42	-	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	-	48	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	20	-	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	9	-	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	3	9	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	34	-	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	56	18	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	-	16	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	10	-	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	13	25	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	17	-	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	9	-	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	699	195			

موی

جغرافیای اقتصادی

زراعت - زراعت این منطقه عبارت از گندم - جو - ذرت - برنج - تریاک (سابقاً نیز تریاک
[illegible] زرع میشد)

ارتباط - ارتباط ساکنین منطقه کره ؟ فقط با شهر خرم آباد است

صنعت - جز زراعت و خرده حشم داری صنعتی وجود ندارد

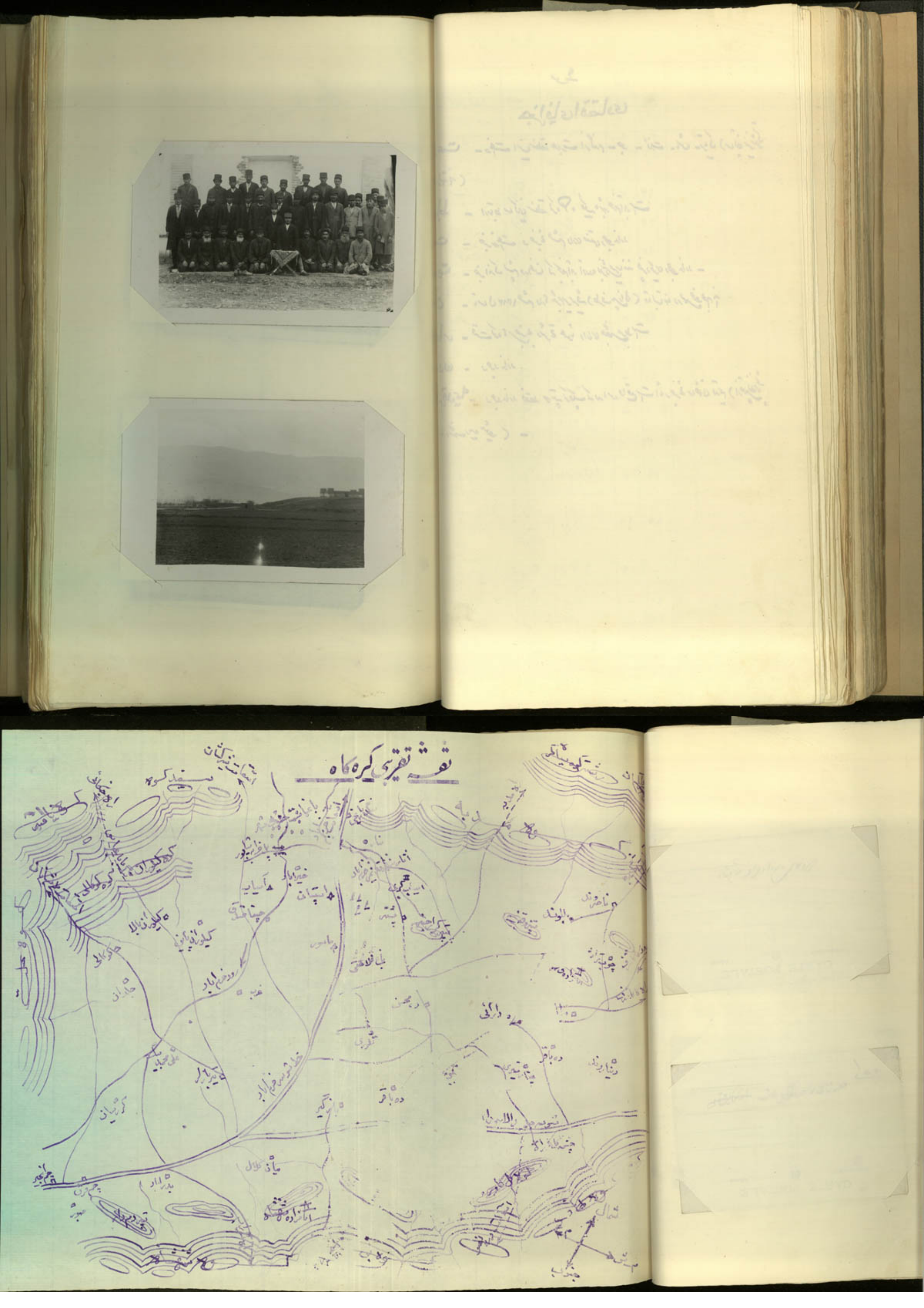
تجارت - جز اندکی پشم و روغن که بخرم آباد آورده بفروش میرسانند فروش دیگری وجود ندارد -

مراتع - تا سال ۱۳۱۲ حشم داران گرمسیر برقه (طرف [illegible]) تابستانها در [illegible] خود [illegible]

اشجار - قسمت کوه های جنوبی و شرقی عموماً دارای جنگل بلوط است

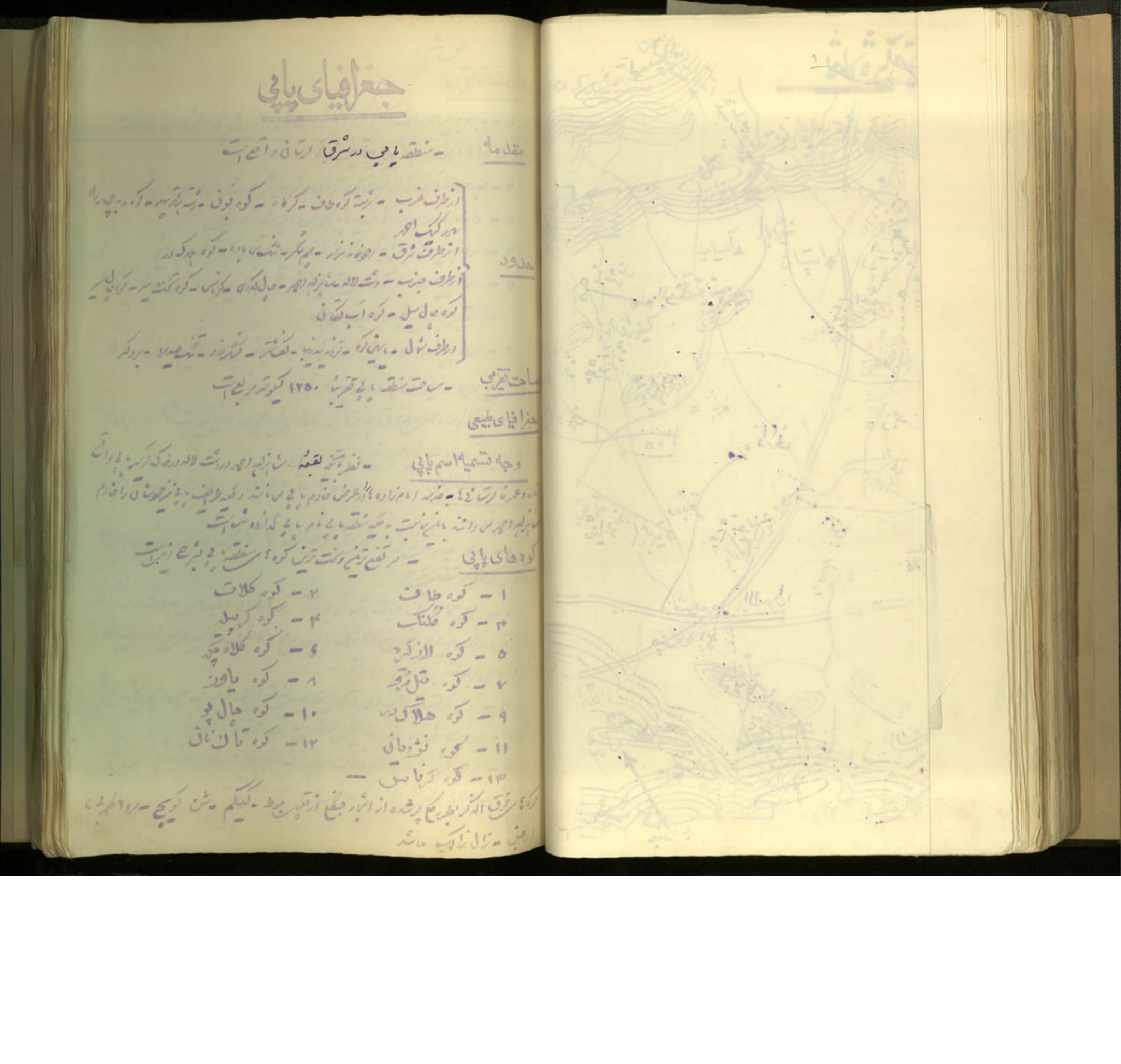
معادن - وجود ندارد

آثار قدیمه - وجود ندارد فقط دو تپه کوچک که در [illegible] واقع است آثار خرابه ساختمان قدیم (از قبیل [illegible]
[illegible] سنگ دیده میشود) -

نقشهٔ تقریبی کره کاه
سفید کوه

جغرافیای پاپی

مقدمه

- منطقه پاپی در شرق لرستان واقع است

حدود

از طرف غرب - رشته کوه طاف - کرکاه - کوه بوف - رشته [illegible] - [illegible]
[illegible] کبک [illegible]
از طرف شرق - [illegible] - [illegible] - کوه [illegible]
از طرف جنوب - دشت لاله [illegible] - [illegible] - کوه [illegible]
کوه [illegible] - کوه آب [illegible]
از طرف شمال - [illegible]

مساحت تقریبی

- مساحت منطقه پاپی تقریباً ۱۲۵۰ کیلومتر مربع است

جغرافیای طبیعی

وجه تسمیه اسم پاپی

- [illegible] لقمه [illegible] دشت لاله [illegible]
[illegible] امامزاده [illegible]
[illegible] منطقه پاپی [illegible] است

کوه های پاپی

- مرتفع ترین و [illegible] ترین کوه های منطقه پاپی بشرح زیر است

۱ - کوه طاف
۲ - کوه کلات
۳ - کوه گلنک
۴ - کوه [illegible]
۵ - کوه [illegible]
۶ - کوه کلاه [illegible]
۷ - کوه [illegible]
۸ - کوه [illegible]
۹ - کوه [illegible]
۱۰ - کوه [illegible]
۱۱ - کوه [illegible]
۱۲ - کوه [illegible]
۱۳ - کوه [illegible]

[illegible]

[راه]های منطقه پاپی

۱ – جاده جدید الاحداث که از کره [illegible] شروع شده و از روی [illegible] و کوه عبور و در منطقه [illegible] با راه آهن ارتباط پیدا خواهد

۲ – جاده راه آهن که از پشت کوه کرهنا و قسمت شرقی دشت لاله عبور و [illegible] پاپی میشود

۳ – راه پیاده و سواره رو که از [illegible] عبور و [illegible] تصدیق میشود

۴ – راه پیاده و سواره رو [illegible] که از [illegible] عبور و [illegible] وارد میشود

۵ – راه پیاده و سواره رو که از [illegible] شروع و در منطقه [illegible] دارد [illegible] قابل عبور و [illegible] صعب العبور است

۶ – راه پیاده و سواره رو [illegible] که از [illegible] عبور و در منطقه پل دارد [illegible] [illegible] برای [illegible] قابل عبور است فقط پیاده [illegible]

۷ – غیر از راه‌های [illegible] چندین [illegible] راه‌های [illegible] و برای [illegible] [illegible] عبور [illegible]

[رودخانه]های منطقه پاپی

– [illegible] منطقه پاپی دارای رودخانه‌های [illegible]

۱ – رود [illegible] که از [illegible] سرچشمه گرفته منطقه [illegible] شرقی [illegible] رودخانه بزرگ [illegible]

۲ – رود کاشرف عبارت است از [illegible] اول آن از [illegible] – [illegible] [illegible] کاشرف [illegible] کاشرف با [illegible] آب آن [illegible] رودخانه بزرگ [illegible] میشود –

۳ – رود [illegible] که سرچشمه آن [illegible] منطقه [illegible] [illegible] رودخانه [illegible]

۴ – رود [illegible] که از [illegible] سرچشمه گرفته و بنام رود [illegible] [illegible] رودخانه [illegible] میشود –

۵ – رودهای هیرمند – [illegible] – [illegible] که سرچشمه آن در کوههای هزاره واقع پس از مرور ب[illegible]
[illegible] باغات و زراعات آنجا از سمت جنوب شرقی کوه [illegible] رودخانه هزاره مشتق میگردد

۶ – رود [illegible] که از کوه [illegible] جاری در منطقه [illegible] از غرب [illegible] از سمت شمال شرقی
[illegible] رودخانه هزاره داخل میشود –

۷ – رود دوم – دو آب که در کوه [illegible] واقع و از [illegible] رودخانه هزاره [illegible]

۸ – در منطقه [illegible] نهرهای [illegible] که در [illegible] سرچشمه گرفته [illegible]
[illegible] غرب [illegible] مناطق [illegible] رودخانه هزاره داخل میگردد –

۹ – علاوه بر رودهای منطقه فوق رودخانه هزاره که سرحد [illegible] واقع است [illegible]
[illegible] رود کارون است

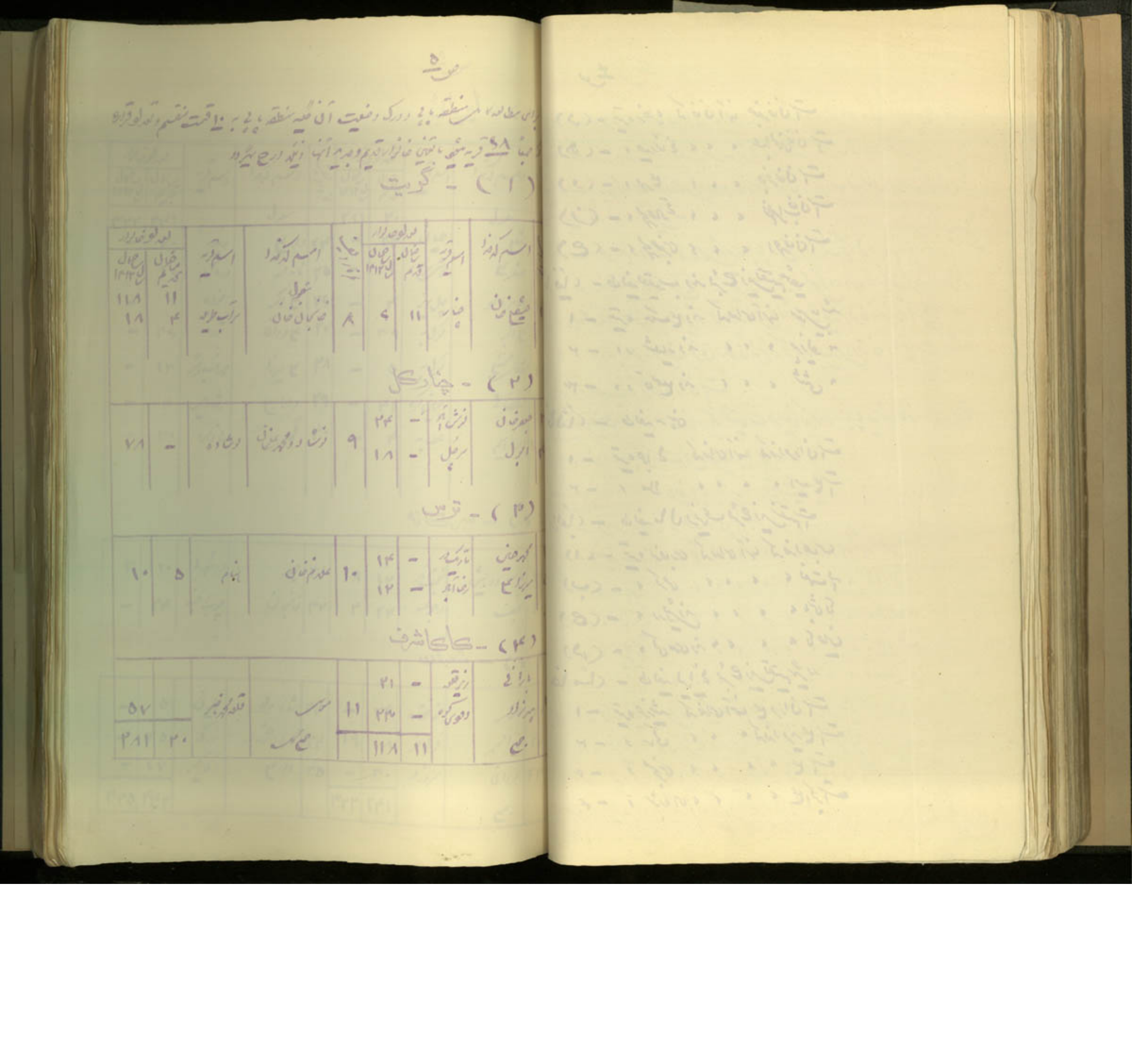
جغرافیای سیاسی – برای اینکه تقسیمات طوایفی که مردم [illegible] پایه [illegible] کاملاً [illegible]
[illegible] در مطالعه گروه [illegible] تقسیمات [illegible] طایفه [illegible] می پردازد

تقسیمات [illegible] – طایفه [illegible] به تیره های زیر تقسیم میشود

۱ – [illegible] که [illegible] رئیس آنها است
۲ – [illegible] " " " " " " " " [illegible]
۳ – " [illegible] " " " " " " " " " [illegible] "
۴ – " [illegible] " " " " " " " " " [illegible] "
۵ – " [illegible] " " " " " " " " " [illegible] "
۶ – " [illegible] " " " " " " " " " [illegible] "

طایفه [illegible] دارای تیره های [illegible] است [illegible] معروف [illegible] است
اولاً – [illegible] تیره های [illegible] منقسم میشوند
(الف) تیره [illegible] که [illegible] است
(ب) تیره های [illegible] که [illegible] است
(ج) [illegible] " " کاملاً [illegible] است

(د) - تیره زهره که خان آنها جعفرخان است
(هـ) - « حیدرخانی « « « عبدالحسین خان «
(و) - « بهرکا « « « جوهرخانی است
(ز) - « محمدصادقی « « « لهراسب خان است
(ح) - « محمدجعفری « « « رحیم خان است
(ثانیاً) - طایفه یعقوب وند بشرح زیر تقسیم میشود
۱ - تیره ملک‌محمد وند که رئیس آنها [illegible]
۲ - « شعبان وند « « « « بیرزالو «
۳ - « قاسم وند « « « « ششی «
(ثالثاً) - طایفه مرهینی
۱ - تیره چاپلی که رئیس آنها کدخدا مروانی است
۲ - « ملا « « « « امید علی است
(رابعاً) - طایفه مال وزیری بشرح زیر منقسم است
(ا) - تیره لرخاری که رئیس آنها کدخدا عباس
(ب) - « کرمی « « « « نعمت الله
(ج) - « درویش وند « « « « باشی لک
(د) - « کی مددی وند « « « « تا خان
(خامساً) - طایفه لرهایه بشرح زیر تقسیم میگردد
۱ - تیره خرشیده که رئیس آنها علی مردانی است
۲ - « ساکی « « « که کدخدا مدد علی است
۳ - « منجزی « « « « علی است
۴ - « شوره ای « « « « علی اکبر است

[illegible] منطقه [illegible] وضعیت [illegible] منطقه [illegible] قسمت تقسیم و تعداد [illegible]
[illegible] ۶۸ قریه [illegible] قدیم و جدید [illegible] درج [illegible]

(١) - گریت

اسم کدخدا	اسم قریه	عدد لوحه‌لر: اسکی قدیم	عدد لوحه‌لر: یکی ۱۳۱۲	[illegible]	اسم کدخدا	اسم قریه	عدد لوحه‌لر: اسکی قدیم	عدد لوحه‌لر: یکی ۱۳۱۲
[illegible]	[illegible]	۱۱	۹	۸	[illegible]	سرآب [illegible]	۱۱ ۴	۱۱۸ ۱۸

(٢) - چنارگل

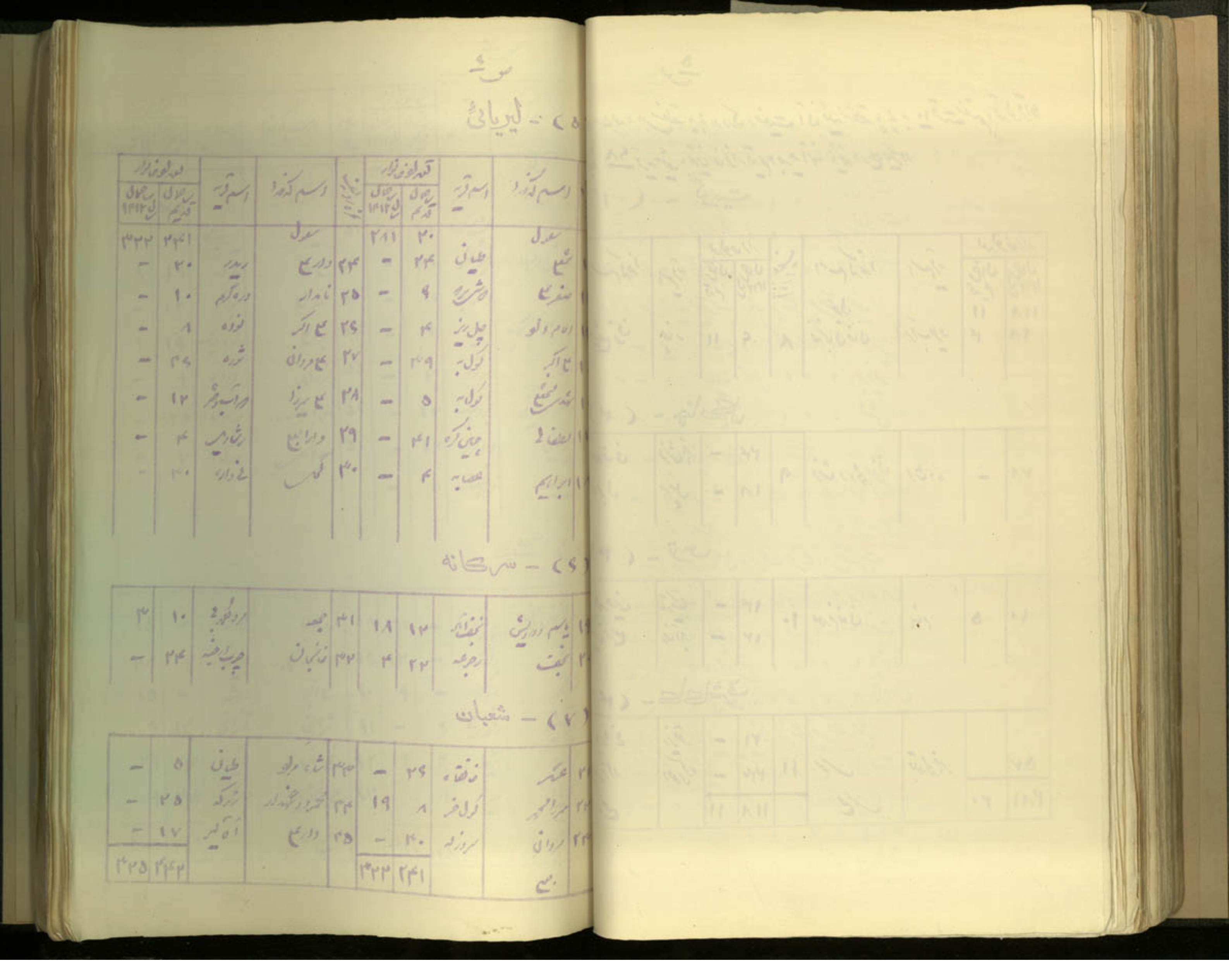
اسم کدخدا	اسم قریه	عدد لوحه‌لر: اسکی قدیم	عدد لوحه‌لر: یکی ۱۳۱۲	[illegible]	اسم کدخدا	اسم قریه	عدد لوحه‌لر: اسکی قدیم	عدد لوحه‌لر: یکی ۱۳۱۲
[illegible] [illegible]	[illegible] [illegible]	- -	۲۴ ۱۸	۹	[illegible]	[illegible]	-	۷۸

(٣) - ترس

اسم کدخدا	اسم قریه	عدد لوحه‌لر: اسکی قدیم	عدد لوحه‌لر: یکی ۱۳۱۲	[illegible]	اسم کدخدا	اسم قریه	عدد لوحه‌لر: اسکی قدیم	عدد لوحه‌لر: یکی ۱۳۱۲
[illegible] [illegible]	[illegible] [illegible]	- -	۱۴ ۱۲	۱۰	[illegible]	[illegible]	۵	۱۰

(٤) - کاکاشرف

اسم کدخدا	اسم قریه	عدد لوحه‌لر: اسکی قدیم	عدد لوحه‌لر: یکی ۱۳۱۲	[illegible]	اسم کدخدا	اسم قریه	عدد لوحه‌لر: اسکی قدیم	عدد لوحه‌لر: یکی ۱۳۱۲
[illegible] [illegible]	[illegible] [illegible]	- -	۲۱ ۲۴	۱۱	[illegible]	[illegible]		۵۷
جمع		۱۱	۱۱۸		جمع		۳۰	۲۸۱

ص ۵

(۵) - لیریائی

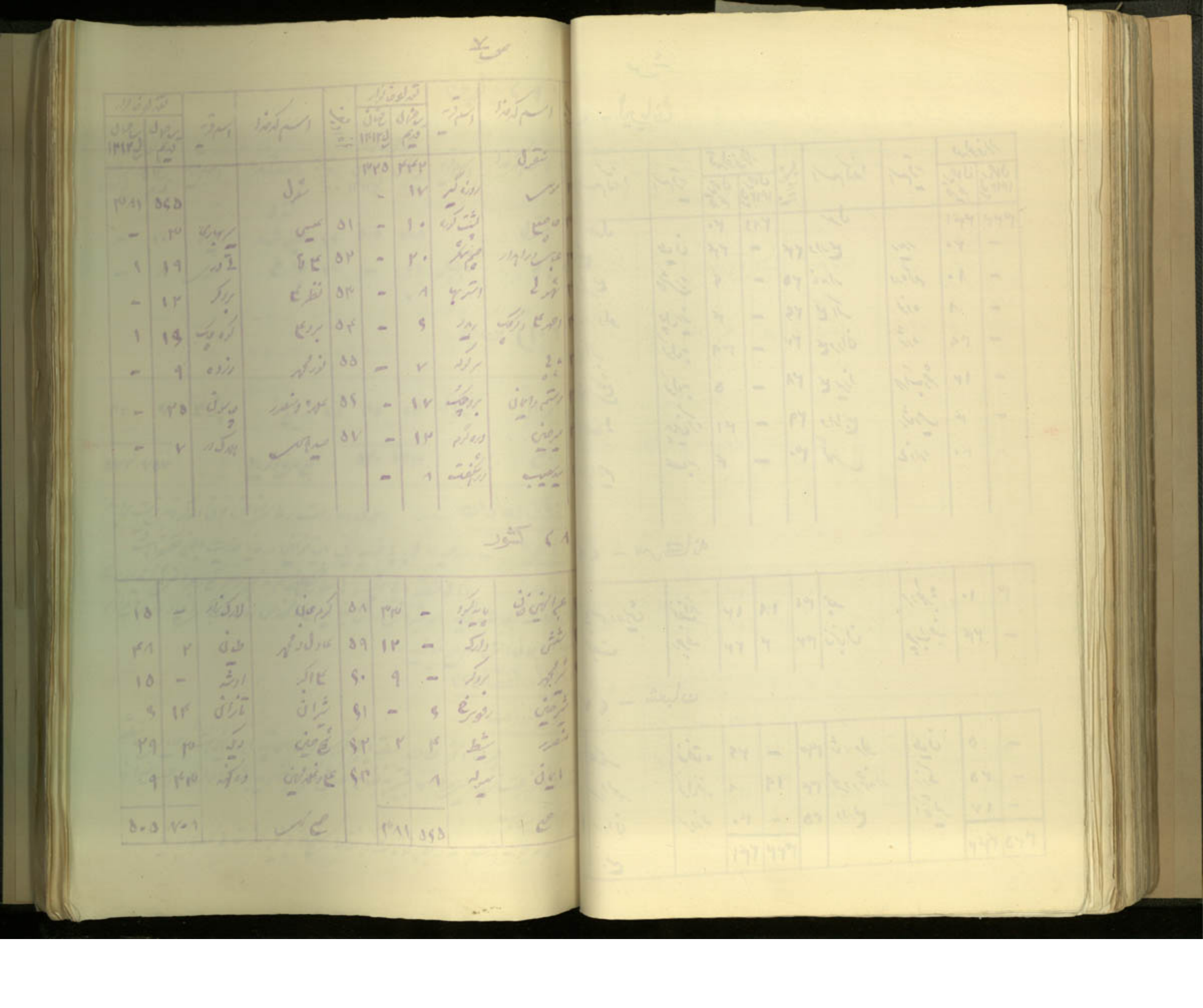
نمره	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار: سال قدیم	تعداد خانوار: سال ۱۳۱۲	نمره	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار: سال قدیم	تعداد خانوار: سال ۱۳۱۲
	سعدل		۳۰	۲۱۱		سعدل		۲۴۴۱	۳۲۲
	شیخ	طیان	۲۴	—	۲۴	وارع	ریدر	۲۰	—
	صفر ع	رشترح	۹	—	۲۵	نادار	دره‌گرم	۱۰	—
	امام ولو	چیل‌ریز	۴	—	۲۶	ع اکبر	لوزه	۸	—
	ع اکبر	کول‌به	۳۰۹	—	۲۷	ع مردان	شوره	۲۶	—
	مشهدی مشعع	کول‌به	۵	—	۲۸	ع میرزا	دراب‌چر	۱۲	—
	الطاف ع	چین‌کره	۴۱	—	۲۹	وارابع	رشارس	۴	—
	ابراهیم	عصابه	۴	—	۳۰	کلس	نی‌داره	۳۰	—

(۶) - سرکانه

نمره	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار: سال قدیم	تعداد خانوار: سال ۱۳۱۲	نمره	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار: سال قدیم	تعداد خانوار: سال ۱۳۱۲
۱۹	یاسم درویش	نخفه‌ازار	۱۲	۱۸	۳۱	جمعه	زرد کوره	۱۰	۳
۲۰	نبت	زجرجه	۲۲	۴	۳۲	زنان	چرب‌ارجیه	۲۴	—

(۷) - شعبان

نمره	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار: سال قدیم	تعداد خانوار: سال ۱۳۱۲	نمره	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار: سال قدیم	تعداد خانوار: سال ۱۳۱۲
۲۱	عسکر	ذوالفقار	۲۶	—	۳۳	شاه مراد	طیان	۵	—
۲۲	میرزا محمد	کرل‌فر	۸	۱۹	۳۴	محمد ...	زرگه	۲۵	—
۲۳	مردان	سرورمه	۳۰	—	۳۵	وارع	آق‌گیر	۱۷	—
	جمع		۲۴۱	۴۲۳				۲۴۴۲	۴۲۵

اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد نفوس ذکور: ریش‌دار قدیم	تعداد نفوس ذکور: ۱۳۱۲	شماره	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد نفوس ذکور: ریش‌دار قدیم	تعداد نفوس ذکور: ۱۳۱۲
نقل		۴۴۲	۳۲۵		نقل		۵۶۵	۲۰۹۱
[illegible]	روزه‌گیر	۱۷	-					
[illegible]	پشت کوه	۱۰	-	۵۱	[illegible]	[illegible]	۳۰	-
[illegible]	[illegible]	۲۰	-	۵۲	[illegible]	[illegible]	۱۹	۱
[illegible]	[illegible]	۸	-	۵۳	[illegible]	[illegible]	۱۲	-
[illegible]	[illegible]	۶	-	۵۴	[illegible]	[illegible]	۱۶	۱
[illegible]	[illegible]	۷	-	۵۵	[illegible]	[illegible]	۹	-
[illegible]	[illegible]	۱۷	-	۵۶	[illegible]	[illegible]	۲۵	-
[illegible]	[illegible]	۱۳	-	۵۷	[illegible]	[illegible]	۷	-
سید حبیب	[illegible]	۱	-					

۸) کشور

اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد نفوس ذکور: ریش‌دار قدیم	تعداد نفوس ذکور: ۱۳۱۲	شماره	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد نفوس ذکور: ریش‌دار قدیم	تعداد نفوس ذکور: ۱۳۱۲
[illegible]	[illegible]	-	۳۲	۵۸	[illegible]	[illegible]	-	۱۵
[illegible]	[illegible]	-	۱۲	۵۹	[illegible]	[illegible]	۲	۴۱
[illegible]	[illegible]	-	۹	۶۰	[illegible]	[illegible]	-	۱۵
[illegible]	[illegible]	۶	-	۶۱	[illegible]	[illegible]	۱۴	۶
[illegible]	[illegible]	۴	۲	۶۲	[illegible]	[illegible]	۳۰	۲۹
[illegible]	[illegible]	۸		۶۳	[illegible]	[illegible]	۴۳	۹
جمع ۱		۵۶۵	۲۰۸۱		جمع کل		۷۰۱	۵۰۵

ص ٩

(٩) لوین

	اسم کدخدا	اسم قریه	نفوس قدیم	سال ١٣١٢ده	نفوس	اسم کدخدا	اسم قریه	نفوس قدیم	سال ١٣١٢ده
	منقول								
شغول			٧٠٨	٥٠٥	٦٦	علین شاه	میرم	١٠	—
بچه		شابراهیمی	١١	—	٦٧	چراغ	لاری	٨	—

(١٠) بن ریف

زرافی	شهکلاته	١٤	٣٥	٦٨	رفیع	پشته	٦	٣٢
جمع		٧٤٤	٥٤٠		جمع نفوس ...		٧٥٧	٥٧٢

اخلاق وعادات — اخلاق وعادات رعایاسی سائر قرالرکی کبیدر

روحیه — روحیه لری پاپاق خوب لکن بعض قوللری رعایا شدت باطنی ...

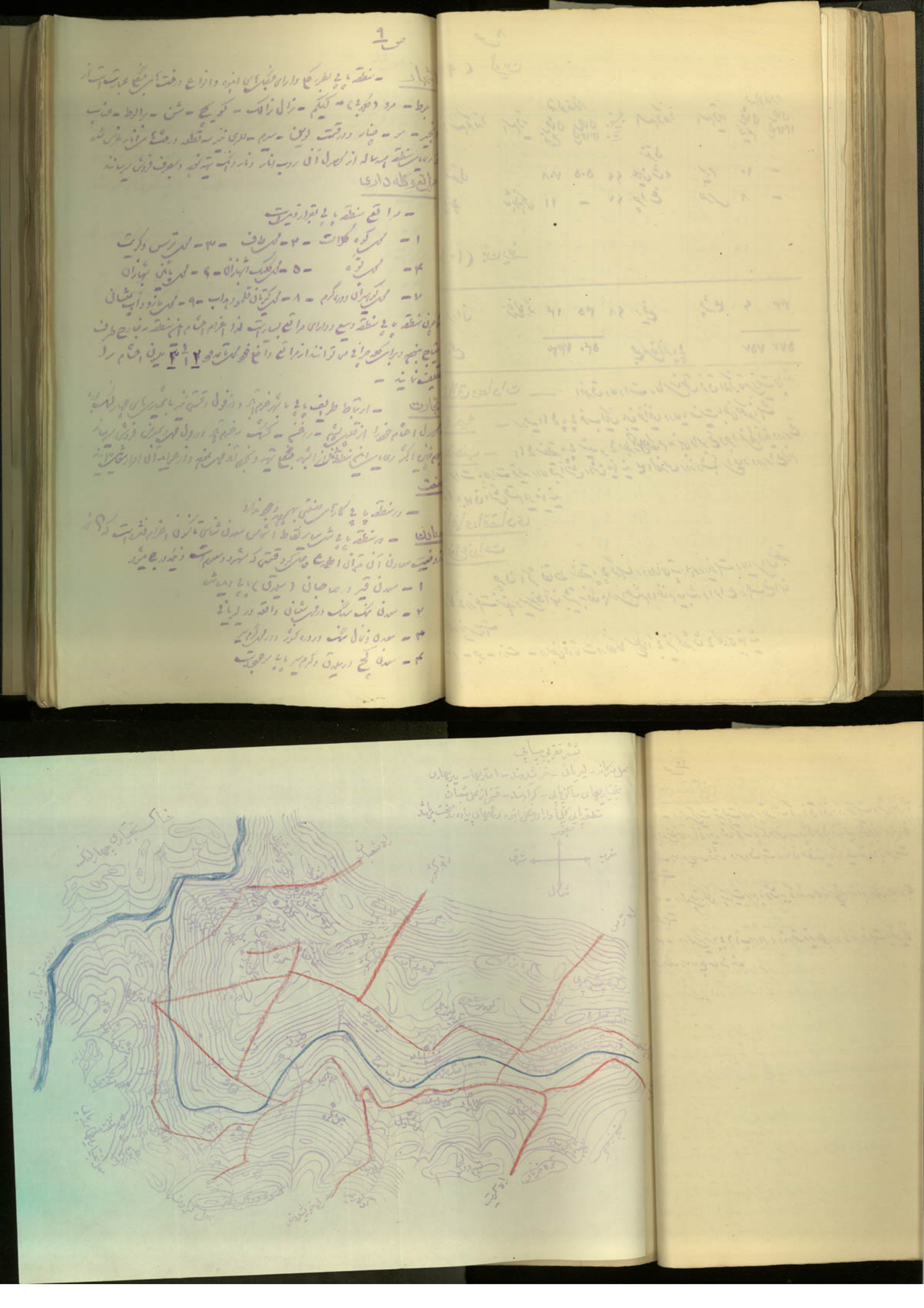
مذهب — اهالی منطقه ده شیعه و ... اللهی ... ایرانی ... ابرارات و بلادات قدیمه روی قبر آتش روشن ... روز شبان ...
... آتش قسم ... ده

جغرافیای اقتصادی

انواع زراعت

چون اکثر نقاط منطقه ده گرسیر و دارای ... زراعت ... منطقه
قدر کافی زراعت ... آنها بیشتر ... اغنام و احشام ... و انواع ...
... بیت

گندم — جو — زرت — در بعضی اوقات در نقاط سطح ... لی ... کاری ... ده

ص ۹

[illegible] — منطقه بابا بطور کلی دارای جنگلهای انبوه و انواع درختهای جنگلی عبارتست از
[illegible] — مرو (کهو) — کلیکم — زال زالک — کوییچ — شن — زالزالک — عناب
[illegible] — مو — چنار و درقسمت اویق — سرو — ملایر نیز به قطعه درختهای انار خودرو
[illegible] منطقه همه ساله از محصول آن رب انار و انار دانه تهیه نموده و بمصرف فروش میرسانند

مراتع و گله داری

— مراتع منطقه بابا بقرار زیر است
۱ — کمر کوه کلات — ۲ — کمر طاف — ۳ — کمر ترس و کرت
۴ — کمر قوه — ۵ — کمر عقب شهزادان — ۶ — کمر پائین شهزادان
۷ — کمر کوه ابران و دره گرم — ۸ — کمر کرتان قلو دهراب — ۹ — کمر بازو و آب پیشانی
[illegible] منطقه بابا منطقه وسیع و دارای مراتع پر رطوبت لذا اغنام احشام این منطقه و خارج طرف
[illegible] در ایام گرما میتوانند از مراتع و آب فوق کمرهای ۲ و ۳ ½ بهره اغنام را
[illegible] نمایند —

تجارت

— ارتباط طوایف بابا با شهر خرم آباد و در فصول زمستان با بختیاری و چهار لنگ
[illegible] احشام خود را از قبیل — روغن — کشک بخرم آباد و در فصول فروش میرسانند
[illegible] اکثر مردمان منطقه از اشجار جنگلی تهیه و [illegible] و از [illegible] آن [illegible]

صنعت

— در منطقه بابا کارهای صنعتی بهیچوجه ندارد
معادن — در منطقه بابا شش سه نقطه اشخاص معدن شناسی [illegible] است که
[illegible] معادن آن بمیزان اطلاع حاصل کرد قسمتی که مشهود و معلوم است ذیلاً درج میشود
۱ — معدن قیر در محل [illegible] (سیرق) بابا [illegible]
۲ — معدن نمک سنگ در غرب شمالی واقعه در [illegible]
۳ — معدن زغال سنگ در دره کوه در [illegible]
۴ — معدن گچ در [illegible] و کرم سیر بابا [illegible]

۱ — در محل کرنت تپه ایست موسوم به قلعه زنگنه که در فوق آن آثار قلعه ایست و طبق اظهارات اهالی قطعاتی در زمان [illegible] شده که سه چهار گوش و سه چهار که طول آنها [illegible] و قطعه‌ای از [illegible] و رنگ دار و ساروج ساخته شده و معروف است در زمان سلطنت نادر [illegible] یک قلعه بان حکومت داشته است

۲ — در محل [illegible] تپه ایست موسوم به [illegible] که آثار ساختمانهای قدیمی از آجر و رنگ و ساروج [illegible] موجود است

۳ — در محل [illegible] (آب ادام ادام) آثار قلعه قدیمی وجود دارد که معروف است بقلعه [illegible] از آجر و رنگ و ساروج ساخته شده

نقشه تقریبی

محل کاناکاشرف - دارای جنگل است

تپه‌های کلکات

تپه‌های کوه بابا خان

گل تنگ

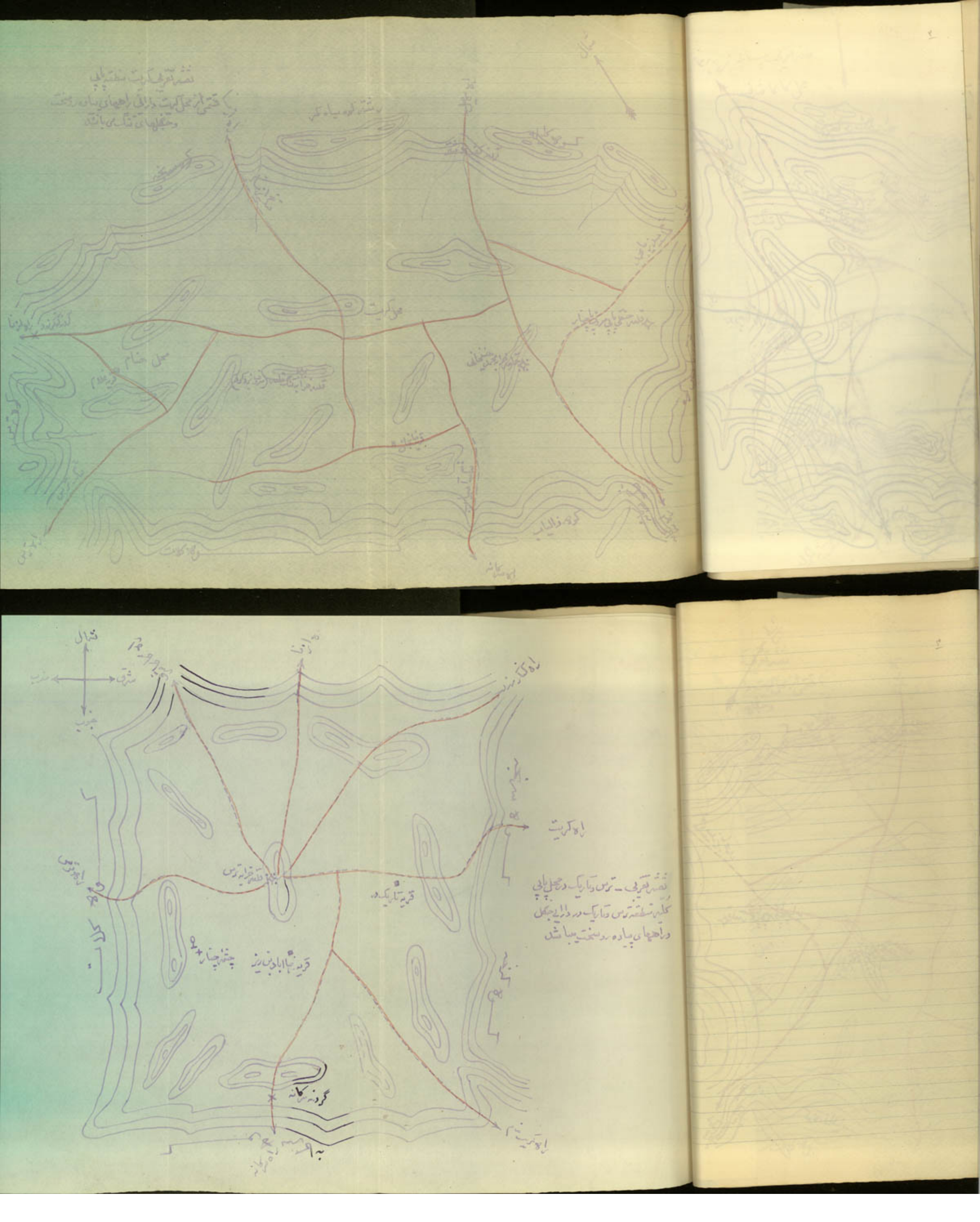
قریه نعمتعلی بگری

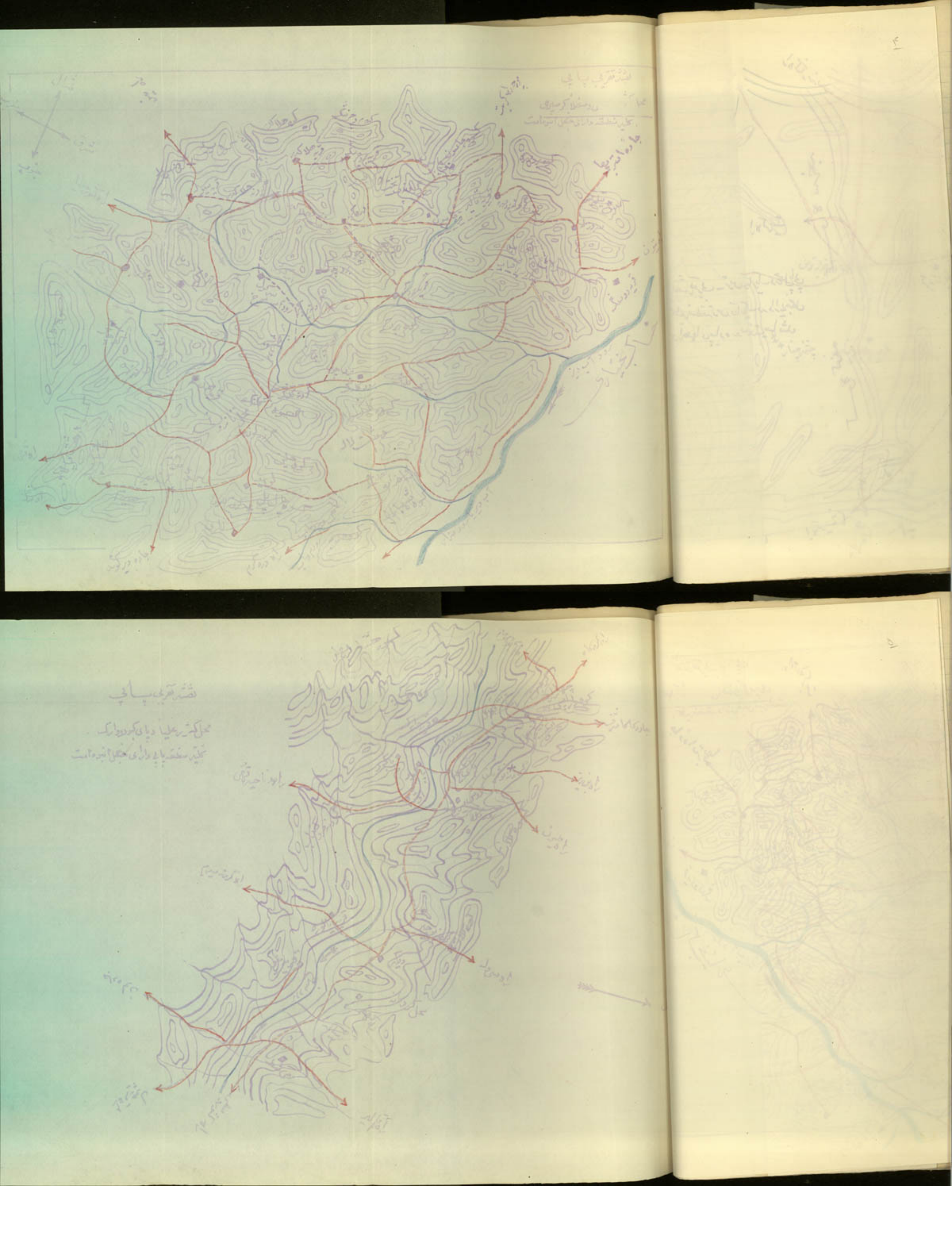
قریه وسطی

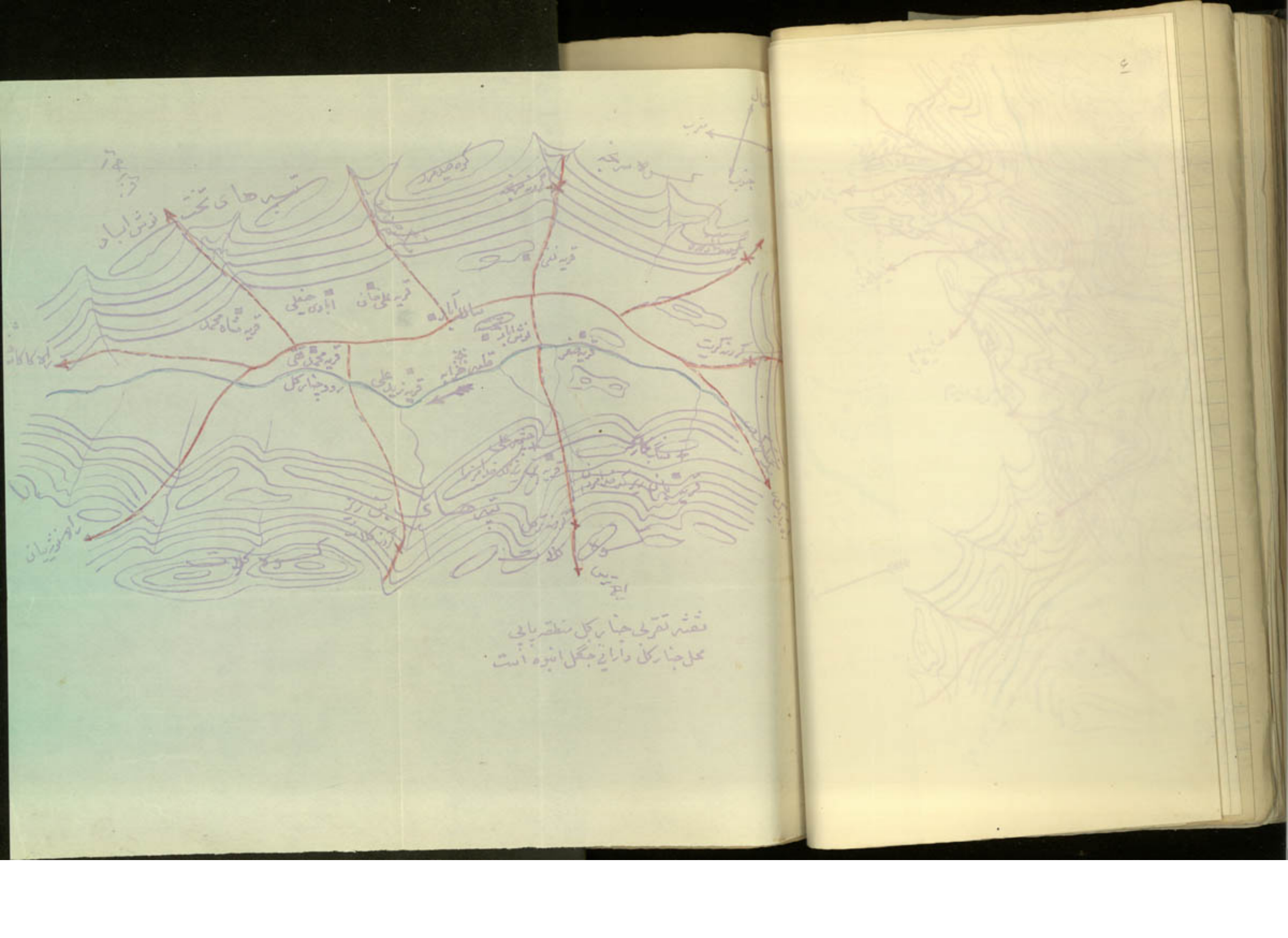
قریه دودی کوه

رود کاناکاشرف

رود جنارکل

شمال
شرق
جنوب
راه کریت
نقشه تقریبی - ترس و تاریک در جنگل بالی
کلیه منطقه ترس و تاریک در دارای جنگل
و راههای پیاده رو سخت میباشد

نقشه تقریبی جبارکل منطقه بالی
محل جبارکل دارای جنگل انبوه است.

جغرافیای طرهان

مقدمه — طرهان منطقه [illegible] است واقعه در شمال [illegible]

[illegible] از طرف شمال [illegible]

از طرف جنوب [illegible]

از طرف شرق کوه گراز

مساحت — مساحت طرهان تقریبا [illegible] ۲۰۰ فرسنگ مربع است

جغرافیای طبیعی —

شکل اساسی طرهان — طرهان دارای یک رشته ارتفاعات [illegible]

[illegible] در وسط آن [illegible] تشکیل [illegible] رشته جبال [illegible]

[illegible] —

جبال طرهان — [illegible] ارتفاعات طرهان [illegible] تشکیل ۸ رشته [illegible]

[illegible] آن [illegible] —

رشته اول — کوه گراز [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ولی فقط در مرتفعی که برف و تغذیه آن رجوع دارد [illegible] جام تیرانی در این کوه [illegible] ولی
و تابانی بواسطه منجوف آب تمام [illegible] نیست در این قسمت کوه [illegible] دارد [illegible]
[illegible] — کرازی — [illegible] که جز این [illegible] را [illegible] رجوع دارد [illegible]
[illegible] بوده ولی کوه مرتفع است تا در این قسمت کوه سنگی است و دارای جنگلهای انبوه [illegible]
ارتفاع کوه در نقاط مختلف در حدود ۸۰۰ متر از سطح دریا [illegible] باشد —

رشته دوم

در طرف غربی کوه [illegible] واقع در رشته کوه از طرف
شمال و جنوب این منطقه [illegible] —

از طرف شمال [illegible]

از طرف غرب [illegible]

[illegible] رشته کوه [illegible] مرتفع [illegible] است [illegible] از [illegible]
[illegible] ولی [illegible] کوه برج ام [illegible]
[illegible] برج ام [illegible] از رشته [illegible] ملاحظه میشود

رشته سوم

— کوه [illegible] که رشته سوم کوه [illegible] دارای [illegible]
[illegible] قسمت [illegible] آن که در کنار رودخانه [illegible] است [illegible] ولی [illegible]
[illegible] ارتفاع [illegible] و جنگلهای [illegible] کوه [illegible] سنگی و دارای جنگلهای زیاد [illegible] در نقاط مختلف [illegible]
ملاحظه میشود —

کوه [illegible] در [illegible] شمال و جنوب [illegible] سنگی و دارای درخت [illegible] آب

رشته چهارم

— ارتفاعات [illegible] که دارای ۴ ارتفاع کم [illegible]

کلم [illegible] — و [illegible] مرتفع و [illegible] درخت [illegible] بزرگ

کوه [illegible] — کوه [illegible] که [illegible] ملاحظه میشود

کوه [illegible] — [illegible] سنگی دارای جنگل زیاد [illegible] — [illegible]

در طرف [illegible] — [illegible] در انتهای کوه [illegible] واقع [illegible]

رشته پنجم – کوه دم شیران / دنده کره / بلوران } عموماً سنگی و درخت بدون آب و دارای شیب‌های ضلع بزرگ [illegible] و دو طرف آن [illegible]
نیا و سیب [illegible] دارای یک برج [illegible]

رشته ششم – کوه ساق – کم سنگی دارای شیب دارای چشمه آب
باغ تمرخان – کم ارتفاع دارای آب
خیدان – سنگی سخت و صعب
دم بیانی – سنگی مرتفع دارای درخت کم

رشته هفتم – کوه خورسدر – مرتفع سنگی دارای جنگل
کوه سه دندار – کم ارتفاع دارای [illegible] قلعه
کوه قاشقه – سنگی سخت دارای [illegible] است
کوه کور – سنگی چون در این کوه [illegible] مشهور است
[illegible] که این اسم [illegible] است

رشته هشتم – کوه‌ها مرتفع وسیع [illegible] دارای [illegible] شده [illegible]
[illegible]
قره نهار – مرتفع دارای درخت
کچی – کم ارتفاع و خاکی
زرکر – مرتفع و سنگی – [illegible] نقاط [illegible]
در مابین این رشته ارتفاعات یک رشته ارتفاعات کوچکی [illegible] دیده [illegible] که دارای [illegible]
[illegible] ارتفاعات [illegible] است

رودخانه‌ها – [illegible]
[illegible]
[illegible]

(اقتدار [illegible] منطقه [illegible])

ص ۴

رودخانه کنگان [illegible] طارم را [illegible] رود سلطان [illegible] استفاده است

در رودخانه طارم نیز بعضی جویبارها که آب دائم دارد

از قبیل

- [illegible] رود
- آب بیاب
- آب [illegible]

[illegible] این نهرها [illegible] که آب [illegible] باشد

[illegible] وضعیت طارم از [illegible] بد [illegible] منطقه از این حیث [illegible]

[illegible] و کم [illegible] طارم [illegible] است

راهها — در طارم جاده‌ای [illegible] تاریخ [illegible] در صورتیکه [illegible] این نوع جاده‌ها [illegible]

[illegible] در صورت کشیدن [illegible] راه‌ها بیش از [illegible] ترقی و پیشرفت

طارم [illegible] در صورت [illegible] خواهد گرفت [illegible] طارم [illegible]

[illegible] آب [illegible]

[illegible] در صورت کشیدن راه [illegible] ارتباط [illegible] است از [illegible]

[illegible] — [illegible]

[illegible] طارم سلطان [illegible] جاده‌ها [illegible] در صورت امکان [illegible] اندازه [illegible]

[illegible] برای [illegible] تجارت [illegible] منطقه نافع خواهد بود

۱ — راه [illegible] که تقریباً مسافت ۳۰ فرسنگ

[illegible] راه‌های [illegible] خواهد بود [illegible] نقل [illegible]

[illegible] و از [illegible] بطرف [illegible] در صورتیکه جاده [illegible] ۵۰ فرسنگ [illegible]

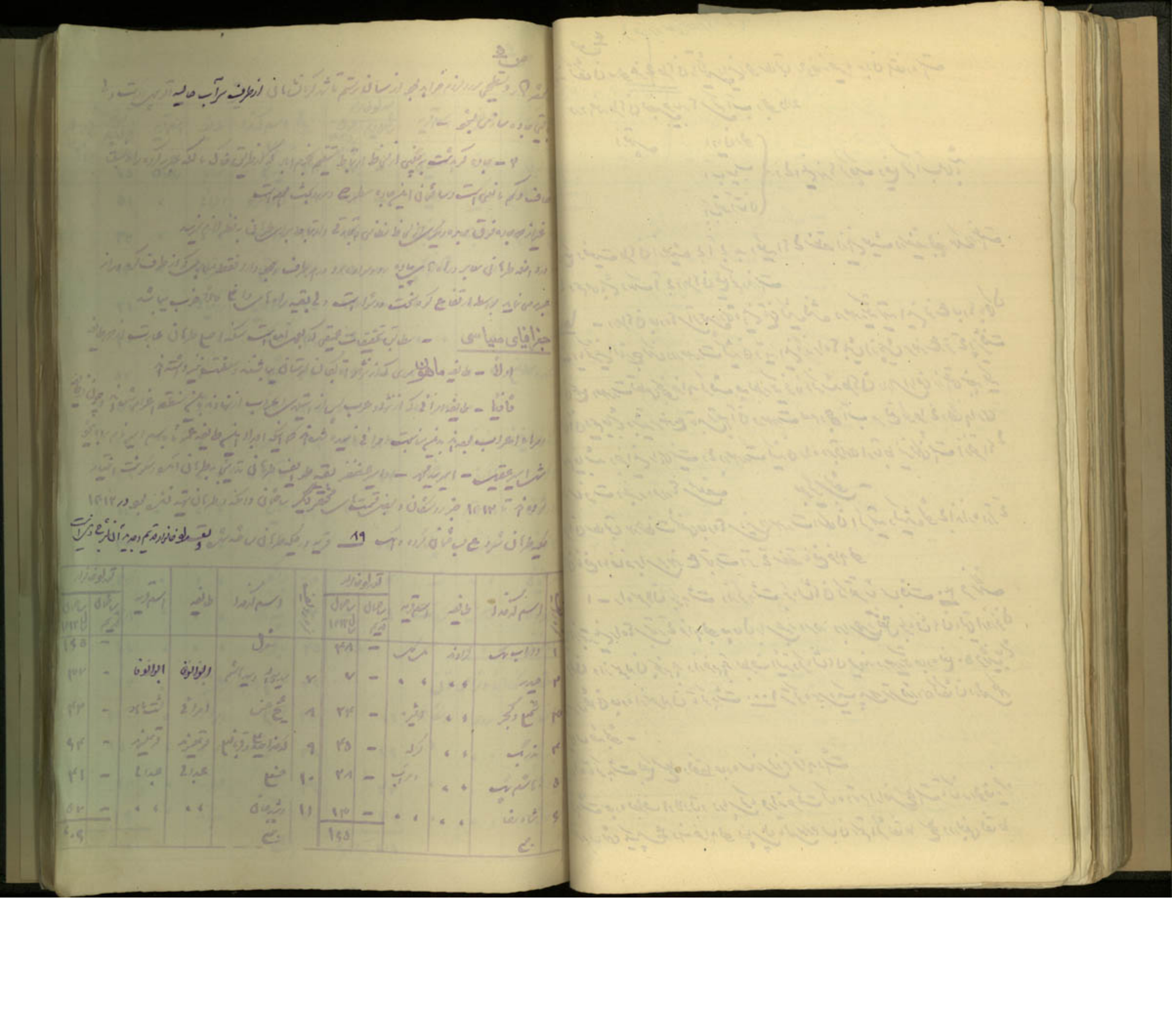
[illegible] جاده از [illegible] تا [illegible] ۱۰۰۰ [illegible]

[illegible] ساخته شود —

[illegible] راه [illegible] فقط جاده سازی لزوم خواهد داشت

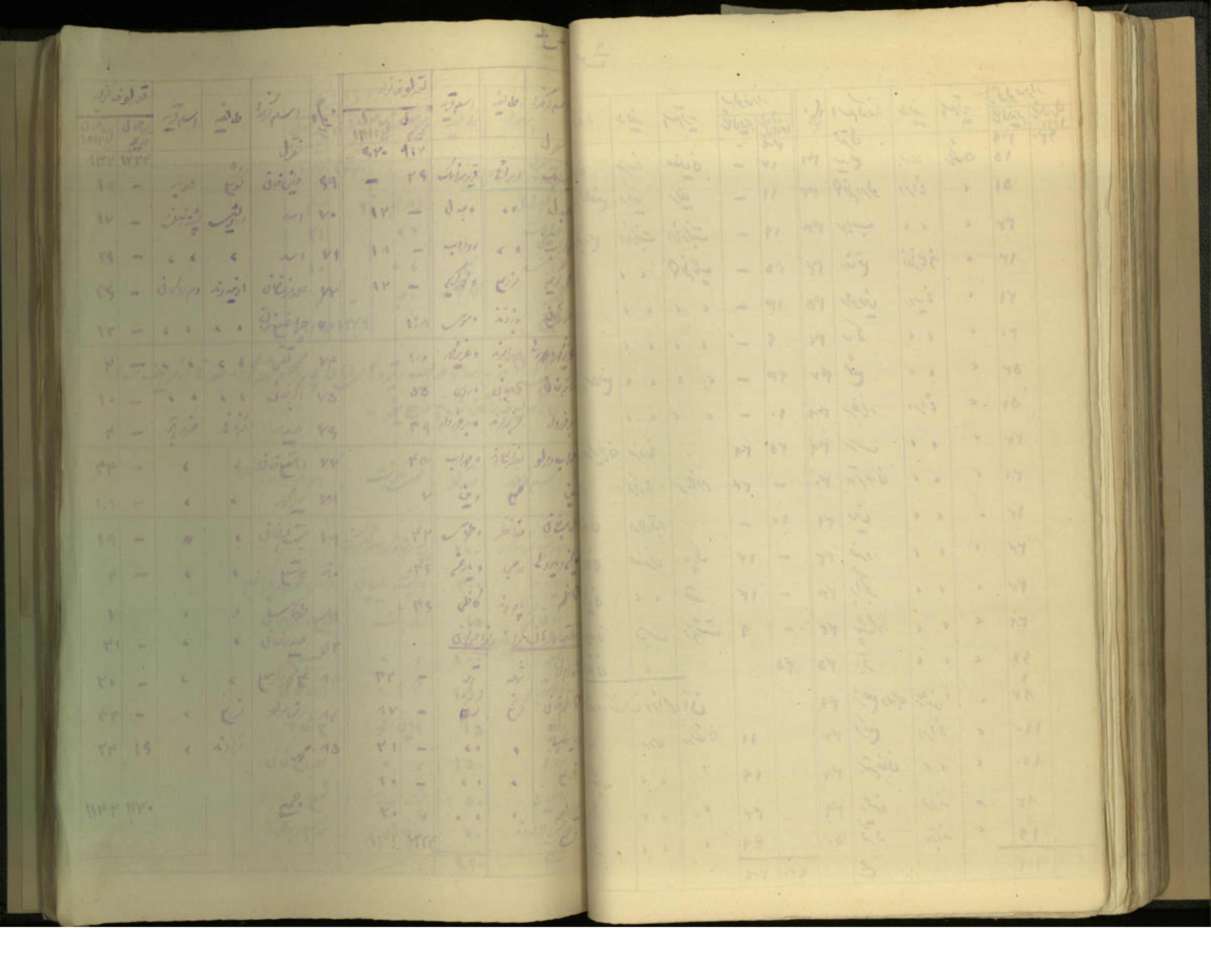
[illegible] جاده بطرف [illegible] و [illegible] حرکت کرده [illegible] اراضی [illegible]

[illegible] یک [illegible] خواهد بود [illegible] پل [illegible] در بعضی نقاط

اسم کدخدا	طایفه	اسم قریه	میزان کوپن دار: شالی قدیم	میزان کوپن دار: شالی سال ۱۳۱۲
منقول			—	۳۰۶
[illegible]ه	ضرونی	عفیف آباد	—	۱۷
[illegible] لطفعلی	مرلکی	مرلکی	—	۱۱
[illegible] وجزیع	ارازنبت	ارازنبت	—	۱۹
[illegible]ع	،،	کاظم بیگ	—	۴۵
[illegible]	،،	،،	—	۱۳
[illegible]	،،	،،	—	۹
[illegible] وسلطانعلی	،،	،،	—	۲۳
[illegible]	،،	،،	—	۱۰
[illegible]	ضرونی		۲۹	۲۵
[illegible]	لرارند	رشخاردم	۲۴	—
[illegible]ارخان	اولاد قنبر		—	۱۰
[illegible]	عصفری	بارک	۱۲	—
[illegible]	،،	قلعه	۱۴	—
[illegible]خان	عباس	ده پشت	۹	—
[illegible]خان	،،			۴۵
[illegible] نقطه رودنگان ونواحی آن				
[illegible]	سوری	رودنگان	۱۱	
[illegible]بیگ	،،	،،	۱۹	
[illegible]	،،	،،	۴۲	
[illegible]	،،	،،	۴۹	
جمع			۲۰۶	۹۲۰

نمره	اسم کدخدا	طایفه	اسم قریه	میزان کوپن دار: شالی قدیم	میزان کوپن دار: شالی سال ۱۳۱۲
	منقول			۳۰۹	۹۲۰
۳۱	سید ع	سوری	رودنگان	۱۵	
۳۲	کاظم درلو	اراکی	،،	۵۱	
۳۳	سهراب	،،	،،	۳۲	
۳۴	رفیع	نظر بیگی	،،	۱۳	
۳۵	مرلوخانی	روسائی	،،	۲۱	
۳۶	[illegible]	،،	،،	۲۰	
۳۷	[illegible]	،،	،،	۵۳	
۳۸	مرغزار	اراکی	،،	۵۱	
۳۹	[illegible]	،،	،،	۲۷	
۴۰	قاسم خانی	،،	،،	۲۸	
۴۱	[illegible]	،،	،،	۱۳	
۴۲	خسرو	،،	،،	۲۴	
۴۳	براتعلی	،،	،،	۲۷	
۴۴	[illegible]	،،	،،	۲۸	
۴۵	باقر	،،	،،	۶۶	
۴۶	شرفعلی و[illegible]	[illegible]	،،	۸۳	
۴۷	[illegible]	اراکی	،،	۱۱۰	
۴۸	رستم خانی	،،	،،	۱۵۰	
۴۹	[illegible]	لرارند	،،	۸۳	
۵۰	[illegible]	لرارند	،،	۱۶	
	جمع			۹۱۲	۹۰۰

اسم خانوار	طایفه	اسم قریه	تعداد خانوار — سرشماری قدیم	سرشماری حال ۱۳۱۲	
منطقه امامزاده ابراهیم و زراعی آن			۱۲۴۰	۱۱۳۱	
سنگر آقا خانی		امامزاده	۹	۴۳	
مهاجرات		« «		۲۱	
طالبهاس	کرد	« «		۱۰	
جعفر	۹۹ زنه	باجه	-	۴	
جمع			۱۲۴۹	۱۲۰۹	

از اینکه ۹ نفر به اسامی طوایف و تیره‌های طرفان که پروه و شهر گردند صورت از طوایف سابق ... که حالیه خانه‌نشین شده‌اند درج میشود -

اسم طایفه	تعداد	محل سکونت	اسامی کدخدا	
سادات شاه محمد	۱۰۰	پایه زرشاه محمد ساداتی گرانه		
اوزنیه وند	۳۰۰	در پشت ولیان	ورثای غلام و چراغعلی	
آتان فرک	۱۵	در کرمانشاه	حاج ولی زادخانی	
رشنی	۱۰۰	« «	رجب علی	
اولاد قباد	۱۶۰	۹ کرند	آزاد خانی	
رکنی	۱۵	[illegible]	علی شاه	
سروژه	۱۵۰	« «	نف علی خانی	
روستائی	۵۰	پشت شهر ...	فتحعلی	
رحمن لاله وند	۷۰	روستائی	محمد علی برخوردار	
جمع	۹۶۰			

اسم طایفه	تعداد	محل سکونت	اسامی کدخدا	
[illegible]	۶۶۰			
[illegible]	۲۵۰	ایران	[illegible]	
[illegible]	۱۲۰	[illegible]	[illegible]	
[illegible]	۵۰	ایران	[illegible]	
[illegible]	۱۴۰	[illegible]	[illegible]	
[illegible]	۱۲۰	[illegible]	[illegible]	
[illegible]	۱۸۰	[illegible]	[illegible]	
[illegible]	۴۰۰	[illegible]	[illegible]	
[illegible]	۳۰۰	〃	[illegible]	
[illegible]	۱۲۰	[illegible]	[illegible]	
[illegible]	۴۰۰	[illegible]	[illegible]	
[illegible]	۸۰	〃	سهراب	
[illegible]	۱۰۰	〃	[illegible]	
[illegible]	۳۰۰	〃	رستم خانی	
سراب وند	۱۶۰	[illegible]	[illegible]	
بازوند	۲۰۰	〃	[illegible]	
[illegible]	۱۴۰	[illegible]	[illegible]	
	۳۵۲۰			

[illegible]

[illegible] ... مأمورین عشایری

[illegible]

[illegible] تطاول بالادستی ها که دراز کرده آنچه را که داشته به زور و جبر از آنها اخذ کرده جهت [illegible] طوایف از لحاظ استیصال و عدم امکان زندگی ناچار اقدام به فرار از طوائف نمودند و این جهت ثانی موضوع [illegible] طوائف است که از سوابق [illegible] [illegible] سال قبل [illegible] طرف [illegible] این منطقه [illegible] [illegible] منطقه [illegible] اراضی [illegible] این جبهه عظیم [illegible] منطقه پیدا شده [illegible] [illegible] و طوائف [illegible] دارا بوده [illegible] پراکنده [illegible] طرف [illegible] ۱۳۱۲ [illegible] در این منطقه [illegible] [illegible] [illegible] استفاده [illegible] از این جبهه عظیم [illegible] [illegible] چنانچه در ۱۳۱۰ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] طوائف [illegible] [illegible] پراکنده [illegible]

مذهب — اهالی طوائف شیعه میباشند [illegible] آنها [illegible] سلاسل مذهبی چندان تعصب فرق [illegible] آنها [illegible]

لهجه — طوائف با لهجه مخصوص که شبیه به هیچ یک از لهجه های [illegible] [illegible]

جغرافیای اقتصادی

زراعت — طوائف [illegible] از مناطق بزرگ [illegible] [illegible] [illegible] این منطقه را [illegible] [illegible] [illegible] و نظم [illegible] برای آنها [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] در منطقه طوائف [illegible] است [illegible] [illegible] اراضی وسیع این منطقه را [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

در مورد [illegible] [illegible] [illegible]

ثانیاً - برای رفع هجوم ملخ بایستی فکر اساسی برای طالقان نمود زیرا در تپه پیدایش ملخ باندازه‌ای
زیاد است که تمام منطقه طالقان یکپارچه سیاه شده حتی درختان بی برگ برای [illegible] منطقه باقی
نماند قطعی است که اگر اقدام اساسی برای طالقان نشود تدریجاً تخم ملخ زیاد شده ممکن است آفت
بزرگی برای مملکت ایجاد و شاید سایر مناطق تهیه کند چه در این چند سال اخیر همه ساله قدری ملخ در طالقان
آن در طالقان رو به ازدیاد مهم است -

تبصره - املاکی که از نتیجه تخم درباره رفع آفات جاری نشده اگر از راه زمین جانب دولت در خواست کرده‌اند
که با آنها کمک شود آب گوارا که محل اتفاق آنها است و به آب سازمانیه و [illegible] در شیراز جمع شده
آن اسباب اجتماع سار را فراهم و این علیه را از منطقه فرو برسانند هرچند که این اقدامات ملخ
را نظر اف نه در به رسید و دو درجه استیصال املاک را برساند که مخصوص برای رفع آن اقدامات شده
و تعمیر افزون شود -

زراعت طالقانی در صورت رفع عیب فوق مرکب است از گندم - جو - ترپال - برنج -
تنباکو - حبوبات

اشجار - در طالقان درخت مرطوب جنگل - زال زالک زیاد محفوظ می‌شود - بافات
درخت گردو - پشن - گیگم در - ارغوان - گردو - چنار - ترشک - انار - زیتون - [illegible] شده
در رشت سیاه بید در باغ بزرگ در ۱۳۱۰ محفوظ نمود که برای انبار انجیر در زاله و بابانات در طالقان
جمع کم و نادر فقط انحصار تا در باغ طبیعی درخت سیاه دیگر باغ در باغستانی محفوظ نمود مشق بزرگ
انبار ۴ محفوظ شد

تاریخ در طالقان زیاد روئیده می‌شود

حدود [illegible] که در رشته‌های قدیمی فراوان وزیده هایش می‌شود

گله‌داری - منطقه طالقانی مراتع بسیار برای نگاهداری و تربیت احشام دارد و مخصوص قسمت‌ها از لحاظ
شاه گو در قسمت سنگ سیاب و اطراف کوه و دهات پر ریزش شده در طالقان تقریباً ۵۰۰۰۰ احشام
رأس گوسفند دارد ولی علیه که از زراعت لکن ناامید شده‌اند در خصوص گله‌داری جدیت می‌نمایند

ابریشم ایرانی در سری نسبتاً خوب و بیش از سایر ظریف است طرز قالی‌های ابریشم را نسبتاً عالی
بوده و خوب قالی‌ها از نشانه در طرف کهنه دار زیاد وجود داشته قسمت عمده احتیاجات ارکان
داخلی سایر شهرهای غرب را می‌دهد —

تجارت — ارتباط طرف قسمت عمده با کرمانشاه از طریق همدان است که از نخ — پشم
کتیرا و سایر مواد اولیه خود را بکرمانشاه حمل می‌نمایند —

صنعت — در طرف هیچ صنعتی وجود ندارد و دیده نشده

معادن — در طرف شرح سایر نقاط اشخاص خبره از سیاحت نموده که ؟ هنوز از وضعیت معادن
آن ترابی اطلاع حاصل کرده قسمتی که ؟ نه شهرده است

اولا — نفط سیاه در بعضی رودها است که با نیروی از زمین خارج و جاری است اگر فنی
اقدامات شود و مواد آن استخراج گردد و بقدر سرعت مواد که به استفاده بشود زراعت از مواد اولیه
داخله نه ؟ تا کنون است وقطعاً در دارم خواهد بود شاید بر اثر بعضی توقف برسد که از لحاظ احتیاج
استخراج آن مورد استفاده قرار گیرد در لرستان نفط در کوه نیز ذکر شده نیست
در شمال نیز بعضی نقاطی که آثار نفط دارد دیده و مورد حفظ ...
— سایر معادن طرف آن قسمت که مورد حفظ شده تشریح زیر است

۱ — معدن زغال سنگ — در زیر شهر تبریز — شاه‌جهان — در ... — و اولاد قباد
۲ — معدن گچ — در جوبار — سرابه — سرکش — چهل چراغ — شاه گرز — سنگ ... رشید
۳ — معدن نمک — واقع در سراب
۴ — معدن گوگرد — واقع در شهر ... — ارمنیه ...
۵ — معدن قیر — در اولاد قباد
۶ — معدن فیروزه — در کش ... واقع بین شاه‌جهان و ... که اطراف کوه است سنگهای فیروزه
دیده میشود که معروف است معدن فیروزه و ساختن فیروزه‌ها را از آن بدست می‌آورند
۷ — معدن مس ... — در کوه ...

قسمت آثار تاریخی و قدیمی طهران

در طول مدت مأموریت در کوهدشت آثار عمارت و ساختمانهای زیادی ملاحظه شده که در یک حد منطقه ... و بعضی ... و آثار را بعضی ... قدیمه کشف شده
نقاطی که آثار تاریخی در آن ملاحظه شد، شرح زیر میباشد

۱ - قلعه‌های آستانه - که نظر تماشاچی را به قلعه معروف به دهن را روی تپه‌های قلعه قدیمی میباشد و گویا اسم قلعه قدیمی (دستال) بوده است

۲ - در مرکز دهستان - یک قلعه سنگی و یک حوض سنگی قدیمی وجود دارد که ظاهراً ... متعلق به ... یکی از شهرهای قدیم بوده است

۳ - در کره واکله - در ... قلعه قدیمی است که مردم به قلعه ساسانی است

۴ - در محله کوهدشت - شهر قدیمی وجود داشته مردم به باغ زال که دارای باقیات زیادی ... مقداری قرآن ... اکثر آثار آن دیده شده است

۵ - در ... - ... و قلعه قدیمی میباشد

۶ - در بالای کوهدشت - تپه است که مردم به تپه زرگران ... و آثار قلعه قدیمی و آنجا ملاحظه میشود

۷ - در ... کندم - قبرستانی بزرگی دیده میشود که در روی سنگ اکثر قبرها خط کوفی ... است و در قبرستان مذکور آثار عتیقه از قبیل ... پیدا شده ...

۸ - در ... چقا اهران - قبرستانی قدیمی و آثار زیاد کشف شده

۹ - در ... - قبرستانی قدیمی دیده و کشف شده

۱۰ - در ... - آثار قلعه قدیمی ملاحظه میشود

۱۱ - در کره چغران - یک ساختمانی ... وجود دارد که اطاق‌های آن ...

۱۲ - در ... آثار شهر خرابه وجود دارد که قبرستان، خندق و برج‌های ... (گبر بندی) است

۱۳ - در چهارمحال ... طایفه ... در ... چهار ... ۷ ۱/۲ ۸ ... دیلم - ... اطاق و قلعه ... است

- جزء منطقه هلیلان در کنارت طرهان واقع و سکنه آن از ایل ترکه [illegible]
[illegible] نژاد می باشند این است که برای اطلاع کلی از منطقه مزبور شرح داده شد درج [illegible]

هلیلان - منطقه وسیعی است در طرفین رودخانه سیمره که طول آن با [illegible] فرسخ و عرض آن
[illegible] ازیک فرسنگ می باشد -

شمالاً از [illegible] به املاک دره [illegible] [illegible]
غرباً به [illegible] خاک [illegible]
جنوباً به خاک [illegible] طرهان
شرقاً به اولاد قباد و املاک [illegible] می باشد

تاریخچه و حکایات

- مطابق اظهارات اهالی و آثاری که مشاهده شود هلیلان
[illegible] از قدیم [illegible] [illegible] فوق العاده آباد در قدیم الایام [illegible] وضعیت [illegible] داشته است
[illegible] مجاورت با [illegible] [illegible] [illegible] رفته [illegible] واقع و بکلی خراب واز
[illegible] خارج گشته است ولی وضعیت زمین [illegible] از حیث [illegible] اراضی [illegible] از حیث
[illegible] مجاورت با نقاط مهم [illegible] ارتباط [illegible] [illegible] است که ترقیات [illegible]
[illegible] پیشرفت کامل [illegible] -

- در سابق [illegible] خاک هلیلان و [illegible] آن که ([illegible])
([illegible]) می باشد [illegible] و [illegible] سابق [illegible] است که [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] داده [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] هزار [illegible] در
[illegible] ([illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] از [illegible]
[illegible] [illegible] هلیلان [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] -
[illegible] هلیلان [illegible] است در [illegible] [illegible] می باشد که [illegible] [illegible] [illegible] است
[illegible] [illegible] [illegible] اراضی [illegible] است - [illegible] [illegible] دارا [illegible]
می باشند

ییلاق [illegible] در خود دشت هلیلان و قشلاق عموم [illegible] اطراف [illegible]

...رت میباشد چون در اواسط زمستان هوای هیلان ... بهار طهران میباشد -

شرح داخلی جلگه هیلان

... وقت در فور اطرف (کریا نشاهان) پس از عبور از (رسان رستم) که تنگ
... وبک (کلمه نگی) در آن میباشد در ۳ فرسخ (قلعه ظهرالملک) جاده در قسمت شده
... از سمت چپ و دیگری از سمت راست - جاده سمت چپ مستقیماً بطرف ... مقابل
... یا تپه ... لی هیلان خواهد آمد که ... فرق العاده برای
... قرار ... موقعیت تحکیم خوب و مناسب میباشد فقط موضوع آب است که قدری
... اشکال خواهد ... ولی ... است در ... که میباشد استفاده ...
جاده دوم که از سمت چپ وارد میشود از ... قسمت آخر از ارتفاعات شمالی ... وارد جلگه
... (قبرستانی) که ... میگردد ... تا ... در تابستان ...
... استفاده میباشد میگردد -

رودخانه از طرف شرق به غرب دشت ... ارتفاعات جنوبی که ...
(کهر) و (قلعه خرابه) سابق میباشد بطرف جنوب جاری شده بطرف ...
... ارتفاعات جنوبی هیلان ... (شاهزاده محمد) که ...
... ۱۴ میلیمتر فوق العاده طرف ...
... (... بیشتر) ...
... میباشد ...
... - در سمت شمالی تقریباً در وسط جلگه نسبت به رودخانه ... ارتفاع ۲۰ متر واقع شده در کنار
رودخانه ... یک ... ۲۰۰ متر ... -
... صاف ... اسباب زحمت ... خواهد شد -
... رودخانه ۱۰۰۰ متر ... ۵ کیلومتر خواهد بود -

وضعیت رودخانه در اواسط ... رودخانه ...
... آب ... در اواسط پائیز آب
... خواهد بود -
... از طرف ... رودخانه ...

[illegible] دشوار است –

[illegible]اعت — زمین [illegible] ترقی العاده [illegible] مستعد برای زراعت [illegible] (هیلان)

۴۰ [illegible] زراعت [illegible] –

[illegible] گندم – جو – زرت – [illegible] – [illegible] – [illegible]) [illegible] – [illegible]

[illegible] قیمت [illegible] ۱۳۰۷ گندم [illegible]

[illegible]ب –

[illegible]دمان و اهالی — از طوایف [illegible] (بالاوند – زرندلانی – طرهانی) [illegible]

[illegible] آنها [illegible] یکدیگر [illegible]

[illegible] –

[illegible] آنها را [illegible] توصیف [illegible] –

[illegible] دارند [illegible]

[illegible] – رنگ – [illegible] – [illegible]

[illegible] مملکت [illegible] – [illegible]

[illegible] آنها [illegible]

[illegible] آنها [illegible] –

[illegible]وقعیت نظامی — توقف [illegible] (هیلان) [illegible]

[illegible] توقف [illegible]

[illegible] شمالی) [illegible] (کرمانشاهان)

[illegible] توقف [illegible] جنوب [illegible]

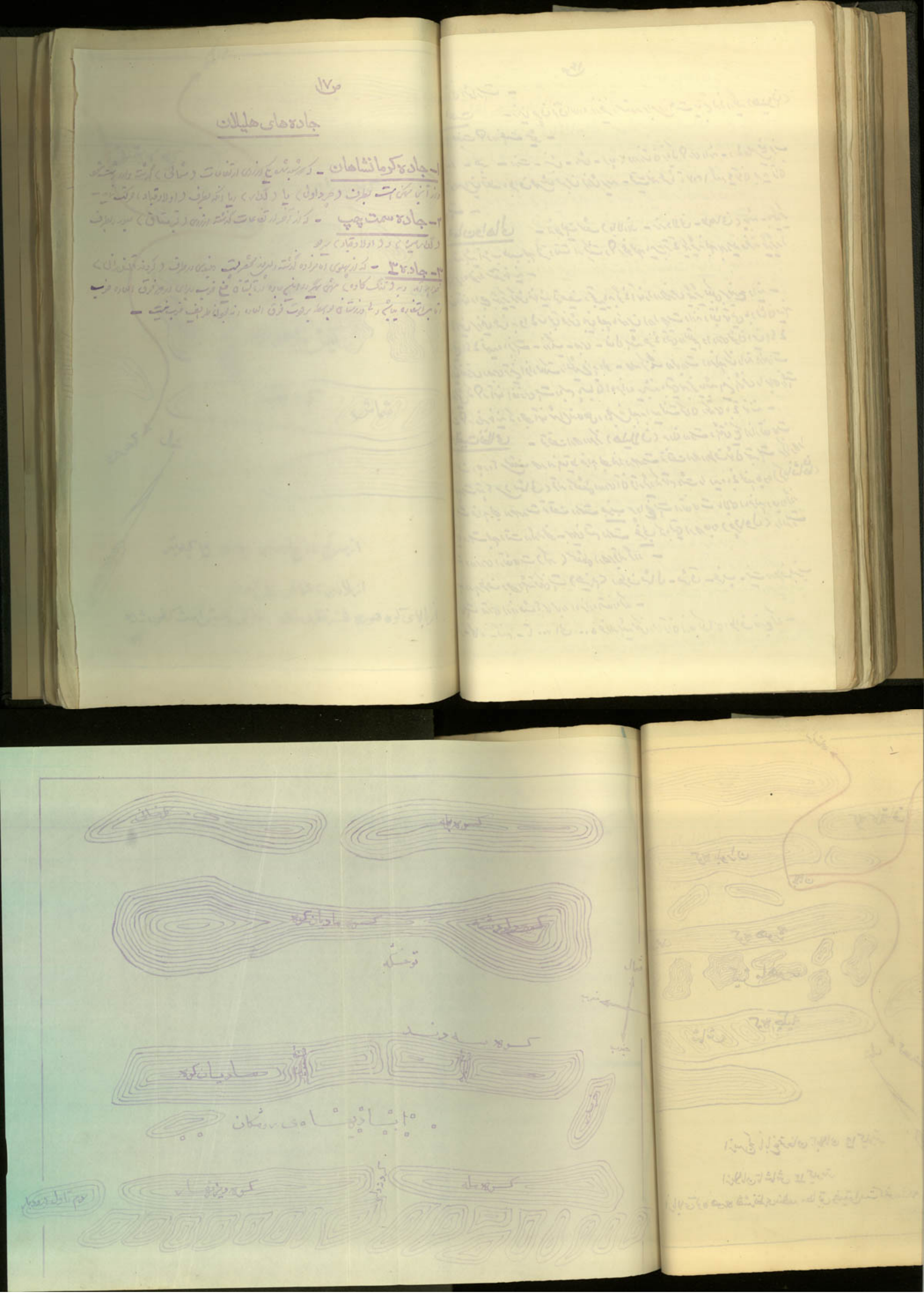
[illegible] غربی [illegible] (چاوول) [illegible]

[illegible] ارتفاعات (کهر) [illegible] –

[illegible]ب در هر طرف [illegible] (هیلان) [illegible] شمال – شرق – غرب – [illegible] جنوب

[illegible] –

[illegible] گندم – تا ۳۰۰ الی ۵۰۰ [illegible] اطراف [illegible] –

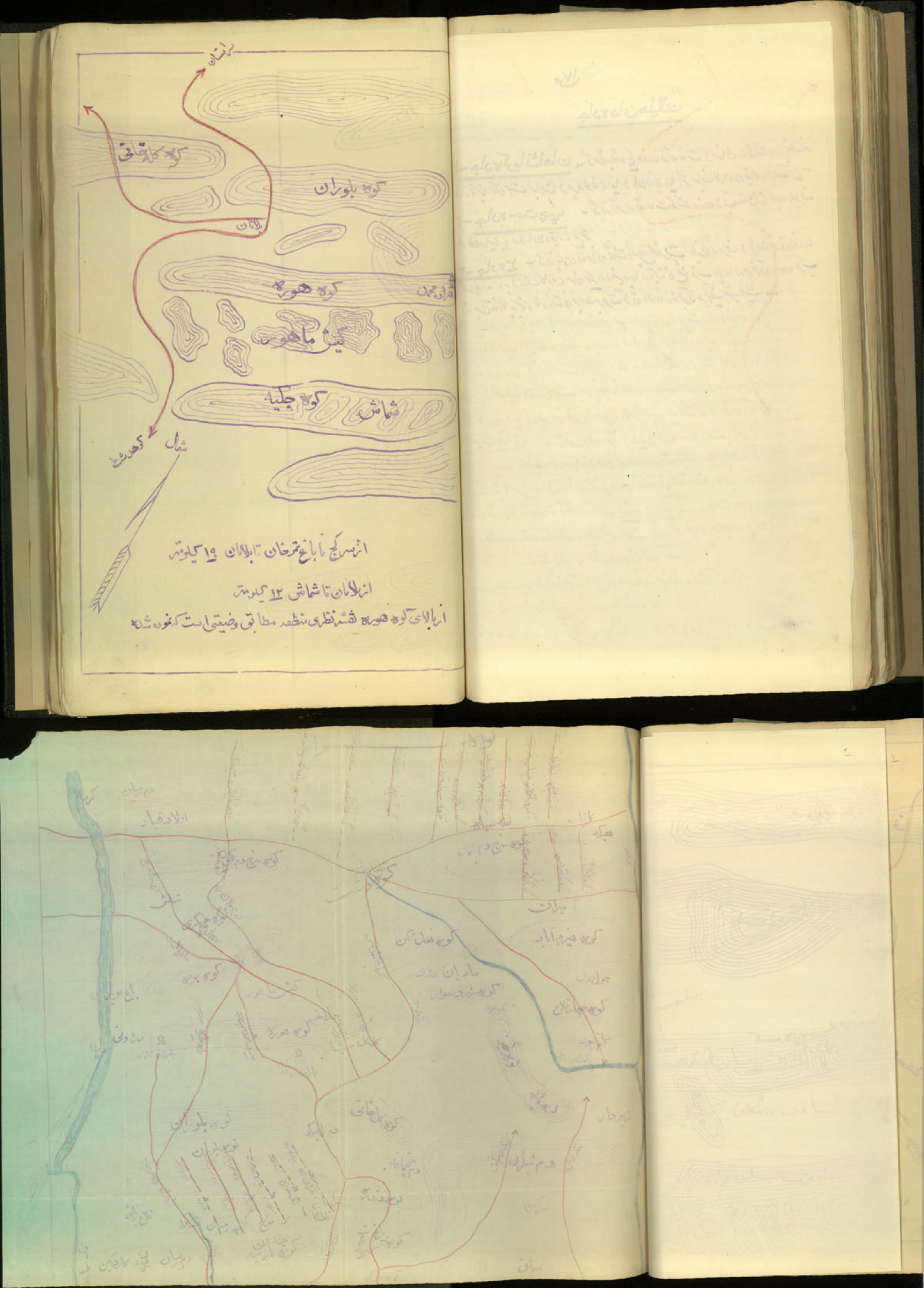
ص ۱۷

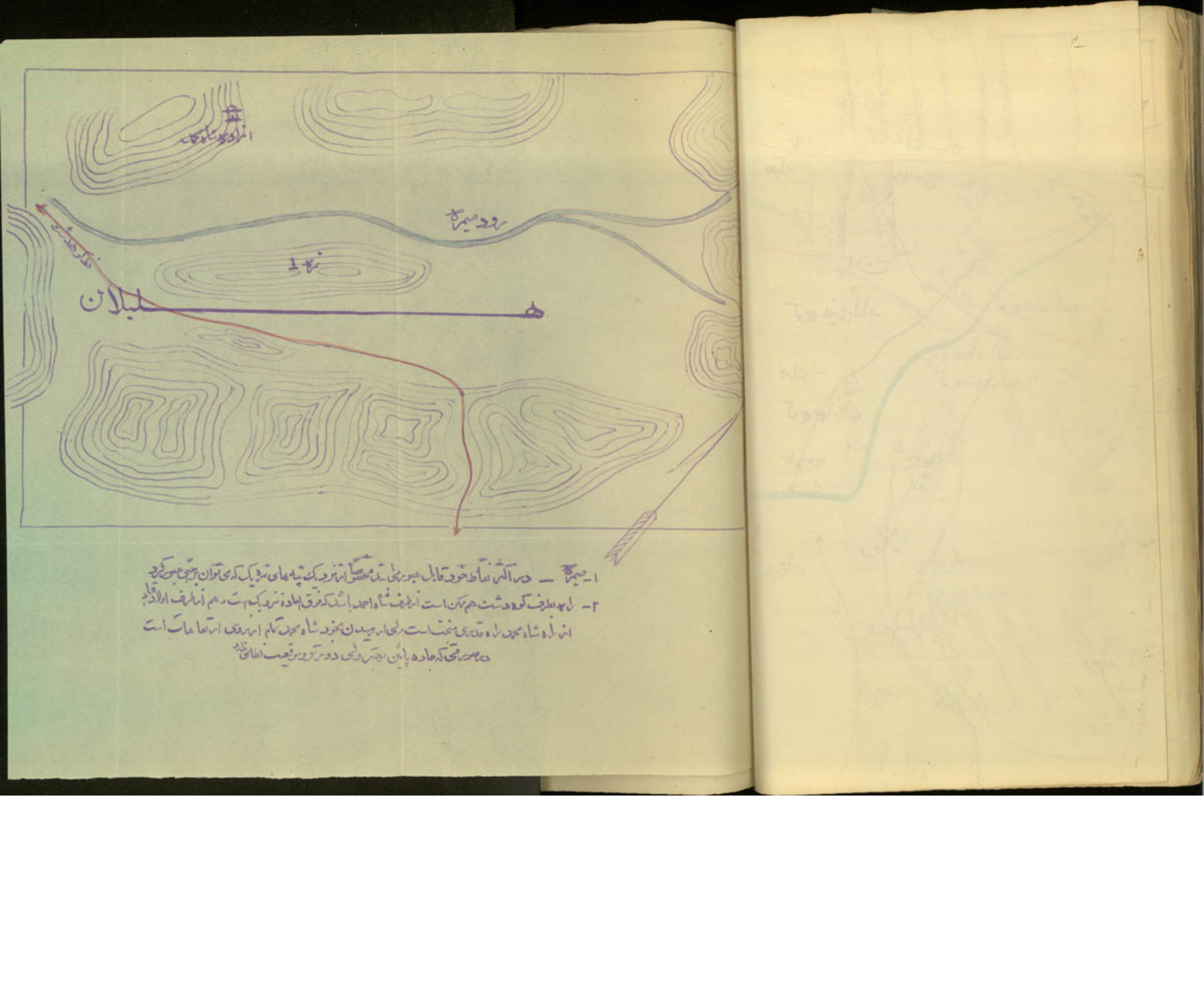
جاده‌های هیلان

۱- جاده کرمانشاهان

۲- جاده سمت چپ

۳- جاده ۳

کوه کله خانی
کوه بلوران
بلالان
کوه هوره
کیش ماهور
کوه چلکیه
شماش
شمال
کهدشت
از سرکج تا باغ تمرخان تا بلالان ۱۹ کیلومتر
از بلالان تا شماش ۱۲ کیلومتر
از بالای کوه هوره نقشه نظری منظره مطابق وضعیتی است که نموده شده

۱- صیمره — در اکثر نقاط خود قابل عبور می‌باشد مخصوصاً از نزدیک تپه‌های نزدیک که می‌توان از آن عبور کرد
۲- راه طرف کوه‌دشت هم ممکن است از طرف شاه احمد باشد که فرق جاده نزدیک است و هم از طرف اولاد قباد
از راه شاه محمد راه قدری سخت است ولی از رسیدن بخود شاه محمد تمام از روی ارتفاعات است
در صورتی که جاده پائین بهتر ولی دورتر و موقعیت نظامی ندارد

جغرافیای بالاگریوه

مقدمه — بالاگریوه نظر به ... [illegible] ... را در فرس قدیم گریوه می‌نامیده‌اند ... [illegible]
... است اسامیکه بالای دره ... [illegible] ... (بالاگریوه) نامیده شده

منطقه بالاگریوه واقع است در سمت شرق لرستان

شمالا — محدود است بکوه ... [illegible]
غربا — محدود است ... [illegible]
جنوبا — محدود است برودخانه ... [illegible]
شرقا — محدود است برودخانه سزار

مساحت — مساحت تقریبی بالاگریوه ۷۰۰ فرسنگ مربع است

جغرافیای طبیعی — منطقه بالاگریوه کوهستانی و دارای ارتفاعات بسیار است که ... [illegible]
... [illegible] ... ارتفاعات ... [illegible] ... خط موازی کبیرکوه
... [illegible] ... منطقه بالاگریوه ... [illegible]
... [illegible] ... منطقه بالاگریوه ... [illegible] ... است

کوهها — کوه‌های بالاگریوه ... [illegible]
— کوه کیالان — امتداد شمال و جنوبی تقریباً بطول ۱۲ فرسنگ ... [illegible] ... دنباله آن ... [illegible]
... [illegible] ... وضعیت کوه ... [illegible] ... نظری که از ... [illegible] ... تقریباً ... [illegible]

... کوه کیالان ... [illegible] ... منطقه ... [illegible]
... [illegible] ... که دارای ... [illegible] ... منطقه ... [illegible]
... [illegible] ... کیالان ... [illegible]
... [illegible]

...ه سنگی و دارای شیب های تراشیده و کوه تیز می باشد -

...ضعیت این منطقه گرچه دارای ارتفاعات فوق العاده نیست ولی با اندازه خوب و دارای دره های عمیق ...ش کوه ها که در بعضی از دره های مزبور غارهای بزرگ یافت شده و در غارهای مذکور آب و آبشار نیز وجود دارد و دارای ...فی شدن و تمرکز اشرار مرتفع بسیار خوب است -

... - کوه کرکرانی - کوه قلعه دریخ - کوه برکانی - مرغ کوه کانه - پشه کوه - کوت کاره ...کوه و پیچ - تقریباً بطول ۱۰ فرسنگ و تقریباً موازی با کوه کیلان یکی پیش بر رفته در روی کوه ها ...هش یا آن رجوع شود -

- کوه گرو

- کوه غزال

- کوه هشتار هولو

رودخانه‌ها - در شمال غربی بالاگریوه رودخانه کشکان و در غرب رودخانه صیمره ...ست شرق آب نزار و رودخانه زال جاری است

...ز رودخانه های شروحه که با بی آب بعضی در غرب بالاگریوه جریان دارد آب کوچک ملاحظه شود ...بین طریق

رودخانه کوچک غزال - که در افرینه دامنه جنوب کشکان میشود و کیه از اراضی جنوبی و ایلج را شرح ببینید ...آب ... که از بیارت با دامنه سرچشمه گرفته و در دامنه شان و داخل کشکان میشود

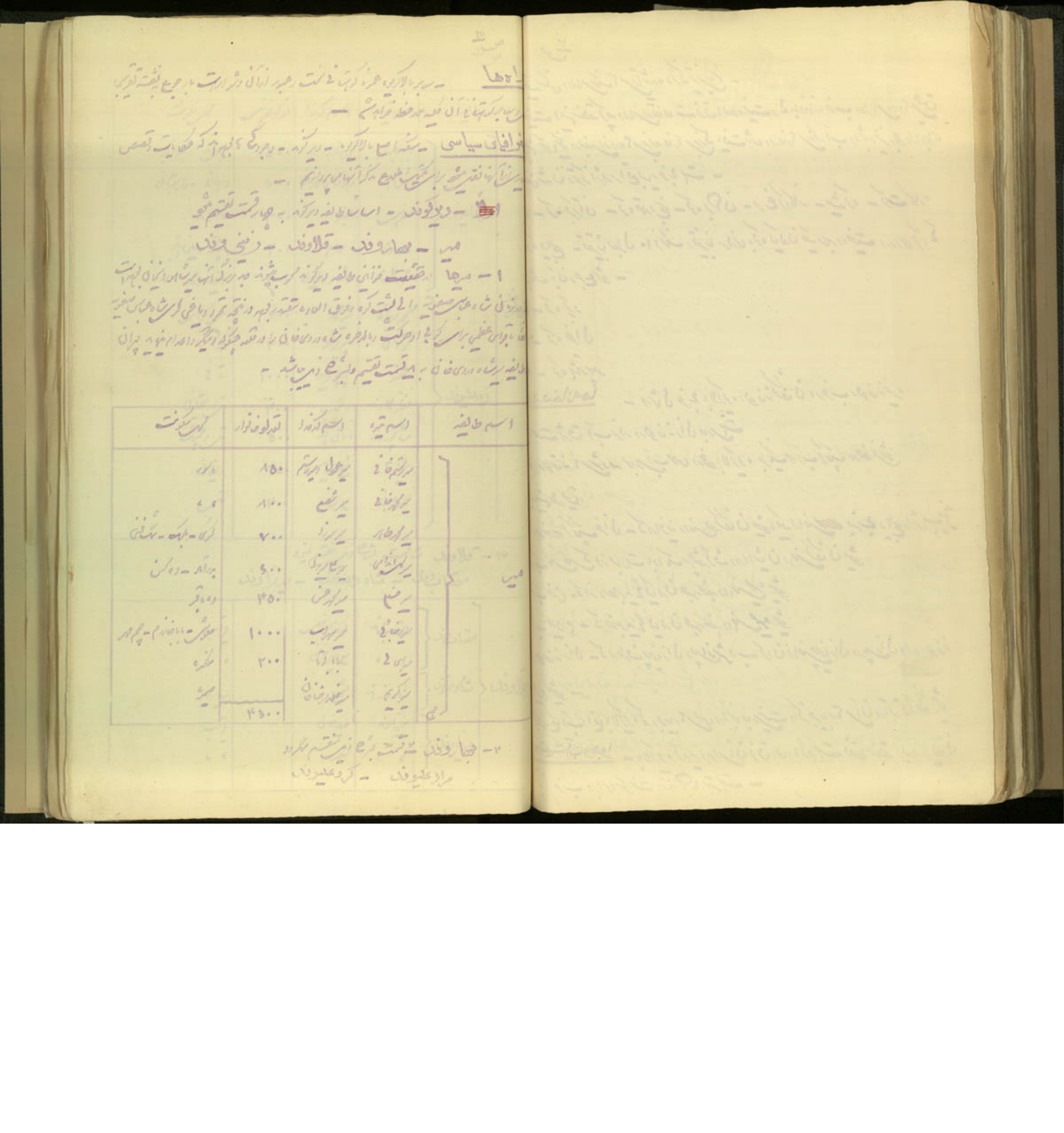
آب فنی - که از وسط برید کی کیالان عبور نموده وارد صیمره میشود

آب لیلام - که از برید کی کیالان عبور نموده وارد صیمره میشود

رودخانه زال - که در طرف چپ زال و پس از شروب کردن اراضی چپ زال در پس زال وارد رودخانه صیمره میشود -

...طور کلی آب دائمی بالاگریوه کم و جویبارهای بسیاری در آنجا جاری نیست و اگر جویبارهای آن در تابستان خشک میشود

وضعیت آب و هوا - بالاگریوه گرمسیر و هوای آن فوق العاده گرم است فقط منطقه البرز و ییلاقی ...هوا خوب و برای سکونت در زمستان بهتر است -

[illegible]ه‌ها — سرحد بالاگریوه [illegible] قسمت [illegible] وزارت [illegible] بجمع [illegible]
[illegible] آن طایفه [illegible] خواهد شد —

جغرافیای سیاسی — [illegible] بالاگریوه — دیرکوند — [illegible] که حکایت [illegible]
[illegible] تحقیقات [illegible] آنها میپردازیم —

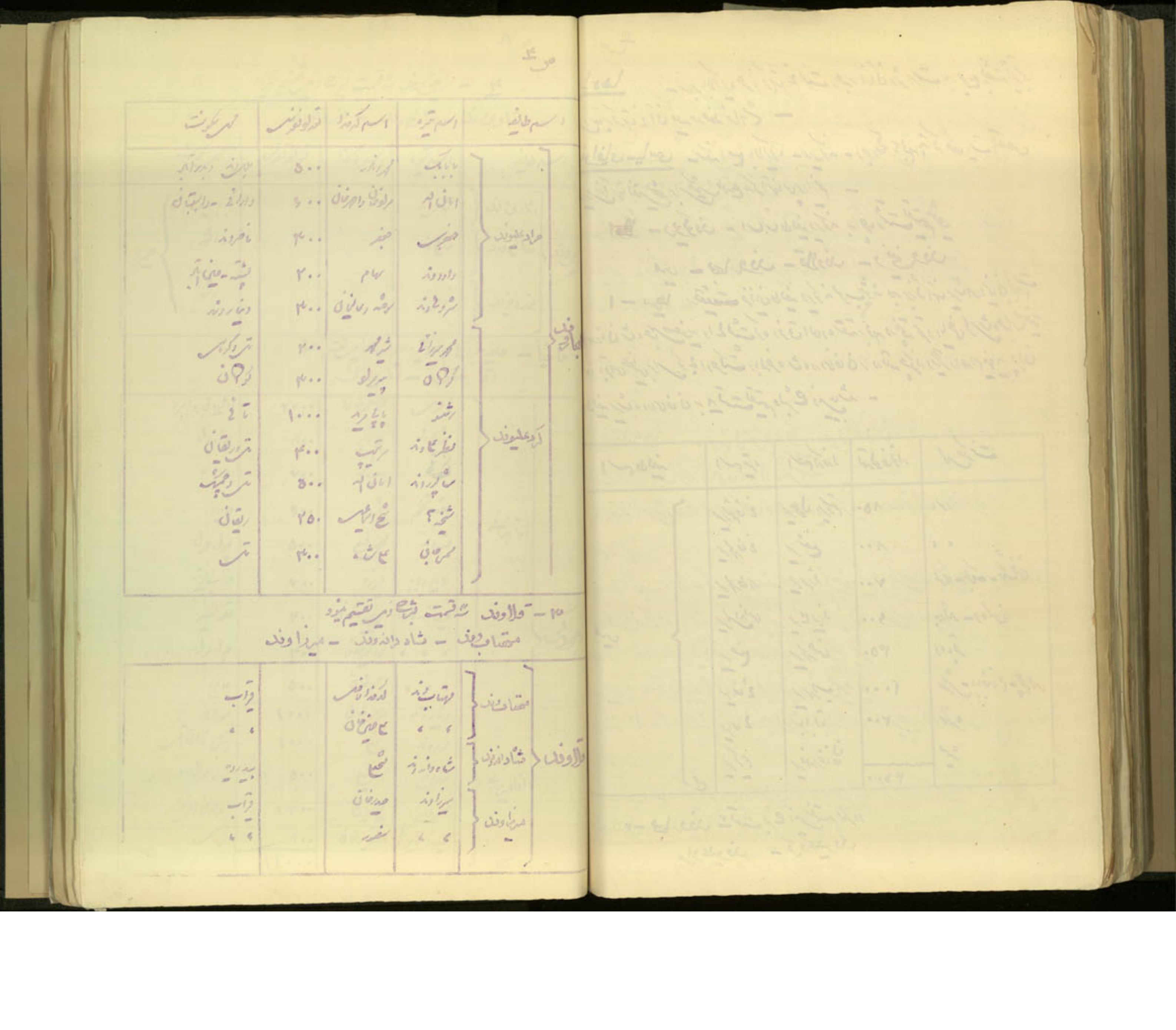
۱ — دیرکوند — اساساً طایفه دیرکوند به چهار قسمت تقسیم میشود

میر — بهاروند — قلاوند — زینی‌وند

۱ — میرها — حقیقت قرابتی طایفه دیرکوند [illegible] جد بزرگ آنها میرشاه [illegible]
[illegible] شاه‌عباس صفویه [illegible] که [illegible] الوار [illegible] نتیجه [illegible] شاه‌عباس صفویه
[illegible] برای [illegible] حرکت [illegible] شاه [illegible] خانی [illegible] اعدام [illegible]
طایفه [illegible] به ۸ قسمت تقسیم و بشرح ذیل میباشد —

اسم طایفه	اسم تیره	اسم کدخدا	تعداد خانوار	محل سکونت
میر	میررستم‌خانی	میرجول و میررستم	۸۵۰	[illegible]
	میرمحمدخانی	میرشفیع	۸۰۰	[illegible]
	میرمحمدطاهر	میرمراد	۷۰۰	[illegible] — [illegible]
	میرکاظم‌شاهی	میرکاظم‌بیگ	۶۰۰	[illegible] — [illegible]
	میرصفی	میرمحمدحسن	۴۵۰	[illegible]
	میرعبدالله	میرسهراب	۱۰۰۰	[illegible]
	میرالی	بابا آقا	۲۰۰	[illegible]
	میرکریم	میرمحمدرضاخان		[illegible]
			۴۶۰۰	

۲ — بهاروند — ۳ قسمت بشرح ذیل تقسیم میگردد
مرادعلیوند — کرمعلیوند

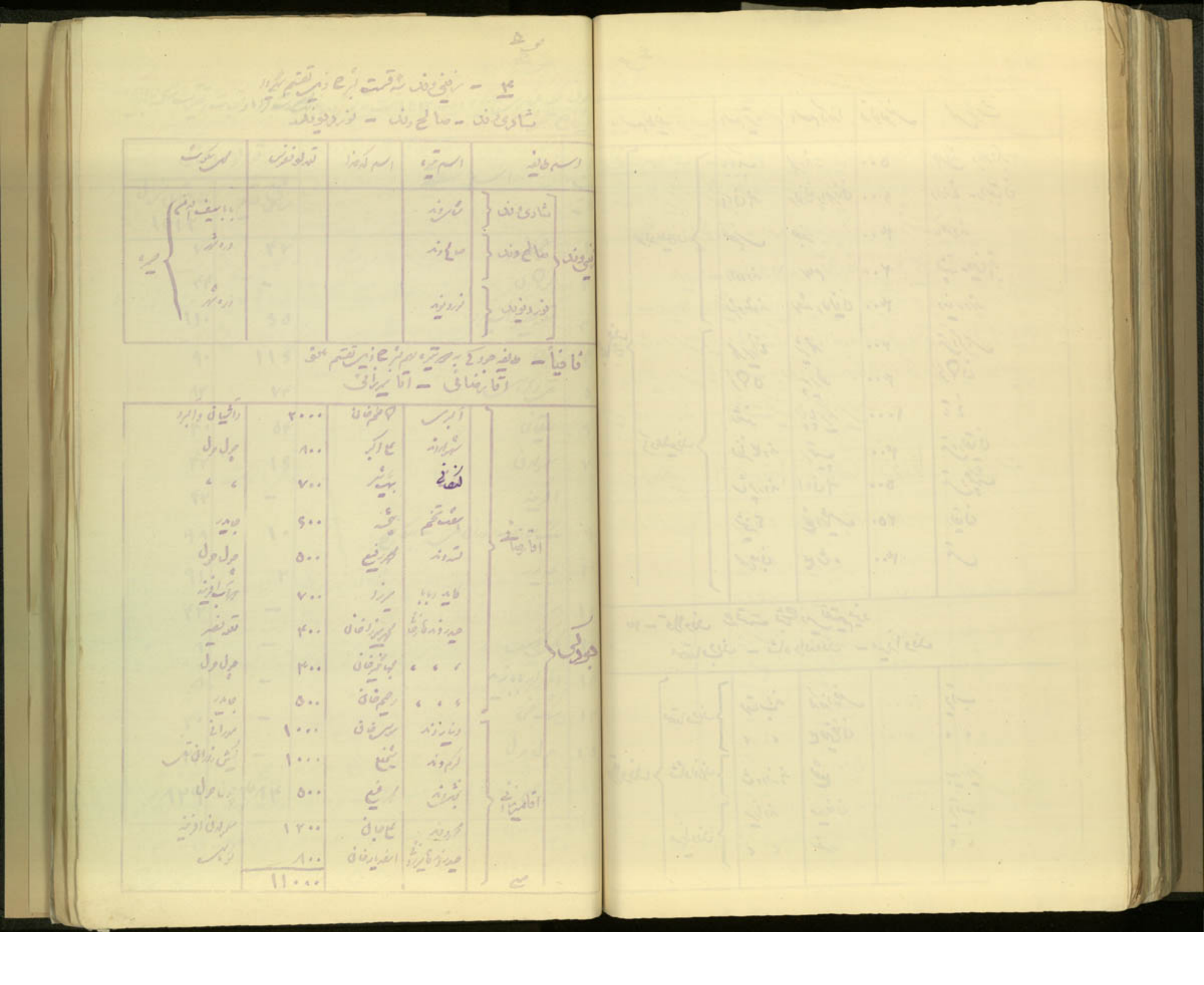

ص ۴۰

اسم طایفه	اسم تیره	اسم کدخدا	قدر نفوس	محل سکونت
جلاوند / مراد علیوند	بابابک	محمدرضا	۵۰۰	[illegible] درود آباد
	اناق [illegible]	مرادخان داودخان	۶۰۰	[illegible]
	[illegible]	جعفر	۴۰۰	ناصروند
	داوودوند	سهام	۲۰۰	پشته [illegible] آباد
	[illegible]	[illegible]	۴۰۰	[illegible]
جلاوند / کرم علیوند	[illegible]	شیرمحمد	۲۰۰	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	۴۰۰	[illegible]
	رشنو	باباپیر	۱۰۰۰	[illegible]
	نظرگاوند	[illegible]	۴۰۰	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	۵۰۰	[illegible]
	شیخ ؟	شیخ الیاس	۲۵۰	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	۴۰۰	[illegible]

۲۵ - ولاوند سه قسمت [illegible] تقسیم میشود
مهتاب وند - شاه دادوند - میرزا وند

اسم طایفه	اسم تیره	اسم کدخدا	قدر نفوس	محل سکونت
ولاوند / مهتاب وند	مهتاب وند	[illegible]		[illegible]
	« «	[illegible]		« «
ولاوند / شاه دادوند	شاه دادوند	[illegible]		[illegible]
ولاوند / میرزا وند	میرزاوند	[illegible]		[illegible]
	« «	[illegible]		« «

٤ - نیروند سه قسمت اوزره تقسیم ایدر
شادی وند - صالح وند - نوردوند

اسم طائفه		اسم تیره	اسم کدخدا	تعداد نفوس	محل سکونت
نیروند	شادی وند	شاهروند			بابا سیف اهرم
	صالح وند	صالح وند			دره شهر
	نوردوند	نوردوند			دره شهر

ثانیاً - طائفه جودکی بر چوق تیره لره اوزره تقسیم اولنور
آقا رضائی - آقا میرزائی

اسم طائفه		اسم تیره	اسم کدخدا	تعداد نفوس	محل سکونت
جودکی	آقا رضائی	آبرس	[illegible] خان	٢٠٠٠	دالخیانی و ابرو
		شهریاروند	علی اکبر	٨٠٠	جول ول
		لغمانی	بهادر	٧٠٠	« «
		هفت تخم	[illegible]	٦٠٠	جایدر
		[illegible] وند	محمد رفیع	٥٠٠	جول جول
		[illegible]	[illegible]	٧٠٠	[illegible]
		حیدروند [illegible]	[illegible] میرزا خان	٤٠٠	قلعه نصیر
		« « «	[illegible] خان	٣٠٠	جول ول
		« « «	رحیم خان	٥٠٠	جایدر
	آقا میرزائی	[illegible] زند	[illegible] خان	١٠٠٠	[illegible]
		کرم وند	شفیع	١٠٠٠	[illegible]
		[illegible]	رفیع	٥٠٠	[illegible] جول
		محمدوند	علی جان	١٢٠٠	[illegible]
		حیدروند [illegible]	اسفندیار خان	٨٠٠	[illegible]
				١١٠٠٠	

[illegible] پیدا شده قرار در جدبات [illegible]

نمره	اسم منطقه	قدر اوسط حاصل — سالهای قدیم	قدر اوسط حاصل — سال حال ۱۳۱۲
۱	چمیشه	۴۲	۷۰
۲	[illegible]	-	۴۴
۳	قلعه نصیر آب برد	۶۵	۱۱۰
۴	[illegible]	۱۱۶	۹۰
۵	تره کبابی	۷۴	۸۲
۶	زرقان	۵۴	۴۰
۷	سه یاری	۱۶	۴۲
۸	افرینه	-	۴۲
۹	سنگ مدره - زوران تپه - سه کنج	۱۰	۹۸
۱۰	جابر	۲	۹۱
۱۱	[illegible]	-	۴۲
۱۲	[illegible]	-	۹
۱۳	ایلابرابا بازید	-	۸
۱۴	سنگ شی	-	۴۰
۱۵	چول چل	-	۲۲
	جمع	۳۸۴	۸۲۹

جغرافی اقتصادی — بالاگریوه دارای اراضی زراعتی نیست اگر دفعا اراضی کوچک دیگر اینجا و آنجا برای تهیه و دو اوف احتیاجات اهالی منطقه کافی نیست چه اگر اراضی هم در کوهستانها و دامنه‌ها هست زمان و میزان مرطوب نیست سال در آن جا شد بطوریکه منطقه بالاگریوه منطقه زراعتی نیست و تقدیر نیروی تاریخی از زراعت آنی حاصل گردد در صورتیکه منطقه بالاگریوه از لحاظ بهترین مناطق لهم و قابل توجه برای نقاط دارای احشام و چرا و پرورش اغنام می‌باشد منطقه بالاگریوه از حیث ارضی و وسعت از لرستان برای احشام زیادتر و وسیع‌تر است حتی ... و کوهسار و کنف بسیار برای نقاط دارای احشام دارد ولی ضعف این منطقه از حیث خرید و فروش ضعف بزرگ که نمی‌باشد که تا تقدیر پیره که در منطقه بالاگریوه تا حدود ۶ الی ۷ میلیون احشام با کمال خوبی می‌توانند چرا نمایند و برای فصل زمستانی منطقه خوب دیگری برای نقاط دارای احشام است

زراعت

— زراعت بالاگریوه عبارت است از:

- گندم
- جو
- ذرت
- برنج در بعضی نقاط
- تریاک (خیلی زراعت شده)

ولی عموماً کم است

اشجار

— تمام منطقه بالاگریوه پوشیده از اشجار جنگلی است که از بعضی نقاط آن اندازه زیادتر می‌باشد بطوریکه اکثراً از زغال آن ایام برای رفع احتیاج اهالی و تهیه قوت روزانه با ... بالاخره به مقدار زیادی مرطوب آورده و برای احتیاجات سالیانه خود ... حاضر ... در اکثر نقاط کنارهای بالاگریوه خروارها مرطوب کهنه و تازه بدون حفظ می‌شود —

انواع اشجاریکه در بالاگریوه ملاحظه شده بشرح ذیل است

۱ — بادام جنگلی — ۲ — انجیر جنگلی ۳ — گلابی جنگلی — ۴ — گوجه (زال زالک) — ۵ — فندق (چاتلان قوچ) — ۶ — بلوط — ۷ — انار — ۸ — توت — ۹ — گردو — ۱۰ — چنار — ۱۱ — سرو — ۱۲ — بید — ۱۳ — ون — ۱۴ — زبان گنجشک — ۱۵ — ارغوان — ۱۶ — گیلم — ۱۷ — برالیک — از دو قسم اخیر برای دسته سیگار و عصا و چپق مصرف می‌شود

- در بالا گروه اشخاص مطلعین برای کشف معادن و محل [illegible] ارائه [illegible] که حدث زده میشود ذیلاً درج میگردد —
مرقوم در کتیبه ثبت است

۱ — سرب [illegible] در [illegible]

۲ — زغال سنگ در پاچه

۳ — نمک در زیر سنگ پرن آباد [illegible] دیک آبادکه

۴ — نمک در زیر [illegible] میشود

۵ — نمک سنگ در [illegible] های [illegible] در پشت [illegible]

۶ — نفط سیاه در حلقه گیش

۷ — چشمه در سرآب [illegible] معدنی است که مکی است دارای گوگرد است

۸ — در کوه های پل و حر آثار گوگرد دیده شده

[illegible]و علائم تاریخی

— در بالا گروه نیز [illegible] سایر نقاط از کشف آثار زیادی محفوظ میشود از جمله [illegible] و آثار زیادی که تا حال کشوف [illegible] شده است در گروه ها را که بطرف چین زال سرازیر میشود [illegible] شده که قسمت عمده قبرستان های بزرگ و آثار قلعه های قدیمی بیابانه است اساس کلیه نقاط بالا گروه و آثار آثاری محفوظ شده و ذیلاً درج میشود —

۱ — در [illegible] واقع در جنب قلعه [illegible] — آثار بناها و قصبه قدیمی بر جوب است که از سنگ و ساروج ساخته شده

۲ — در [illegible] — جزئی آثاری تقدیر یک آبادی از سنگ و آهک آجر بوده است

۳ — [illegible] واقع در دره [illegible] بالای [illegible] که جد سادات آنجا [illegible] شد

۴ — [illegible] بابازید در پشت کوه [illegible]

۵ — در سرآب [illegible] آثار بنای قدیمی بر پا است که معروف است شهر بیانی دارد بناهای آن ؟ [illegible] است

۶ — پل [illegible] از بناهای قدیمی است که در وسط جاده [illegible] واقع است

۷ — در [illegible] جاده [illegible] است که معروف به باغ [illegible] است

۸ — در [illegible] باغ دیده شده که درخت [illegible] — و آثار [illegible] و [illegible] درخت های [illegible] دارای [illegible] میباشند و از آنها استفاده میشود

ص ۹

در پشت شهر زال ادار قوری است که به چین زال معروف است و طاق های آن از سنگ تراشیده است

- در کوکان – غاری است که ترس آن ساختمان های سنگی داشته که دارای اطاق های زیادی است از سنگ تراشیده شده و چندین اطاق دارد که هنوز برجا است – دیوارها در کوه ۵ متر است قدیمی دیده شد

رود زال

جنوب
شرق
غرب
شمال

رود زال

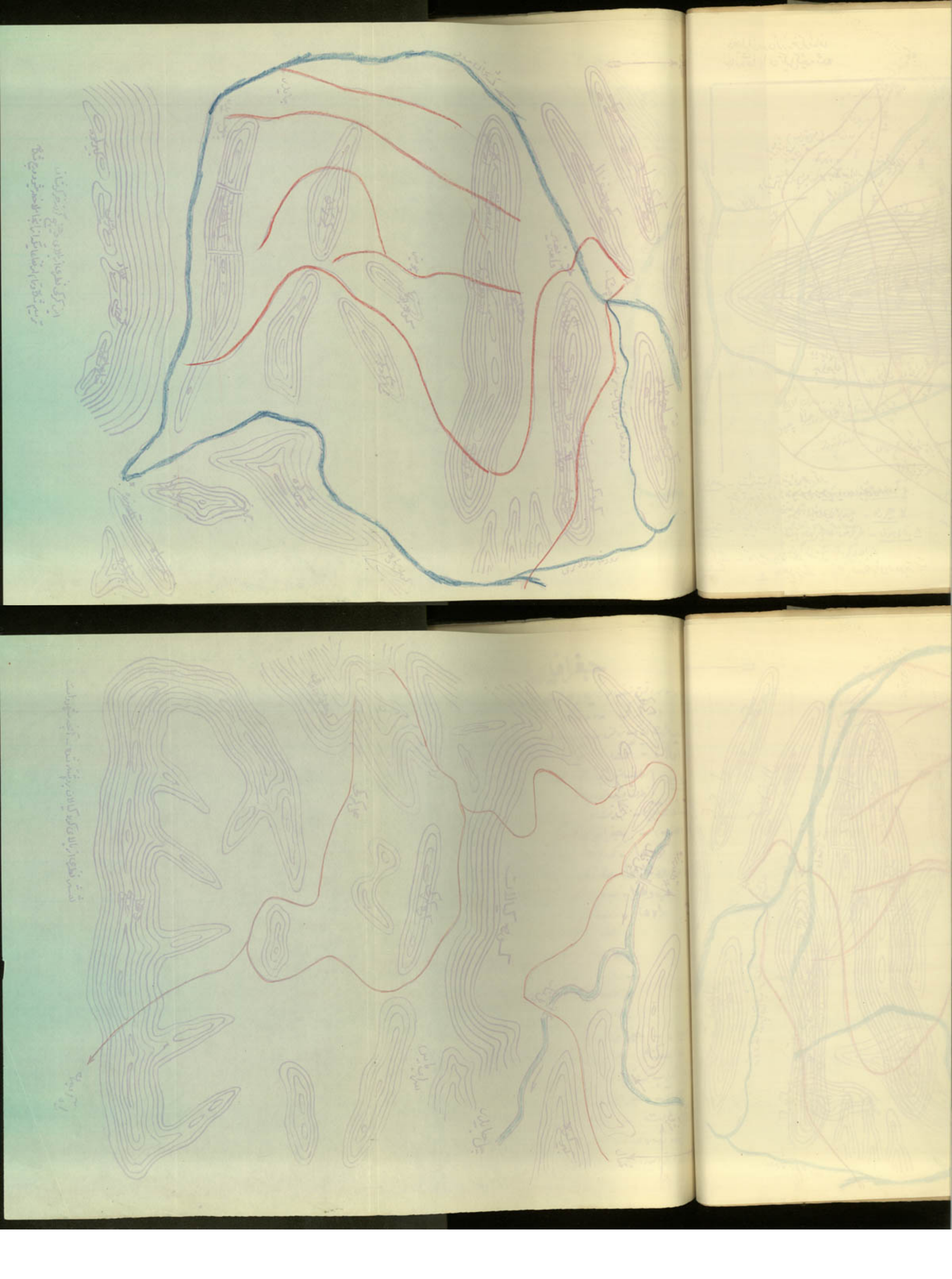
خرم آباد

۶ گردنه ... – با بز خیلی سبک ... عبور کرد
۷ چراه – جدید ...
۸ تابی بوق – خرگوش – ... از بالای کوه ... از گردنه به گردنه دیگر رفت

گردنه ... – ... است با ... عبور کرد

گردنه ... – ...

... – مال ...
۵ ... – ...

جغرافیای الوارگرمسیری

ی مطالعه دقیق منطقه الوارگرمسیری به چهار قسمت ذیل تقسیم شود -

۱- گرگی -۲- منگره -۳- آقاگجی وقراب -۴- دشت لاله وکیهران

ب شرح لکه‌کمه ناطق سنده ماوراء شود -

اولاً) - گرگی - گرگی در وسط بالاگریوه واقع ناحیه است که شامل فرق الماده سمت لکه و بدوار است

دود { ازطرف شمال بکوه گردکانه و بشت کوه - ازطرف شرق بکوه کرس رود آب
{ ازطرف جنوب بکوه بارانی - ازطرف غرب به تخت چونی

ساحت تقریبی - مساحت تقریباً ۱۶ فرسنگ مربع است

الف) - جغرافیای طبیعی

- کوه‌ها - کوه گردکانه - بشت کوه - چاوانی - هیاب -

- رودخانه‌ها - رودخانه گرگی همان رودخانه معروف به زال است که از چهارکوه رشته گرفته ازطرف جنوب

آب وهوا - آب وهوای ناحیه گرگی نسبتاً معتدل است چند چشمه سار خوب در اطراف آن پیدا شود

راه‌ها - ازسمت شمال گردنه بوره - گردنه خروسانی - گردنه لارنی
- ازشرق گردنه قلک سانی
- ازجنوب شرقی راه خرشت
- ازجنوب گردنه پل نی - گردنه چوبه
- ازجنوب غربی راه معروف دیکه پل وگردنه شلراه
- ازغرب گردنه بالاراه

ب) - جغرافیای سیاسی

- سکنه - این حدود سابقاً از طایفه میر دکیف بوده که در سال ۳۰۹ در اطراف
بر و قراب تخت تاپوشده فعلاً خالی از سکنه است -

ج) - جغرافیای اقتصادی

زراعت - اراضی زراعتی قابل توجه واهمیتی دارد فقط شهر چند قطعه کوچک اراضی
ست در سالهای بارانی ممکن است بذری به قدر ده خروار گندم و دیم کشت شود - برای نگاهداری
م فوق العاده مناسب است از نظر دامداری از راه ... داری معیشت خورد تا نیمی می گذرانند -

اشجار — بلوط — گیلکم — اشجار جنگلی دیگر از انواع کوچک فراوان است

معادن — ندارد

آثار تاریخی — ... وجود دارد

... — منکوه — ... واقع در سمت جنوب ...

حدود
- شمالاً ... چهار دانگ
- شرقاً ... چهار دانگ و کوه باریک آب
- جنوباً ... چهاره
- غرباً ... چهار دانگ ...

مساحت — طول آن ... چهاره ۲۰ فرسنگ — عرض آن از کوه چهار دانگ ... باریک آب ۳۰ فرسنگ

(د) — جغرافیای طبیعی

۱ — سنگره ... کوه ... بلندیهای ... است — ... کوههای ... سمت ...
... —

اولاً — کوه چهار دانگ در شمال و غرب و شرق
ثانیاً — کوه باریک آب
ثالثاً — کوه چهاره
رابعاً — کوه تنگ ...

۲ — رودخانه‌ها — یک رودخانه کوچک در ... سنگره جاری است که ... معروف بگرداب است
... پس از عبور از ... افتاده ... —

۳ — آب و هوا — سنگره یکی از مناطق ... سرد ... هوای آن معتدل است ...
... سطح آن ...
... است

۴ — راهها — راه ... سنگره ... است —
اولاً — از شمال ... معروف ... است
ثانیاً — ... از سمت شرق ... — از سمت جنوب راه ...
از سمت غرب راه ... تا شان —

ه) - جغرافیای سیاسی

۱- سکنه - سکنه اصلی که در دربند [illegible] ترقی [illegible] [illegible]
[illegible] ۲۰۰ خانوار [illegible] است [illegible] [illegible] ترقی [illegible]
[illegible] زراعت است -

و) - جغرافیای اقتصادی

۱- [illegible] اراضی [illegible] است [illegible] از ۱۰۰ [illegible] [illegible] موجود است که [illegible]
[illegible] اطراف [illegible] است [illegible] -

۲- زراعت - گندم - جو - زراعت [illegible] -

۳- اشجار - اشجار جنگلی از قبیل بلوط - کلخنگ - ارژن - [illegible] در تمام کوه‌ها [illegible] موجود است
[illegible] اشجار [illegible] - انگور و [illegible] میوه‌جات فراوان است - میوه‌جات [illegible]
[illegible] -

۴- معادن - در [illegible] چیزی نیست

ز) ثانیاً - [illegible] و قیراب - [illegible] واقع است در سمت شرقی [illegible]

شمالاً محدود است بکوه [illegible]

شرقاً محدود است بکوه [illegible]

جنوباً محدود است بکوه [illegible]

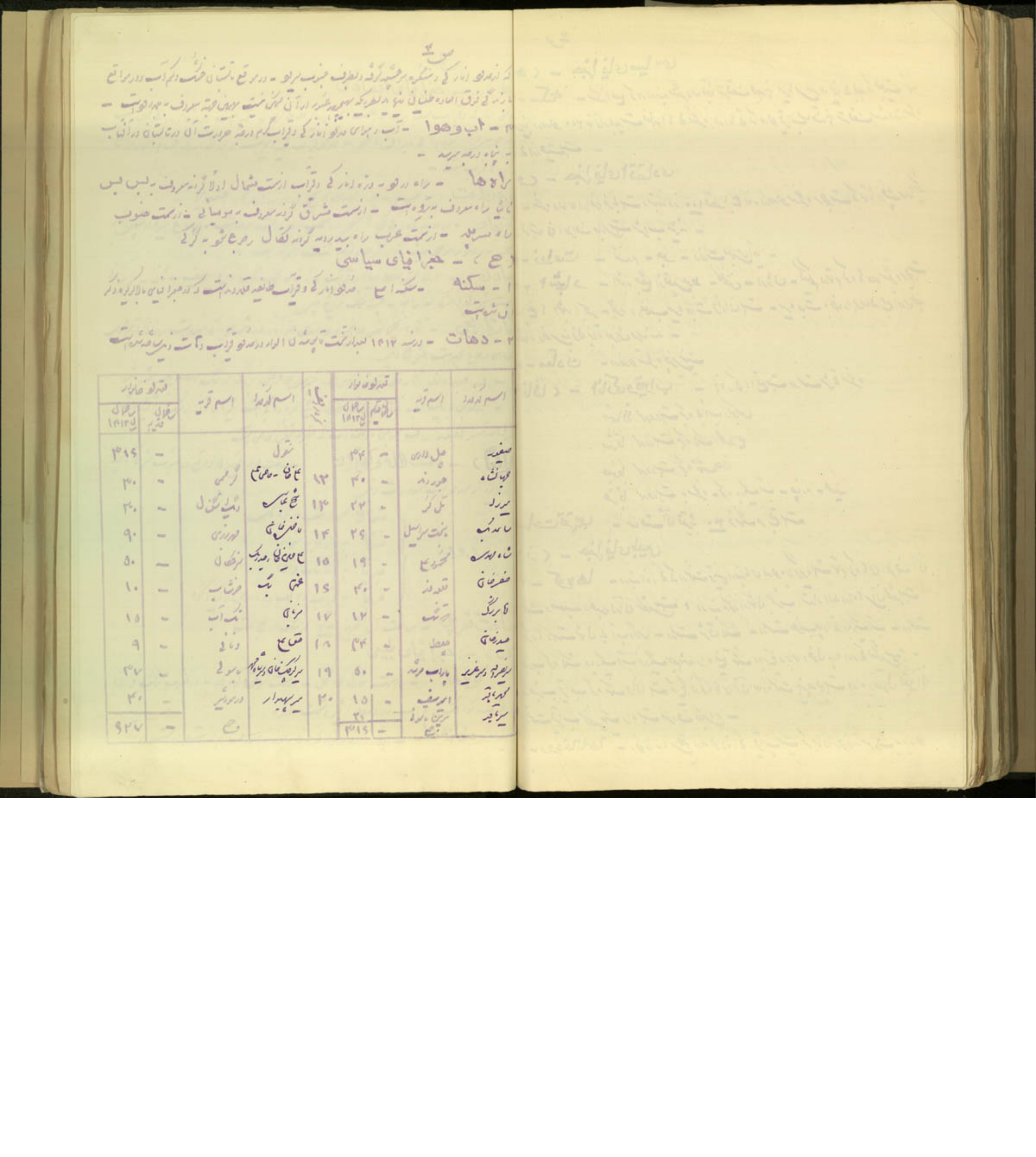
غرباً محدود است به [illegible] - کوه [illegible] - چناره - [illegible]

مساحت تقریبی - مساحت آن تقریباً ۲۰ فرسخ مربع است

ح) - جغرافیای طبیعی

۱- کوه‌ها - [illegible] تمام کوه‌های اطراف آن
[illegible] است [illegible] [illegible]
[illegible] سمت شمال [illegible] - در سمت شرق [illegible] - در سمت غرب [illegible] - در سمت
[illegible] -
[illegible] قیراب [illegible] [illegible]
[illegible] قیراب [illegible] -

۲- رودخانه‌ها - [illegible]

... که کدخدا و اهالی دستگرد ... طرف جنوب ... در موقع تابستان ... آب ...
... بواسطه ... معروف ... دولت —

۳ – آب وهوا – آب وهوای کدخدانشین ... گرم ... درجه حرارت آن در تابستان ... درجه میرسد –

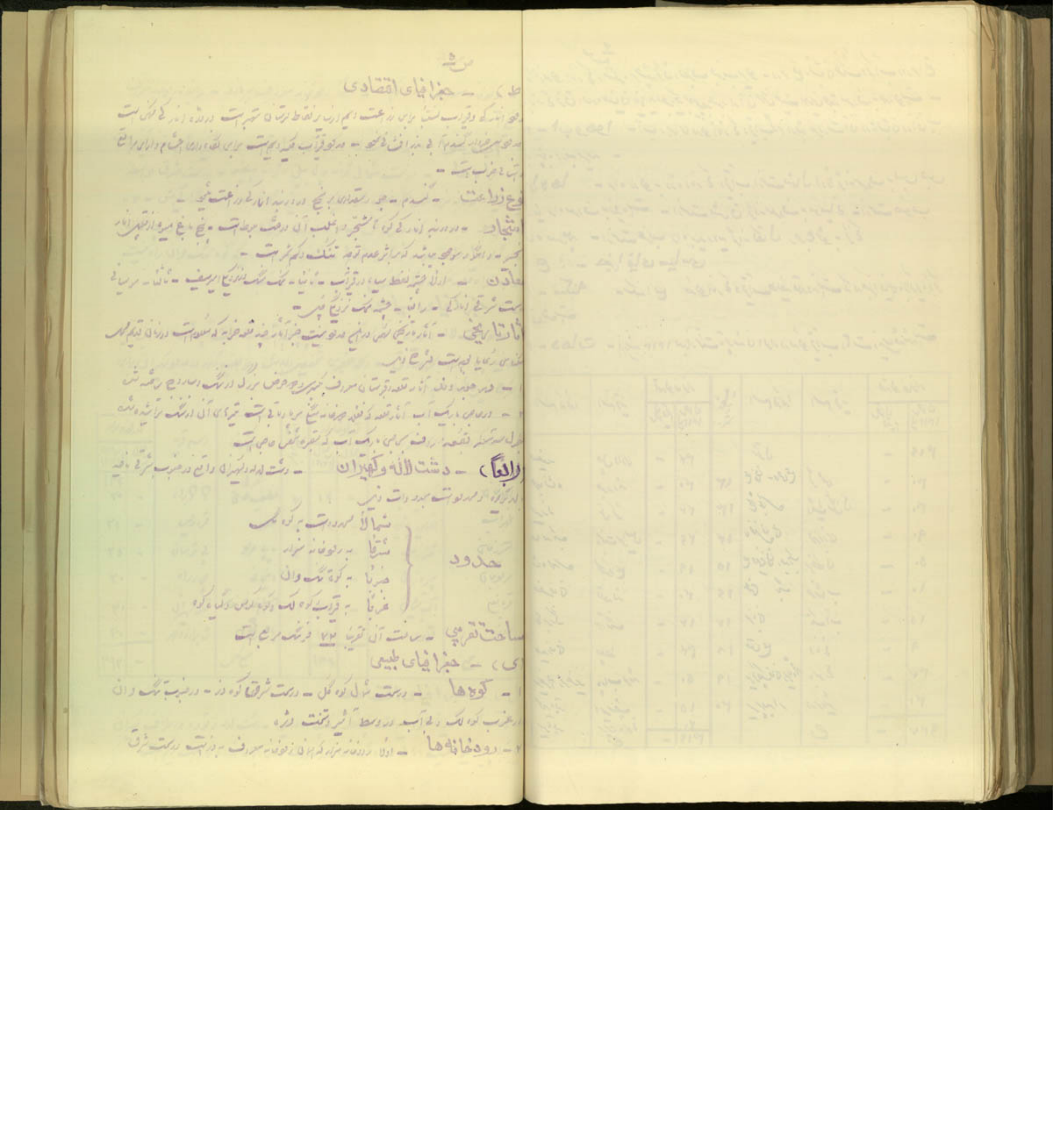
راه‌ها – راه ... از سمت شمال ... از سمت شرق ... از سمت جنوب ... از سمت غرب ...

(ع) – جغرافیای سیاسی

۱ – سکنه – سکنه ... نفر ... که در جغرافیای ... شده است

۲ – دهات – در سنه ۱۳۱۲ ... تا ... ذیلا نوشته شده است

اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد نفوس: سال ماضی	تعداد نفوس: سال ۱۳۱۲	نمره	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار: سال ماضی	تعداد خانوار: سال ۱۳۱۲
صفیه	چل داری	–	۳۴		شغول		–	۳۱۶
ده شاه	هورزند	–	۴۰	۱۲	علی خان – حاجی علی	گرمی	–	۳۰
بیرزل	تل کر	–	۲۲	۱۳	شیخ عباس	دلیک شغل	–	۳۰
ساید کب	بنت سراسیل	–	۲۶	۱۴	ما فقی خانی	هورزی	–	۹۰
شاه ادریس	محمود	–	۱۹	۱۵	علی خان ... بیک	نرخان	–	۵۰
صفرخانی	قندوز	–	۴۰	۱۶	غنی بیک	فرشاب	–	۱۰
تا بزرگ	ترشک	–	۱۲	۱۷	سرنای	تنگ آب	–	۱۵
صیدخانی	جعفل	–	۴۴	۱۸	قتی علی	ونانی	–	۹
... میر عزیز	چاپاب فرشه	–	۵۰	۱۹	میر ... خان ...	ماسول	–	۴۷
کدر ...	امیر سیف	–	۱۵	۲۰	میر سهیدار	درسوشیر	–	۴۰
سرابید	...		۲۱					
	جمع	–	۳۱۶			جمع	–	۹۲۷

ط) — جغرافیای اقتصادی

[illegible] که در قرب [illegible] برای زراعت [illegible] [illegible] است [illegible]

[illegible]

نوع زراعت — گندم — جو [illegible] برنج [illegible] زراعت [illegible] —

اشجار — [illegible] درخت [illegible] است — [illegible] باغ میوه [illegible]

[illegible] —

معادن — اولاً [illegible] — ثانیاً — [illegible] — ثالثاً — [illegible]

[illegible] — رابعاً — چشمه [illegible] —

آثار تاریخی — آثار تاریخی [illegible] [illegible] است [illegible]

[illegible]

۱ — [illegible]

۲ — [illegible]

[illegible] است

رابعاً) — دشت لاله و کهیران — دشت لاله و کهیران واقع در جنوب شرقی [illegible]

[illegible] محدود است [illegible]

حدود:
- شمالاً محدود است به کوه [illegible]
- شرقاً به رودخانه [illegible]
- جنوباً به کوه [illegible]
- غرباً به قریب کوه [illegible] و کوه [illegible]

مساحت تقریبی — مساحت آن تقریباً ۲۲ فرسنگ مربع است

ی) — جغرافیای طبیعی

۱ — کوه‌ها — در سمت شمال کوه [illegible] — در سمت شرق کوه [illegible] — در جنوب [illegible]

در غرب کوه [illegible] در وسط [illegible]

۲ — رودخانه‌ها — اولاً رودخانه [illegible] — در سمت شرق

... رودخانه معروف به دم دم — ثالثاً رودخانه معروف به بازد — رابعاً رودخانه معروف ...
... تلخ آب —

— آب و هوا — هوای رشت لاله زمستانش معتدل است — هوای تهران گرم و دامنه قراب ...
— راه‌ها — از سمت شمال گردنه پل سیل دگرزن بیضیه — از سمت شرق در بسطه
... سریع رودخانه مرزار جعفر سکن نیست مگر در چند گدار میانی چاکان — ۱ — از گدار گیرش — ۲ —
... گدار تل‌سو — ۳ — از گدار سرازکن — ۴ — از گدار فرآن — ۵ — از گدار میانی چاکان
... — از گدار خاورداد — ۷ — از گدار مشها — از غرب در بسطه بریدگی کوه تنگ وانی راه نیست
... غرب راه قلعه‌سو — وراء تحویع دگرزن اداری راه بی آب —

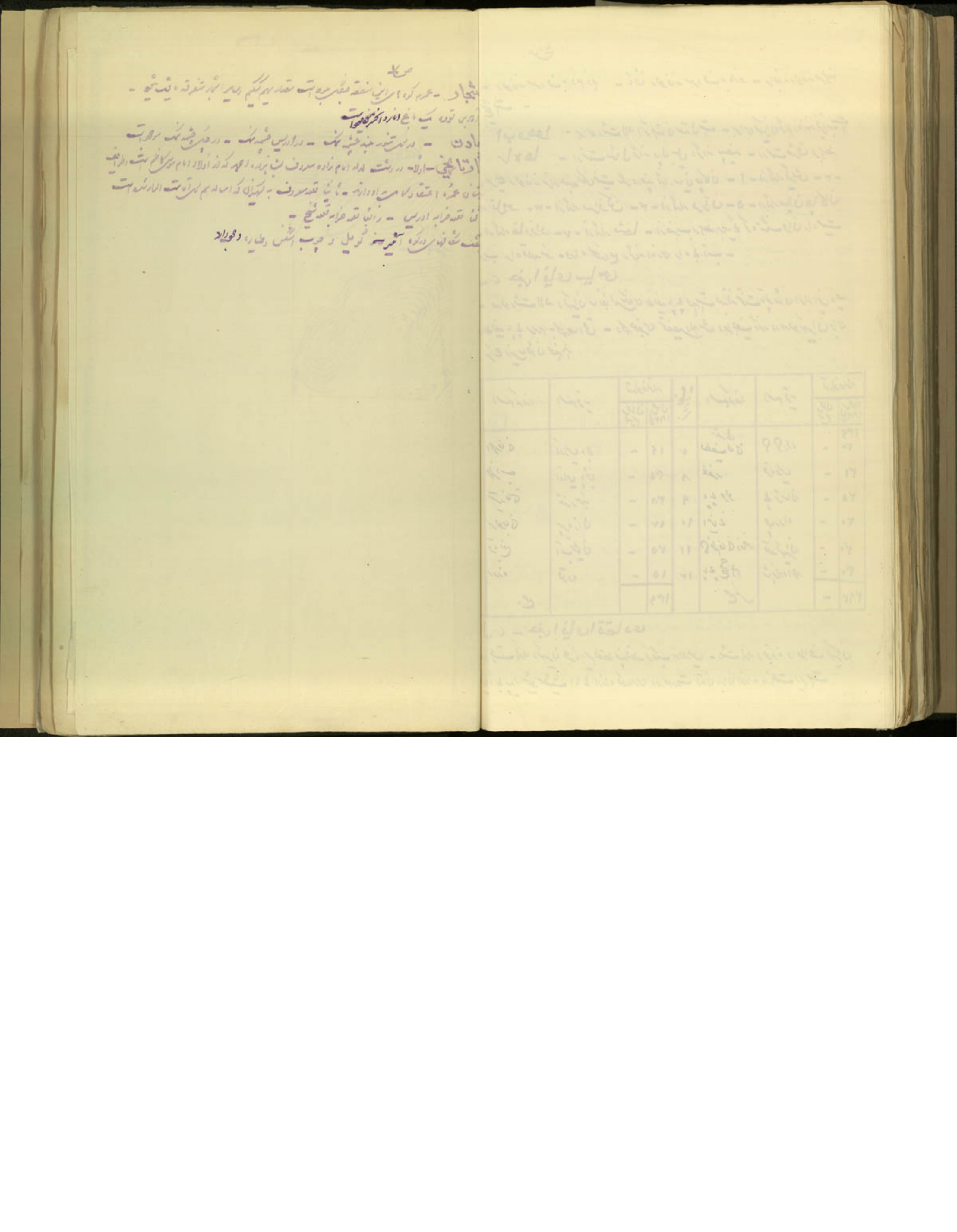
ل) جغرافیای سیاسی

— حدود رشت لاله و تهران سابقاً محل سکنای طایفه بابا پیرم است بعد از شکست بابا پیرم‌ها املاک این ناحیه
... طایفه بابی بویرم به محمد صادقی — محمد جعفری تقسیم و اکنون در طایفه مزبور در حدود تهران راهی
... شرح زیر ساکن هستند

اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار سال قدیم	تعداد خانوار سال ۱۳۲۴	نمره	اسم کدخدا	اسم قریه	تعداد خانوار سال قدیم	تعداد خانوار سال ۱۳۲۴
احمدخان	آوارس بالا	—	۱۶	۷	شعرلو لطف علی خان	؟؟ راه	—	۱۳۶ ۳۰
ظهراب	آوارس پائین	—	۴۵	۸	غضنفر	قره‌ولی	—	۲۱
شیرزخان	تنفر رشنه	—	۳۸	۹	بابا مرلو	چه ترسانی	—	۲۵
سرلوجانی	میره‌زال	—	۱۷	۱۰	امیرخان	چهارراه	—	۲۰
قوانع	آب‌تشانی	—	۲۵	۱۱	کاظم خان دفاعی	قلعه تهرانی	—	۴۰
روزه	توره	—	۱۵	۱۲	بابا فتح‌الله	شاهزاده احمد	—	۳۰
جمع			۱۳۶		جمع کل		—	۲۹۲

ل) — جغرافیای اقتصادی

... حدود رشت لاله و تهران عموماً کم فقط چند قطعه ترکیب دارد — رشت لاله و توره و اطراف تهران
... آب بیدار شو شنیت ۱۴۱ لی ازراه کمداری در صورت آمدن باران ازراه زراعت دیم است

اشجار - عموم کوه های این منطقه مغطی جنگل است تعداد بهم لیکن بسیار اشجار [illegible] ثبت شود -

اورس توده یک باغ انار و انجیر کلاهی است

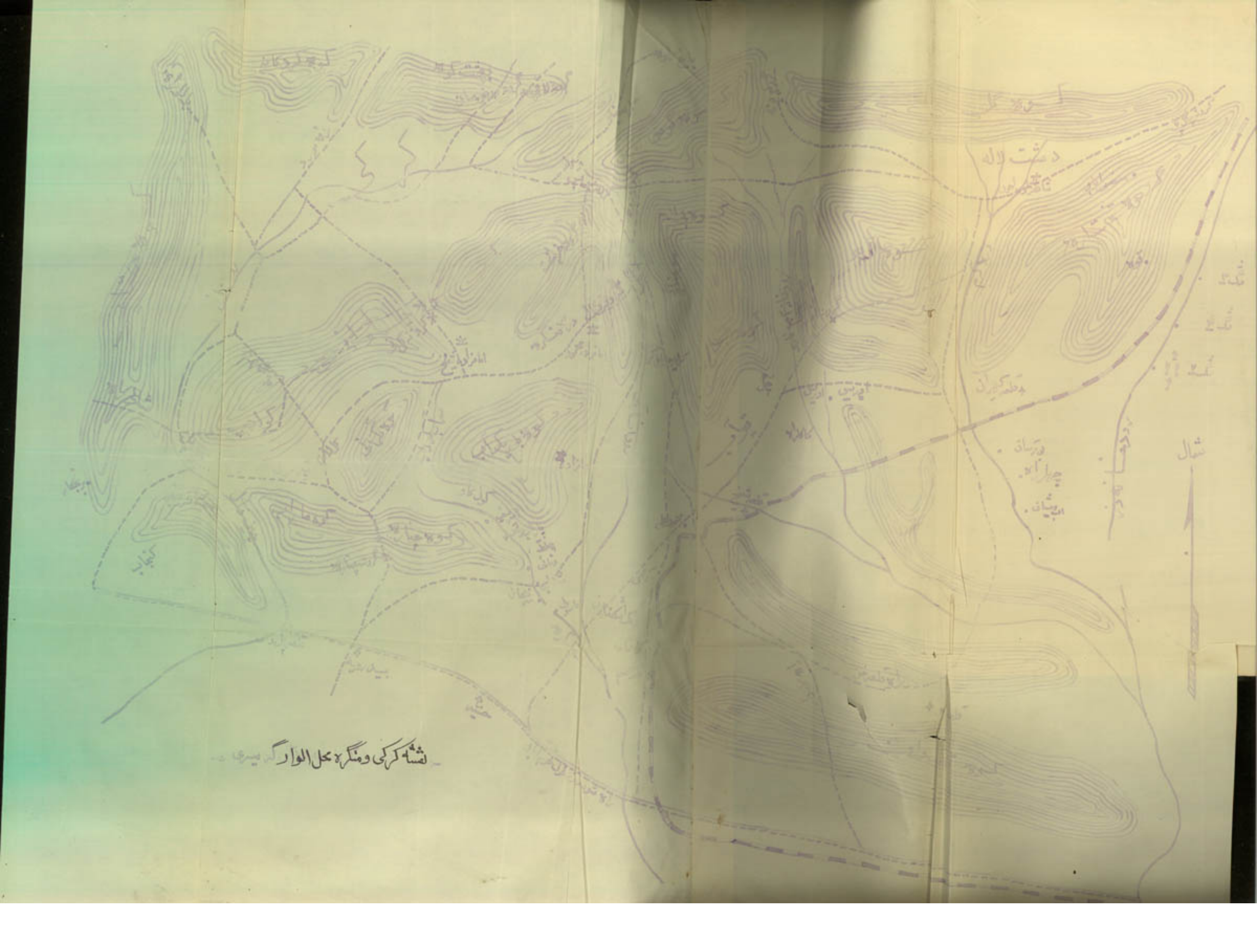
معادن - در سمت شمال جنوب چشمه نمک - در اورس چشمه نمک - در جنب چشمه نمک موجود است

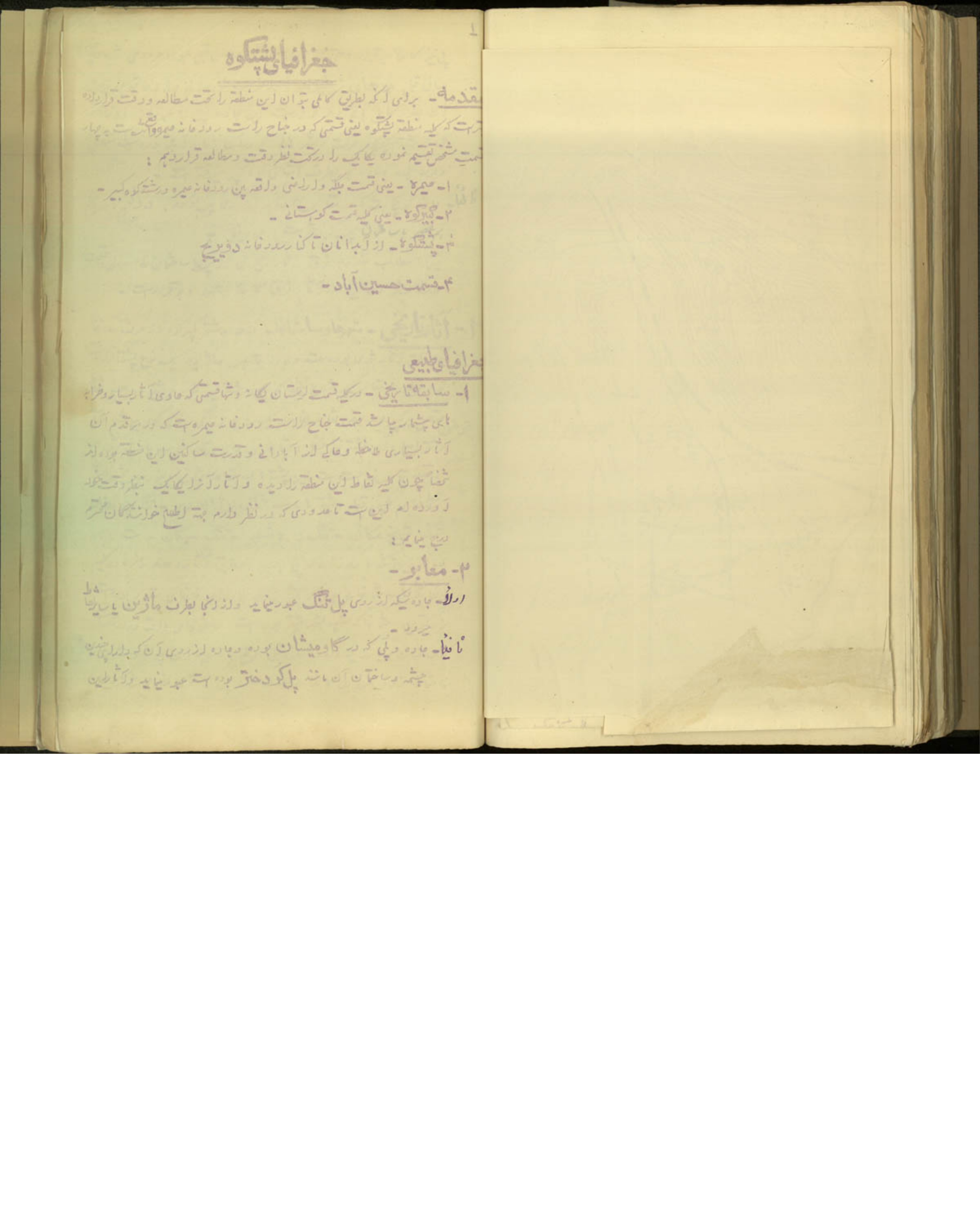
آثار تاریخی - اولاً - در رشت امام زاده معروف شاه زاده احمد که از اولاد امام موسی کاظم است [illegible]

زیارتگاه عموم اهالی و اعتقاد کامل دارند - ثانیاً قلعه معروف به [illegible] که امروز هم آثار آن تمامت آثارش هست

ثالثاً قلعه خرابه اورس - رابعاً قلعه خرابه قلعه شیخ -

[illegible] نشانهای دیگر آتشکده [illegible] و چوب [illegible] دو ورقه

دشت لاله
شمال
نقشه کرکی ومنگره محل الوار گرمسیری

جغرافیای پشتکوه

مقدمه- برای آنکه بطریق کاملی بتوان این منطقه را تحت مطالعه و دقت قرار داده
است که کلیه منطقه پشتکوه یعنی قسمتی که در جناح راست رودخانه صیمره واقع است به چهار
قسمت مشخص تقسیم نموده یکایک را در تحت نظر دقت و مطالعه قرار دهیم:

۱- صیمره - یعنی قسمت ملکه و اراضی واقعه بین رودخانه صیمره و رشته کوه کبیر -

۲- کبیرکوه - یعنی کلیه قسمت کوهستانی -

۳- پشتکوه - از ابدانان تا کنار رودخانه دویرج

۴- قسمت حسین آباد -

جغرافیای طبیعی

۱- سابقه تاریخی - در کلیه قسمت لرستان یگانه و شاید قسمتی که حاوی آثار بسیار و خرابه های بیشمار میباشد قسمت جناح راست رودخانه صیمره است که در هر قدم آن آثار بسیاری ملاحظه و حاکی از آبادانی و قدرت ساکنین این خطه بوده از قضا چون کلیه نقاط این منطقه را دیده و آثار آنرا یکایک بنظر دقت خود آورده ام این است تا حدودی که در نظر دارم جهت اطلاع خوانندگان محترم درج مینمایم:

۲- معابر -

اولاً- جاده ایکه از روی پل تنگ عبور مینماید و از آنجا بطرف ماژین یا سیدنا[illegible] میرود -

ثانیاً- جاده و پلی که در گاومیشان بوده و جاده از روی آن که [illegible]
چشمه و ساختمان آن مانند پل کودختر بوده است عبور مینماید و آثار این

پل نیز کاملاً برقرار و حتی از روی آن تا چند سال قبل عبور و مرور می شده [illegible] چند

سال قبل میرهای زیلیوند آن را خراب نموده اند ولی پایه های زیر پل

آن بطور کامل باقی و برقرار است. این جاده پس از عبور [illegible]

کنار رشته کبیرکوه حرکت و به [illegible] کنار آن زمان آباد بوده است متصل و

مربوط بوده و از آنجا بطرف اشتاب کوه کبیر میرفته است.

ثالثاً - جاده کوچکی که در مقابل [illegible] از روی پل موسوم به دوکو [illegible]

هم عصر با ساسانیان [illegible] عبور مینماید.

غیر از مطالب مذکوره فوق آثار دیگری از پلها ساختمان ها در این قسمت

ملاحظه نشد ولی این [illegible] آثار فوق کاملاً مشهود و برقرار است.

۲ - آثار تاریخی - شهرها و ساختمانها

- در خود رشته کبیرکوه از طرف [illegible]

غیر ممکن آثار شهری بوده است ولی از [illegible] نوع رشته از رشته

کوه قطع در مقابل کبیر شرح [illegible] که این رشته نیز خود [illegible] بعضی نقاط

متصل به کبیر [illegible] بعضی نقاط بفاصله یک یا دو فرسنگی از کبیرکوه [illegible]

رشته [illegible] و این رشته نیز جنگل و نقاط سبز [illegible] خوب یافت میشود

[illegible] این رشته ها در نقاط مختلف [illegible]

[illegible] قطع رشته ها باسم تنگ یوزان [illegible] - تنگ چوبینه

تنگ شیخ مکان - تنگ [illegible] شیر - تنگ سیکان - [illegible]

[illegible] از این [illegible] کوچک [illegible] آثار [illegible]

[illegible] ساختمانها [illegible] فانهای متعدد [illegible]

[illegible] ساختمانها [illegible] ساختمانهای واقعه [illegible]

که ساختمان بسیار [illegible] سال قبل موقع بازدید آن [illegible]

ساختمانها [illegible] از رقت مفهوم شد که این

قسمت شهری بوده و خیابانهائی حتی از وسط شهر عبور مینمود که عده‌ست خیابان دیده شده
و در دو نقطه که تقریباً در وسط خیابانها بود دو سنگ مرتفع بود بشکل ابلیسک
لذا بنابراین از تشخیص کاملاً مشهود بود که بعضی ساختمانها مهم و بزرگ و بعضی ساختمانهای
کوچک بوده کلیه مصالح و طرز ساختمان این شهر و شهری که در سیکان بوده است
باستانشناس پس کرد حفر و ساختمانهای دیگر [illegible] شان کاملاً هم عصر بوده است بعد از
شهری که در دوره شهر واقع بوده است یک شهر کم اهمیت تری در سیکان وجود داشته در
شیخ مکان نیز ساختمانهای دیگری که مسکن بوده است ملاحظه میشود بهمین قسم در مقابل
[illegible] ولی بواسطه از اینجهت اکثر ساختمانها [illegible] بوده [illegible]
آثار [illegible] ساختمانها [illegible] یافت میشود - اهالی در موقع شخم چند سکه پیدا
نموده‌اند که شخصاً ملاحظه کردم دارای خطوط کوفی بوده و چنین معلوم میشود
این ساختمانها در زمان اعراب نیز وجود داشته و بعداً خراب شده است -
از وضعیت ساختمانهای سیکان و مخصوص ساختمانهائی در [illegible] تپه موسوم به
تُوضِن ملاحظه میشود چنین درک میگردد در سالهای نظامی و عسکری این
منطقه در تپه مذکور بوده است چه ساختمانها شبیه به سربازخانه و بالاخره
منازلی فقط مخصوص نظامی و برای عسکری است [illegible] شده و شاید [illegible] باز بعضی آثار
آن باقی است ولی در [illegible] مطالعات مذکور جلو کبیرکوه تپه شاید در زمان
های خیلی سابق که مربوط بزمان عیلام باشد بعلت سکون و آبادیها [illegible]
بسیار وجود داشته - قوای عسکری و ساختمانهای مخصوص نیز دارا بوده لذا
ساختمانها اکثر دارای [illegible] طبقه طاقی و مصالح سنگهای تراشیده و سنگ
معمولی و آهک بوده است -

اهالی اصلی این سرزمین بهیچوجه وجود ندارند اگر فرضاً هم باشند بقدری مخلوط
و ممزوج با سایر اهالی شده‌اند که نمیتوان تشخیص داد و باضافه این اشخاص اکثر

…ت و دارای اطلاعاتی راجع به سوابق منطقه نیستند - و عده‌ای از اهالی خود منطقه در نزدیک قلعه‌ها
…ره سکونت دارند و موسوم به … ولی بقیه اهالی از نقاط مختلف
…ین حدود آمده‌اند - در سنگ ماشین نیز آثار ساختمانهای زیادی ملاحظه میشود که …
…ره شهر است.

…خود کبیرکوه ساختمانهائی نیست فقط یک ساختمان در شکاف موسوم به اشکفت عمارت
…وجود داشت که … برای حفاظت راه و قراول خانه مانندی برای عسکر و قوای نظامی
…ن عصر بوده است.

… آبدانان آثار ساختمان زیادی در پای کوه نزدیک چشمه و در مجاورت سید صلاح الدین

…شده که منطقه آبدانان نیز در ازمنه قدیمه شهری بوده و در روی تپه بزرگی که در پنج
…ترس آبدانان است آثار قلعه بزرگی وجود دارد که دیوارهای آن کاملاً … جای …
…در قلعه وضوحاً بسبب نظر نیاید. موضع معبر بزرگ و وسیع است که از قلعه بطرف
…رودخانه میرفته … و … قلعه در موقع محاصره یا حملات احتیاج به خروج
…قلعه برای تهیه آب داشته و از معبر مذکور استفاده مینموده‌اند - آبادی و
…ساختمانهای آبدانان ظاهراً زیاد و شاید بیش از دره شهر باشد - از آبدانان در کنار
…کوه به اسم … تقریباً ساختمانهای … ملاحظه میشود و در راس اکثر تپه‌ها ساختمانهائی
…به برج وجود دارد و در سراب باغ ساختمانهای … به آبادی وجود دارد
…که در سراب نقل باز ساختمان زیادی بوده است - در مجاورت … آثاری
…وجود دارد از آنجا بطرف دره کبیرکوه که موسوم به باغ جنت … دارای
…ساختمانهائی است و از قرائن چنین معلوم میگردد باغ … بوده است ولی …
…باغ کمی در آن وجود دارد … ساختمانها پس از رسیدن به سراب نقل بطرف
…کاسه ماس … شده - در … چنین ساختمان دیده میشود …
…کاسه … ساختمان … بطرف … وجود دارد که … قلعه سینه مرغ

٥

قلعه قلندر و دیگری را قلعه شلط میگویند و قلاع بطوری ساخته شده که کلیه اطراف
حفظ می شد - در دشتهای کوه کاسه ماس باز ساختمانهای زیادی و آبادیهای بسیاری محسوس
پنج براد و مورموری وجود دارد و حتی که بالاخره به معنی جانفشان است
... پنج برادر اسم میبرند - در جلگه لوخه که ماورکوه کاسه ماس است ساختمانهای
... وجود دارد ولی در قسمت جلگه پشتکوه بهیچوجه آثار و علائمی از ساختمانهای قدیمی
ملاحظه و مشاهده نشده - در قسمت گرمیشان سیاه کوه که در دشتهای کاسه ماس است
در محل موسوم به گورگبر ساختمانها و قبور زیادی ملاحظه میشود رشته ساختمانها تدریجاً از
... سیاه کوه تا دالپری و از آنجا تا دهلران که معدن نفط است باقی و بطور
... جز در کنار کوهها و ارتفاعات عظیمه ساختمانهائی در جلگه دیده نشده است -
در طرف غربی رشته کبیرکوه باز یک رشته کوههای منقطع و منفصل شبیه به قسمت شرقی
وجود دارد که در لای پشته ها نیز اراضی مختلف منقطع و رودخانهائی وجود دارد
و در رودخانه هریک از شاخه های فوق الذکر ساختمانها و آثاری ملاحظه میشود که من
پیش از این ملاحظه و مشاهده نموده ولی آثار راجع قسمت غربی کبیرکوه آنچه شخصاً
ملاحظه و مشاهده کرده ام بقرار ذیل بیان شد :
آثار و علائمی که ملاحظه نموده ام در یک قبری که در دره ... حفر کرده و محتویات
آنرا از آنجا در آوردند چند عدد مجسمه های ظروف مجوف شبیه به ماهی زرد رنگ پیدا
شده بود که در ساختن آن دقت فوق العاده گردیده و دست بند که از که
و قطعات سنگ صاف و درخشنده شبیه سنگ مرمر تهیه شده بود -
در سیاه کوه در محل موسوم به گورگبر چند کمان تیرکمان ظروف دیده شده صحاف بزرگ
- در آن کیفر ... کم قوس کمان نجف با غلاف کارد و سایر ادوات ظروف ولی
... ولی پیدا اکسیده اند اکثر شبیه تبر - نیزه - کارد - بطوریکه آنچه ...
ملاحظات و مطالعات شخصی اینجانب نسبت به ابنیه قدیمه این منطقه بدین قسم است

قرون گذشته شاید پیش از چند هزار سال باشد طوایف وحشی بسیار بد قسمت
سکونت داشته اند این اهالی وحشی ظاهراً ابنیه و ساختمان های خود را در مجاورت
های مرتفع و نقاط صعب العبور ساخته و اکثر آنها را قلعه مانند در اطراف
خود دیوار بوده اند که کاملاً ترس و وحشت آنها را از حملات طوایف مهاجر
سانید اکثر ساختمان ها در دو طرف کپرکوه و در کنار رودخانه هائی که از پشته ها
بت چپاشد - مصالح ساختمان از خشت محکم و خشت قوی و با مقاومت میباشد بطوریکه
لیه نیز غیر ممکن است آنها را خراب نمود -
جمله جزء ساختمان های زینه می قلعه توخون که فوقاً درج شد ساختمان دیگری جلب
ت جلب نمیشود.
یک برآن که یک بطور خوبی قسمت شکوه شخص را در نظر آورده تقدیم یک از ۴۰
ست شده که فوقاً یکایک درج شد ؛ ولایاتی که در سیم ارتباط [illegible]

جغرافیای صیمره

مقدمه صیمره منطقه‌ایست واقع بین رودخانه صیمره و رشته کبیرکوه مابین ۲ الی ۴ فرسنگ و طول ۱۵ فرسنگ

شمالاً به قریه هندمینی و کلم - غرباً به کبیرکوه

جنوباً به دم کبیرکوه - شرقاً به رودخانه صیمره

مساحت - مساحت آن تقریباً ۳۵ الی ۴۰ فرسنگ مربع است

جغرافیای طبیعی

وجه تسمیه اسم صیمره - در بعضی از مدارک قدیمه دیده شده که صیمره را صید مره نوشته‌اند و وجه تسمیه آن افسانه‌ها گفته‌اند - لیکن آنچه بنظر صحیح میرسد اصل آن صیمره بوده است که یکی از شهرهای بزرگ [illegible] بوده و غالب اوقات [illegible] در زمستانی در این منطقه [illegible] و دارای [illegible] است [illegible] که علی ابن محمد [illegible] که آخرین نواب [illegible] بوده [illegible] صیمره را [illegible] زینت [illegible] -

۱- وادالجنین - ۲- مدینة فی الحلاقه

[illegible]

کوه‌ها - منطقه صیمره [illegible] است [illegible] ارتفاعات [illegible] -

صیمره [illegible] کبیرکوه [illegible] قطع شده

از جمله - ارتفاعات [illegible] - ارتفاعات هاجم‌راه - ارتفاعات مقابل کاوه‌شیانی

ارتفاعات مقابل [illegible] - ارتفاعات مقابل [illegible] بابا سیف‌الدین

رودخانه‌ها از ارتفاعات رشته کبیرکوه رشته ارتفاع کوهی [illegible] که در نواحی مختلف منقطع [illegible]

[illegible]

[illegible]

۱- رودخانه [illegible] که [illegible] اطراف آن را آب [illegible] -

۲ – [illegible] که واقع [illegible] شود

۳ – آب باریکه که از [illegible] [illegible] و داخل رود [illegible] میشود

۴ – رود [illegible]

۵ – آب [illegible]

۶ – آب [illegible]

۷ – رودخانه [illegible]

۸ – رودخانه [illegible]

[illegible]ها – [illegible] قسمت [illegible] سطح است [illegible] آن سطح است [illegible]
[illegible] بالتیپ [illegible] نماید –

[illegible] که از رودخانه بطرف [illegible] بلوچستان – [illegible] است در
[illegible] –

[illegible] که از [illegible] بطرف [illegible] در روی نقشه [illegible] شده –

[illegible] که از [illegible] بطرف [illegible] است (پرسش)

[illegible] آن در [illegible] اتفاق است
[illegible] در روی رودخانه [illegible] در روی نقشه [illegible] – [illegible]

[illegible] شده –

جغرافی سیاسی – [illegible] ساکنین [illegible] طوایف [illegible] آن منطقه جمع آوری [illegible]
[illegible] – [illegible] از طوایف [illegible] از [illegible] که از [illegible]
[illegible] ساکنین اصلی [illegible] تعداد [illegible] که در [illegible]
[illegible] – نفوس تقریبی آنها ۳۰ هزار نفر میباشد –

[illegible] تاریخ [illegible] شروع نشده [illegible] برای
[illegible] ساکنین منطقه [illegible] که [illegible] تعداد
[illegible] آن ذکر شود

اسم منطقه	اسم کدخدا	طایفه	عده خانوار	انواع زراعت
مارشین	میرزا حسین ماشی	سیاتیاروند	۶۰	برنج - گندم - جو - ماش - ارزن
دوده‌ر	-	-	-	〃 〃 〃 〃
[illegible]دیشان	-	-	-	〃 〃 〃 〃
کیوران ور	-	-	-	〃 〃 〃 〃
چوبینه	میر شرف	میرد ورکوند	۷۰	برنج - گندم - جو - ماش - تریاک
شیخ سکان	درویش خان باشی	رضا زاده	۱۰۰	〃 〃 〃 〃
دره شهر و قلعه زرین	محمد رضا خان	زنجیره و دیر	۴۰۰	〃 〃 〃 〃
سیکان	[illegible] و درویش خان	کرد زنده و خیرن	۲۷۰	〃 〃 〃 〃
بابا سیف الدین	شیخ نظر و شاه محمد	ورکزه و جزنه	۲۰	〃 〃 〃 〃
زران کرشی	رحیم و علی	پشته	۳۰	〃 〃 〃 〃
یارآباد خالصه	مختار علی	سنوزیاری	۱۰	〃 〃 〃 〃
قلعه تسمه	برات علی و ناظم	کرکینوند	۲۰	〃 〃 〃 〃
توت دار	عباس	جلودار	۱۵	〃 〃 〃 〃
گنام	محمد رضا خانی	ارکنوند	۶۰	〃 〃 〃 〃
جمع			۱۰۵۵	

ص ۴

اسم نقطه	اسم کدخدا	طایفه	تعداد خانوار	انواع زراعت
سعول			۱۰۵۵	
هنده مینی	ازادوفی دکورتقی	بهاروینی	۱۲۰	برنج ـ گندم ـ جو ـ باقلا ـ تریاک
کلم	باشم خان	بیرو	۳۰	" " " " "
لاوت	داود	شفرقه	۲۰	" " " " "
دالا	باقر	ورتانی	۴۰	" " " " "
جمع کل			۱۲۵۵	

مذهب اهالی صیره کلیه شیعه میباشند

جغرافی اقتصادی — صیره دارای اراضی و زمین های حاصلخیز قابل توجهی میباشد اهالی صیره عشق [illegible] فوق العاده بزراعت داشته و دارند و بهمین مناسبت وضعیت زراعت صیره روز بروز رو به ترقی [illegible] پیشرفت میباشد زراعت نقطه عبارت است

برنج — در درجه اول که زراعت اصلی اهالی نقطه [illegible]

گندم — باندازه کفایت اهالی

جو — باندازه کفایت اهالی

تریاک — بطور [illegible]

اشجار — در نقطه صیره بیشتر اشجاری که میوه مربوط است اشجار میوه جنگل کم است در محل لارت و کلم باغهای اهالی اشجار آن عبارت است از انار ـ انجیر ـ انگور

[illegible] —

در جلگه چوبه [illegible] رود [illegible] (ببابف بهنی) درخت زبان گنجشک [illegible]

مراتع — [illegible] بیشتر [illegible] که در بعضی نقاط [illegible]

دارای [illegible] علفهای [illegible] برای علوفه احشام میباشد [illegible]

نقطه جزائیها نیز سوار و ملا اداره عرب است و در حقیقت نگهداری جزیره و امن آن در دست عرب است چه به بهترین طرزی که ممکن است این عهد را انجام داده احشام و اغنام ... [illegible]

– در جزیره سادات ذهبی زیاد دیده شده است

۱ – تنگ لوره یز واقعه در زمین گرگر داریف دیده

۲ – در زمین واقعه در طرف غرب جنب رودخانه باقی مانده چشمه که اثار لفظ در آنها پیدا است مطابق معتقدات در هر موقع عشایر بنشانی خارش بیاید از آب چشمه‌سار را استحمام نموده دور او معالجه میشوند –

– بطور کم قیمت کرده داشت که حاوی دو بزرگترین اثار و علائم قدیمه است برای اینکه ... [illegible] که اثار شهره درج شده باشد ... [illegible] خط کرده داخل آنها ... [illegible] آنها شنیده ام درج نمایید

– ... [illegible] رشته کرک کپی اثار ساسانی قدیم از سنگ ... [illegible] شکسته اسباب هست که باوجود دره‌های بزرگ قسمتی از آنها ... [illegible] ... [illegible] اثار ... [illegible] نمایید –

... [illegible] کرک کپی مطابق سوراخی هست که شکم اسب داشت ... [illegible] دفعه از شیران ... [illegible] ... [illegible] سوراخ ... [illegible] که آن سوراخ هیچ راهی ندارد که کسی در او داخل شود دور ... [illegible] سوراخ ... [illegible] دارای درب ... [illegible] ندارد

– در ... [illegible] اثار ~~[illegible]~~ ... [illegible]) ... [illegible] که در پایه آن از بین ... [illegible] آن ... [illegible] است و چند باب خانه ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] اندازه ... [illegible] ... [illegible] است که ... [illegible] باقی مانده است –

... [illegible] که تاریخ ساسانی در روی آن ذکر شده است در زمین افتاده ... [illegible] در موقع ایاب و ذهاب ... [illegible] ... [illegible] آن انداخته و ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] تاریخ ... [illegible] فقط چند حرف در روی آن ... [illegible] –

ص ۶

— در ... آثار ... فقط آثار ... پیدا است

— در ... آثار ... که از سنگ ... شده پیدا است

... سنگ واقع ... آب ... است ... ارتفاع ۵ ... که آب از زوی

... سنگ ... ۱۳۱۶ است ... چشمه ... و از آنجا ... است که از کدام

... دیگر آثار ... است —

... که ... است که از ... و ... آنجا پیدا شده است

...شهر

— آثار ... آن ... از خانه ها ... آن ... است ... از

... در آن خانه ها ... پیدا ... و ... از ... پیدا ... و ... اسم

... معروف ... —

... دارای ... آثار آن ... که ... دیگر ... معروف ... یک

... از شهر خارج ... طرف شرق واقع است —

... آثار ... است ... در ... آن ... —

... از ... شهر پیدا ... تاریخ ... در آن ... است

~~... آثار ... آن ... که ... از ...~~

شیخ مکان

— آثار ... است ... یک ... که ... شده ... آثار ...

... است — آثار ... در آن ... شده ... که ...

... در آن ... —

... که در زمان سابق ... پیدا شده

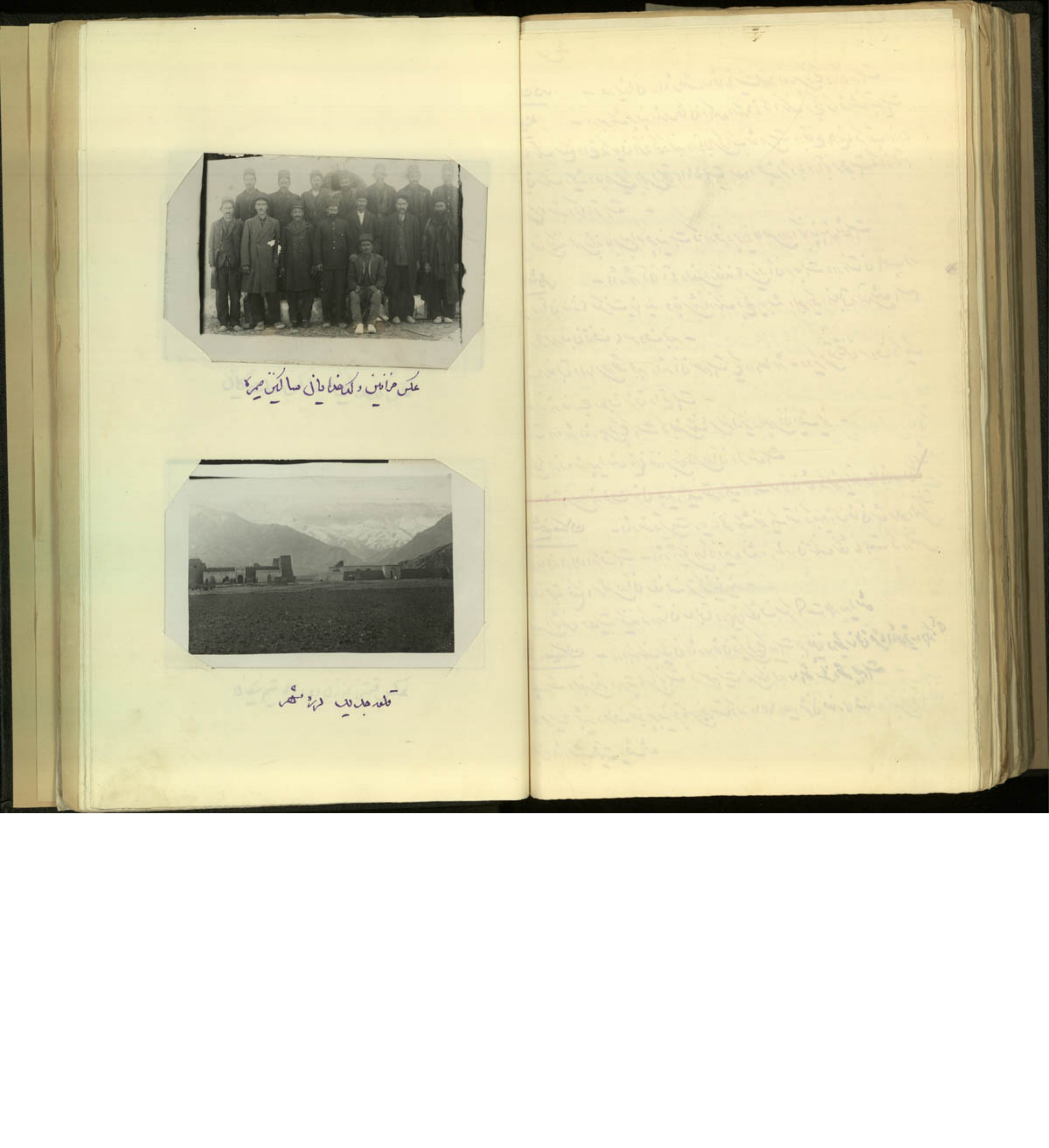
...میکان

— در ... آثار ... پیدا است ... در ... آثار ... داده ای

... است ... که ... در ... پیدا است —

... و ... که ... ۱۳۱۰ ... شده ... از ...

... آثار سنگ ... پیدا شده

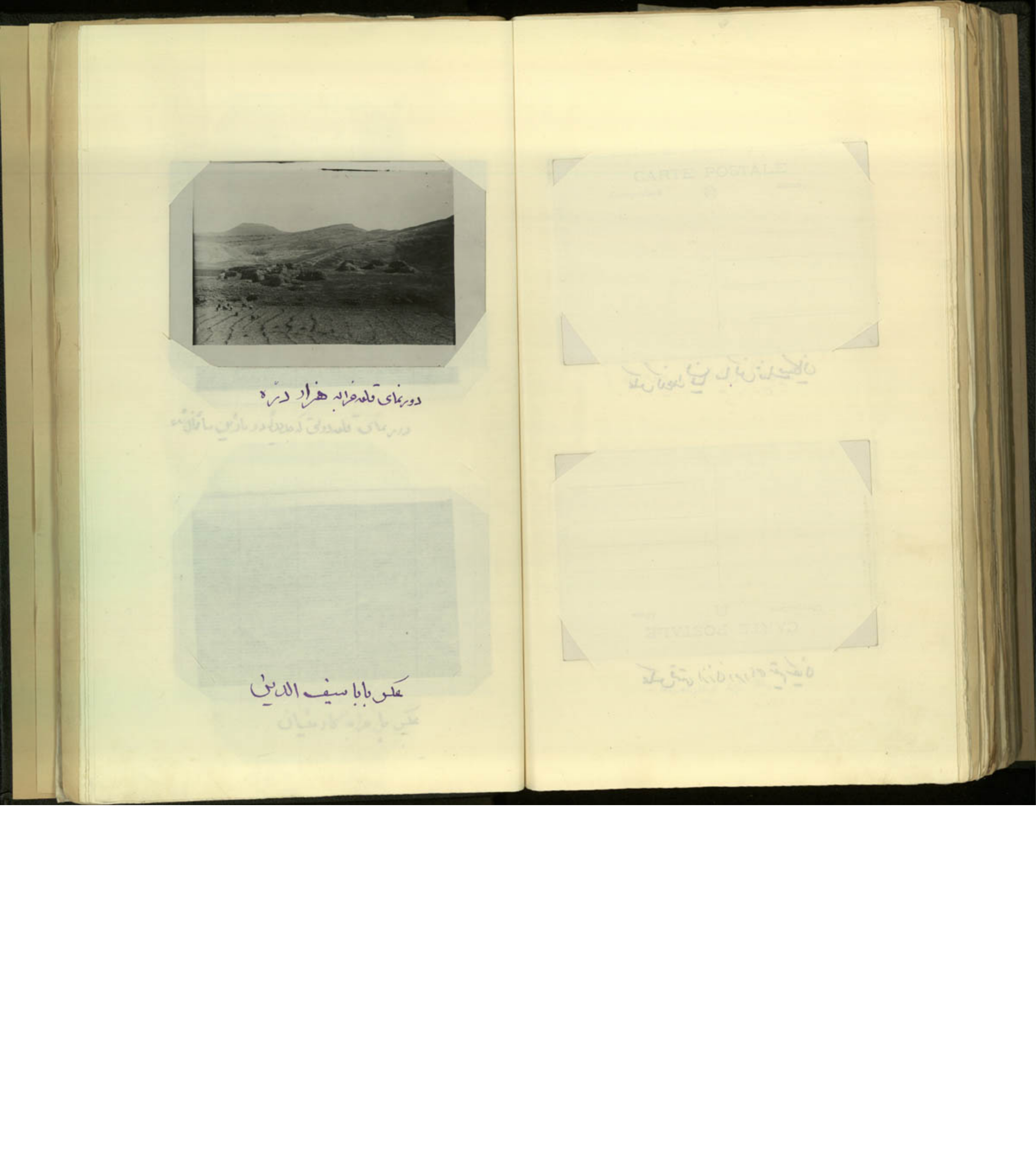
عکس خوانین و کدخدایان مسالکین صیمره

قلعه جدید دره شهر

عکس کدخدایان ساکن تنگ سیکان

عکس قسمتی از زن و مردهای تنگ سیکان

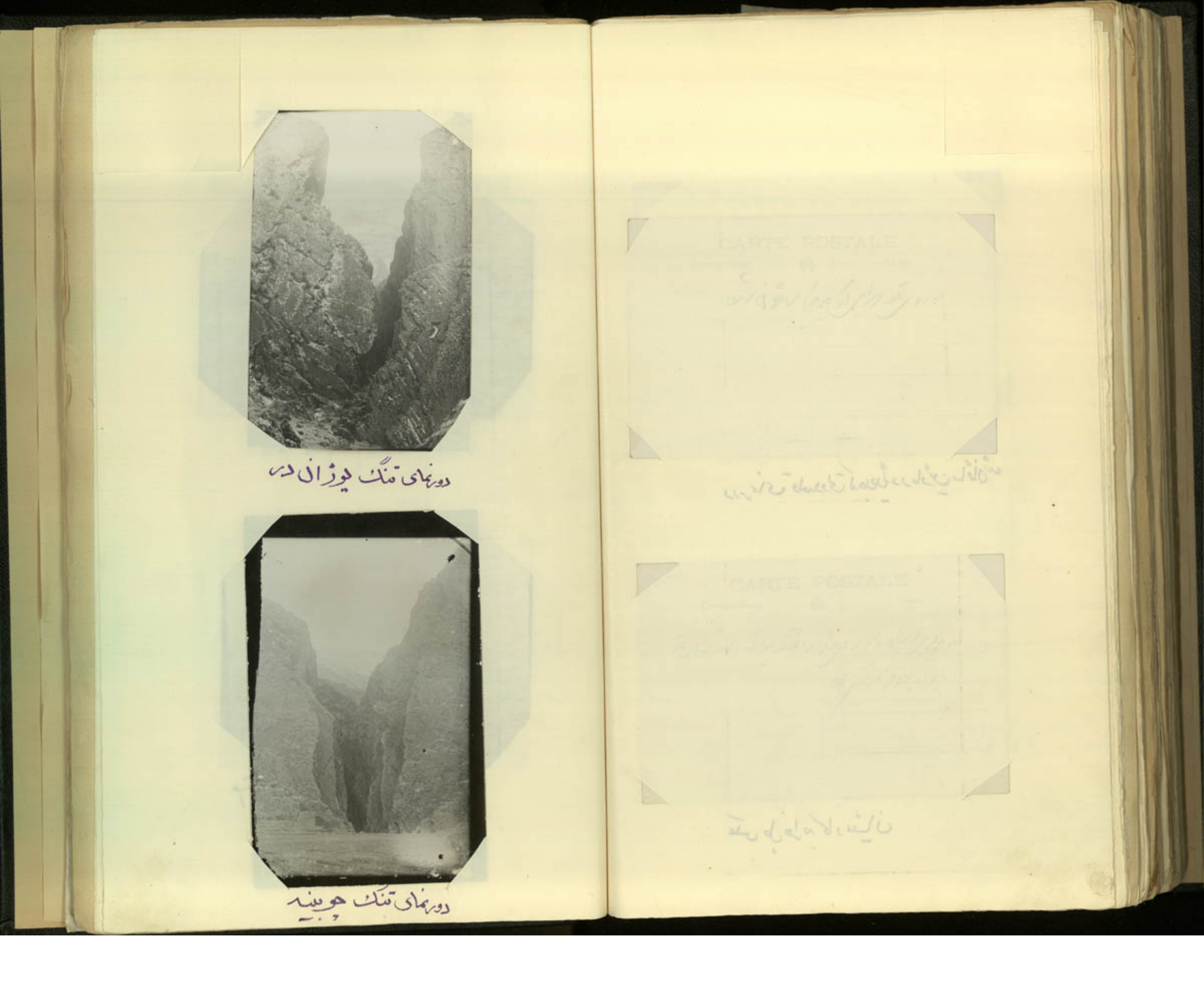
دورنمای قلعه خرابه هزار دره

عکس بابا سیف الدین

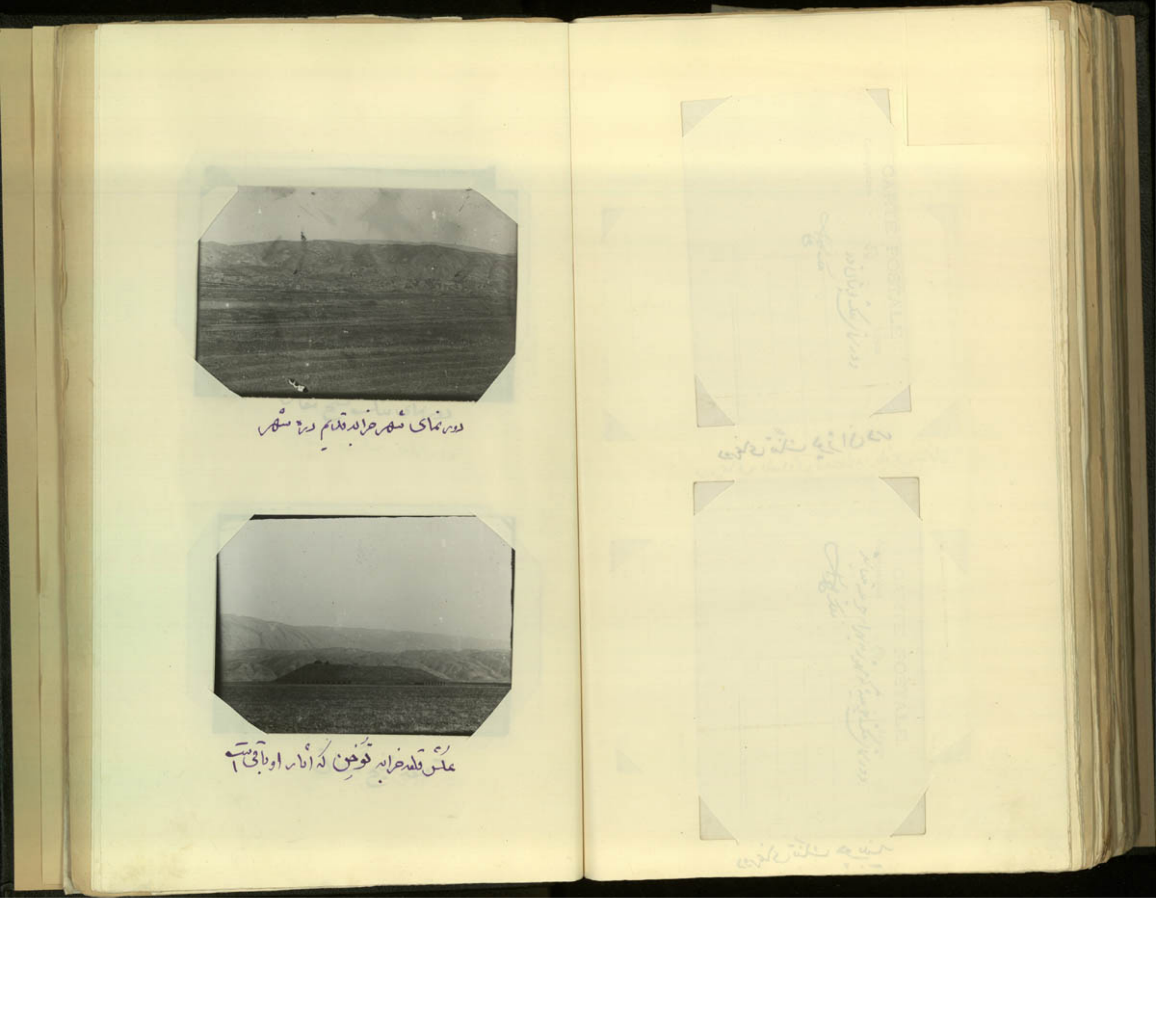
دورنمای قلعه دولتی که جدیداً در مازین ساختمان شده

عکس پل خرابه کاوشیان

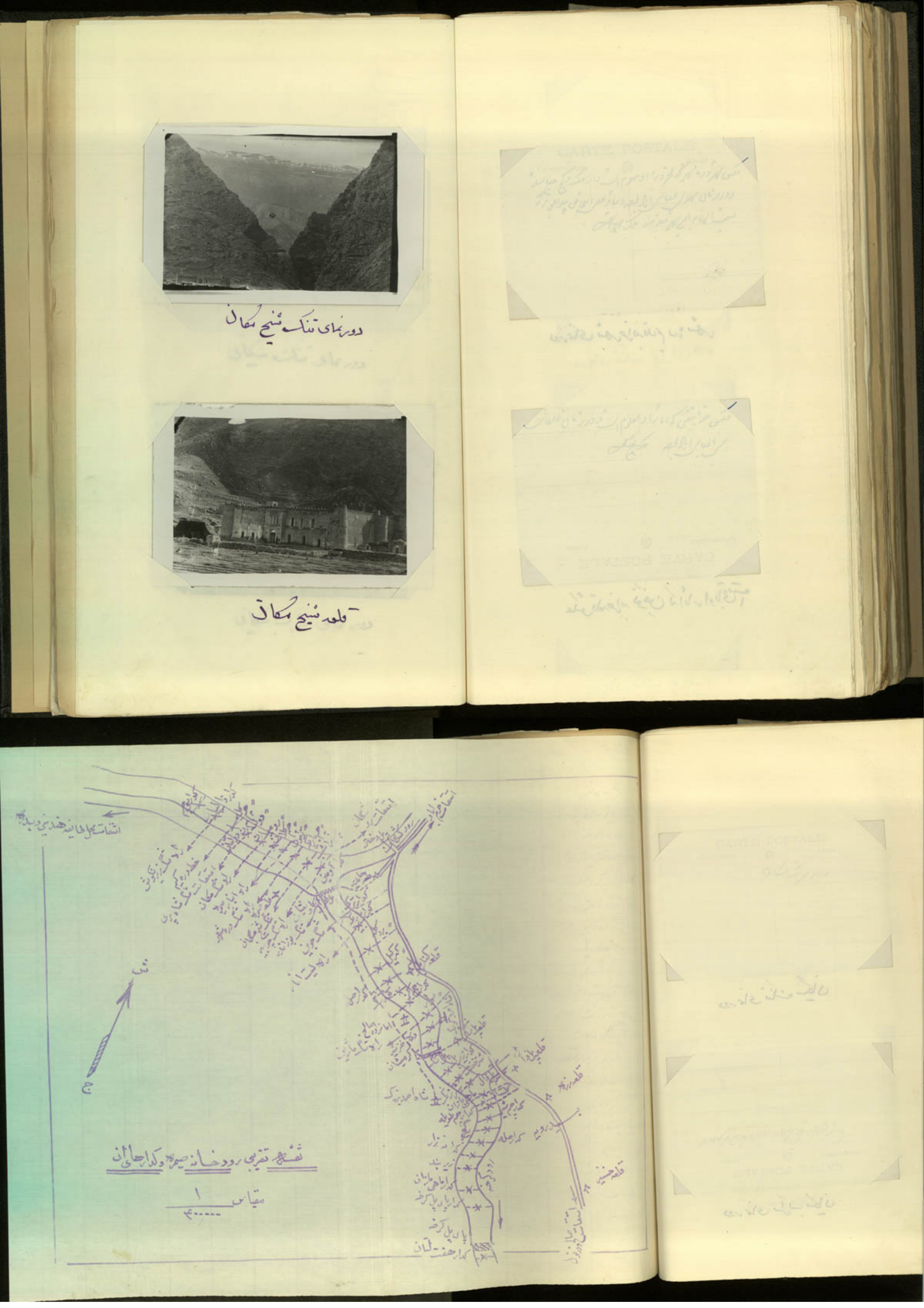
دورنمای تنگ یوژان در

دورنمای تنگ چوبینه

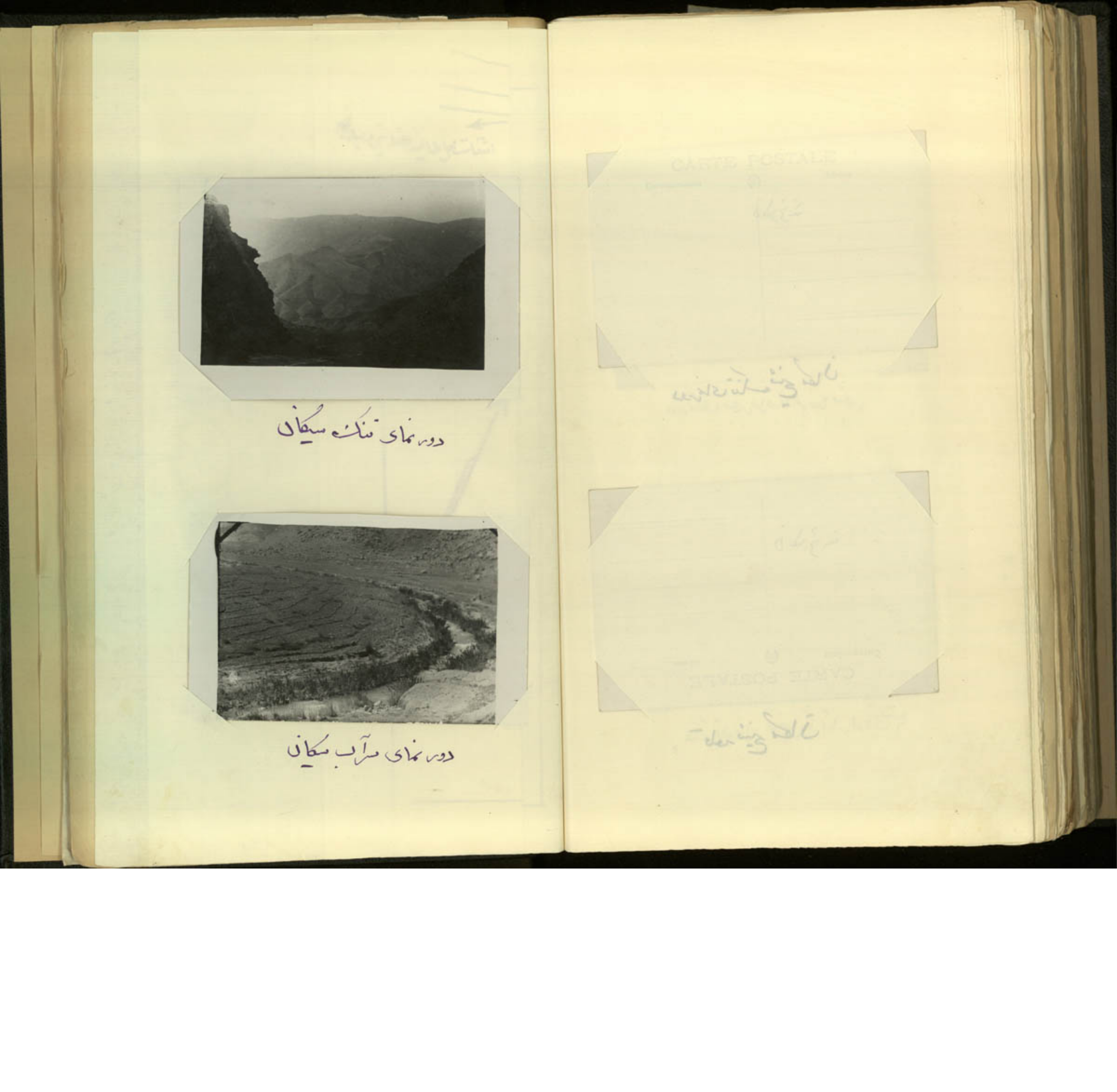
دورنمای شهر خرابه قدیم درهٔ شهر

عکس قلعه خرابه توخن که آثار او باقی است

دورنمای تنگ شیخ مکان

قلعه شیخ مکان

دورنمای تنگ سیکان

دورنمای سرآب سیکان

جغرافیای کبیرکوه
قسمت دوم

[مق]دمه – ملاحظه ای که اسم کوه [illegible] یکی از [illegible] منطقه [illegible] و طول [illegible] جبل [illegible] است –

[illegible] منطقه بیاتیم – طول کبیرکوه تقریباً ۳۱ فرسنگ و عرض آن یک فرسنگ است –

[illegible] کبیرکوه دارای [illegible] می باشد و [illegible] فرسنگ است [illegible] در این منطقه فقط [illegible]

[illegible] نظامی و [illegible] و [illegible] است که در این منطقه [illegible] کوه [illegible] است گذشته از اینکه [illegible] کوه

[illegible] العاده بزرگ و عظیم می باشد یک خط مستقیم [illegible] فرو رفته [illegible] اسم [illegible]

[illegible] این کوه را [illegible] تر ساخته است

[illegible] این [illegible] بسیار [illegible] آنها باندازه ارتفاع کوه است چه [illegible] در نقاط مختلف از این کوه [illegible]

[illegible] کوه [illegible] – در هر یک از این [illegible] عجیب و غریب [illegible] است

[illegible] و [illegible] راحتی [illegible] چه [illegible] و [illegible] است [illegible] این [illegible]

[illegible] گردنه [illegible] انجام [illegible] گذشته از اینکه این [illegible] و ضخامت کوه را اعظم [illegible]

[illegible] و [illegible] است چه برای عبور از یک نقطه کوه [illegible] بنظر [illegible]

[illegible] این [illegible] ساعات [illegible] باید [illegible] تا [illegible] نقطه [illegible]

[illegible] بواسطه وجود این [illegible] **برکتف** در هر نقطه [illegible] عظیم [illegible] و وجود [illegible] در کبیرکوه حرکت [illegible]

[illegible] و [illegible] بیشتر [illegible] آن [illegible] باشند –

[illegible] کبیرکوه [illegible] اتفاق افتاده است [illegible] است [illegible]

[illegible] عبور [illegible] از [illegible] کبیرکوه [illegible] نقاط کوه [illegible] منظره [illegible] است [illegible]

[illegible] دارد که عبور از آن [illegible] است [illegible] کبیرکوه [illegible]

[illegible] در [illegible] کوه [illegible] اگر برف [illegible] است [illegible] نقاط [illegible]

[illegible] و [illegible] در تمام مدت سال [illegible] از برف [illegible] است – [illegible] این برف [illegible]

[illegible] است که کبیرکوه [illegible] دارای نقاط [illegible] در [illegible]

[illegible] ساعت در آن [illegible] است و [illegible] کوه [illegible]

[illegible] است

[illegible] ۱۵ جمادی ۱۳۰۹ در نزدیک [illegible] شکفته [illegible] و همین قسم در نزدیک [illegible] در کبیرکوه [illegible] را دیدم که [illegible]

[illegible] از [illegible] که [illegible] از [illegible] یک [illegible] ساخت [illegible] فرو —

[illegible] ۴ [illegible] کرده [illegible] اوار گذشته [illegible]

[illegible] ۴ [illegible] اطراف آن [illegible] که [illegible] سالهای [illegible]

[illegible] —

= وضعیت کبیرکوه را [illegible] به [illegible] رجوع فرمائید

[illegible]غرافیای طبیعی

ساختمان کبیرکوه و مواد ظاهری آن

[illegible] کوهی است اگر [illegible] سنگ [illegible] فرق [illegible] سنگ و بعضی [illegible] کبیرکوه [illegible]

[illegible] کبیرکوه

— در کبیرکوه چند [illegible] قلل [illegible] زیر [illegible]

۱ — [illegible] که [illegible] به ارتفاع ۲۷۰۰ پا از سطح دریا [illegible] در آن قله [illegible]

[illegible] از [illegible] که [illegible] آن قله [illegible]

[illegible] یک [illegible] ساعت [illegible] —

۲ — قله [illegible] قله وسیع [illegible] است

۳ — قله [illegible]

۴ — قله [illegible] سنگ [illegible] کبیرکوه

۵ — قله [illegible] چند [illegible] کبیرکوه [illegible]

۶ — قله [illegible]

۷ — قله [illegible] سنگ [illegible]

۸ — قله [illegible]

۹ — قله [illegible]

۱۰ — قله [illegible] ۴ فرسخ [illegible] است

جغرافیای اقتصادی

وضعیت داخلی کبیرکوه

= در اراضی کبیرکوه در چندین نقطه اراضی زراعتی وجود دارد که برای زراعت قابل توجه میباشد از جمله

۱ - جلگه کوهدشت باندازه یک هزار هکتار [illegible] دارد یک رودخانه جاری نیز در آنجا دیده میشود

۲ - در جلگه زرینه اراضی یک هزار هکتار زراعت [illegible] میشود

۳ - جلگه [illegible] در حدود ۵ هزار هکتار [illegible]

۴ - کنت [illegible] ۱۰ هزار زمین زراعتی

۵ - دانه [illegible] ۴ هزار زمین زراعتی

۶ - بالای [illegible] ۱۰ هزار زمین زراعتی

درخت - کبیرکوه پوشیده از اشجار مرطوب است که شاید مشهورترین جنگلهای [illegible] درختهای عظیم و بزرگ در آن دیده میشود - جز اشجار مرطوب [illegible] اشجار میوه جات مختلف از قبیل انار - انجیر - [illegible] - [illegible] و بادام [illegible] که [illegible] است بوفور در بعضی نقاط یافت میشود و [illegible] اشجار [illegible] و درخت بلوط است [illegible] درخت [illegible] یافت میشود که [illegible] در سال ۵ [illegible]

[illegible] کبیرکوه درختی [illegible] وجود دارد [illegible] بیشه [illegible] رنگ [illegible] برای [illegible] [illegible] ارتفاع درخت یک ذرع یا یک ذرع نیم است

علوفه - منطقه کبیرکوه در دامنه پوشیده از یک نوع علف [illegible] فوق العاده مقول است که برای احشام [illegible] بهترین علوفه میباشد [illegible] منطقه [illegible] علف [illegible] کبیرکوه برای [illegible] احشام [illegible] ارتفاع علوفه [illegible] $\frac{1}{2}$ تر میرسد علاوه علوفه خشک در اطراف منطقه [illegible] یافت میشود -

[illegible] کبیرکوه بهترین مراتع [illegible] منطقه [illegible] پرورش [illegible] احشام [illegible] بهترین [illegible] پرورش [illegible] احشام است [illegible] کبیرکوه بهترین منازل [illegible] احشام [illegible] کبیرکوه شاید [illegible] از [illegible] احشام [illegible] پرورش [illegible] در عصر حاضره [illegible] وضعیت [illegible] و بزرگ [illegible] نظر

[illegible]

[illegible] ... ۵ — سعدی ... در گلستان

— سعدی ... [illegible]

آثار تاریخی

۱ — در ... [illegible] ... خط ... [illegible]

نرگس زیاد دارد

۲ — درمعلوم ... است مردم به ... که اوراد اعتقاد ... [illegible]

... [illegible] ... میخوانند

— [illegible] ... حکایات راجع به دخمه انوشیروان ... [illegible]

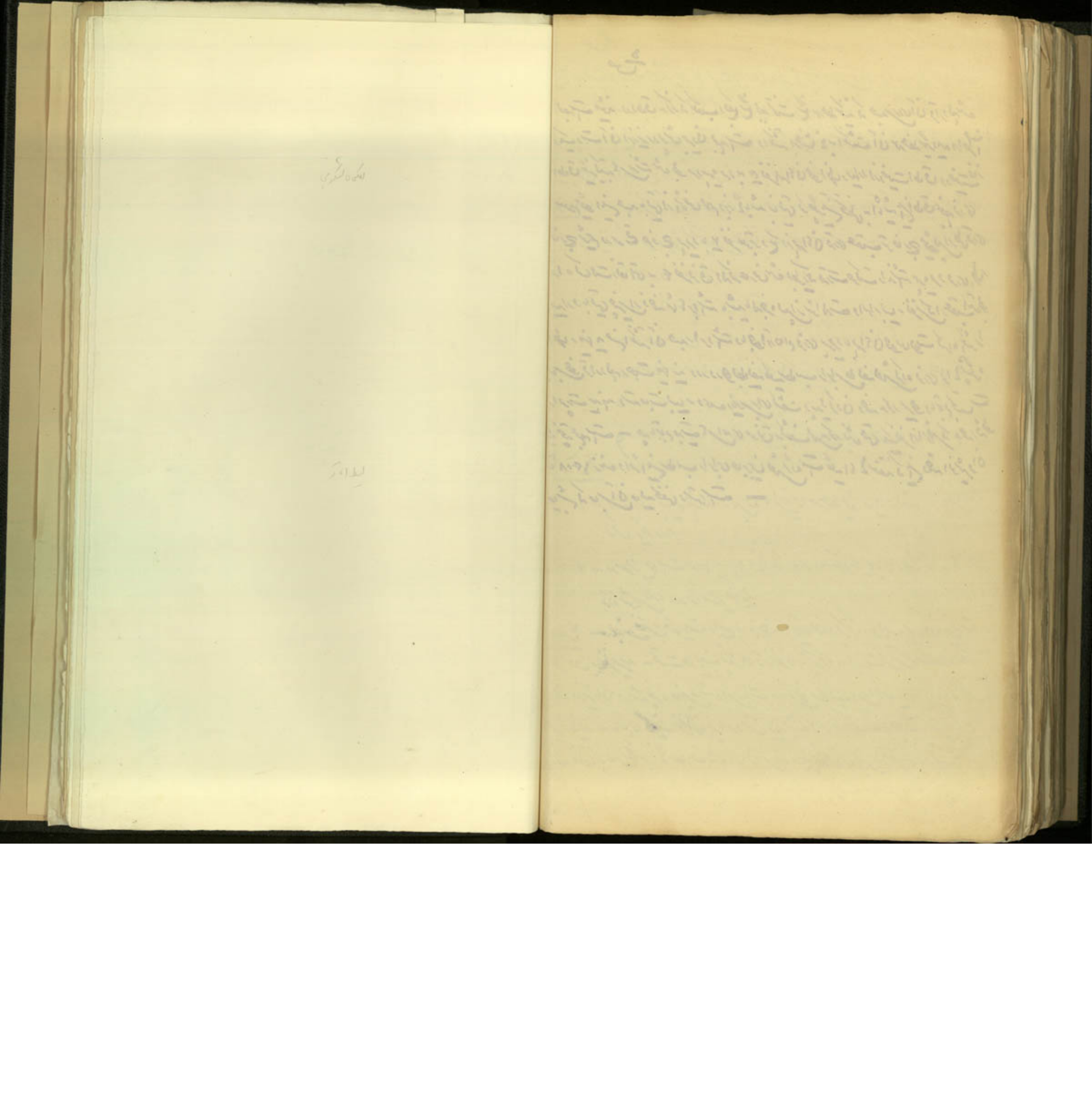
[illegible] — قسمت ... [illegible]

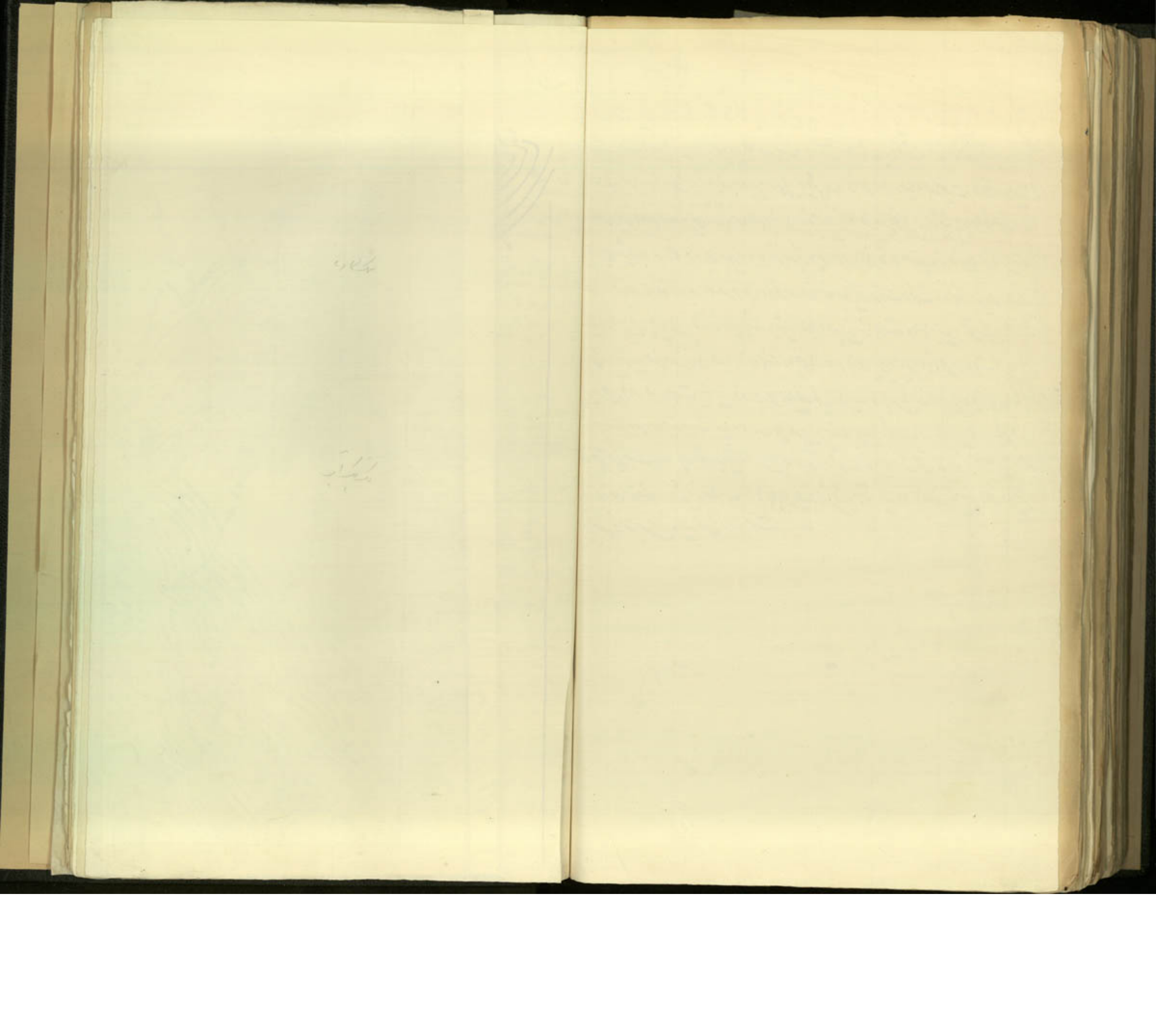
دخمه انوشیروانی ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

لیه است میشود در اطاق ... که عقب ... لیه تخت ... که جسد ... آن وارد شده
و یک دست آن از زیر رو ... بیرون لیه است و انگشت ... به انگشت آن ... خط ... اطراف
اطاق ... به نرسته شده ... به ... نفر ... از وضعیت اطاق و وضعیت ...
... جسد ... از ... نفر ... به ... اطاق ...
خارج ... در ... خروج ... با ۲ نفر ... از ... عقب تر خارج ... از ...
راه ... به ۴ نفر فوق الذکر ... حرکت را ... و ...
... از ... باشد ... و ... که از عقب ...
اظهار ... جسد را ... با ... کرده ... را
... قرار ... رجعت ... در ... طایفه ... را ... طایفه ... کرده ...
را ... دسته ... برای کشف ... کردن ... و ... با تمام ...
بی نتیجه لیه است — چه با تمام ... که ... کشف ... نشده ... از ... که ... دفعه ...
تا ۱۴۰۸ ... و اگر این ... را برای ... است ... این دفعه ...
... که ... آن ... دشوار است —

ص ۷

جلگه پشتکوه

مقدمه – [illegible] قسمت اراضی واقع بین کبیرکوه – سیمره – [illegible]

مساحت تقریبی – [illegible] مساحت اراضی [illegible] در حدود ۲۰۰۰ کیلومتر مربع [illegible]

جغرافیای طبیعی – اگر [illegible] بطور کلی وضعیت این منطقه را در نظر آوریم [illegible] قسمت [illegible] از نظر [illegible] –

۱ – کوه‌ها و ارتفاعات بزرگ [illegible]

۲ – یک قسمت [illegible] کم ارتفاع که شبیه به جلگه [illegible]

۳ – جلگه‌ها و سطح [illegible]

ارتفاعات بزرگ پشتکوه – عبارت است از

[illegible] کوه – سیاه کوه – شلط – دالری

ارتفاعات [illegible] جلگه پشتکوه – عبارت است از

[illegible] – کلاق – سنگ [illegible] – [illegible] – تشه کن – [illegible]

[illegible] زولاف – [illegible] –

جلگه‌های پشتکوه – عبارت است از

دره عباس – [illegible] – ایوان [illegible] – [illegible] چراغ – [illegible] – فتک

[illegible] کوه

[illegible]

مرتفعی ندارد [illegible] در اکثر نقاط دارای

...ت بلوطا [illegible] – [illegible] ارتفاعات کوتاه [illegible] [illegible] است [illegible] واقع [illegible]

[illegible] که [illegible] دارد [illegible]

...لط – یا کوه کاسه ماست

[illegible] واقع شده ارتفاع آن [illegible] دارد و در اطراف این کوه [illegible]

[illegible] – کاسه ماست [illegible]

[illegible] خط [illegible] کوه [illegible] اطراف [illegible] آب [illegible]

[illegible] رجوع شود –

...وم – ارتفاعات خاکی حلت پشتکوه

...ت قطعه نقاط مشروحه ذیل

- تین زیز
- کهرت
- سنگ بهرام
- عنی فرش
- تنه تسکن
- قلعه باطول
- همیشه ...
- شیر شراب دره کچ

[illegible] ارتفاعات این نقاط [illegible] منطقه [illegible]

[illegible] ارتفاعات [illegible]

[illegible] آب [illegible] حرکت [illegible] نقاط [illegible] است [illegible]

[illegible] آب [illegible] نقاط [illegible]

[illegible] دارد [illegible] ذیل

[illegible]

[illegible] منطقه [illegible] است [illegible]

[illegible] نیست –

[illegible] ... نقشه ... رودخانه ... [illegible] ... نقاط ... [illegible] —

جلگه‌ها و مناطق پشتکوه

۱ — بزرگ‌ترین جلگه‌های پشت کوه — جلگه ... [illegible] ... است که وسیع و بزرگ ... [illegible]

... [illegible] ... در رستاق ... [illegible] ... است

۲ — طاق [illegible] — [illegible] ... ارتفاعات ... [illegible] ... دشت وسیع ... [illegible]

... [illegible] ... جلگه وسیع ... [illegible]

۳ — [illegible] — [illegible] ... جلگه وسیع ... [illegible] ... کوه ... [illegible]

۴ — [illegible] — جلگه وسیع ... [illegible]

... [illegible] ...

جلگه‌های — [illegible] — [illegible] — [illegible]

... مناطق و جلگه‌های ... [illegible] ... جلگه‌های ... [illegible]

... [illegible] ... وجود دارد —

... رودخانه‌ها

... [illegible] ... که در رستاق ... [illegible]

... رودخانه ... [illegible] ... وجود دارد

۱ — رودخانه ... [illegible] ... که از ... [illegible] ... است

۲ — رود ... [illegible] ... که از ... [illegible] ... رودخانه ... [illegible]

۳ — رود ... [illegible] ... که از ... [illegible] ... اطراف آن

... [illegible] ... وارد ... [illegible] —

۴ — رود ... [illegible] ... که از ... [illegible] ... رودخانه ... [illegible] ... پس از

... [illegible] ... وارد رودخانه ... [illegible] —

... رودخانه‌های ... [illegible] ... تابستان

... خشک است ولی بواسطه کوهستانی بودن ... [illegible] ... از طرف ... ایران گشت و نتیجه خوزستان است
... ۱/۲ در سال فقط رودخانه های ... وجود داشته و دارای آب است و بقیه ایام خشک و بی آب
میباشند

رودخانه‌ها

— چون ... که قسمت عمده سطح ... دارای ... بسیار است که
... زیاد است وقتی در موقع ... آب رودخانه ... با ... از ... [illegible]
... کرده ... — ... رودخانه ... دویرج ... [illegible] —

جغرافیای سیاسی

سکنه پشتکوه

— سکنه اصلی ... که در ... امام ... [illegible]
سکنه اصلی ... که در ... سکونت داشته بقیه نقاط ... آن ... [illegible]
... پس از آنکه طوایف ... [illegible] ... آنها
... که ... طایفه ... سکونت آنها ... که ... است ... منطقه ...
... نقاط ... سکونت ... منطقه سکونت ... منطقه عشایر و طوایف ...
میباشد —

۱ — ... — در حدود ۱۰۰ خانوار ... اصلی این طوایف در ... [illegible]
... کرده میباشد —

۲ — **[illegible]** — در حدود ۱۵۰ خانوار ... سکونت آنها ... میباشند —

۳ — طایفه کرد ... در حدود ۵۰۰۰ خانوار ... ۳/۴ این طایفه ... [illegible]
سکونت داشته فقط ۱/۴ آن در منطقه ... کرده میباشند فقط سکونت طوایف کرد ... [illegible]
... — ... باغ — ... — **کاسه ماسی** — ... — [illegible]
... —

... تیره ... طایفه کرد ... تیره ... طایفه کرد به
... قسمت ... تقسیم میشود —

۱ — [illegible] خانی —
... — مرتضی خان — حسن خان

دارای تیره های ذیل:
- شهریاروند
- حابوه وند
- ممویس
- ناصر عالی
- ایل بکی

۲ ـ طایفه سکرک ـ ترشمال معروف کریم خانی

دارای تیره های ذیل:
- ذیتی
- تیطولی
- باذکیر
- یایسی

۳ ـ طایفه سلیمان خانی ـ ترشمال معروف ترشال زنگی

دارای تیره های مختلف:
- زیرکوش
- محمد
- مال ملاقی

... مزبوره بر طایفه شده در قسمت ثبت کوه رعایای خلصه در وضعیت کما وجود دارد با سامانی ذیل

... وارت سید صحیح ازمن

دهات لیرکره ـ دره سید صحیح ازمن

... سر محمد ـ دزنروک سر محمد

... ارتیشی ـ دراه آبادان

... ورزی

" " "

... ار ۲

" " "

اخلاق و آداب

... تیف جنگجوی صفات رشید شجاع رست کو نه سکرار و در اجرای اوامر جدی میباشند

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

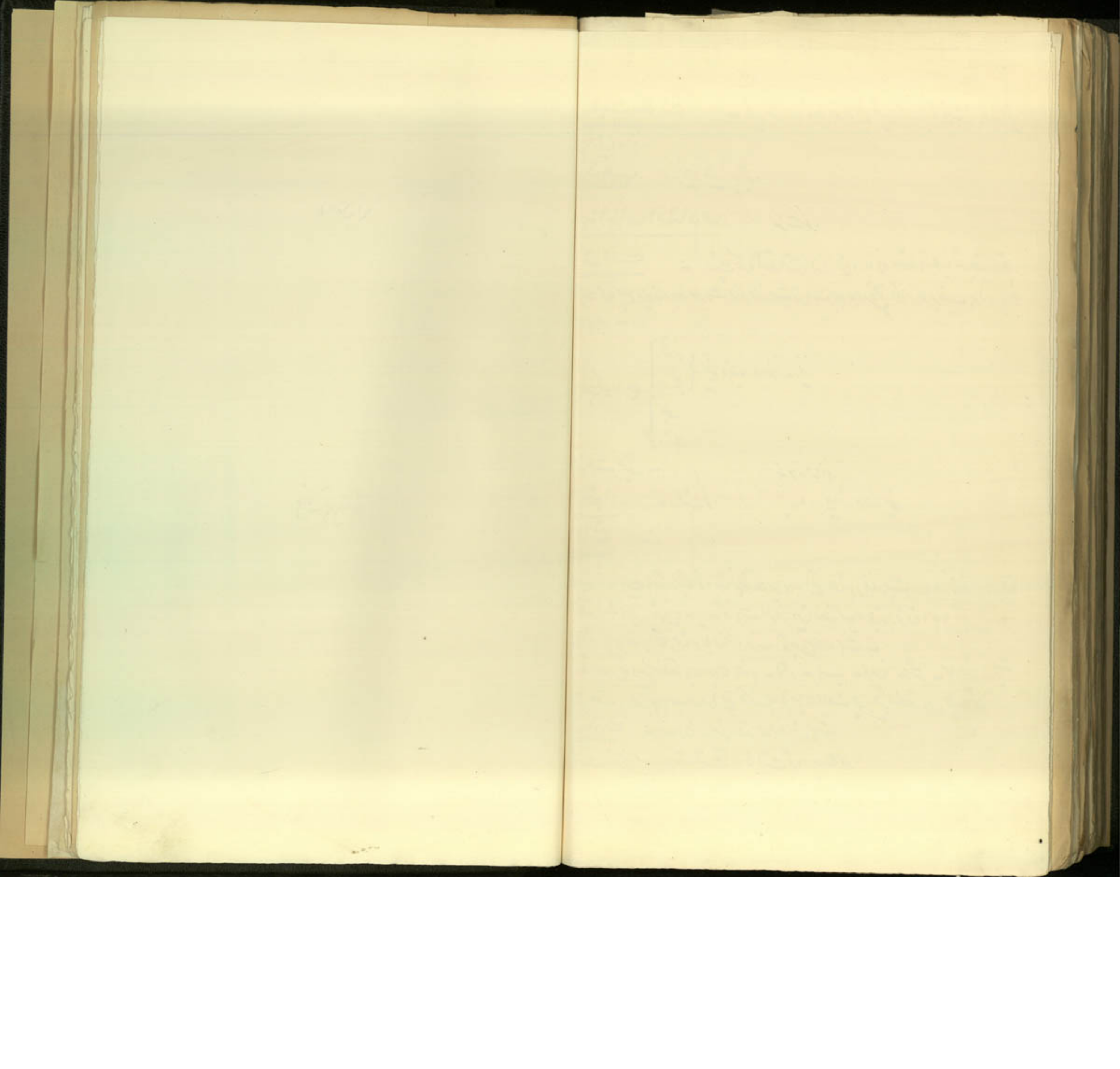
[illegible]

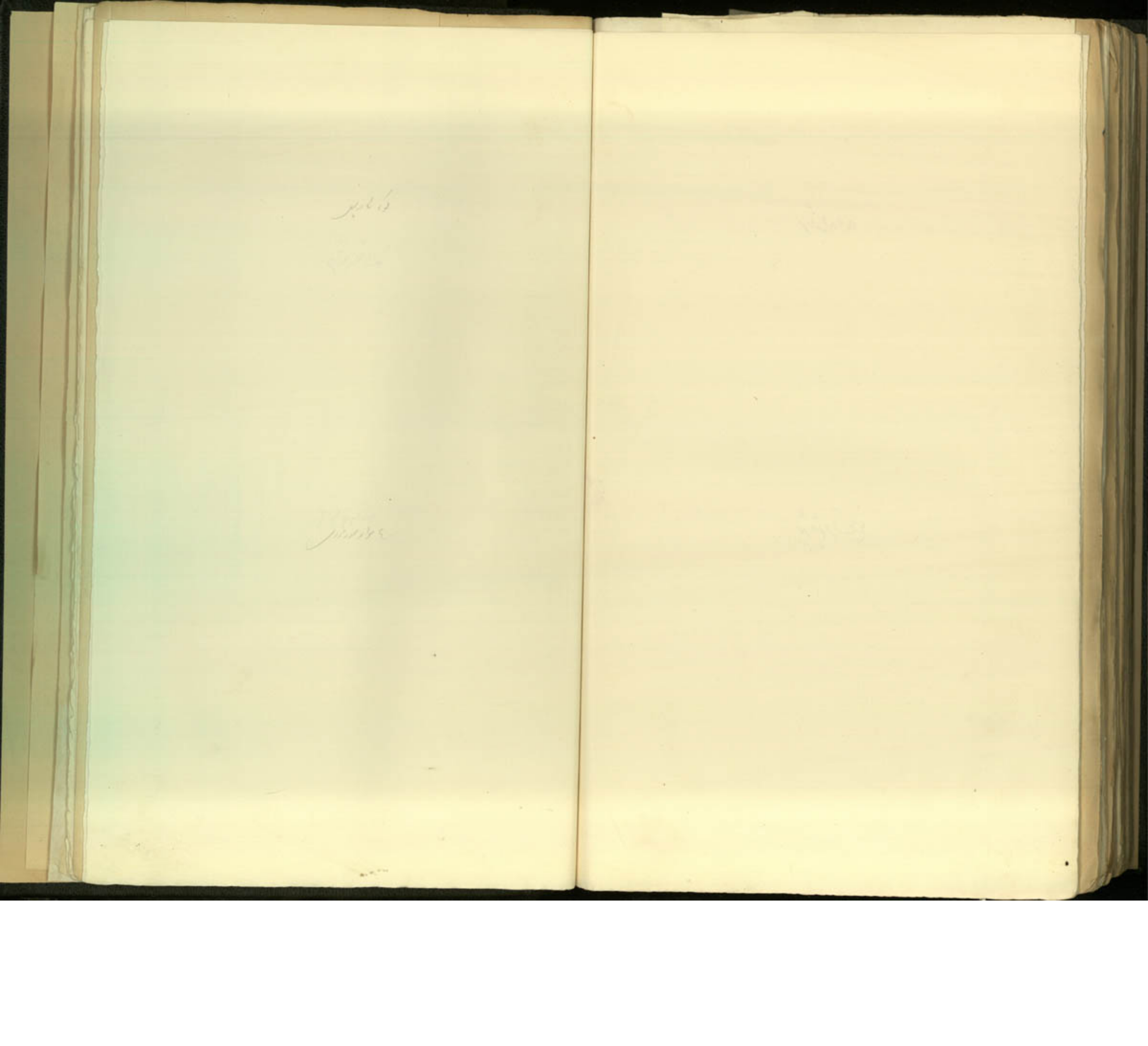
[illegible]

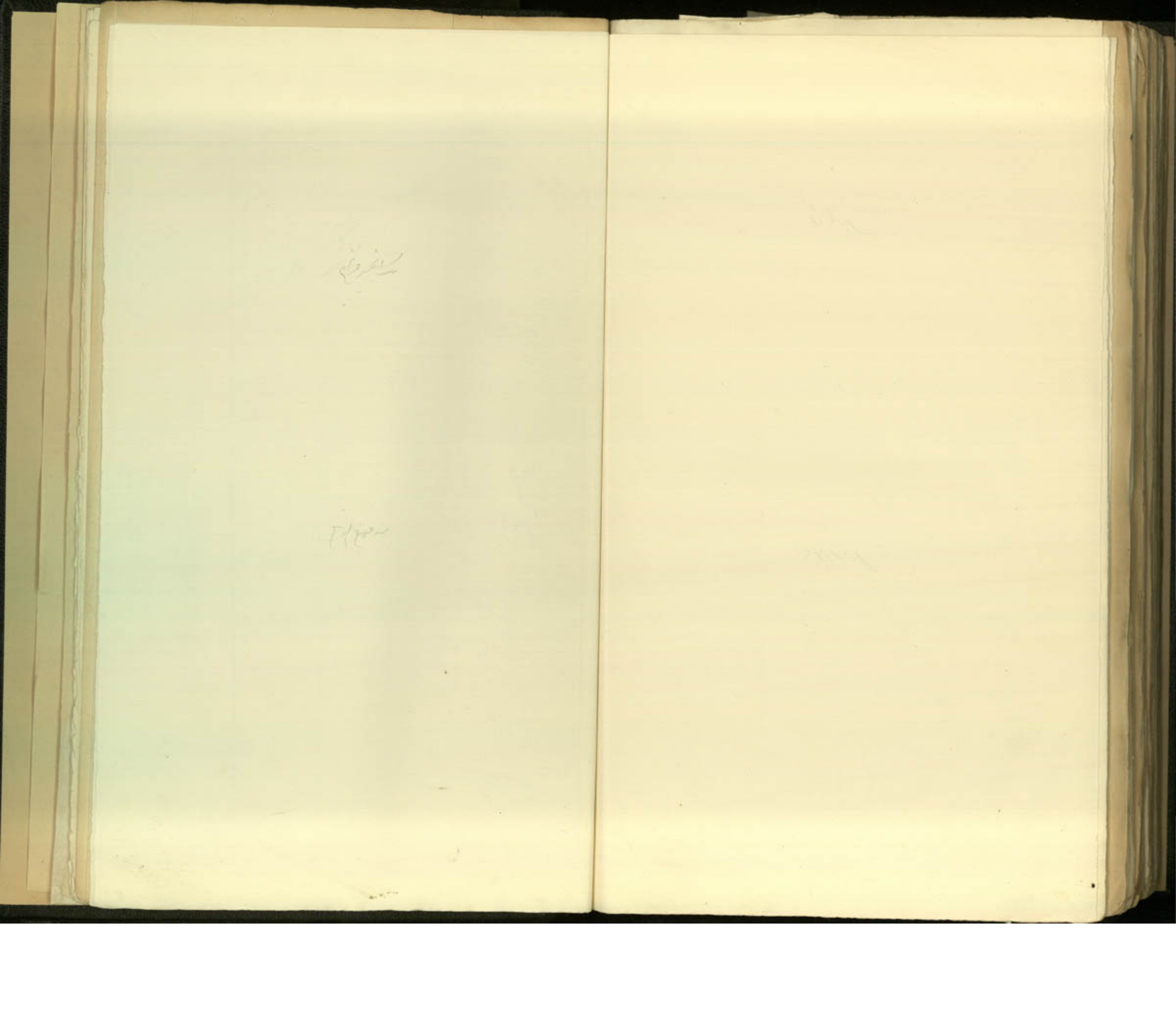
[illegible]

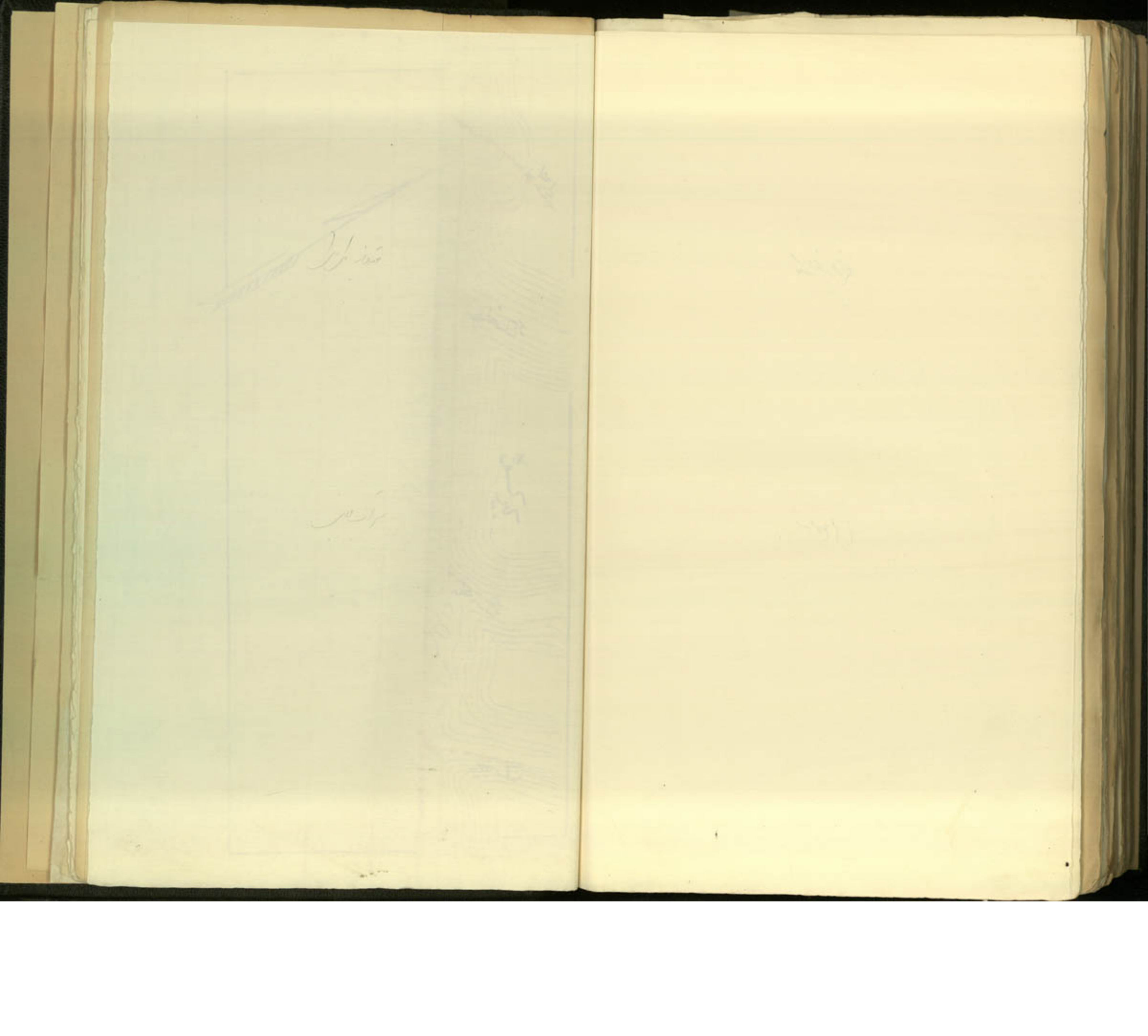
[illegible]

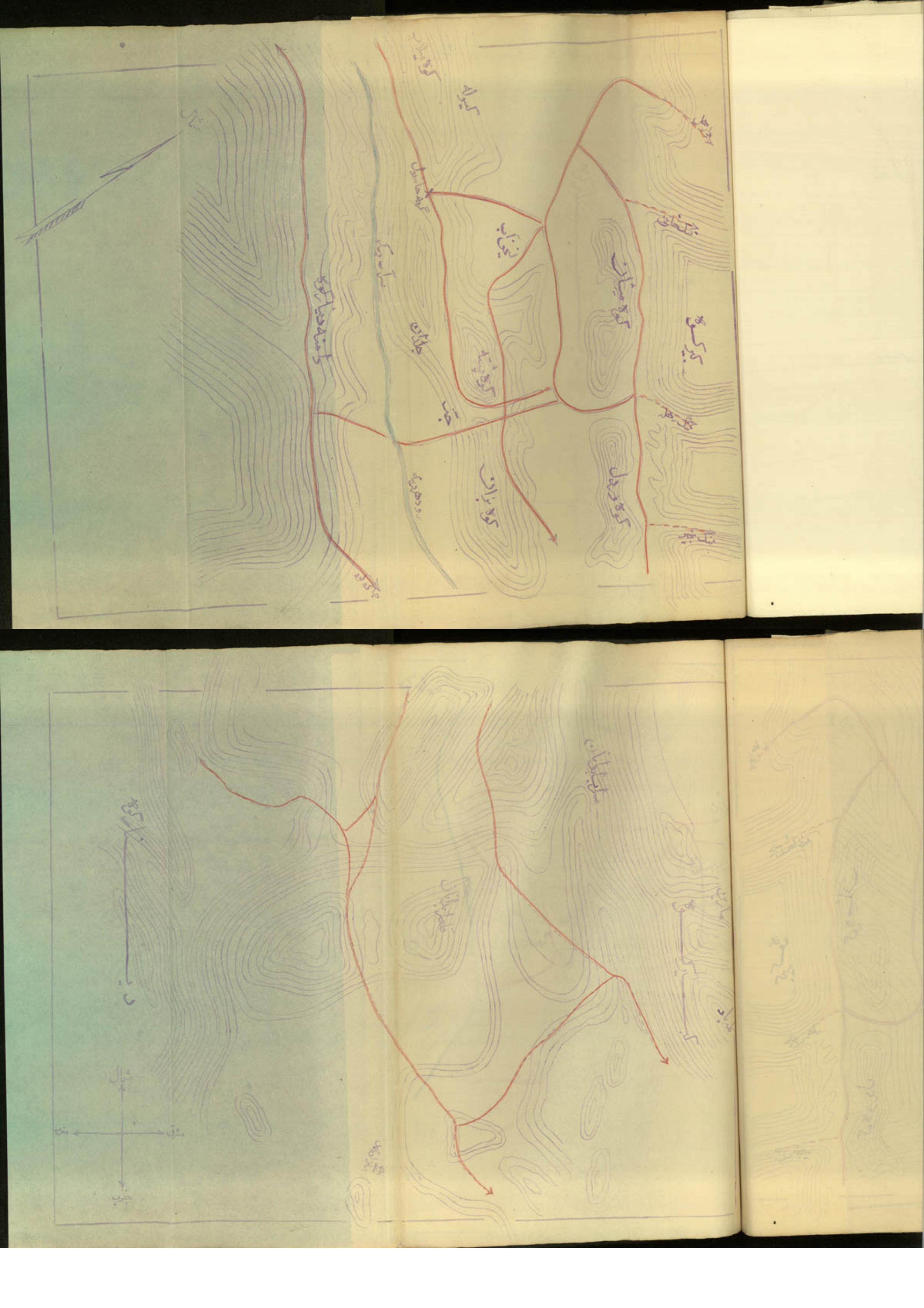
[illegible]

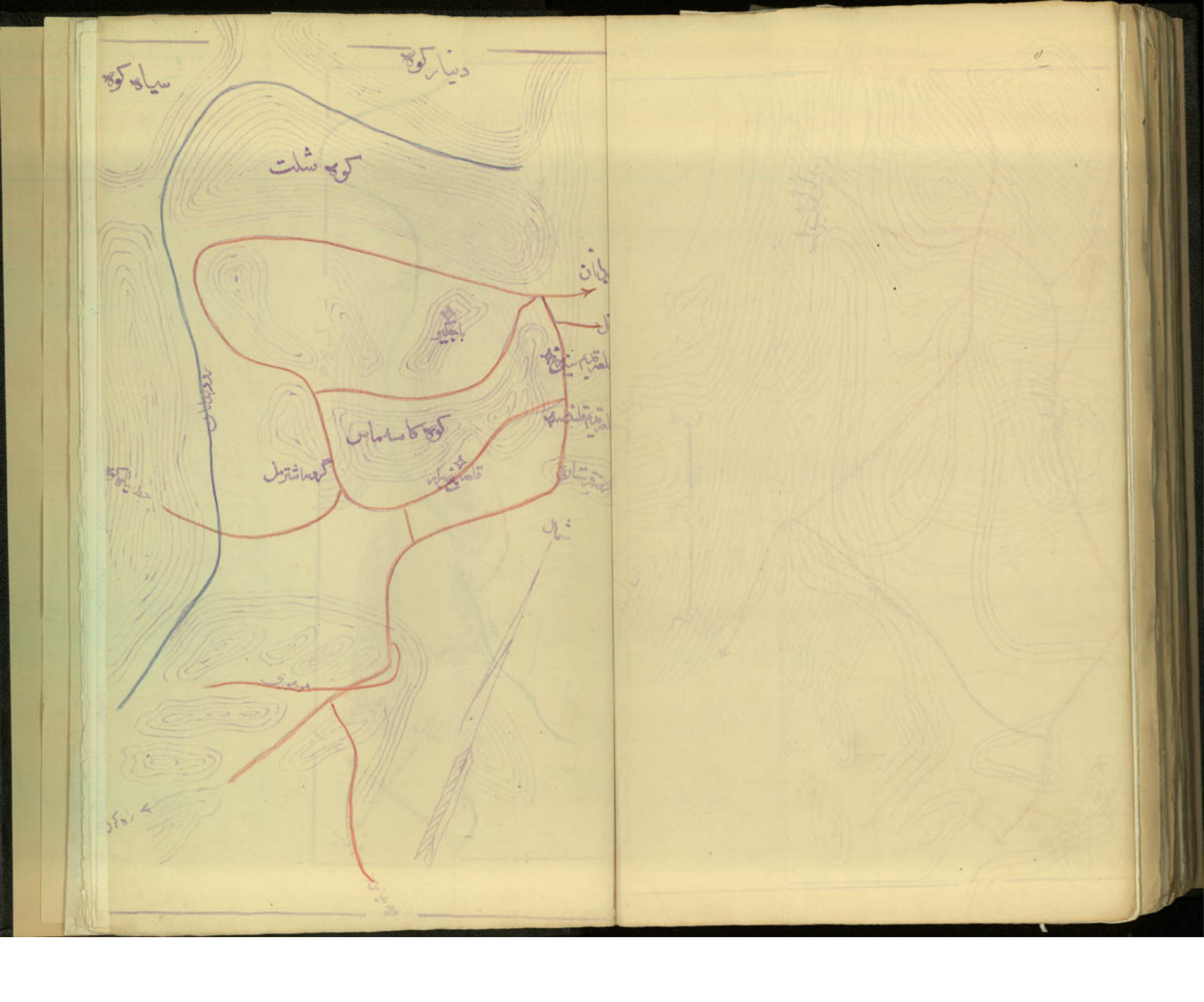

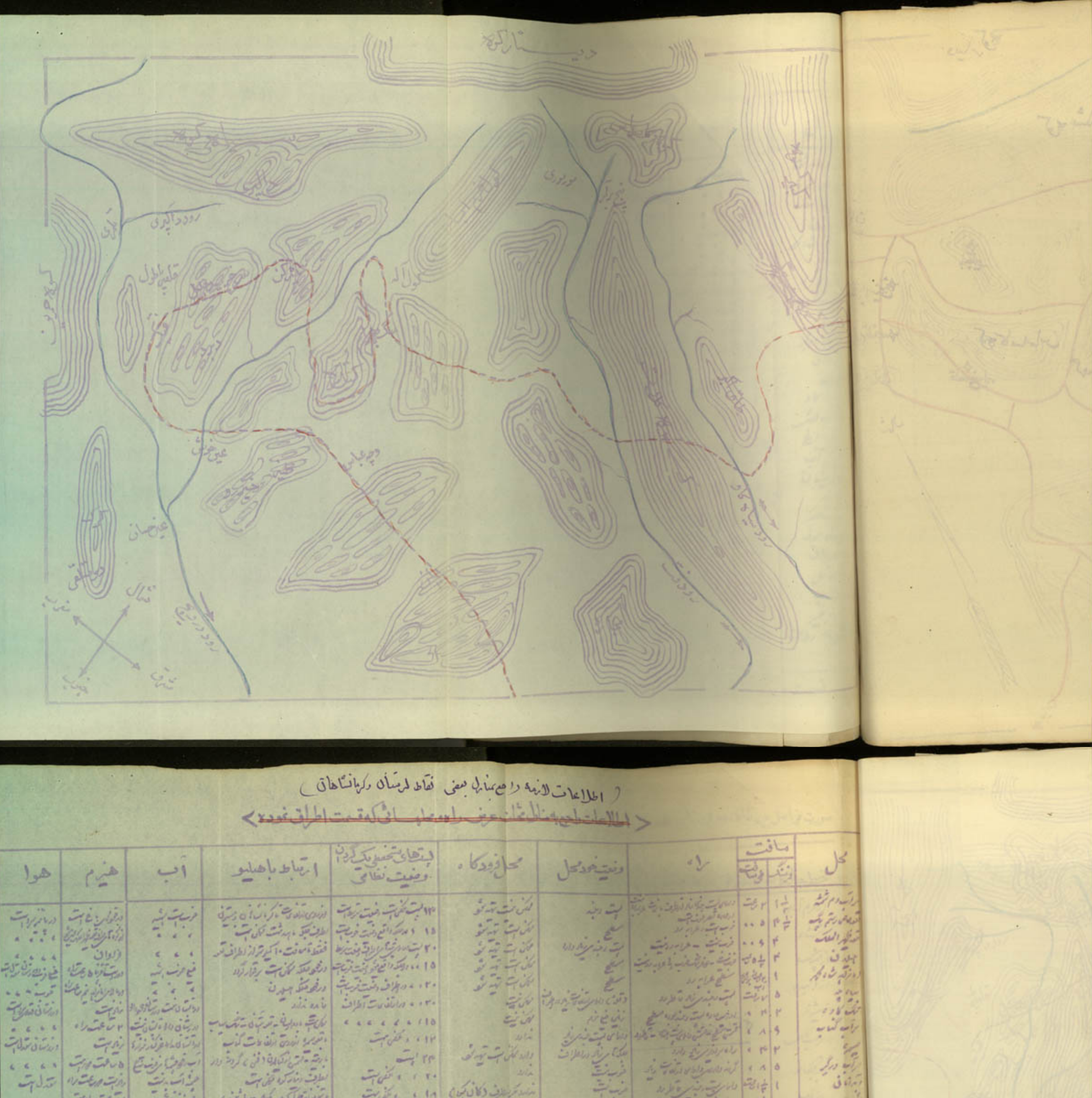

سیاه کوه
دینار کوه
کوه شلت
کوه کاسه ماس

(اطلاعات لازمه راجع به بعضی نقاط لرستان و کرمانشاهان)

<~~اطلاعات راجع به [illegible] که قسمت اطراق نموده~~>

محل	مسافت: فرسنگ	مسافت: ساعت	راه	وضعیت خود محل	محل فرودگاه	پستهای تحصیلی یک گردان وضعیت نظامی	ارتباط با هلیو	آب	هیزم	هوا
سرآب دم شه	۱½	۲ ساعت	[illegible]	پست و بلند	[illegible]	۱۲ [illegible]	[illegible]	خوب است [illegible]	[illegible]	[illegible]
قلعه حاجی رستم بیگ	۴½	۵	خوب است [illegible]	سطح	[illegible]	۱۵ [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
قلعه ظهیر الملک	۴	۶	خوب نیست [illegible]	پست و بلندی [illegible]	[illegible]	۲۰ [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	۴	۵½	[illegible]	سطح	[illegible]	۱۵ [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	۱	[illegible]	سطح [illegible]	سطح	[illegible]	۲۰ [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	۵	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	۳۰ [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	۲	۳	[illegible]	[illegible]	[illegible]	۱۵ [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
سرآب گناوه	۶	۸	[illegible]	[illegible]	[illegible]	۱۲ [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	۲	۳	[illegible]	[illegible]	[illegible]	۲۴ [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	۵	۸	[illegible]	[illegible]	[illegible]	۲۰ [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	۱	½	[illegible]	[illegible]	[illegible]	۱۹ [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	۴	۴½	[illegible]	[illegible]	[illegible]	۱۰ [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	۳½	۴	[illegible]	[illegible]	[illegible]	۱۱ [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	۱½	۲	[illegible]	[illegible]	[illegible]	۱۳ [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
سرآب باغ	۲½	۳½	[illegible]	[illegible]	[illegible]	۱۰ [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	۵	۸	[illegible]	[illegible]	[illegible]	۲۰ [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	۵	۷½	[illegible]	[illegible]	[illegible]	۱۵ [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	۳½	۵	[illegible]	[illegible]	[illegible]	۱۴ [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	۴	۵	[illegible]	[illegible]	[illegible]	۱۵ [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	۳	۶	[illegible]	[illegible]	[illegible]	۳۰ [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	۴	۶	[illegible]	[illegible]	[illegible]	۲۶ [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	۵	۷½	[illegible]	[illegible]	[illegible]	۲۶ [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	۲	۲	[illegible]	[illegible]	[illegible]	۱۰ [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	۱½	۳	[illegible]	[illegible]	[illegible]	۱۴ [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	۴½	۴	[illegible]	[illegible]	[illegible]	۳۰ [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

قسمت مستحفظی بدیهی است برای محلهای ذکر شده فوق که قسمت اعظمی در آن محل اطراق نموده و مستحفظی کم ارده است .

صورت فواصل بین نقاط مهم لرستان ~~محل هائی که برای قرارگاه پلیس تنظیم~~

۱ – خط جاده سابق دزفول از خرم آباد الی پل زال

از	به	مسافت
از خرم آباد	به شهناه	۲۳ فرسخ
از شهناه	به چمشک	۵ 〃 〃
از چمشک	به آبسرو	۴ 〃 〃
از آبسرو	به چشوند	۴ 〃 〃
از چشوند	به سراب بس	۱۰ 〃 〃
از سراب بس	به سرکگار	۳ 〃 〃
از سرکگار	به پای تنیه	۱ 〃 〃
از پای تنیه	به پل زال	۲۵ 〃 〃

۲ – خط کلهر به چمشک

از	به	مسافت
از پای طاق	الی چمشک خط رفقان	۸ فرسخ

۳ – خط افرینه به چمشک

از	به	مسافت
از افرینه	به آبسرو	۶ } ۱۰ فرسخ
از آبسرو	به چمشک	۴

۴ – خط قلعه افرینه به کرکی و منگره

از	به	مسافت
از افرینه	به قلعه مرروغی از خط گردنه عقص	۳۵ فرسخ
از قلعه مرروغی	به تنگ خوشاب	۲ 〃 〃
از تنگ خوشاب	به سراب بس	۴ 〃 〃
از سراب بس	الی کرکی	۳ 〃 〃
از کرکی	〃 منگره از خط گردنه ملاوندی	۴ 〃 〃
از کرکی	〃 قلعه پل زال از خط قلعه افرینه	۴ 〃 〃
از کرکی	〃 قلعه پل زال از خط رودخانه ملاوندی و کوه چناره	۴ 〃 〃

بعضی اطلاعات مفیده نسبت به منطقه لرستان

از میرزال	به سکره	۵ فرسنگ
از ترکه	به رودخانه ... از خط ...	۱۱ « «

خط پشتکوه و کبیرکوه از سربازخانه جایدر و قلعه پل تنگ

از سربازخانه جایدر	به قلعه صیمره	۹ فرسنگ
از قلعه صیمره	به آبدانان خط گردنه دارعلی	۷ فرسنگ
از جایدر	به کاوریشان	۱۲/۵ « «
از کاوریشان	به تنگ ماژین	۹ « «

(۳ منزل ۱ـ دره باغ ۲ـ کول کنی ۳ـ تنگ ماژین)

از تنگ ماژین	به گردنه نقش	۴ فرسنگ
از گردنه نقش	به کرضه	۴ « «
از کرضه	به چک چراغ	۴ « «
از چک چراغ	به چکبری	۴ « «
از چکبری	به پی کرضه	۴ « «
از چکبری	به طاق اکبر	۴ « «
از طاق اکبر	به گلستان	۴ « «
از گلستان	به پی تنگ	۴ « «
از پی تنگ	به گردنه کله بار	۴ « « (لکن راه سخت)

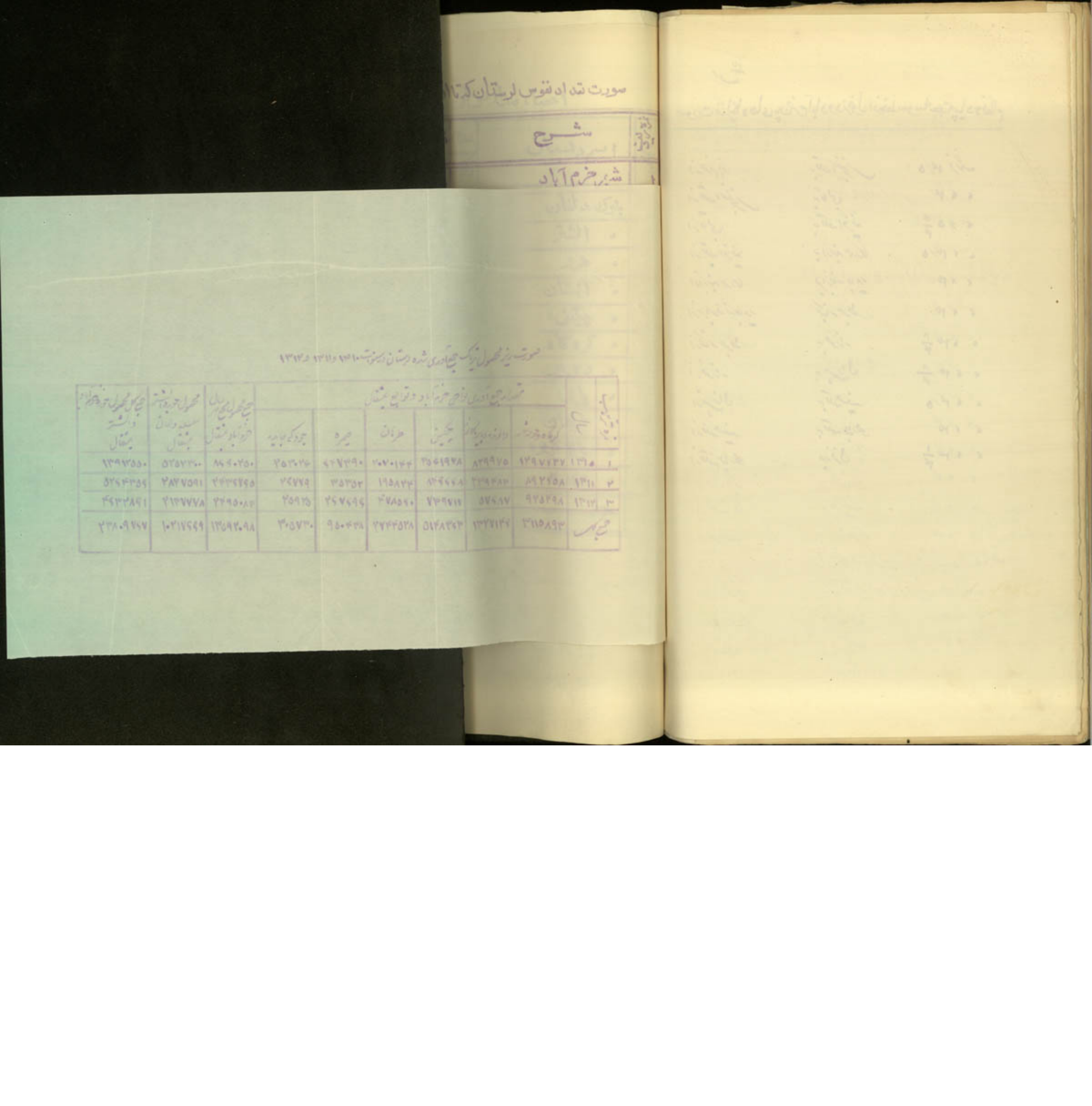
در گردنه کله بار در قسمت شمالی چشمه آب و قرارگاه است

از گردنه کله بار	به گردنه نقش از خط کبیرکوه کشیش	۱۲ فرسنگ
از گردنه کله بار	به گلستان	۵ « «
از گلستان	به پی تنگ	۴ « «
از آبدانان	به ده کراق از خط دینارکوه	۸ « «

ص ۲۵ [?]

صورت منزلگاه های بین خرم آباد و دزفول از خط سوسه [?] جهت پیاده نظام

از	به	فاصله
از خرم آباد	به قلعه انجیرس [?]	۴/۵ فرسخ
از قلعه انجیرس [?]	به تالبی [?]	« « ۴
از تالبی [?]	به قلعه افرینه	« « ۵ ۳/۴
از قلعه افرینه	به دربند بهاری [?]	« « ۳/۵
از دربند بهاری [?]	به سر بارخانه جابدیر [?]	« « ۳
از سر بارخانه جابدیر [?]	بکنار رهوط [?]	« « ۳
از کنار رهوط [?]	به هوزار [?]	« « ۳ ۳/۴
از هوزار [?]	به پی زال	« « ۳ ۱/۴
از پی زال	به قلعه حسینیه	« « ۴/۵
از قلعه حسینیه	به قلعه بلاروجو [?]	« « ۳
از قلعه بلاروجو [?]	به دزفول	« « ۳ ۱/۴

صورت ریز محصول تریاک جمع‌آوری شده لرستان در سنوات ۱۳۱۰ و ۱۳۱۱ و ۱۳۱۲

نمره ترتیب	سال	مقدار جمع‌آوری نواحی خرم‌آباد و توابع [illegible]						جمع محصول جمع‌آوری [illegible]	محصول [illegible]	جمع کل محصول [illegible]
		کوهدشت و [illegible]	[illegible]	چگنی	[illegible]	[illegible]	[illegible]			
۱	۱۳۱۰	۱۲۹۷۲۳۷	۸۳۹۹۷۵	۳۵۶۱۹۳۸	۲۰۷۰۱۴۴	۹۲۷۳۹۰	۲۵۳۰۲۶	۸۹۹۰۲۵۰	۵۲۵۲۳۰۰	۱۳۹۹۳۵۵۰
۲	۱۳۱۱	۸۹۲۲۵۸	۲۲۹۴۸۲	۹۲۹۰۰۸	۱۹۵۸۲۴	۳۵۳۵۳	۲۶۷۷۹	۲۴۳۶۷۶۵	۲۸۲۷۵۹۱	۵۲۶۴۳۵۶
۳	۱۳۱۲	۹۲۵۲۹۸	۵۷۶۸۷	۷۳۹۷۱۱	۴۷۸۵۶۰	۲۶۷۶۹۶	۲۵۹۲۵	۲۴۹۵۰۸۳	۲۱۳۷۷۷۸	۴۶۳۳۸۹۱
جمع کل		۳۱۱۵۸۹۳	۱۳۲۷۱۴۲	۵۱۴۸۲۶۳	۲۷۴۴۵۲۸	۹۵۰۴۳۸	۳۰۵۷۳۰	۱۳۵۹۲۰۹۸	۱۰۲۱۷۶۶۹	۲۳۸۰۹۷۶۷

صورت تعداد نفوس لرستان که تا اول فروردین ۱۳۱۳ ورقه هویت گرفته‌اند

[illegible]	شرح	تعداد اوراق هویت	ملاحظات
۱	شهر خرم آباد	۱۰۶۱۵	
۲	بلوک دلفان	۲۹۰۲۹	
۳	« الشتر	۹۹۶۵	
۴	« هرو	۸۶۱۰	
۵	« ابستان	۳۷۴۶	
۶	« چگینی	۱۰۷۱۴	
۷	« کره گاه	۹۰۳۶	
۸	« ده پیر	۲۹۷۸	
۹	« پاپی	۵۳۵۰	
۱۰	« طرهان	۱۲۴۲۷	
۱۱	« بالاگریوه	۶۲۱۱	
۱۲	« صیمره	-	تحت اقدام است
--	جمع	۱۰۵۶۸۱	—

احصاء مدارس لرستان

ردیف	اسم دبستان	عده شاگرد		ملاحظات
		ذکور	اناث	
۱	دبستان شش کلاسه پهلوی خرم آباد	۱۹۵	-	
۲	« « دو کلاسه شاهپور خرم آباد	۷۱	-	
۳	« « دولتی دوشیزگان خرم آباد	-	۸۶	
۴	« « « کرگاه	۲۵	-	
۵	« « « الشتر	۶۹	-	
۶	« « « طرهان	۳۴	-	
۷	« « « آلبتان (دیگوند)	۱۸	-	
۸	« « ملی پهلوی خرم آباد	۳۶	-	
۹	« « « الیاشتر	۶۵	-	
۱۰	کلاس اکابر شبانه	۱۲۰	-	
	جمع	۶۳۳	۸۶	جمع ذکور و اناث (۷۱۹)

راجع به لسان و زبان لُری

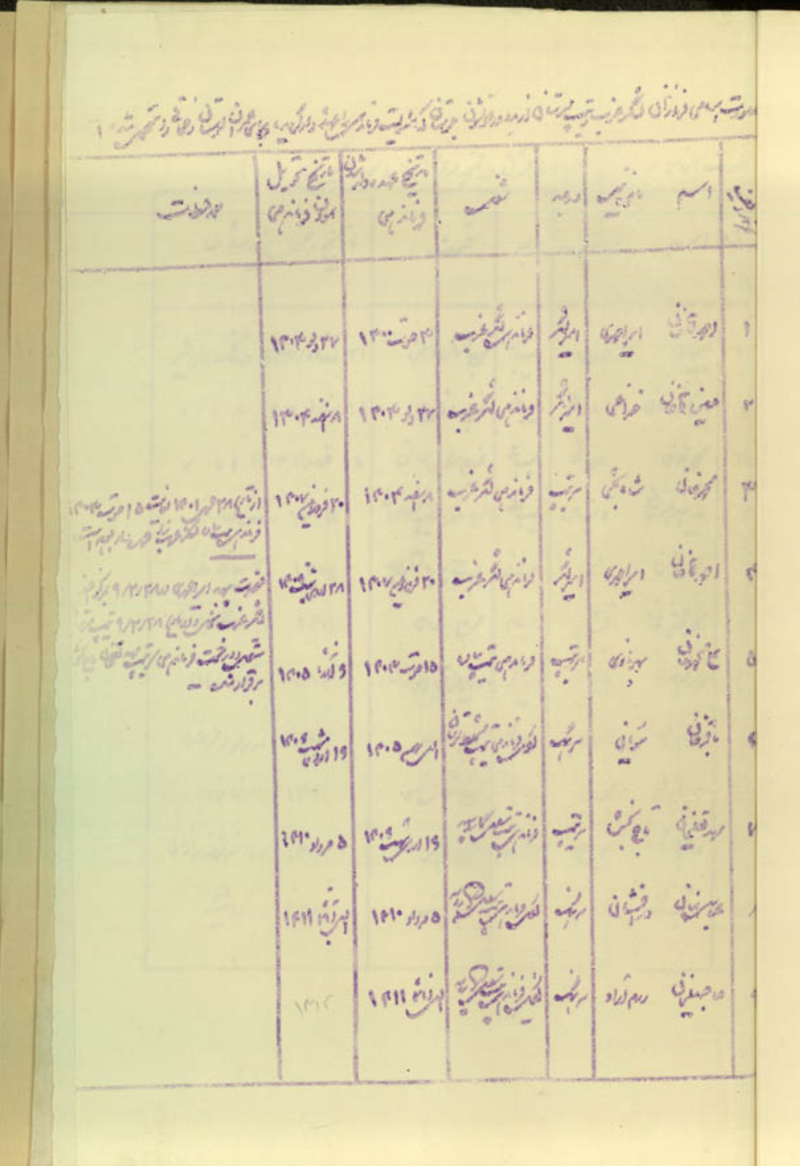
در ضمن تحقیق و مطالعه جغرافیای لرستان شاید اشخاص مایل باشند نسبت به زبان لری و لغات آن نیز اطلاعاتی جمع‌آوری نمایند برای این منظور مختصر اطلاعاتی که بدست آمده است ذیلاً درج میشود

اهالی لرستان به دو زبان متکلم میباشند
لکی
لری
زبان لکی زبانی است که در میان طوایف میرانوند - منوند - دلفان مصطلح است
زبان لری فقط متعلق به طوایف پاپی - سگوند - دیرکوند - چگنی و سایر قسمتهای لرستان میباشد
زبان لکی و لری اصلاً از فرس قدیم مشتق شده و گویا کلمات و عبارات آن با لغات فرس قدیم شبیه میباشد ولی بقدری تغییر کرده که هر دو زبان بهیچوجه با لغات و کلمات آن تغییر نموده فرق این دو زبان آنستکه در زبان لری بعضی کلمات فتح برده و مختصر ذکر شده ولی در زبان لکی کشیده و مطول است و بعضی کلمات دیگر با مختصر تغییر مصطلح میباشد -

وجه تسمیه زبان لکی

طوایف میرانوند - منوند - دلفان در صد و یکصد هزار جمعیت بوده و گویا به یک زبان متکلم بوده‌اند چون در زبان قدیم صد هزار را لک گفته‌اند باین اصطلاح زبان لک نامیده شده است -

کلمات فارسی	اصطلاحات	
	لکی	لری
حالا	ایسکه	ایسه
برویم	بچیم	ریمو
کجا میروی	وره کو مچی	کی امیری
دختر	دت که	دختر که
چشم	چمیلم	چیام یا تیام
خوابیده	هوه تینه	هفتیه
میخواهم بروم	می بچم	می ها روم
دیروز	دینیا که	دوش

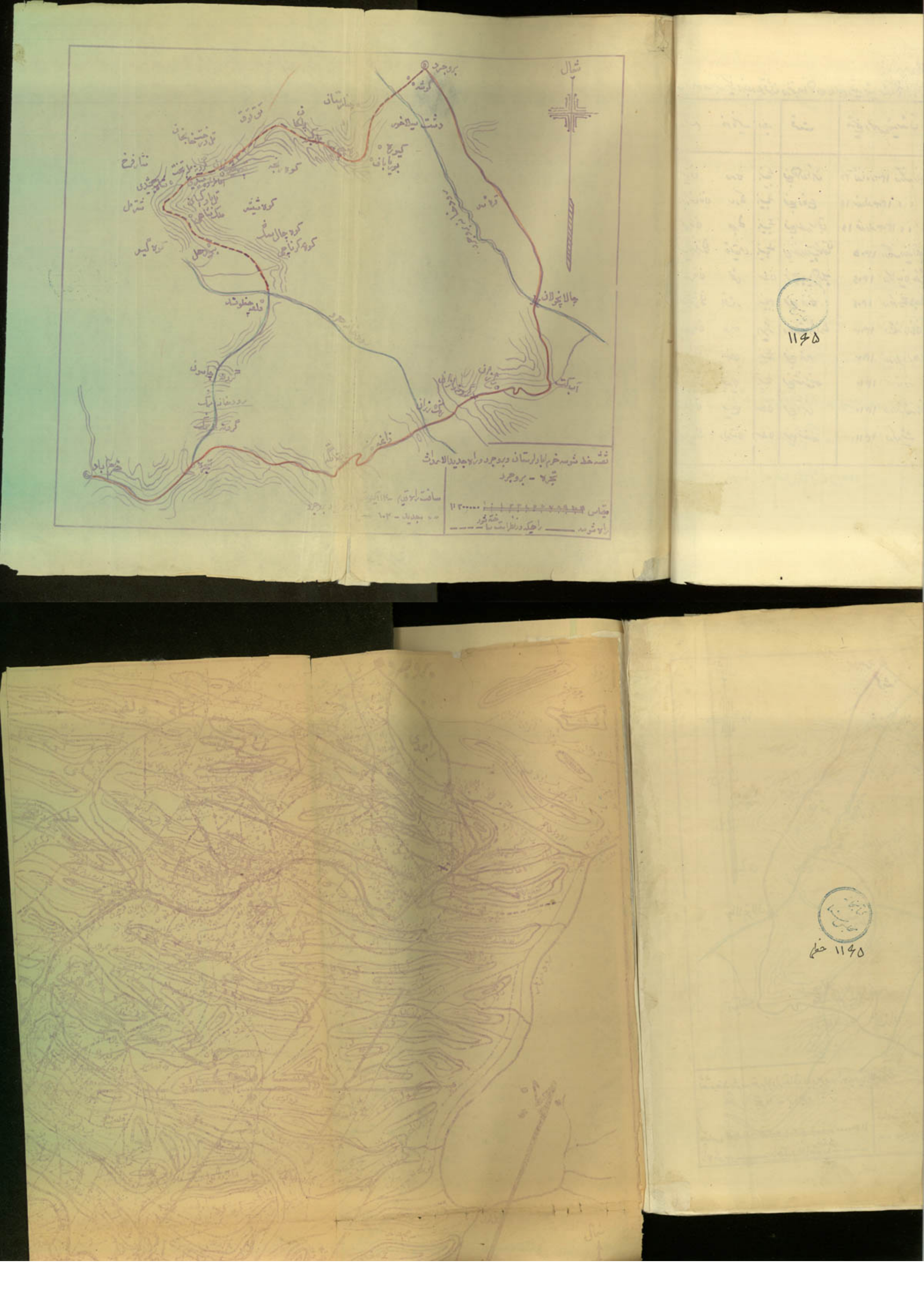

صورت اسامی فرماندهان لشکر غرب [illegible]

نمره	اسم	نام خانوادگی	درجه	شغل	تاریخ صدور فرمان	تاریخ تحویل فرماندهی	ملاحظات
۱	احمد آقاخان	امیراحمدی	امیرلشکر	فرمانده لشکر غرب	۳۰ حوت ۱۳۰۰	۲۷ جدی ۱۳۰۴	
۲	حسین آقاخان	خزاعی	امیرلشکر	فرمانده لشکر غرب	۲۷ جدی ۱۳۰۴	۸ بهمن ۱۳۰۴	
۳	محمودخان	شاه‌بختی	سرتیپ	فرمانده لشکر غرب	۸ بهمن ۱۳۰۴	۲۰ فروردین ۱۳۰۷	[illegible]
۴	احمد آقاخان	امیراحمدی	امیرلشکر	فرمانده لشکر غرب	۲۰ فروردین ۱۳۰۷	۲۸ اسفند ۱۳۰۸	[illegible]
۵	[illegible]	[illegible]	سرتیپ	فرمانده تیپ [illegible]	۱۵ حوت ۱۳۰۸	۹ آذر ۱۳۰۸	[illegible]
۶	[illegible]	[illegible]	سرتیپ	[illegible]	[illegible] ۱۳۰۸	۱۹ اردیبهشت ۱۳۰۹	
۷	[illegible]	[illegible]	سرتیپ	فرمانده [illegible]	۱۹ اردیبهشت ۱۳۰۹	۵ مرداد ۱۳۱۰	
۸	[illegible]	[illegible]	سرتیپ	[illegible]	۵ مرداد ۱۳۱۰	[illegible] ۱۳۱۱	
۹	[illegible]	[illegible]	سرتیپ	[illegible]	[illegible] ۱۳۱۱		

صورت اسامی صاحب‌منصبانی که از بدو [illegible] قشون در [illegible] به نام [illegible] شهید شده‌اند

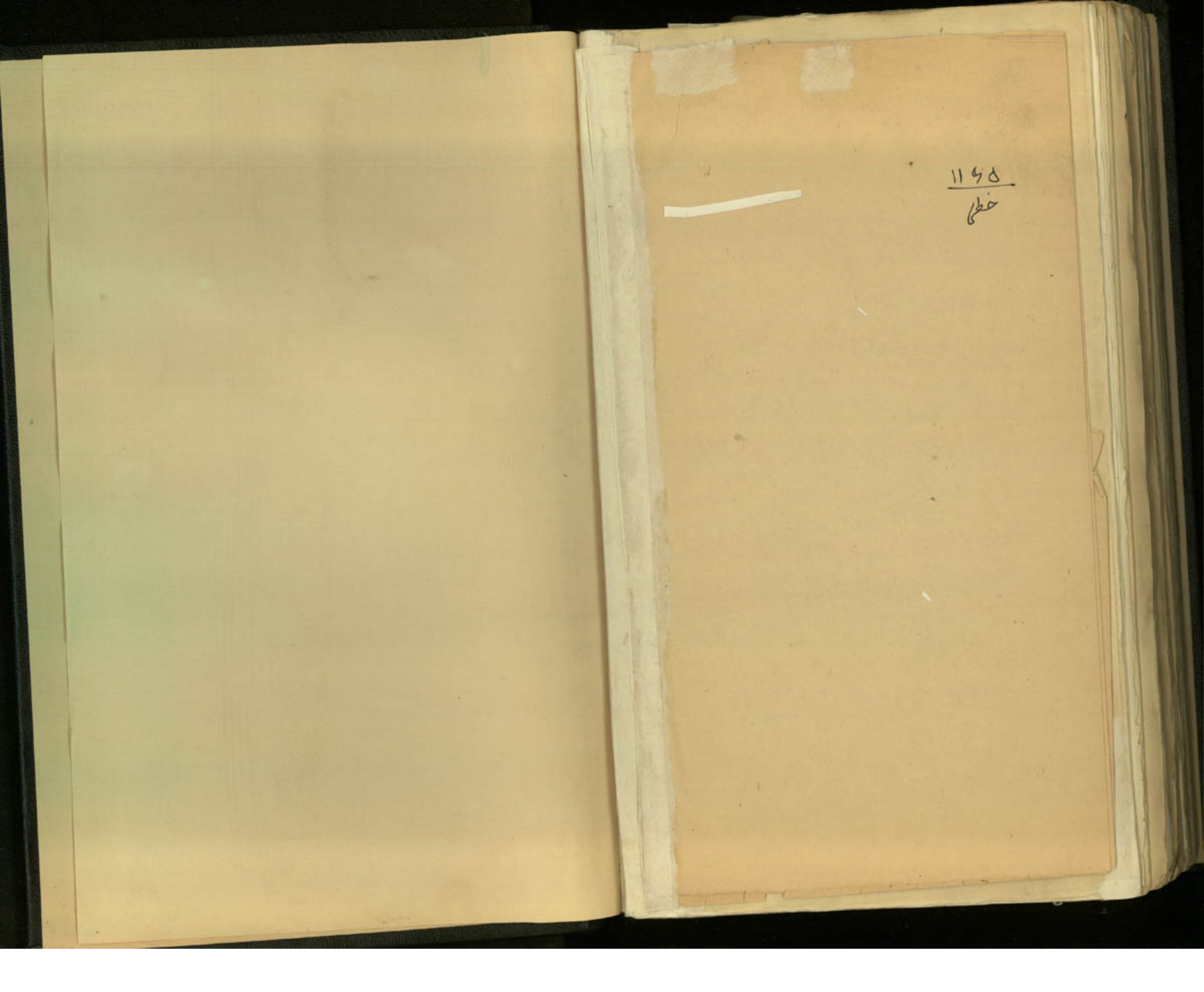
شماره	اسم	نام فامیل	درجه	قسمت	تاریخ و محل شهید شدن
۱	حسین خان	صمدی	نایب ۱	فوج [illegible] آهن	۲۱ [illegible] ۱۳۰۲ در [illegible]
۲	ابوالحسن خان	[illegible]	نایب ۱	فوج [illegible]	۱۶ [illegible] ۱۳۰۳ » » »
۳	محمد خان	[illegible]	نایب ۲	فوج [illegible]	۱۶ خرداد ۱۳۰۳ » » »
۴	سید [illegible] خان	[illegible]	نایب ۱	فوج [illegible]	۱۳۰۵ در [illegible]
۵	[illegible] خان	فتحی	سلطان	[illegible]	۱۳۰۶ در [illegible]
۶	محمدتقی خان	افشار	نایب ۲	فوج [illegible]	۱۳۰۶ در [illegible]
۷	[illegible] خان	[illegible]	[illegible]	[illegible]	۱۳۰۷ در [illegible]
۸	[illegible] خان	[illegible]	نایب ۲	فوج [illegible]	۱۳۰۷ در [illegible]
۹	[illegible] خان	[illegible]	نایب ۱	فوج [illegible]	۱۳۱۰ در [illegible]
۱۰	[illegible] خان	[illegible]	سلطان	فوج آهن	۱۳۱۰ در [illegible]
۱۱	[illegible] خان	[illegible]	سلطان	فوج [illegible]	۱۳۱۱ در [illegible]

شمال
بروجرد
دشت سیلاخور
چالانچولان
خرم آباد
نقشه خط شوسه خرم‌آباد لرستان و بروجرد و راه جدید الاحداث
مقیاس
راه شوسه
۱۱۶۵

نقشه تقريبى لرستان

۱۱۶۵
خطی

